FREDERICI RUYSCHII

Anatomiæ & Botanices Professoris

THESAURUS ANATOMICUS PRIMUS.

Cum Figuris æneis.

HET EERSTE ANATOMISCH CABINET,

VAN

FREDERIC RUYSCH,

Professor van de Anatomiæ en Botan.

Met Kopere Platen.

AMSTELÆDAMI,

Apud JOANNEM WOLTERS, 1701.

Den Overſetter aan den Leeſer.

Nadiender tot nogh toe geen volkome deciſie gemaakt is, tuſſchen de Oude en Nieuwe maniere van Spelden; ſoo heeft het my goet gedaght, in deſe mijne Overſettinghe te gebruyken die maniere van Spelden, dewelke 't gebruykelijkſte is; Ook en heb ik my in't Overſetten ſoo ſtip niet willen binden aan de woorden, als wel aan de ſin, vertrouwende ſulks nutter, en aan den Leeſer aangenamer te zullen zijn.

AD LECTOREM.

Nnus jam agitur trigeſimus ſextus, quod Auctores Anatomicos perlegere incepi; cum autem plurima in illis offenderem, quæ mihi obſcura viderentur, neque per figuras ſatis accuratè eſſent depicta; cultrum Anatomicum ipſemet arripui, eique varia, non ſolum humana, verum etiam brutorum cadavera ſubjeci, ne equorum quidem & boum parcendo, ut minutiæ luculentius oculos incurrerent.

Cum interim varia carnoſa, iiſque molliora (uti cerebrum &c.) occurrerent, quæ conſervatu digna viderentur, conſervandi ars ſummopere animum meum defatigavit. Et jam mihi videbar conſervandi methodum inveniſſe laudabilem, quæ tamen opinio brevi poſt me fefellit: Tunc denuò alia via rem aggrediebar, quæ cum & ipſa pariter me deluderet, torſi animum per plurimos annos, donec tandem eam inveni artem, qua, ut opinor patebit, non ſolum partes carnoſæ, verùm etiam Cerebrum, imò integra cadavera, omnibus viſceribus inſtructa, per plura ſecula, & forte perpetuò incorrupta conſervari poſſint.

Sunt mihi parvula cadavera, à viginti annis balſamata, quæ tam nitidè ſunt conſervata, ut potius dormire videantur, quam exanimata corpuſcula.

Interim ab eo tempore, quo operam poſui in ſectionibus cadaverum, varia vaſa, ſc. Arterias, Venas, Lymphæ-ductus, Nervos, variaſque partes, corruptioni minus ſubjectas, conſervare mihi haud difficile fuit, & ſic temporis ſucceſſu, in tantam excrevit molem meſſis iſthæc, ut integrum conclave eam recipere haud potuerit; & ſic ſecundum, & tandem tertium, mihi aſſumere coactus fuerim, pro repoſitione rerum Anatomicarum.

Quia autem continuè Anatomica tractare tædioſum fuiſſet, interpolatis vicibus, animum quoque à juventute mea appuli ad ſtudium Botanicum, plantaſque tam indigenas, quam exoticas, non ſine magno labore, tanto numero collegi & nitide con-

servavi, ut parvo quoque indigerem conclavi; hisce animum satiare nequivi, eumque alere coactus fui perscrutinio exoticorum Animalium, Piscium, Insectorum, &c. tam Balsamico liquori innatantium, quam exsiccatorum, quibus jam quoque integrum replevi conclave.

Hisce (favente Numine Divino) peractis, senioque confectus, aliâ incedere viâ, quietioremque horulam quærere mihi animus est; ut Deo Ter Opt. Max. gratias agere queam, pro summo in me collato favore; quod mihi tantum temporis concesserit, ut hæc omnia perficere potuerim.

Interim petitioni nonnullorum satisfacturus, Coronidis loco, Catalogum omnium eorum, quæ in Museo nostro reperiuntur, perlibenter publici juris facerem, si Deo Ter Opt. Max. largiorem permittere dignetur vitam.

Quamvis autem parvi momenti esset, integrum Catalogum una vice in lucem edere, satius tamen fore duxi, per partes illud præstare, incipiendo ab iis, quæ in conclavi inferiori reposita sunt.

In eo conspiciendos sese exhibent duo Thesauri ex ligno Indico confecti; in secundo quatuor majores, ut & Thecülæ plurimæ mediocres & parvæ, quarum

1. Referta est cordibus humanis.

2. Partibus è Pulmone desumptis, ut & integris Pulmonibus & Cordibus, situ naturali observato.

3. Continet partes generationi inservientes è muliere.

4. Varia Intestina Puerorum nitidissimè conservata.

5. Turbam sceletorum multorum Murium, gliris sceleton insultantium: suntque nitidissimè prædicta sceleta confecta.

6. Placentas Uterinas, & sic porro. Præterea in dicto loco 4. Thecæ majores reperiuntur ex eodem ligno Indico confectæ, sceleat Juvenum nitida continentes.

Tertium conclave recipit Tumbam, sceletis Puerorum instructam, ut & Thesauros majores octo, in quibus reposita sunt varia Anatomica, nec non varia cadavera juvenum nitidissime à plurimis annis conservata.

Primò jam in lucem edere, quæ in Thesauro primo conclavis

primi

primi reposita sunt, mihi animus est, eo consilio, ut singula objecta, & quicquid in iis videri potest, recenseam.

Quæ autem mihi nova sunt, ut & ea, quæ minus rectè ab aliis sunt delineata, per figuras illustrabo, & sic singuli Thesauri proprio gaudebunt Catalogo, figuris aliquot instructo.

Hujus rei fructus in eo constabit. Nemini unquam omnia mea rariora conspicere licuit, idque propter illorum copiam & temporis penuriam : mihi quoque impossibile est, omnia memoriæ meæ mandare, sc. quo in loco hoc aut illud repositum sit, id quod non rarò tædiosum fuit.

Confectò autem Catalogô, illicò invenire potero, ubinam hoc aut illud objectum sit repositum; si quis etiam Catalogum perlegerit, & aliquid in eo invenerit, quod libenter videret, illi momento satisfieri poterit. Alii delectantur visu hujus objecti, aliis alia magis arrident, & sic omnibus satisfacere conabor, sine notabili temporis dispendio.

Præterea si quis dubitet, num verè ita existant ea, quæ sunt à me delineata, aut demonstrata, dabitur illi occasio videndi, quod non fecêret alii Anatomici, quos inter nonnulli innumeras nobis obtruserunt Chimeras, à veritate non solùm alienas, sed in corpore humano non existentes.

Vale L. B., & ut laboribus meis, non sine maximo dispendio peractis, favere digneris, rogo.

 Tot

TOT DEN LEESER.

Et is nu ses-en-dartigh Jaaren geleden, dat ik de Boeken der Anatomisten begon te lesen: Edog, nademaal my in deselve veele duystere saken voorquamen, die ook selfs door hare Figuren my geen genoegsaam ligt quamen te geven: Soo resolveerde ik het snymes selfs in de hand te nemen, en tot mijn onderwerp te verkiesen, niet alleen de Lijken van Menschen, maar ook der Beesten; en op dat my de allerkleenste deeltjens, wat grooter voor mijn oogen zoude komen: soo hebbe ik geen Paarden, nogh Koeyen gespaard.

Nadien my ondertusschen verscheyde saken voor quamen, dewelke my waardig scheenen bewaart te werden, en om hare weeke en vleesighe selfstandigheyd niet wel bewaard konden werden: soo hebbe ik daar toe seer veele moeyte aangewent, insonderheyt ontrent de Herssene, die veele andere deelen in saghtigheyd komen te overtreffen.

Nu scheen het my toe, dat ik een goede en bequame manier uytgevonden had, maar vond my wel haast bedrogen, daar na sloegh ik een gants andere wegh in, die my niet minder verleyde; en soo bragt ik veele Jaaren door, sonder yets goets uyt te werken, ontrent de conservatie der geseyde saghte deelen, tot dat ik eyndelijk daar toe quam, dat door my niet alleen vleesighe deelen, als mede de Herssene, maar ook selfs geheele menschen met alle hare ingewanden veele Eeuwen, en mogelijk voor altoos, soo ik meen, sonder bedervingh sullen konnen bewaard worden.

Ik hebbe kleene Kinderkens, die ik over twintigh jaaren heb gebalsemt, en tot nu toe soo netjes bewaard, datse eer schijnen te slapen, als ontzielt te zijn.

Terwijl ik my besigh hield, om het balsemen grondigh te ondersoeken, soo quamen my ondertusschen veele curieuse zaken voor, tot welkers bewaring soo veel moeyte niet behoefde aangewend te werden, als daar zijn gemeene Aders, Slagaders, Water-vaten, Zenuwen, en andere deelen meer, die ik van tijd tot tijd quam te bewaren, dewelke ook tot soo groot een getal toenamen, dat een gantsche Kamer deselve niet konde onthouden: En alsoo wierd ik gedwongen een tweede daar toe aan te leggen, en dese al mede niet genoegsaam zijnde, ook een derde te gebruyken, en dat alleen tot de Anatomische zaken.

En nadien het my verdrietigh zoude geweest zijn, geduuriglijk de ligha-

kamen der menschen te doorsnuffelen; soo hebbe ik my, van mijne jonkheyd aan, een Liefhebber van de Kruyden en andere Gewassen geweest zijnde, ondertusschen ook weder begeven tot het ondersoek der selve Gewassen, en hebbe met een onvermoeyde arbeyd, het soo verre gebraght, dat ik, soo van inlandsche als uytheemsche Planten, een kleen Kamertje daar van vervult hebbe, die soo cierlijk zijn gedroogt, als immers mogelijk is geweest.

Hier by en ist niet gebleven, maar hebbe my verders begeven, tot het ondersoek van kleene vreemde Diertjens, Visschen en Bloedeloos gespuys, soo in voghtigheyd, als gedrooght zijnde, waar mede ook een kleen Kamertje is vervult geworden.

Dit nu alles door Gods goedheyd uytgevoert, en tot mijne jaaren gekomen zijnde; soo is mijn voornemen nu een geheele andere weg in te slaan, en een geruster uur te soeken, om Gode dank te seggen voor dese over groote gunste aan my bewesen, dat hy my toegevoeght heeft soo veel tijds, om dit alles te konnen uytvoeren.

Ondertusschen om het versoek van eenighe te voldoen, soo is 't voornemen (soo my God 't leven soo langh believen sal te sparen) een Lijste te maken van alles wat in mijne Kamers gevonden werd,

En hoewel het een geringhe zake zoude zijn, een geheele Catalogus van alles tevens uyt te geven: soo is echter mijn voornemen 't selvighe stuks wijse te verrighte, beginnende van die dingen, dewelke in de onderste Kamer gevonden werden.

In dese staan twee Kabinetten uyt Indiaansch Hout cierlijk gemaakt.

In de twede Kamer vier groote Kabinetten, als mede veele middelmatige, waar van het 1e vervult is met de herten van Menschen.

Het twede is beset met Longhen van Menschen, als mede met Herten daar de Longhen nogh aan vast sitten: En dat alles, soo als sy in 't menschen lighaam gelegen hebben.

Het 3de onthout in sigh de partyen der Vrouwen tot de Voortteelingh gedestineert.

Het 4de het gedarmte van verscheyde Kinderen, seer net geconserveert.

Het 5de een hoope witte en seer konstigh gemaakte Geraamtens van Muysen, dewelke rontom, en op 't Geraamte van een Rot met selsame gesten verbeelden te bespringen.

Het

Het 6de is verſien met Moer-koeken : en ſoo voorts zijn de reſte geſtoffeert met verſcheyde zaaken.

In deſe geſeyde tweede Kamer werden nogh vier Ceder-Houten Kaſſen gevonden, verſien van vier nette Geraamtens van jonghe Luyden.

In de derde Kamer ſtaat een Tombe verſien van verſcheyde Geraamtens van Kinderen; als mede aght groote Kaſſen, waar in verſcheyde Anatomiſche zaken te zien zijn; ook onthoud deſe Kamer verſcheyde Lijken van Jongelingen, die van over veele jaaren cierlijk zijn geconſerveert geworden.

Nu is het voornemen eerſt te beſchryven, en in 't ligt te geven, 't geen in 't eerſte Cabinet van de eerſte en onderſte Kamer gevonden werd, met intentie van alles wat in yder deel te zien is, vervolghlijk te verhalen,

En alles wat my van plaats tot plaats voorkomt, 't geene ik voor onbekent, of voor onbeſchreven kome aan te ſien, of 't geen ook by anderen niet wel in Figuuren afgebeelt is, 't ſelve ſal ik in Figuuren daar tuſſchen voegen; en alſoo ſal yder Cabinet ſijn eygene Catalogus hebben.

De nuttigheyd die my dunkt daar in te ſteken is deſe. Niemand heeft tot nu toe alle mijne Rariteyten geſien, en dat om de veelheyd der ſelve, en kortheyd des tijds : Het is my ook onmogelijk te bedenken, waar yder voorwerp is geplaatſt, 't geen my meermalen moeilijkheyd gebaart heeft; en hier door ſalmen ſulks konnen voorkomen.

Maar ſoodanig een algemeene Lijſte gemaakt zijnde, ſal men aanſtonds konnen weten, waar dit of dat geplaatſt is : Soo imand ook de Catalogus ſal geleſen hebben, 't geen hy ſien wil, kan men hem aanſtonds toonen. De eene menſch heeft ſin in 't eene, een ander in 't andere te ſien, en alſoo ſal men een yder vergenoeging konnen geven, en dat met weynig verlies van tijd.

Daer en boven, ſoo ymand twyfelt aan 't ware weſen, van 't geen in Figuren afgebeelt is; ſoo ſal men hem ſulks haaſt konnen laten ſien.

Dit is by andere Anatomiſten nogh in geen gebruyk geweeſt, namentlijk dat men de objecten, waar na haare Figuren zijn geſneden, by haar bewaart zijn, hier van daan komt het, dat ſommige ons veele zaken op de mou geſpelt hebben, die noyt in 't menſchen lighaam getoont konnen werden.

Vaart ondertuſſchen wel, Beminde Leſer, en wilt deſen mijnen arbeyd, niet ſonder groote onkoſten volbragt zijnde, met uwe gunſte vereeren.

C: Huijberts, ad vivum Sculpsit.

FIGURÆ SECUNDÆ
EXPLICATIO.

TAB. 2. EXPOSITIO.

A. *Phiala infantis brachium continens.*

B. *Lintei Ornamentum fimbriatum.*

C. *Brachium.*

D. *Materiæ polyposæ crassiores particulæ.*

E. *Globuli adiposi, substantiâ membranæ analogâ obducti.*

F. *Materiæ polyposæ particulæ tenuiores.*

G. *Linteum rarum, quo vulnus brachîi amputati obvelatur.*

H. *Membrana, qua, loco vesicæ, clauditur phialæ orificium, scatetque dicta membrana arteriis, ceraceâ materiâ rubrâ oppletis.*

Uytlegging van de 2. PLAAT.

A. *Een glas, in sigh onthoudende den Arm van een kleen Kind.*

B. *De franje van't Linne.*

C. *Den Arm.*

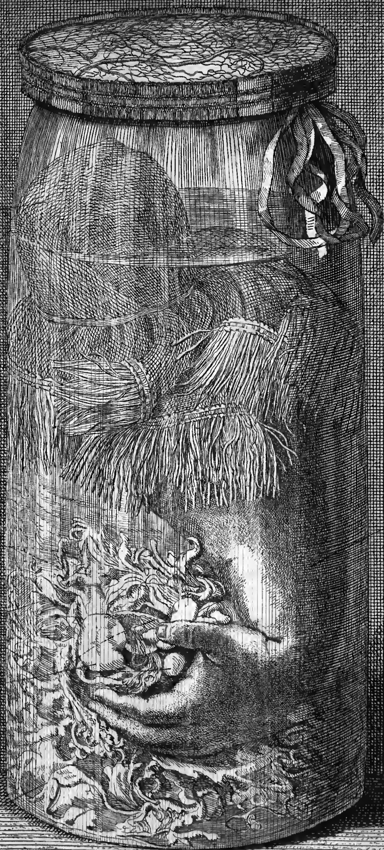
D. *De dikke partyen van de polypeuse stoffe.*

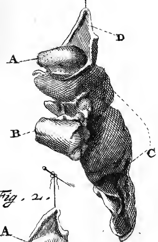
E. *Ronde smeer bollekens, omvangen van iets, 't geen een vliesje seer wel gelijkt.*

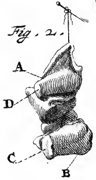
F. *De dunste partyen van de polypeuse stoffe.*

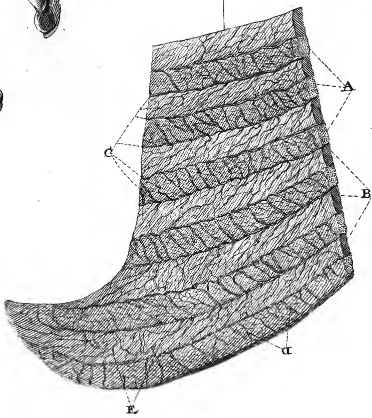
G. *Yl Lijnwaat, waar mede de wonde van de afgesette Arm bedekt is.*

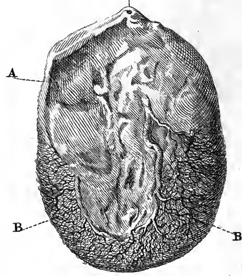
H. *Het Vlies, waar mede de mond van't glas gesloten is, in plaats van de blaas, en is dit Vlies seer wel versien van slagh-aderen, dewelke met een rood-wassighe stoffe zijn gevult.*

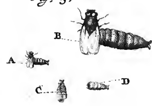

TAB. 2.
H
G
A
B
C
F
D
E
D
ad vivum fecit

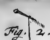

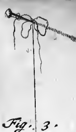

C. Huijberts, ad vivum sculp.

C. Huijberts, ad vivum sculps.

THESAURUS

ANATOMICUS

PRIMUS.

Ex ligno indico colore variegato nitidè confectus, in quo ſequentia ſunt repoſita.

PRimò nobis occurrit in fundo lævi lateris Pedamentum ex ligno Juglandis confectum, cui impoſita eſt rupes artificioſa, ex calculis humanis conſtans, cujus fundamentum rupes naturalis, tot calculis humanis undique obſita, ut quicquid in oculos occurrit, ſint meri calculi humani. Vide Tab. I.

Hi ex variis corporis partibus deſumpti, diverſi ſunt coloris, figuræ, magnitudinis & ſubſtantiæ: hoſce inter

A. A. A. *Calculi ſunt parvi humani per vias urinarias excreti, quibus rupes naturalis tegitur, eo præſertim loco, ubi majores calculi rupem obſcurare non valent.*

B. *Calculus humanus Veſicâ, poſt mortem, à nobis exſectus, formâ manubrii ſcipionis, quo eundo innitimur.*

Het eerſte

ANATOMISCH CABINET,

Van gevlamt Indiaans Hout cierlijk gemaakt, waar in deſe volgende Zaken onthouden werden.

VOor eerſt ſtaater aan de linker zyde van de grond een Pedeſtal van Notebomen Hout gemaakt, waar op een artificiele Rots geplaatſt is, toebereyt uyt ſteenen, die in 's menſchen lichaam zijn gegroeyt, hebbende tot haar fondament een natuurlijke Steenrots, die met ſoo veel kleene en groote ſteenen, uyt 's menſchen lichaam gekomen, beleyt is, dat alles, watmen ziet, een tſamenſtel van ſteenen is, dewelke in 's menſchen lichaam zijn gegroeyt.

Alle deſe Steenen, uyt verſcheyde partyen van 's menſchen lichaam gekomen zynde, differeren veel van den anderen in couleur, figure, groote, en ſubſtantie.

Onder alle deſe Steenen, zijn die met de Letteren A. A. A. *getekent, de kleenſte, door de waterwegen geloſt, deſelve dienen alhier tot het bedekken van de natuurlijke Steenrots, voornamelijk op die plaatſen, daar de groote Steenen, de natuurlijke Steenrots niet en konden dekken.*

B. *Een Steen, van gedaante de knop van een Wandelſtok gelijkende, en is deſelve van ons na de dood uyt de water-blaas geſneden.*

C. *Calculus à Lithotomo extractus, figurâ fructum Mori imitans.*

D. D. *Calculi è Vesica urinaria Octogenariæ exsecti, cujus historia admiranda exstat, in observationibus meis Anatomico-Chirurgicis A°. 1691. in lucem editis. Vide Observ. primam. Patiens à viginti annis passa fuerat totius uteri propendentiam & simul cum illa, Vesicæ urinariæ prolapsum, ita ut Uterum totum quantum cum annexa vesica manibus arriperemus, palpitando calculos latitare in partibus prolapsis haud dubitabamus, nec falsi sumus. Facta enim incisione, illicò extraximus momento temporis calculos quadraginta & duos, quorum forma admiranda in angulis hujus rupis videri potest. Qua methodo inaudita citò fuerit curata, in prædicta observatione videri potest.*

E. *Calculus è Vesica Urinaria à Lithotomo extractus.*

F. *Alius eodem modo eductus.*

G. *Calculus niger è Pelvi post fata excisus, Zingiberis forma.*

H. *Alius ex Pelvi, scintillante nigredine obsitus, id quod pluries observatur in calculis illo loco repertis.*

C. *Een steen van een Steensnijder uyt de Water-blaas gesneden, van gedaante een Moerbesie gelijkende.*

D. D. *Steenen, dewelke uyt een oude Vrouw van tachtentigh jaren zijn gesneden, welke verwonderinghs waardige Historie beschreven staat, in mijne Anatomische en Chirurgicale Observatien in 't Jaar 1691. in 't licht gegeven. Ziet aldaar de eerste Observatie. De Patient hadde ontrent 20 jaren een uytsinkinge hares geheele Lijfmoeders gehad, en te gelijk mede een uytsinkinge van haare Waterblaas, soo datmen de geheele Lijfmoeder, met de t'samengevoeghde blaas in de hand konde nemen, en deselve wat drukkende scheen het ons toe, ja wy en twijfelde niet, of de uytgesackte deelen waren met steenen gevult, 't welk de uytkomste ook leerde. Want een openinge gemaakt zijnde, zoo hebben wy in aller ijl 42 steenen daar uyt gekregen, welkers selfsaame gedaante in de hoeken deses Steenrots te zien is. Op wat ongehoorde wijse de lijderse haastigh tot genesinge is gekomen, kan men nasien in de geallegeerde Observatie.*

E. *Een Steen uyt de Water-blaas gesneden.*

F —— *Op deselve wijse uytgehaalt.*

G. *Een swarte Steen, na de dood, uyt het bekken van de nier gesneden, van gedaante een klaauw Gember verbeeldende.*

H. —— *Uyt deselve plaats gesneden; Dese is omvangen van een glinsterende swartigheyt, 't welk men meermalen bevint in de Steenen, die in die plaatzen gevonden worden.*

I. *Alius è faucibus tussi ejectus, postquam patiens, per plures annos questus fuerat de difficultate deglutiendi.*

I. *Een andere Steen, door 't hoesten opgegeven, en dat uyt de keel, na dat de lijder een seer geruymen tijt geklaagt had, over het ongemackelijk inswelgen van spijs en drank.*

K. K. *Duo calculi per tussim ejecti è Pulmone.*

K. K. *Twee Steentjens door het hoesten uyt de Longh voortgekomen.*

L. L. *Duo calculi insignes, Rupes per se mentientes, iique è Vetulæ Mamma post mortem exsecti.*

L. L. *Twee groote Steenen, verbeeldende 2 Rotsjens, dese zijn na de dood uyt een der borsten van een stok oude Vrouw gesneden.*

M. *Calculus pullus Lithotomi ope extractus, cortice griseo, crassissimo, duroque obsitus.*

M. *Een swarte Steen, omvangen van een seer dikke, graauwe, en harde schorsse, deselve is door een Steensnijder uyt de Water-blaas gesneden.*

N. *Calculi parvi è digiti articulis mulieris podagricæ; hi à pilo dependentes, retinentur dextra sceleti fœtus humani, quatuor præter propter mensium, huic rupi adstantis: Dictum sceleton sinistra continet & veluti admovet oculis strophiolum, è membranula tenuissima, myriadibus arteriolarum rubicundissimarum prædita, quo, tanquam flendo, hominum miserias exprimens, Cœlum respicere videtur cum inscriptione*

HOMO NATUS DE MULIERE,
BREVI VIVENS TEMPORE,
REPLETUR MULTIS
MISERIIS.

N. *Kalkachtighe Steentjens, uyt de kneukels van een podagreuse oude Vrouw gesneden. Dese aan een hairtjen hangende, werden gehouden in de rechterhand van een geraamte van een onvoldrage Kindje van ontrent vier maanden draghts, staande het selve benevens de geseyde Steen-rots. Het selve geraamte heeft in sijn linker hand een neusdoekjen, gemaakt van een seer dun vliesken, waar door duysende van fijne slaghaderkens loopen, 't selve quansuys na de oogen brengende, als wilde het de miserien der menschen al schreyende uytdrukken; en de ooghraden opwaarts na den Hemel gestrekt zijnde, is dessels devijs*

De Mensche van een Vrouw gebooren, en eenen kleenen tijd leevende, is vol van gebreeken.

O. *Calculus prodigiosæ magnitudinis, Rupis æmulus, post mortem in tumulo, inter pedes, repertus.*

P. — *Vesica exsectus.*

Q. — *alius, major.*

R. — *Magnus formâ Zingiberis, Pelvi adhuc inhærens.*

S. — *Magnus, Lithotomi ope ablatus, cujus cortex griseus.*

T. — *asperrimus, ater, exsectus.*

V. *Calculi varii nigricantes, post fata è renibus exsecti.*

W. *Calculus Ureteri inclusus, unde uretere obstructo, vitam cum morte commutavit puella, quatuor circiter annos nata. Quantos autem cruciatus passa fuerit, antequam animam Deo redderet, sine animi motu recordari nequeo.*

X. X. X. *Calculi è Vesica fellea, post mortem, exsecti.*

Cæteri omnes, aut per vias Urinarias sunt excreti, aut post mortem Vesicâ, aut Renibus exempti.

Hisce omnibus interpositi sunt rami arteriosi, foliis nudatæ arboris ramos repræsentantes, qui loco sanguinis ceraceâ materiâ rubicundissimâ artificiosè repleti, calculos inter se continent, Rupem

O. *Een seer groote Steen, van gedaante een Steenrotsje gelijkende, dese is in de dootkiste van een verrot mensche gevonden, en dat tusschen des selfs beenen.*

P. — *Uyt de Waterblaas gesneden.*

Q. — *Een grooter.*

R, — *Een groote, van gedaante een klaauw Gember gelykende; dese sit noch in een der Water-pesen begin, of bekken.*

S. *Een groote Steen van een Operateur uyt de Water-blaas gesneden, wiens schorsse graauw is.*

T. *Een seer rouwe swarte Steen, door deselve wijse bekomen.*

V. *Verscheyde swarte Steentjens, na de dood uyt de Nieren gesneden.*

W. *Een Steen, die in een der Water-peesen is blijven sitten, waar door die Water-peese is komen te verstoppen, en het Meysken, out ontrent 4 jaren, is komen te overlijden. Wat al smerten dit Doghterken, door dit ongeval uytgestaan heeft, zulkx kan ik niet, als met beweginge des gemoets, na denken.*

X. X. X. *Steenen, na de dood, uyt de Gal-blaas gesneden.*

Alle de resterende zyn of door de waterwegen geloost, of na de dood, uyt de Water-blaas, of Nieren gehaalt.

Tusschen en rontom dese geseyde Steenen, werden gevonden takken van slaghaderen, representeerende takken van bladerloose boomen, dewelke door konst opgevult zijn, met een seer roode en waschahtige stoffe, waar door de Steenen niet alleen,

maar

pem dictam firmiorem reddunt, visuique gratiam conciliant. Dicti rami arteriosi desumpti sunt ex variis corporis partibus, idque non solùm è corporibus hominum, verùm etiam brutorum.

Huic Rupi, adstant tria Sceleta fœtuum abortivorum quatuor circiter mensium; de primo superius mentio facta est.

Secundum è regione situm, dextra falcem gerit, ictumque quasi minatur, cum inscriptione.

NEC PARCIT IMBELLIS JUVENCÆ POPLITIBUS.

In superiore parte Rupis tertium sceleton locatum, ejusdem fere ætatis, dextra gerens funiculum ex margaritis puris exilibus confectum, quem indice sinistræ manus videtur indigitare, caputque sursum erectum, quasi cœlum adspicere vellet, ea ornatur inscriptione

CUR EA DELIGERE VELIM,
QUÆ SUNT IN MUNDO?

E Regione hujus Rupis Pedamentum secundum è ligno Juglandis factum, Asperisque Arteriis non solùm humanis, verùm

maar ook selfs de geheele Steenrots een onderlinge vastigheyt bekomen. Ook soo geven dese takken een aangenaam gesichte aan den beschouwer: en zijn deselve genomen uyt verscheyde deelen des lichaams, soo van menschen, als beesten.

Ontrent dese Steenrots staan 3 Geraamtens van onvoldrage kinderkens van ontrent 4 maanden draghts, van het eerste is hier boven gesproken, waar tegen over het 2e, geplaatst is, hebbende in des selfs rechter hand een seyssen, waar mede het schijnt te willen treffen, met dit devijs

De dood en spaart ook selfs de weerloose Jeught niet.

Het 3e. Geraamte ontrent van deselve ouderdom is boven op de Rots geplaatst, hebbende in des selfs rechter hand een Snoertje van kleene en fijne Peereltjens, waar na het met de voorste vinger van de linker hand schijnt te willen wijsen, en het hooft opwaarts gewent zijnde, als wilde het na den Hemel zien, heeft tot devijs

Waarom soude ick die dingen willen beminnen, die in de Werelt zijn?

Tegen over dese geseyde Steenrots vintmen een Noteboome Pedestal met Longhpijpen beset, soo van Menschen, als van Kalveren; en

rùm etiam vitulinis inſtructum; hujus pedamenti medium occupat pedamentum alterum, ex eodem ligno confectum, cui inſident duo ſceleta fœtuum abortivorum quatuor circiter menſium; horum unum geſticulationibus humanas res quaſi deridere, & ſic, DEMOCRITUM repræſentare videtur; alterum verò, dextrâ ſtrophiolo inſtructâ & orbitæ dextræ admotâ, HERACLITUM exhibet.

Inſcriptio primi ſceleti talis eſt.

CUM TANTUM IN VITA RESTET TRANSIRE MALORUM, LIBER AB HIS LETHO, LÆTUS SINE VOCE TRIUMPHO.

Secundi

NOS DULCIS VITÆ EXSORTES, ET AB UBERE RAPTOS, ABSTULIT ATRA DIES, ET FUNERE MERSIT ACERBO.

Not. 1. Strophiolum dictum, ex membranula confectum, innumeris gaudet arteriolis rubicundiſſimis, quarum curſus ſerpentinus non ineptè opus Phrygium æmulatur, de quo Propheta David loquitur Pſal. 139.

2, Oſſa Cranii ſtriatim accreſcere, inſtar glaciei, in illa ætate, hic palam eſt.

In anteriore parte Pedamenti ſupradicti continetur

A. *Aſpera arteria Vitulina*, ce-

en op dit Pedeſtal werd nog in't midden een tweede Pedeſtal gevonden, mede van 't ſelve hout gemaakt, verſien van twee kleene geraamtens, van Kinderkens, mede ontrent van 4 maanden draghts, hier van ſoo iſt, dat het eene, door des ſelfs verbeelde geſten *Democritum* verbeeldende, 's menſchen doen ſchijnt te belacchen. Het andere heeft een neusdoekjen in ſijn rechter hand, 't welk aan 't rechter oogh-rat gebragt zijnde, den ſchreijende *Heraclitum* verbeeld.

Het devijs van het eerſte is.

Nadien men in dit leven ſoo veele wederwaerdigheden moet uytſtaan: ſoo iſt, dat ick daar van vry gemaakt zijnde, ſtemmeloos, triumpheer.

Van het tweede.

Wy van dit zoete leven berooft, en van de borſten afgerukt, zijn van de nare dood weghgenomen, en in 't duyſtere graft geleght.

Aanmerkt ten eerſten, dat dit neusdoekje gemaakt is van een ſeer dun vliesken, doorwrocht van een ontelbaar getal van ſeer rode ſlaghaderkens, dewelke ſlangs-wijs loopende, een waarachtigh borduurſel ſeer aardigh komen te verbeelden, waar van den Propheet David ſpreekt in den 139 Pſalm.

Ten 2e. dat de beentjens van de Bekkeneeltjens in die tijd ſtraalwijs uytgroeien, gelijk 't water, dat 's winters komt te bevrieſen, kan men hier bequaamlijk zien.

Op de voorſte zijde van 't geſeyde groot

Ceraceâ materiâ rubicundâ repleta, atque inversa, ita ut arborem ramosam sine foliis repræsentet. Vide L. A.

Not: Ramos ita exsiccavi, ut feré naturalem retinuerint dispositionem, sc: nonnulli antrorsum, alii retrorsum vergunt.

B. *Portio Pulmonis vitulini inflati, exsiccati, & in lamellas fissi, ut vesicularis aut spongiosa Pulmonis substantia se videndam exhibeat.*

C. *Pulmonis humani portio, eodem modo præparata, ut substantia vesicularis non solùm, verùm etiam calculi in Pulmone nati, conspiciantur.*

D. *Aspera arteria infantis inversa, cum annexis Arteria & Vena pulmonalibus.*

E. *Aspera Arteria inversa, eaque ex fœtu quatuor circiter mensium.*

F. *Asperæ Arteriæ portio, ceraceâ materiâ albicante repleta, per quam rami Arteriæ Bronchialis sunt dispersi, eaque è corpore vitulino.*

G. *Aspera Arteria vitulina, antiqua methodo præparata, & jam à triginta quatuor annis conservata.*

N°. III. Inter dictas duas Rupes, Puel-

grootste Pedestal werd gevonden. *De Longepijp van een Kalff, met een roodwassige stoffe opgevult, en omgekeert, verbeeldende alsoo een getakte en bladerloose boom, en is dese getekent L.* A.

Aanmerkt dat ik dese takken soo gedrooght hebbe, datse byna haare natuurlijke gestalte gehouden hebben, en wijken sommige voorwaarts andere achterwaarts.

B. *Een stuk van de Longh van een Kalf, opgeblasen, gedrooght, en in moten gesneden, op datmen desselfs voose en blaaswijse substantie bequaam soude mogen zien.*

C. *Een stukje van de Longh van een mensch, op deselve wijse toebereyt, op dat niet alleen des selfs blaaswijse substantie, maar ook eenige steentjens konde gezien werden, die in de Longh gegroeyt zijn.*

D. *Een omgekeerde Longhepijp van een kleen Kint, waar aan noch vast zitten des Longs-ader en Slagh-ader.*

E. *Een omgekeert Longepijpje van een kleen Kintje van ontrent 4 maanden draghts.*

F. *Een stuk van een Longe-pijp, met een witte waschaghtige stoffe vervult, waar langhs eenige takjens van de Arteria bronchialis loopen, dewelke met een rootwaschaghtige stoffe vervult zijn, en is dit uyt een Kalf genomen.*

G. *Een Longh-pijp van een Kalf, op de oude manier ontrent 34 jaren geleden van my opgeset en bewaart.*

N°. III. Tusschen dese 2 Steenrotsen

Puellæ trium, quatuorve annorum Sceleton repoſitum nivei coloris, pedamento ejuſdem notæ inſidens, & peculiari artificio confectum, ita ut non ſolùm maxima ex parte, ligamentis propriis & naturalibus oſſa cohæreant, verùm etiam ligamentorum arteriæ, ceraceâ materiâ impletæ ſunt, unde ſumma rubedine articuli ſunt præditi. Si quis dictos articulos oculis armatis luſtret, non ſolùm vivendos ſeſe exhibebunt ramuſculi capillares, verùm etiam iis multis partibus tenuiores.

Not. 1. Pars Capitis oſſei ſuperior, proprio Pericranio amicta, tot ſuperbit Arteriolis, ceraceâ materiâ repletis, ut dictum pericranium ſumma rubedine ſit perfuſum.

2. Siniſtra gerit Ramum Arterioſum ſplenicum, ex vituli Liene deſumptum, materiâ ceraceâ infarctum.

3. A dextra ope fili ſericei dependet Cor Pueri, lapidis inſtar durùm, cujus uterque ventriculus expanſus cum annexis Auriculis, ceraceâ materiâ impletis.

4. Dictum Cor inſtructum, Arteriæ Magnæ trunco ſicuti è Cor-

rotſen werd een ſeer wit geraamte geſien, van een Dochterken van 3, of vier jaren, 't ſelve op een Notebome Pedeſtal zittende, is op een nieuwe en byſondere wijſe toebereyt, niet alleen daar in beſtaande, dat het meeſt over al met ſijne natuerlijke banden vereenight is, maar ook ſoo zijn deſe banden verſien met hare ſlaghaderkens, dewelke met een rootwaſſige ſtoffe opgevult zijnde, de leden haar alſints bloet root vertonen. Wanneermen deſe banden met vergroot glaſen beſchouwt, ſoo komen ons niet alleen de capillare takjens der ſlaghaderen in 't geſichte, maar ook ſelfs die gene, dewelke ſeer veel fijnder zijn.

Ontrent dit Geraamte ſtaan verders deſe volgende zaken te conſidereren.

Ten eerſte. Het bovenſte deel van de Herſſenpanne is met ſijn natuurlijke pannevlies bekleet, waar door ſoo veel ſlaghaderkens loopen, door konſte ſoodanigh mede gevult, dat het pannevlies root van couleur is.

Ten 2. Van des ſelfs linker hand, na de borſt gewent zijnde, hanght af een Milts ſlaghader, op deſelve wijſe opgevult, en is deſe uyt een Kalf genomen.

3. De rechter hand vat een zijde draat, waar van afhangt het herte van een Jonge, ſoo hard gemaakt, dat het een ſteenigh herte ſchijnt te zijn, en zijn des ſelfs ooren mede opgevult met deſelve ſtoffe.

4. Aan het geſeyde herte is de groote Slagh-ader vaſt, ſoo als die uyt

Cordis ventriculo ſiniſtro emergit, reſervatis naturalibus diametro, forma, & curſu.

5. Quomodo ex Arteriæ Magnæ parte ſuperiore tres prodeant rami ſurſum vergentes, ſc: duæ Arteriæ Carotides, ut & Arteria ſubclavia ſiniſtra, hic videri poteſt. Arteria ſubclavia dextra ex Arteria Carotide dextra ortum habere, hic quoque luculenter apparet.

6. Præterea conſpicere licet utramque Arteriam Vertebralem A: A: ut & Mammarias internas B. B. prodire ex Arteriis ſubclaviis C. C.

7. E ſacco membranoſo ſeu Venæ pulmonalis baſi, quatuor ramos emergere, hic etiam cernitur: id quod in reſponſione ad Epiſtolam Problemat: decimam per figuram expreſſi.

8. Quomodo Arteria Pulmonalis, primò in partem dextram & ſiniſtram circa Cordis baſin diviſa, ulterius ſubdividatur, ſimul quoque oculis luſtrari poteſt.

9. Vaſa Coronaria per Cordis ſuperficiem diſſeminata, jucundo ſpectaculo viſuntur, oculis autem armatis minutiſſimi ramuſculi præterea conſpici queunt.

Dictum

uyt de linker holte van 't Herte voortkomt; ook ontbreekt 'er niets aan des ſelfs diameter, geſtalte noch loop.

5. Hoe uyt het bovenſte van de groote Slaghader 3 takken voortkomen, dewelke opwaerts loopen, namelijk twee Slaap-ſlaghaders, als mede de linker onderſleutelbeenige ſlaghader, kan men hier bequaamlijk zien. Ook iſt hier ſonneklaar te bemerken, dat de rechter onderſleutelbeenige Slaghader uyt de rechter ſlaap Slaghader haar begin neemt.

6. Ook is hier te zien, dat beyde de wervel-beenige Slaghaders A. A. als mede de inwendige Mamtakken B. B. haar oorſpronk nemen uyt de onderſleutel-beenige Slagh-aders, C. C.

7. Hier kan men ook beſchouwen, dat uyt de vlieſige ſak, of grond van de longs ader 4 takken voortkomen, 't welk van my voorheen afgebeelt is, in mijn Antwoord op de tiende briefs-wijſe Voorſtellinge.

8. 'T en is ook niet duyſter alhier aan te merken, hoe dat de Longhs Slaghader, aan de grond van 't Herte, in een rechter en linker deel verdeelt zynde, verders ook geſubdivideert word.

9. Ook hoe de kroonwyſe Bloetvaten over de oppervlakte van 't Hert komen te loopen, en alsmen Vergroot-glaſen wil gebruyken, ſoo kanmen de alderfijnſte takjens in 't geſighte krijgen.

Dit

Dictum Cor, ut ſupra dixi, à filo dependet ſericeo, cum ea inſcriptione.

OMNIA SUNT HOMINUM TENUI PENDENTIA FILO.

N°. IV. Dicto Sceleto à dextris oppoſita eſt phiala, caput infantis continens, liquori balſamico innatans, quod vivido colore tam nitidè præparatum & conſervatum eſt (abſque pigmento) ut dormientis potius, quàm denati caput, videatur, quamvis à multis annis ità conſervatum ſit.

Not. 1. Superiore parte Cranii ablatâ, Cerebrôque exemptô, conſpicienda ſeſe exhibent decem nervorum paria, Cranii oſſa perforantia, idque nitidius atque diſtinctius, quam in capite jamjam extincto, ne Patheticis quidem atque Acceſſoriis nervis exceptis.

2. Accuratiſſimè quoque conſpicere licet Nervorum auditoriorum ramum durum à molli eſſe diſtinctum, præſertim latere ſiniſtro.

3. Sinubus lateralibus duræ Matris à me apertis, oculos incurrit ſinus quartus.

4. In-

Dit Herte hanght aan een zijde draad, gelijk ik hier boven geſegt heb, met een opſchrift

's Menſchen Leven hanght aan een Zijde draad.

N°. IV. Aan de rechter zyde van dit Geraamte ſtaat een Vles, waar in onthouden word 't Hooft eenes kints, leggende in een Balſamique vochtigheyt; 't welk met een levendige couleur ſoo net bereyt en bewaart is (ſonder eenigh blanketſel) dat het meer gelijkt na 't hooft van een ſlapend, als geſtorven kind, hoewel het al eenige Jaren alſoo is bewaart geworden.

Hier ontrent ſtaat verders te conſidereren.

Ten eerſte. Het bovenſte gedeelte van de Herſſenpanne, ende de Herſſenen ſelfs wegh genomen zynde, ſoo iſt, dat haar de tien paar Zenuwen, die de Herſſenpan van onderen en van vooren doorbooren, veel klaarder en diſtincter laten zien, als wel in 't hooft van een vers geſtorve menſche, de lijdende, en alſoo genoemde bykomende Zenuwen niet uytgeſondert zynde.

2. Ook kanmen hier ſeer klaar zien, voornamentlijk in de linker zyde, dat de ſaghte tak van de gehoorzenue, van de harde tak onderſcheyden is.

3. De zydelijke groeven van 't harde of dikke Harſſen-vlies van my geopent zynde, ſoo komt ons nu hier de vierde groef in 't geſighte.

4. De

4. Infundibulum, Glandulæ Pituitariæ annexum, præ copia arteriolarum, ceraceâ materiâ rubrâ repletarum, summâ rubedine perfusum.

5. Glandula Pituitaria Sellæ equinæ insidens, in sui medio, ubi Infundibulo connectitur, nonnihil eminet.

6. A latere hujus Glandulæ, ut & à latere Nervorum Opticorum, cernuntur Arteriarum Carotidum trunci abscissi.

7. Facies, imò & labia, nullo modo rugosa, & vivido colore prædita.

No. V. A sinistris supra dicti sceleti, locata phiala, eodem liquore ex parte referta, cui innatat Infantis caput, eodem modo præparatum.

Not. 1. In capitis basi interiore, à latere dextro nervi paris vagi, nervus supernumerarius reperitur.

2. Nervorum Olfactoriorum extremitates Os cribrosum perforare, luculenter videri potest.

3. In hoc capite Nervorum, Cranio exeuntium, visuntur undecim, vel duodecim paria.

4. Nervi vagi in utroque latere

4. De Treghter, vast zittende aan het Fluym-kliertje, ziet men door de veelvuldigheyd van de Slagaderkens, die met een root wasch-aghtige stoffe vervult zyn, de gantsche Treghter bloet root te maken.

5. Het Fluym-kliertje in de Paerde-zadel zittende, is in sijn midde, daar het aan de Treghter vast is, eenigsints verheven.

6. Aan de zijden van dit Fluym-kliertje, als mede aan de zyden van de gesight-zenuwen, kan men de afgesneden stronken van de Slaap-slaghaderen bequaamlijk zien.

7. Het aangesighte, nogh ook de lippen en zyn geensints gerimpelt, en levendigh van couleur.

N°. V. Aan de linker zyde van 't geseyde Geraamte wert gevonden een tweede Glas, met deselve vochtigheyt ten deele vervult, waar in onthouden word, 't hooft eens kinds, op deselve wijse toebereyt.

Hier ontrent staat te noteeren.

Ten eersten. Binnen in de gront van 't Hooft, aan de rechter zyde, werd een overtollige Zenuw gevonden, benevens het dwalende paar.

2. Hier kan men ook klaarlijk zien, dat de uyteynden van de Reuk-zenuwen het Seef-been doorbooren.

3. In dit Hooft bespeurt men elf of 12 paar Zenuwen, dewelke de Herssen-panne komen te doorbooren.

4. Het dwalend paar doorboord hier

re duobus in locis Cranium perforant, exiguâ portione osseâ interpositâ.

5. Nervum accessorium, tam in dextra, quam in sinistra parte è variis fibris nervosis, variisque è locis oriundis, constare, hic quoque conspicuum est.

6. Quam tendinosa sit Dura Mater, in hoc capite apparet.

N°. VI. Pone utriusque jam descriptum caput, vivenda sese exhibent, pueri, 3 4ve annos nati, tenuia intestina, siccata, quæ, proprio Mesenterio cohærentia, naturales eorum circumvolutiones demonstrant; Quem in finem ceraceâ materiâ implevi, ut rotunditatem acquirerent, quâ prædita sunt, cum cibo, potu, aut flatu, in corpore vivo sunt extensa. Hisce relicta & connexa Coli portio, nec non integrum Cœcum, cum processu ejus Vermiformi, ut eorum constitutio videri possit in illa ætate.

Quæ jam sequuntur, super Asseres seu Repositoria Thesauri dicti, reperiuntur.

REPOSITORIUM, seu ASSER PRIMUS.

N°. I. Tenuia intestina fœtus hu-

hier wederzyts, op twee verscheyde plaatsen de Hersen-pan, en dat seer dight by den anderen.

5. Ook kanmen hier zien, dat de bykomende Zenuw, soo wel in de rechter als linker zyde, met verscheyde wortelen, of beginselen, uyt verscheyde plaatsen is voortkomende.

6. Hoe peesachtigh het harde Harssenvlies is, kanmen in dit Hooft bemerken.

N°. VI. Achter ider deser twee geseyde Hoofden werden gevonden de dunne, en gedrooghde darmen van een Kind, out tusschen de 3 en 4 Jaren; het darmscheyl daar noch aan vast zittende, kanmen bequaamlijk zien, de natuurlijke omwindingen van 't gedarmte: hier toe heb ik deselve met een root-waschachtige stoffe opgevult, op dat sy haare rondigheyt weder souden krijgen, waar mede sy begaaft zyn, wanneer se in 't leven met spijs, drank, of wint vervult zyn. Aan dit gedarmte zitten ook noch vast een gedeelte van den Colijk darm, als mede den blinden Darm, nevens desselfs worm-wijse Aanhanghsel, ten eynde men hare gestel in die ouderdom zoude kunnen zien.

Alles wat nu volght, is geplaatst op de Planken van 't geseyde Cabinet.

D'EERSTE PLANK.

N°. I. Het dunne gedarmte van een jongh

humani, jam jam nati, infarcta atque exsiccata, cùm annexa Coli portione, ut & intestino Cœco, processuque Vermiformi, eundem in finem præparatis, sc: ut constitutio Cœci naturali proxima, appareat, quæ longè differt in illa ætate, ab ea, quæ in pueris, aut ætate provectioribus cernitur; Successivè enim in recens natis Cœci intestini diameter diminuitur, sine notabili protuberantia, & sic degenerat in processum Vermiformem; in provectioribus verò ab una parte, valde protuberat, & ex illa protuberantia processus Vermiformis emergit; ita ut in ea ætate Cæci diameter haud successivè diminuatur.

In hisce intestinis reservata est naturalis eorum capacitas, & sine rugis extensa sunt intestina.

N°. II. Phiala continens liquorem, cui innatat Arteriæ Splenicæ vitulinæ portio, loco sanguinis, ceraceâ materiâ rubicundâ repleta, cujus extremitates penicilla detrita repræsentant, sicuti in homine expressi Fig. 4. Tab. 4. Epist. Resp. ad Ex-

jongh gebore Kintje, opgevult en gedrooght, waar aan noch vast zitten een gedeelte van den Colijkdarm, als mede den blinden darm, en des selfs wormwijse aanhangsel, al mede tot het selve eynde toebereyt; namentlijk, op datmen het gestel van den blinden darm, die hier seer na by de natuurlijke gestaltenisse komt, zoude kunnen zien, verscheelende seer veel in desen ouderdom van de voor verhaalde; want in jongh geboore kinderkens, wort den diameter van den blinden darm kleender en kleender, en dat sonder merkelijke uytsettinge, en verandert alsoo in het wormwijse uytsteeksel: maar in die gene, dewelke ouder zyn geworden, ziet men dat den blinden darm aan eene zyde ruymer en ruymer word, en uyt dese uytsettinge komt het wormwijse uytsteeksel voort: soo dat in die Jaren den diameter van den blinden darm, niet successivelijk en vermindert.

In dit gedarmte is de natuurlijke ruymte geconserveert; ook zyn de darmen sonder rimpelen uytgeset.

N°. II. Een Glas, onthoudende in sich een voght, en daar in een gedeelte van de Milts Slaghader, en dat uyt een Kalf. Dese is met een root waschachtige stoffe vervult, in plaats van bloed; des selfs uyteynden verbeelden afgesleete penceeltjens, gelijk ik sulkx ook afgebeelt heb in de Milts Slaghader van een Mensch, en dat in mijne Antwoord op de vierde voorgestelde Brief aan

Expertissimum D^n. *Campdomerçum.*

N°. III. Infantis Brachium liquori innatans, tam nitido pallidoque colore naturali (non sine mixtura coloris rubicundi) præditum, ut viventis constitutioni haud cedat. Hujus manus continet substantiam polyposam, artificio ex sanguine suillo confectam, sc: cruor è sue jamjam jugulato, manu tamdiu fuerat conquassatus, donec frigefactus, materia polyposa sese copiosè videndam exhiberet: in hac materia, è sola conquassatione, ut dixi, prognata, adipis variæ particulæ apparebant, firmiter polyposæ substantiæ adhærentes; sicuti Figura Tab^e. 2. lit. E. repræsentatur. Dictus adeps albissimus & durus, formam globolorum diversæ magnitudinis conquassando acquirens, membranulæ analogum integumentum simul acquisivit, cujus ope quoque adhuc connectitur polyposæ materiæ supra dictæ; interim manus, qua conquassatus fuerat cruor munda fuit, neque ulla pinguedine, aut sevo conspurcatus fuerat cruor.

Ex iis constat sanguinem in se continere pinguedinem dissolutam,

D'Heer Doctr. *Campdomerc*, ziet aldaar *Tab.* 4. *Fig.* 4.

N°. III. Een kints Armtje, in de selve vochtigheyt bewaart, en soo curieus toebereyt, dat het de levendige gesteltheyt niet en behoeft te wijken, zynde blanck van couleur, met eenige natuurlijke rodigheyt vermenght. Het hantje onthout in sich een polypeuse stoffe, door konst uyt het bloed van een Varken toebereyt, namentlijk, het bloed uyt een vers gekeelt Varken wiert met een hand, soo laagh gints en weder bewoogen, tot dat het koud geworden zynde, de geseyde polypeuse substantie in groote quantiteyt sich opdeede, en daar nevens ook eenige klompjens vet of smeer, die haar in 't bewegen of roeren uyt 't bloet opdeden, en haar vast vereenighden aan de geseyde stoffe, gelyk zulkx in de Fig. van dese 2de. Tafel aangewesen word met de letter E. Dese geseyde klompjes vet zyn seer wit, ook hardachtigh, ront en van verscheyde groote, en wierden in 't roeren ook omvangen van een vlies-gelijkend deksel, 't welk nogh te zien is, want door dit deksel vereenighde sy haar aan de polypeuse stoffe, gelijk se daar nogh aan vast geheght zyn. Ondertusschen staat te letten, dat de hand, waar mede het bloed geroert wierd, suyver, en met geen vreemde vette stoffe besoetelt was, gelijk ook niet het bloed selfs.

Hier uyt moet men besluyten, dat het bloed week vet in sich heeft, 't welk

tam, quæ in cellulas depoſita, concreſcit.

Notandum quoque, hanc phialam, Brachium continentem, ut & cæteras phialas obturatas eſſe loco veſicæ, (ut facere ſolemus,) integumentis, ex variis corporis partibus deſumptis, ſc: inteſtinis, cute humana, membranis Cerebri &c. quæ omnia, vaſis ſanguifluis ſcatentia, rubra ceracea materia ſunt repleta, id quod non ſolùm viſui gratum accidit, verùm etiam diverſorum vaſorum reptatum in iis cernere licet.

N°. IV. Portio capitis fœtus humani, ſecundum longitudinem diviſi.

Not. 1. Linguæ, ſecundum longitudinem dimidiatæ, vera conſtitutio, non ſolùm baſeos, verùm etiam apicis, à latere viſa, ſic quoque muſculoſa linguæ pars, accuratè ſeſe viſui offerunt.

2. Ductus ſupra palatum ad Aurem excurrens; hujus oſculi membrana fibras obtinet, quæ mentiuntur effluxum aquæ fluviatilis, qui obſtaculo quodam in-

't welk in de cellekens overgegaan zynde, aldaar komt te ſtollen.

En ſtaat ook te conſidereren ontrent dit Glas, waar in het geſeyde Armtje is geplaatſt; als ook mede ontrent alle de volgende glaſen, dat deſelve dight toegemaakt zyn, met bekleetſels, van verſcheyde partyen afgehaalt zynde, als van darmen, herſſenen, &c. en dat in plaats van blaſen. Ook zyn ſommige Glaſen gedekt met het Vel van een Menſche. En komen ons alle deſe dekſels ſeer root en cierlijk voor, nadien der ſelver bloetvaatjens ontelbaar zynde, met een root-waſchagtige ſtoffe opgevult zyn: Zulkx is niet alleen aangenaam te zien, maar brenght ook nuttigheyt aan voor een, die de cours deſer Slaghaders naaukeurigh na zien wil.

N°. IV. Een half Hooftje van een jongh geboore Kintje, na de lenghte in twee deelen verdeelt, waar in geſien kunnen werden

Ten eerſten. De ware inwendige geſteltheyt des Tonghs, ſoo wel van des ſelfs achterſte deel, of grond, als van het voorſte en uyterſte, en dat ſoo, als men die van ter ſijde ziet.

2. De openinge of het mondeke des Canaals, die van 't verhemelte na het oor gaat, kan men hier bequaamlijk zien, en werd deſe openinge bekleet met een vlies, wiens fibertjens of draykens in haren loop ſeer aardigh verbeelden de vloet van 't water in een naauw riviertjen of geute, in wiens midden eenigh beletſel geleght zynde, 't water ge-

dwon-

intercedente, viam sibi quærit diversam.

3. Integumentum septi Narium innumeris arteriolis esse præditum, constat ex portione hac, post divisionem hic relicta.

4. Ossa spongiosa Narium, membranosis integumentis vestita, per quæ myriades Arteriolarum sunt disseminatæ.

5 Unus ex dentibus incisoriis, secundum longitudinem dissectus, idque in maxilla inferiore; in eo triplex substantia observari potest; extima enim colore est albicante, media griseâ, tertia verò dilutiore colore griseo gaudet.

6. Cristam Galli in ea ætate totam esse cartilagineam, ut & septum Narium, Cristæ Galli, continuum, hic palam est.

7. Particulæ subrotundæ, per membranas ossa spongiosa investientes dispersæ, quæ glandulæ audiunt cœlo sereno luculenter conspiciuntur.

8. Remanentiæ processus falciformis, Cristæ Galli non solùm, verùm etiam interiori parti ossis Frontis cohærentes, distincte visuntur.

9. Glandulæ, Palatinæ dictæ, oculos quoque haud fugiunt, quantumvis nudos.

10. Po-

dwongen word zydelijk af te stroomen.

3. Dat het bekleetsel van het tusschen-scheytsel van de Neus, met seer veel, ja een ontelbaar getal van Slaghaderkens versien is, blijkt uyt dit stukxken, 't welk na de verdeelinge noch is gebleeven.

4. De sponcieuse beenderen van de Neus, zyn van een deksel bekleet, waar door ook duysende van kleene Slaghaderkens passeeren.

5. Een van de Sny-tanden van de onderste Kaak, na de lenghte geklooft zynde, bevint men uyt drie verscheyde selfstandigheden te bestaan; waar van de buytenste witachtigh is, de middelste graauw, en de derde weder wat lichter graauw van couleur.

6. Dat de Hanekam, in die tijt, geheel en al kraakbeenigh is, als mede het tusschen-scheytsel van de Neus, blijkt hier klaar; ook datse onderlingh met vermenginge van substantie vereenight zijn.

7. Als het seer helder weer is, soo kanmen door de vliesen die de sponcieuse beenderen bekleeden, veele kleene ronde lighaamtjens zien, dewelke kliertkens genaamt worden.

8. Ook de overblijffselen van het seyssen-wijse uytsteek, daar het sich vast maakt aan de Hanekam, en aan de inwendige tafel van 't voorhoofts been.

9. De alsoo genoemde Klieren van 't Verhemelte komen ons ook wel in 't gesighte, al schoon men geen vergroot-glasen en gebruykt.

10. Men

10. Pori cutanei luculenter quoque oculos incurrunt.

N°. V. Pueri Ren dexter, liquori impositus, colori & cæteris qualitatibus, naturali & vivo nullo modo cedens.

Not. 1. Hujus apici insidet Ren succenturiatus, parti autem inferiori connectitur portio intestini Coli, integrum Cœcum, ut & processus vermiformis: hæc omnia sine rugis conservata.

2. Superior pars Renis veri, succenturiato non solùm est contingua, verùm etiam membranoso & admirando nexu inter se connectuntur, sc. Ren succenturiatus excavatus est parte sui inferiore, quam in cavitatem, supremam partem Renis veri tanquam in acetabulum admittit, in modum articulationis ossium, quæ per arthrodiam fit.

N°. VI. Infantis Crus, vivido colore præditum, liquori limpido innatat. In hujus parte inferiore, cute & pinguedine ex parte ademptis, conspiciendos sese exhibent

1. Nonnulli Musculi, suo in situ naturali, quorum membranaceum integumentum in totum

10. Men kan de sweetgaten van 't vel hier ook seer klaar zien.

N°. V. De rechter Nier van een jonge, in deselve vochtigheyt gelegt: Dese is soodanigh gebalsemt, en geconserveert, dat de selve in couleur, en andere natuurlijke hoedanigheden voor een levendige Nier, (of een, die uyt een fris en schielijk gestorven mensche genomen is,) niet en behoeft te wijken.

Aanmerkt ten eersten, dat op deses Niers opperste zyde gelegen is de By-nier: Dessels onderste is te samen gevoeght met een gedeelte van den Colijk-darm, als mede met den blinden darm, en worm-wijse uytsteek: En zyn alle dese geconserveert sonder rimpelen.

Ten 2. Dat het opperste van de ware Nier met de By-nier door een byzondere t'samenvoeginge te samen zyn geheght, en dat door Vliesen: Waar toe de By-nier van onderen uytgeholt is, om alsoo het bovenste deel van de ware Nier te ontfangen, gelijk men ziet te geschieden in die soorte van Articulatie, die men Arthrodia noemt.

N°. VI. Het Been van een kleen kindje, levendigh van couleur zynde, hanght in een vlesje met heldere vochtigheyt, het vel en vet voor een gedeelte van onderen wegh-gesneden zynde, vertoonen haar

Eerstelijk. Eenige Spieren, in haar natuurlijke plaatzen, welkers vliesigh bekleetsel in 't geheel niet en is weghgenomen, ten eynde men desselfs

tum non eſt ablatum, ut ejus vaſcula ſanguinea viſui paterent.

2. Tendines Muſculorum, qui inter pedem flectentes & abducentes numerantur, ſuo in ſitu naturali; horum tendines ſub Malleolo externo tranſeuntes, & colore vivido non deſtituti, arteriis ſuperbiunt plurimis.

3. Horum Muſculorum tendines vaginæ nervoſæ incluſi ſunt, ubi per ſinum malleoli externi decurrunt: Idque, ne dicti tendines facile ſede ſua dimoveantur.

4 Hujus pedis Ungues removi, ut vaſcula ſanguinea oculis armatis ſub iis luſtrari poſſint.

N°. VII. Pueri recens nati ſtomachus apertus & inverſus, ut

1. Tunica villoſa, præ vaſorum ſanguineorum repletorum copia, ſumma rubedine imbuta, ut & gulæ terminus, luculenter conſpici poſſint, ob coloris varietatem,

2. Pilorus, ſeu ſtomachi exitus cum annexa portione inteſtini duodeni, in hoc ſtomacho inverſo quoque luſtrantur.

3. Ab

ſelfs bloedvaatjens ſoude kunnen zien.

Ten 2. Kan men hier zien de Peſen der Spieren, dewelke onder des voets buygers en afleyders gerekent werden, en dat alles noch in haare natuurlijke plaatſe. Deſe geſeyde Peeſen, onder de buytenſte Enkel paſſeerende, en hare natuurlijke, en levendige couleur behouden hebbende, zyn ook van veele ſightbare Slaghaderkens verſien.

3. Deſe geſeyde Peeſen zyn in een zenuwachtige koker beſlooten, ter plaatſe daar ſy door des buytenſte Enkels groeve komen te loopen, om niet ſoo licht uyt hare plaatſe te kunnen wijken.

4. Op dat de bloedvaatjens onder de nagels loopende, met vergroot glaſen bequaam konde geſien werden, ſoo zyn van my de nagels wegh genomen.

N°. VII. De Maagh van een jongh geboore kindje, geopent, en 't binnenſte buytewaarts gekeert, op dat

Ten eerſten, het fluweele vlies van de Maagh, door de veelheyt van opgevulde bloedvaatjens, bloedroot geworden zynde, geſien konde werden: Als mede waar des ſpijs-leyders, of ſlok-darms eynde in de Maagh is, 't welk hier ſeer klaar in 't geſigte komt, door de verſcheydentheyt van haare couleuren.

2. De Poortier, of uytgang des Maaghs, waar aan een ſtukjen van den twaalf-vingerigen Darm vaſt ſit, kan men in deſe omgekeerde maagh ook zien.

3. Het

3. Ab hisce etiam dependet Omentum cum portione intestini coli. Dictum Omentum tam nitide præparatum atque conservatum, ut sericum dilutiore rubedine perfusum, repræsentet. Hujus Arterias ceracea materiâ impletas, innumeras esse, hic constat.

N°. VIII. Portio humani Intestini jejuni inversi, & liquori innatans, naturali colore prædita, in qua conspiciuntur

1. Ita dictæ Valvulæ conniventes (potius juga, seu jugales particulæ prominentes) in Intestini Jejuni cavitate existentes, quas inter una situm obtinet contrarium, sc. secundum longitudinem exporrectum, id quod rarum.

2. Hujus intestini Glandulæ solitariæ, (mihi non tantum solitariæ, sed & spuriæ) capitis aciculæ majoris magnitudine protuberantes.

3, Hujus Intestini villositas, perquam distinctè in hoc objecto comparet.

N°. IX. Infantis Cor tali artificio in liquore conservatum, ut ne minima quidem ruga præternaturalis in eo reperiatur, ne situ quidem naturali neglecto.

Not. 1. Utramque Auriculam na-

3. Het Net, als mede een gedeelte van den Colijk-darm is hier ook aan vast. Dit Net is soo sierlijk toebereyt, geconserveert, ook met veel fijne Slagh-aderkens doorweven, dat het de fijnste licht-roode zyde stoffe representeert, en zyn dese Slagh-aderkens, gelijk hier blijkt, uytstekend veel in getale.

N°. VIII. Een stuk van den nuchteren Darm uyt een Mensche, 't welk in een vochtigheyt hangende, sijne natuurlijke couleur behouden heeft, en in 't selve kan men dese volgende zaken zien.

1. De alsoo genoemde oogh-luykende Klapvliesen (liever latwijse oneffentheden) van den nuchteren Darm, onder dewelke datter een is, die na de lenghte van 't gedarmte loopt, contrarie alle de andere, 't geen seer selden gevonden word.

2. De Solitaire of eensame Klieren van dien Darm (van my niet alleen Solitaire, maar ook Bastaart-klieren geheten zynde) in groote met het hoofd van een groote speld overeenkomende, puylen hier ter plaatse uyt.

3. De Pool, of ruygheyt van 't binnenste of fluweele Vlies deses Darms, is hier seer curieus te zien.

N° IX. Het Herte van een jong kindje, in deselve vochtigheyt hangende, en soodanigh geconserveert, datter niet het minste onnatuurlijk rimpeltje in te zien is; en hangt selve als in sijne natuurlijke situatie. Aanm:

Ten eerste, Dat beyde de ooren van

naturali forma, atque magnitudine esse conservatam, quarum sinistra Cristam Galli æmulatur.

2. Truncum Venæ Cavæ descendentem ad exortum abscissum esse, ubi cavitatem reliquit notabilem: Truncus autem ascendens, ceraceâ materiâ repletus, à latere Auriculæ dextræ oculos incurrit.

3. Arteriæ Pulmonalis, ut & Aortæ truncum simul conspicere licet, idque in situ naturali.

N°. X. Arteriæ per Piam Matrem dispersæ, aut potius, quæ Piæ matris ope, coërcentur, ne à se invicem recederent, aut intricarentur.

Not. Variis in locis videre licet, dictas Arterias substantiam Cerebri Corticalem producere, quemadmodum figuris expressi in Respons. Epist. Probl. 12. ad Expertissimum Dominum Etmullerum.

N°. XI. Infantis Ren bisectus, ut interiora pateant; in ea parte quæ fundo proxima, sequentia observanda sunt:

1. Constitutio Renum, quæ mihi

van 't herte niets van hare natuurlijke groote verlooren, en hare natuurlijke gestalte behouden hebben, en dat de linker Oor een Hanekam gelijkt.

2. Dat de nederdalende stronk van deHol-ader aan haar begin afgesneden zynde, een tamelijke groote holte nalaat: De opgaande stronk daar-en-tegen, met een root wasch-sige stoffe opgevult zynde, werd aan de zyde van't rechterOor gevonden.

3. Ook kan men de stronken van de Longhs Slaghader, en die van de groote Slaghader, te gelijk seer klaar zien, en dat in hare natuurlijke plaatzen.

N°. X. De Slaghaderen, die door het dunne Hersen-vlies verspreyt zyn, of liever, die door toedoen van't dunne Hersen-vlies in ordere by een gehouden werden, ten eynde deselve niet van een soude komen te wijken, en onder een verwerren. Aanmerkt ondertusschen dat op verscheyde plaatzen te zien is, dat dese fijnste Slagh-aderkens de schorssige substantie van de Hersene komen voort te brengen, gelijk ik breder vertoont heb in de figuuren van de 12 Antwoord, op de voorgestelde Brief van d'Heer Doctor *Etmuller*.

N°. XI. De Nier van een jongh kind, na de lenghte in twee gespouwen, op dat het inwendige gesien konde werden; nu in dat gedeelte, 't welk 't naaste is aan de grond van 't Glas, kan men dese volgende zaken zien.

1. Het ware Gestel des Niers, be-

mihi præsertim ex duplici substantia constare videtur; sc. ex vasis sanguifluis & urinariis; paucis vasis Lymphaticis & Nervis interpositis.

2. Quamvis Glandulæ videantur hic apparere in Renibus bisectis, tamen putem nobis imposuisse admirandam constitutionem extremarum Arteriolarum, sicuti brevi per figuras illustrare animus est, idque ad objecta vera.

3. Artificiosè sunt impletæ Arreriæ, ut & ex parte Venæ; ex parte dico, propterea quod totæ haud sint repletæ, unde Arteriolis rubris substantia grisea interjacet: utroque verò vase sanguifluo repleto, tale quid non reperitur, sicuti videre est in variis à me conservatis Renibus, postea delineandis & describendis.

4. Papillas Renum nil nisi congeriem esse ductuum Urinariorum Bellini obscure in hoc, in variis autem postea delineandis & describendis, luculentius constabit.

5. Papillas plurima obtinere oscula, (Papillarum Mammarum adinstar) cavitatem Tubulorum

bestaande, mijns dunkens, voornamelijk uyt twee verscheyde selfstandigheden, nam: uyt bloedvaten, en pis-vaatjens, doorvlochten met weynige Zenukens, en Water-aderen.

2. Hoewel dat haar kleene Klierkens schijnen op te doen, in dese doorgesnede Nieren; soo meen ik echter, dat men door de wonderlijke constructie der bloedvaten bedrogen word; gelijk ik sulkx in de Lijste van 't tweede of derde Cabinet, van meeninge ben uyt te drukken door verscheyde Figuuren, die na het leven zullen gesneden werden.

3. Dese Slagh-aderen zyn konstigh opgevult, als mede voor een gedeelte de gemeene Aderen; ik segge voor een gedeelte, nadiense niet alle vervult zyn geworden; en hier door komt het dat ons dese substantie twee-couleurigh voorkomt, als root, en graauw: maar alle de bloed vaatjens opgevult zynde, soo komt ons dese substantie een-couleurigh voor, gelijk wy namaals in andere, van my toebereyde en geconserveede Nieren sullen aanwijsen, en ook in Figuuren laten af-beelden.

4. Dat de Tepeltjens der Nieren niet anders zyn, als een t'samenstel van fijne Pis-vaatjens, door d'Heer *Bellinus* uytgevonden, kan men hier genoeghsaam zien, edogh niet soo klaar, als wel in de volgende

5. Ook dat de geseyde Tepeltjens eenighe mondekens, oft openinghjens hebben, gelijk de tepels der

rum Renalium respicientia, accuratissimè in hoc objecto nudis oculis videri potest.

6. Membranam hic dependentem, quæ Propria audit, Renemque proximè ambit, tenacem atque firmam esse pro proportione objecti, nemo ambiget, qui hoc expiscatus fuerit.

7. Renes in ea ætate superficie admodùm esse inæquales, tanquam ex variis particulis constitutos, hic palam est.

8. Pelvis cum suis Tubulis Renalibus distinctè intuentibus apparet, Rene in duas partes diviso.

9. Ureteris portio è Pelvi prodiens.

N°. XII. Intestina Infantis tenuia, ceraceâ materiâ repleta, cum annexo Cœco & Coli portione.

Not. 1. Reservarunt naturalem situm & circumvolutiones, utpote Mesenterio illibato.

2. Arteriæ per Intestina disseminatæ, more solito sunt in pletæ.

Vrouwen borsten, is hier evident te zien, schoon men geen vergrootglasen tot hulpe neemt, en dese openingtjens responderen op de takken van het bekken der Nieren.

6. Als mede dat het binnenste en eyge Vlies van de Nieren, 't geen hier afhanght, tay en sterk is, na proportie van't geen het komt te bekleden, sulkx en zal niemant tegenspreken, die het ondersoght heeft.

7. Hier blijkt het ook, dat de Nieren in die tijd, seer ongelijk zyn van oppervlakte, even als of deselve van veele deelen te samen gestelt waaen.

8. Al wie wat naauw toeziet, kan hier licht in sijn gesighte krijgen het Bekken van de Nier, als mede des selfs takwijse Pijpen, nadien de Nier in twee gespouwen is.

9. Als mede een gedeelte van de Pisleyder, uyt het Bekken voortkomende.

N°. XII. Het dunne Gedarmte van een jongh geboore kind, opgevuld met een waschige stoffe, waar aan noch vast geheght zyn den blinden Darm, als mede een stuk van den Colijc-darm.

Aanm: ten eersten, Nadien deselve noch aan het darm-scheyl vast zitten, soo hebbense hare natuurlijke situatie, en omwindingen behouden.

2. Dese Slagh-aderen, door het gedarmte loopende, zyn op de bovengemelde wyse vervult.

REPOSITORIUM, seu ASSER SECUNDUS.

N°. I. Hominis Vesicula fellea, cum annexa Hepatis portiuncula, liquori immersa.

Not. 1. Vesicula fellea ceraceâ materiâ est repleta, ut naturalis ejus capacitas & figura conspici possint.

2. Arteriæ Cysticæ, eâdem materiâ impletæ.

3. Arterias Cysticas haud solùm de sanguine prospicere Vesiculæ felleæ, verùm etiam ulterius repere per Hepatis substantiam, hic evidens est. Hoc Anatomicis imposuit, existimantibus hasce Arteriolas perfundum reptantes, peculiares ductus biliarios esse. Vid. Respons. Epist, Probl. 5. ubi fusius de hac materia agitur.

N°. II. Phiala hominis Linguam in liquore continens, ut minutiæ distinctius videri possint,

Not. 1. Naturali & vivido colore prædita innumeris gaudet Papillis, per aream disseminatis: suntque incertæ figuræ & magnitudinis.

2. Ha-

DE TWEDE PLANK.

N°. I. De Gal-blaas. van een mensch, waar aan noch een stukje van de Lever vast zit, en soo in een voght hanght.

Aanm: ten eersten. Dese Galblaas is met een waschsige stoffe gevult, op dat desselfs capaciteyt, en figure bequamelijk souden kunnen gesien worden.

2. Ook zyn des selfs Slagh-aderen met deselve stoffe vervult.

3. Hier blijkt het klaar, dat de Slaghaders van de Galblaas niet alleen gedestineert zyn ten dienste van de Galblaas, om haar van slaghaderlijk bloed te versorgen, want deselve loopen verders af tot de substantie van de Lever; dit heeft de Ontleders misleyd, want sy sagen dese takjens, langs de grond van de Galblaas lopende, aan, voor bysondere wortelen van de Galblaas, waar door sy waanden de Gal tot de Galblaas te komen. Siet verders over dese materie in myn Antwoord op de 5 briefswyse Voorstellingh, alwaar breder over dese materie werd geschreven.

N°. II. De Tong van een mensch, leggende in een heldere vochtigheyt, om de kleenigheden beter te mogen sien.

Aanm: ten 1. Dese ons levendigh voorkomende, is van boven versien van ontallijke Tepeltjens, dewelke verscheyden zyn van gedaante, en groote.

2. Hier

2. Harum Papillarum aliquot ſunt planæ, in medio præditæ foramine aut lacuna; in ambitu verò ſulco rotundo. Nonnullæ contra ea conicam habent figuram, aliæ autem in Fungulorum modum rotundo capitulo donantur.

3. Per has Papillas Vaſcula ſanguinea exſpatiantur, quæ tamen abſque inſtrumentis opticis videri nequeunt.

4. Larynx cum Epiglottide ſua ad radicem Linguæ diſtinctè ſeſe videndam exhibet; eſtque Larynx aperta, prout ſeſe habet extra deglutitionem.

5. Sub Epiglottide viſui exponitur Pharynx.

6. In Epiglottidis ſuperficie plurimæ viſuntur Glandulæ.

7. Utrique Linguæ lateri adſitæ ſunt Arteriæ Carotides.

8. Glandulæ Thyroideæ poſteriori, & ſupremo lateri Aſperæ Arteriæ, ſunt adſitæ.

N°. III. Infantis Lingua, cum annexa portione lævi lateris Menti, Labiique inferioris.

Not. 1. Lingua ſpinulæ ope elevata, ut ſub ea conſpicienda ſeſe exhiberent portio Nervi & Arteriæ ſublingualis; dictus autem Nervus à latere ſub Lingua reptat, non autem ſub Frenulo; ita

2. Hier van zynder ſommige plat, met een openinghtje in 't midden, rontom 't welke een rond groefje loopt; Andere daar - en - tegen zyn kegels-wijs; Andere ſchijnen een rond hoofdje te hebben, gelijk ſommige Champinjons.

3. Door deſe Tepeltjens kan men de opgevulde bloedvaatjens zien, hoewel niet ſonder toedoen van vergroot-glaſen.

4. Het Strotten-hoofd met desſelfs klapje vertoont ſich hier ſeer levendigh, en ſtaat het Strottenhoofd open, gelijk het gemeenlijk doet, buyten de tyd van 't ſwelgen.

5. Onder het klapje of dekſeltje van 't Strotten-hoofd, komt ons hier ook voor den ingangh, of begin des keels.

6. Door het klapje zietmen ſeer veele kleene ronde kliertjens loopen:

7. Als mede langs beyde de zyden van de Tongh de Slaap-ſlaghaderen.

8. De Strot-klieren ziet men geplaatſt te zyn aan 't achterſte en operſte van de Lucht-pijp.

N°. III. Een kinds Tongh, met een gedeelte van de linker zyde van de Kinne en Lip.

Aanm: ten 1. De Tongh, door toedoen van een doorntje opgelicht zynde, kan men van onderen zien een gedeelte van de ondertonghige Zenuwe en Slagh-ader; deſe Zenuw loopt langs de zyden van 't onderſte des Tongs, en niet onder het toomtje, ſoo dat ſy geabuſeert zyn, de-

ita ut minus rectè judicent, qui existimant hunc Nervum sub ipso Frænulo Linguæ reperiri.

2. In sinistro latere hujus Linguæ innumeræ Arteriolæ oculos incurrunt, arbuscularum, foliis nudatarum, silvam repræsentantes.

3. Glandulas, quæ dicuntur Maxillares inferiores, utroque latere ductum salivalem exhibere in confesso est: eundem à latere Frænuli salivam impertire ori, nemini, qui vel à limine tantùm salutaverit Artem Anatomicam, ignotum, at verò quot aperturis aut osculis dictus canalis sit præditus non ita facilè est demonstratu, neque Anatomici in suis demonstrationibus publicis nobis ostendunt. Si quis interim hoc objectum, Cœlo sereno inspicere dignetur, videbit idque luculenter. Ductum hunc salivalem lævi lateris tribus in locis salivam impertire ori, quem in finem à latere frænuli tria visuntur oscula hiantia, id quod non solùm in uno, verùm etiam in altero locum habere sæpius deprehendi. In nonnullis quoque observo dictum Canalem unicam tantùm aperturam habere, an quia cætera occlusa ante, vel post mortem?

dewelke voorgeven, dat dese Zenuwen onder het toomtje, of tongriemtje gevonden te werden.

2. Aan de linker zyde van dese Tongh zietmen de slaghaderkens in soo groot een menigte loopen, datse seer aardigh een bladerloos bosschasitje komen te verbeelden.

3. Dat de onderste kaaks-klieren wederzijts van een quyl-vat versien zijn, is wel bekent; dat ook dese quylvaten aan de zyden van 't tongriemtje, haar quyl in de mont uytstorten, daar van kan niemand onkundig zijn, die maar de eerste beginsclen in de ontleet-konst geleyt heeft: maar te toonen door hoe veel openinghen ider deser quylvaten, 't quyl in de mont uytstorten, sulks en is yder mans doen niet. En daarom en heeft men ook noyt gesien, dat de Anatomisten in hare publyke vertoningen sulks hebben aangewesen: soo nu iemand begerigh is zulks in dit voorwerp te zien, en dat op een helderen dagh, so sal hy klaarlyk kunnen bemerken, dat de linker canaal of quylvat op 3 verscheyde plaatsen 't speeksel in de mont brenght; waer toe aen de linker zyde van 't toomtje drie opene mondekens gesien worden, en heb ik in andere meermaals ondervonden ider canaal wederzijds 2, 3 openingen te hebben. In sommige kan ick niet meer als eene openinghe vinden; of de reste dan in, of na het sterven, soo dight gesloten zijn geworden, dat mense niet konde zien, is my onbekent.

4. Cutem humanam tribus Pororum generibus ditatam esse in publicis demonstrationibus ostendi: duo autem genera in hoc objecto accuratè videre licet, tertium verò genus non satis accuratè.

5. Linguæ Papillæ lustrari hic quidem possunt, verùm in super memoratis objectis accuratius sese videndas exhibuerunt.

N°. IV. Phiala continens inversam Coli Intestini portionem, (paulò antequam nomen Intestini Recti assumat) è pueri cadavere desumptam, & à seta dependentem.

Not. 1. In hoc objecto ita inverso, ut superficies interior jam facta sit exterior, luculentissimè conspiciuntur aperturæ, quæ tam numerosæ, & tam arctè sibi invicem sunt appositæ, ut cribrum æmuletur: nam cuspide subtilissimæ acus, laterum compunctiones ne fieri quidem possunt. An Pori, an verò oscula minutissimorum vasculorum? an admittunt, an in cavitatem dicti Intestini emittunt?

2. Dicti Intestini Glandulæ (quæ mihi spuriæ dicuntur) lacuna-

4. Dat 't vel van een mensche drie-derhande sweet-gaatjens heeft, heb ik in myne publyke demonstratien meermalen getoont: in dit voorwerp kanmen der twederhande klaar zien, maar de derde soorte en komt ons niet helder genoegh te voorschijn.

5. De tepeltjes van de tongh en kan men in dit kleene voorwerp niet soo wel, als in de voorgaande zien.

N°. IV. Een Vlesken met voght, waar in te zien is, een omgekeert stuk van de colijk darm, een weynigsken voor die plaats afgesneden, daarse de name van colijk darm afleght, ende de name van reghten darm aanneemt; 't selve is uyt een kint genomen, en hanght aan een paartshayrtje.

Aanmerkt ten eersten: In dit omgekeerde voorwerp, in 't welke het binnenste buytenwaarts is gekeert, kan men sonneklaar dessels openingtjens zien, dewelke so veele zijn, en ook soo dight aan den anderen staan, dat mender geen punt van een seer fijne naalde tussen soude kunnen steken, sonder deselve te raken, waar door 't seer aerdig een Seef verbeeld. Of men deselve openinghtjens Pori of Sweetgaatjens sal moeten noemen, of mondekens van canaaltjens, en of door haar wat uytgestort word in 't gedarmte, en of sy iets tot haar nemen, om elders te brengen, en is met geen sekerheyt te seggen.

2. De alsoo genoemde darmklierkens komen ons hier voor als kleene

cunarum minimarum in modum oculis ſeſe offerunt, ſuntque ſaturata rubedine perfuſæ, propterea quodInteſtinorum vaſa,quorum propagines faſciculoſæ Glandulædictæ mihi ſunt, ceraceâ materiâ rubrâ ſunt repleta.

3. In dictæ phialæ fundo reperitur Inteſtini Ilei portio, in qua ſuſceptio apparet, id eſt, portio Inteſtini ſuſcipit portionem inſequentem, & ſic obſtruitur Inteſtini cavitas. Hic affectus lethalis, verum eſt Miſerere mei, ſeu Ileus, in quo Inteſtina plane obſtruuntur, unde vomitus continuus, tormina vehementia, &c. Eſtque hoc objectum deſumptum è cadavere pueri, octo circiter annos nati.

N°.V, Phiala in liquore continens pueri Cerebellum cum portione Medullæ oblongatæ.

Not. 1. Latera Cerebelli ſunt abſciſſa, ut interiora pateant.

2. Nates atque Teſtes ob nimiam Cerebelli mollitiem confundebantur, antequam phialæ inderem.

3. Glandula Pinealis, ante Nates

kleene holletjens, en zijn deſelve hoogh root, om dat de vaten van 't gedarmte,met een rootwaſſige ſtoffe opgevult zijn, en na mijn meninge, ſijn deſe klierkens niet anders als bundel- of penceelswijſe uyteynden vande bloetvaatjens van't gedarmte.

3. In de grond van 't glas werd nogh daar en boven gevonden een ſtuk van den nughteren darm, 't welk met een inſchieting beſet is, dat is, by maniere van overſtropinghe is het eene deel van den darm in het andere volgende in geſchoten. Dit dodelijk ongeval is het ware *miſerere mei*, dat is, ontfermt u mynder, geheeten, en werd daar ter plaatſe den darm geheel verſtopt; ſoo dat die luyden alles uytbraken, wat men haar komt in te geven, met ſeer ſware pyne des buyks,en andere ongemakken meer. En is dit ingeſchote ſtuk des darms van my geſneden uyt een jonghe, out omtrent aght jaren.

N₀. V. Een Vles met het aghterbreyn, en het begin van 't rughmergh,'t welk langhaghtigh mergh geheten is.

Aanm: ten eerſten. Om het inwendighe te zien, ſijn de zyden wat wegh geſneden.

2. De alſoo genoemde billen en teſticulen der herſſene, zijn hier wat onder een geconfundeert geworden, wegens derſelve ſaghtigheyt, waar mede ſy al aangedaan waren, eer ik het voorwerp in 't glas dede.

3. Van het pyn-kliertjen voor de

Nates ſitæ, exiguam abſcidi lamellam, ut conſtitutio intrinſeca appareret, quæ poroſa, ut liquet in hoc objecto.

4. Membrana, dictam Glandulam amiciens, ſatis craſſa, pro Glandulæ magnitudine.

5 Dictam Glandulam neutiquam ejuſdem eſſe conſtitutionis cum Cerebro, aut Cerebello, neque cum cæteris corporis partibus Glanduloſis convenire, frequentiori exploratione certior factus ſum.

6. Infra Nates, portio membranæ Arachnoideæ apparet, & ſub ea Pia Mater, Cerebellum cingens.

7. Poſticâ parte hujus phialæ Nervi Optici conſpiciuntur ſuntque poroſi; ut & olfactorii, per quos Arteriæ diſſeminantur.

8. Arteriarum Carotidum rami craſſiores, è quibus prodeunt alii, qui uniti, per inferiorem partem Piæ Matris, Cerebellum inveſtientis, obambulant.

N°. VI. Infantis Naſus cum Labio ſuperiore, in liquore â capillo dependens.

Not. 1. Duum generum Pori nudi ſeſe offerunt viſui, tertium autem genus, ut ſupra quoque innui, oculorum acies non attingit,

billen gelegen, heb ick een kleen mootje afgeſneden, om alſoo het inwendig geſtel te zien, en is het ſelve wat poreus, gelijk ſulks blijkt in dit voorwerp.

4. Het vliesje, 't welk het geſeyde klierken omvanght, is na proportie van't kliertjen vry dik.

5. Dat dit kliertje geenſints over een komt, met het weſen van het voor- of aghter-breyn; ook niet overeenkomſtigh is met de andere klieren onſes lighaams, ben ik door veel onderſoekens gewaar geworden.

6. Onder de geſeyde billen komt ons voor een gedeelte van 't ſpinnewebswyſe vlies, en onder het ſelve het dunne herſſenvlies.

7. Dit glas wat omgeſet, komt ons voor, een gedeelte van de geſigtzenuwen, dewelke hier ſeer poreus bevonden worden: als mede de reuk-zenuwen, langhs dewelke ſlagh-aderkens loopen.

8. Eyndelingh kan men hier ook beſpeuren eenighe dikke takjens van de ſlaap-ſlaghaderen, dewelke onderlingh vereenight zijnde, langs de onderſte zyde van 't dunne herſſenvlies komen te loopen.

N°. VI. De Neus met de bovenſte Lip van een Kint, in een heldere voghtigheyt aan een hayrtje hangende.

Aanmerkt ten eerſten. Twederley Sweetgaten doen haar hier op, maar de derde ſoorte kan men niet ter deegen zien, 't en ſy dat men het

tingit, nisi in aqua maceratæ digitis comprimantur. Horum Pororum alios esse destinatos emissioni humoris superflui, alios verò admissioni hujus vel illius rei, satis superque indicant sudores erumpentes & medicamenta extrinsecus applicata, interiora petentia, uti sunt Cantharides, Mercurius vivus &c.

2. In maximis & capacioribus poris sese videndas exhibent Glandulæ cutaneæ nudæ, præsertim in nonnullis Poris Nasi capacioribus.

3. Nonnullæ Glandulæ cûtaneæ, in Poris majoribus hærentes, morbôsæ & justò majores factæ, præternaturali colore albicante præditæ sunt in hoc Naso, & quod notandum, eorum Pori visuntur obstructi. Homines illo morbo correpti, sæpius compressione Cutis dictas Glandulas morbosas exprimunt, & foras eliminant, cum pustularum nomine è Cute faciei prominent; in hisce ita dictis pustulis, aut Glandulis morbosis reperitur ut plurimùm paululùm materiæ pultaceæ, imò & vermiculi.

4. Hic oppidò quam bene terminum extremum Cutis faciei ab involucro membranoso labii su-

het object in water geweekt zijnde met de vingers komt te perssen. Datter nu onder dese Sweetgaten eenighe zijn, dewelke verordineert zijn, om eenighe overtollighe of onnutte voghten uyt te laten, geeft ons genoegsaam te kennen het sweeten: Ook eenighe om iets inwaarts te laten gaan, 't welk genoeghsaam blijkt, door de Medicamenten, van buyten geappliceert zijnde, als Spaansche vliegen, Quik-silver en diergelijke.

1. In de grootste en wytste sweetgaten ziet men de vel-kliertjens naakt en bloot leggen, voornamelijk in die sweetgaatjens, dewelke hier wat wyt komen te gapen ontrent de Neus.

3. Eenige vel-kliertjens, in de groote sweetgaatjens van de Neus zittende, sijn qualijk gestelt, vergroot, en tegens de loop van de natuur, wit van couleur, welkers sweetgaatjens gesien kunnen werden verstopt te zijn.

De Luyden, met dit ongeval beset zijnde, duwen met de vingeren dikwils dese ontaarde kliertjens uyt haar vel, onder de name van puystjens in 't aangesight: en werd in deselve veeltijds gevonden een bryaghtige stoffe, ook wel kleene wormtjens.

4. Hier kan men seer klaar zien de bepalinghe, waar het vel des aangesights komt te scheyden van 't ylie-

ſuperioris luſtrare licet, ubi enim Pori cutanei deſinunt, deſinit & ibi quoque cutis.

5. Labii ſuperioris portio infima, involucro ſuo deſtituta, admodum villoſa: de qua villoſitate, plura in ſequentibus; hoc enim conſideratione dignum eſt.

Nº. VII. Fœtus jamjam nati Hepar excarne, cum annexa Veſicula fellea: Hepar dico excarne, ut loquar cum Anatomiæ proceribus, perperam quamvis ita audiat: Potius dicendum, Vaſa ſanguinea, quæ ſuis extremitatibus potiorem Hepatis partem conſtituunt, hic ſeparata ſunt ab extremitatibus ſuis ſuccoſis.

Not. 1. Quanta ſit differentia inter vaſorum ſanguiferorum extremitates, idque haud ſolùm ratione reptatus, verùm etiam tenacitatis & mollitiei, in variis objectis mirum viſu.

Vaſa ſanguifera Hepatis, ut & biliofa circa ſui extremum adeò ſunt tenacia & ſibi invicem connata, ut nullam admittant curioſam diſſolutionem, aut excarnationem, ut vulgò dicitur, niſi in eo affectu, in quo mollitiem acquirunt præternaturalem Jeci-

't vlieſighe bekleetſel van de bovenſte Lip, want daar men geen ſweetgaatjens meer en ziet, daar iſt, dat het vel ook afgeſcheyden word.

5. Het bekleetſel van 't onderſte deel van de bovenſte Lip hier weggenomen zijnde, vertoont ſigh dat deel des Lips, als de pool van 't fluweel, ſeer ruygh, waar van hier breeder ſtaat gehandelt te worden, want ſulks conſiderabel, en de moeyte weerdigh is.

Nº. VII. Een geexcarneerd of ontvleeſt Levertje van een jongh gebore Kintje, met des ſelfs galblaasje, ik ſegh geexcarneerd Levertje, om dat onſe voorgangeren alſoo geſprooken hebben, maar ſulks en heeft geen eygenſchap; beter ſoude men zeggen, de bloedvaten, die met haare uyteynden het voornaamſte van de Lever uytmaken, zijn hier van haare ſappige uyteynden geſcheyden.

Aanmerkt ten eerſten. 't Is wonderlijk om te zien, hoe groot een onderſcheyt, datter is tuſſchen de uyteynden der bloetvaten, niet alleen ten opſighte van haren cours, maar ook wegens hare tajigheyt, en broosheyt. De bloet- en galvaten des Levers zijn aan hare uyteynden ſoo taay en onderlingh vereenight, dat ſy geen curieuſe ſcheydinghe, 't welk, als boven vermelt is, excarnatie geheten is, toe en laten; ten ſy in een ſeeker gebrek, in dewelke de Levers een tegen natuurlijke ſaghtigheyt bekomen.

De

Jecinora. Horum vaſorum extremitates faſciculatim ſunt diſpoſitæ, qui faſciculi Glandulæ denominantur; aſt immeritò; præter vaſa, peculiares haud reperiuntur hic Glandulæ.

Dicti faſciculi non ſunt extremitates vaſorum contortæ, glomi adinſtar, at verò penicillorum modo ſunt diſpoſitæ, nullaque peculiari membranula præditæ, id quod Glandulis proprium, (uti aiunt); omnes ſolummodò communi membrana coërcitæ ſunt.

Hi Vaſorum faſciculi Glandulas tam exacte mentiuntur, ut nobis & aliis olim impoſuerint, præſertim in Jecinore ſuillo, ſive recenti, ſive cocto: re autem penitius perſpecta, faſciculos dictos neutiquam puto dicendos eſſe Glandulas; Vaſa enim ſanguinea peculiaria ad dictos faſciculos nullo modo alluunt, at verò faſciculi ſunt ipſæ Vaſorum extremitates, quæ nullâ peculiari membranâ propriâ coërcentur. Munus Itaque prætenſis Glandulis deſtinatum, vaſorum faſciculis attribuendum eſſe cenſeo.

2. Ve-

De uyteynden deſer vaten zijn bundelwijs, of penceelswijs van toeſtel, en werden deſen bundelkens kliertjens geheten, maar 't onreght, alſoo buyten der vaatjens eynden, geen kliertjens aldaar gevonden werden.

Deſe geſeyde bundelswyſe uyteynden en ſijn ook geen klouentjenswyſe geſlingerde vaatjens, maar deſelve ſijn penceelswyſe bundelkens, waar van yder der ſelve in geen byſonder vliesken beſlooten werd, 't welk aan een klier, ſoo men ſeyt, eygen is, maar deſe zijn, gelijk geſegt is, penceelswyſe bundelkens, dewelke alle te gelijk van haar gemeen vlies omvangen worden. 't Is wel waar dat de geſeyde bundelkens haar ſoo aardigh kliertjens verbeelden te zijn, dat ſulks my, en andere voorheen heeft bedroogen, en dat voornamelijk in de Lever van een Verken, 't ſy men die rau of gekookt komt te beſchouwen: Edogh de zaak naukeurigh ingeſien zijnde, ſoo meen ik, datmen'er geenſints daar voor houden moet; te meer alſoo tot haar geen byſondere vaatjens en loopen, om haar eenighe bloedighe ſtoffe toe te brengen, 't welk ook in een ware klier geſegt word vereyſt te werden, maar ſy ſelfs der bloetvaatjens uyteynden zijnde, en hebben ſulks, tot het uytvoeren van haar werk, niet van noden. Soo dat 't gebruyk des Levers, niet haar pretenſe kliertjens, maar haarer bloetvaatjens uyteynden toe te ſchryven is.

2. De

2. Vesicula fellea gaudet Arteriis Cysticis, quæ non solùm prospiciunt Vesiculæ felleæ, verùm etiam ulterius reptantes Hepati innumeros ramulos impertiunt, qui perperam Radices Vesiculæ felleæ è fundo emergentes Auctoribus audiunt: hoc, inquam, luculentissimè apparet in hac Vesicula fellea.

N°. VIII. Pueri aut Puellæ Ren bisectus, ut interiora pateant.

Not. 1. Papillæ renales plurimis foraminibus, seu osculis, urinosum liquorem in Tubulos renales (qui nil nisi ramosæ emissiones Pelvis sunt) excernentes luculenter hic apparent.

2. Dictas papillares prominentias ubique haud solitarias, sed variis in locis conjugatas esse, apparet in hoc objecto, ut & in aliis.

3. Dictæ Papillæ, ex vasculorum urinariorum extremis constitutæ, in hoc objecto naturalem obtinuerunt magnitudinem, formam ac colorem.

4. Vascula urinaria dicta in allegato Rene ex parte repleta sunt materiâ ceraceâ rubrâ, quæ

2. De slaghaderen van de galblaas, die men (*Arteriæ cysticæ*, of slaghaderen van de galblaas heet,) en versien niet alleen de galblaas van een genoegsame quantiteyt slaghaderlijk bloet, maar deselve loopen verder tot in de lever, welke verdere takjens over de gront van de galblaas loopende, te onreght worteltjens van de galblaas zijn geheeten geworden. Zulks kan men hier sonneklaar zien.

No. VII. De Nier van een Jongen of Meysken in twee deelen gespouwen, om alsoo 't inwendigh gestel te kunnen zien.

Aanmerkt ten eersten. De tepeltjes van de Nier kan men hier bescheydelijk zien met veele gaatjens doorboort te weesen, zijnde die openinghtjens, waar door de pisse sigh komt uyt te storten in de Nierbuyskens, dewelke niet anders sijn, als holle scheuten of takjens van 't bekken der Nieren.

2 Dese geseyde tepelaghtighe verheventheden of tepeltjens sijn over al niet eenvoudigh in de Nieren, maar op verscheyde plaatsen gekoppelt, gelijk zulks in dit, en andere voorwerpen blykt.

3. Dese Tepeltjens (sijnde een 't samenstel of byeenkomste van de uyteynden der pisvaatjens) hebben hare natuurlijke groote, forme, en couleur.

4. Ook sijn sommighe deser pisvaatjens in dese nier vervult geworden van de rode wassighe stoffe, waar mede des Niers slaghader van my

quâ vasa sanguinea renalia quoque oppleta sunt, id quod jucundum visu & notatu dignum esse censeo. Arterias renales infarciendo simul quoque varii ductus urinosi replebantur.

Sunt mihi Renes, quorum vascula urinaria omnia, post repletionem Arteriarum renalium, infarcta sunt; de hisce plura alibi, ubi Renis veram & miram constitutionem, Deo volente delineaturus sum, quod nondum ab aliis factum, vidi.

N°. IX. Pueri Ren bisectus & tam nitidè conservatus, ut naturalis & vividus color haud desint; in eo Papillæ, ut in objecto modo descripto, evidenter comparent.

N°, X. Penultima, ut & ultima atque infima Thoracis costa, cum Musculis intercostalibus, idque è pueri cadavere.

Not. Paracentesin nunquam instituendam esse inter spatia intercostalia dictarum costarum, satis superque indicant Nervorum intercostalium reptatus ejus loci; sæpissimè enim, si non semper, dicti Nervi Musculorum medium perreptant, uti hic videri potest.

N°. XI. Portio Intestini Coli, cujus tunica villosa, rubicun-

my was vervult geworden, 't welk playsierig is om te zien, en waardig, soo my dunkt, aangemerkt te werden.

Ick hebbe ook verscheyde Nieren, welkers pisvaatjens al te samen vervult zyn geworden, met het opvullen van hare Slaghaders, waar van hier na breder sal gesproken werden, als ick het ware en wonderlijke gestel der Nieren sal laten af-beelden, en dat soodanigh, als ick nogh van geen ander voor my heb zien doen.

No. IX. Een opgespouwe Nier van een kind, soo curieus geconserveert, dat het sijne natuurlijke, en levendige couleur nogh heeft. In deselve kan men soo wel als in de voorgaande, de Tepeltjens zien.

No. X. De elfde, en ook de laatste, of twaalfde Ribbe, met derselver Spieren, en dat uyt een kindje: waar ontrent aan te merken staat, dat men daar ter plaatse noyt een openinge maken moet, om etterige stoffe uyt de borst te ontlasten, nadien men hier klaar ziet, dat dese tusschenribbige Zenuwen, altoos geen cours houden, gelijk de andere, want deselve loopen dikwils in 't midden van de tusschenribbige Spieren, gelyk hier te zien is.

No. XI. Een stuk van de Colijkdarm, wiens binnenste en ruyge vlies seer rood zynde, ten deele van

dissi- de

dissima ex parte separata, dependet, continetque in se spurias Glandulas.

Not. 1. Dictas Glandulas proximè adhærere in statu naturali Tunicæ Nerveæ, vestigia indicant, quæ post separationem relinquuntur in Tunica Nervea, sicuti hic videre est.

2. Arteriarum trunculos Tunicam Nerveam potissimum obsidere, hic palam est.

3. Tunicam Carneam hic quoque dependentem paucioribus vasis sanguifluis esse ditatam, cerni potest in hoc ipso objecto.

4. Tunicæ Carneæ fibræ motrices circulares luculenter oculos incurrunt, ut & Tunicæ villosæ, ex parte à Tunica Nervea separatæ, utraque facies.

N°. XII. Hepatis Hydropici portio

Not. 1. Anno 1696. Hydropici cadaver cultro Anatomico subjeci, cujus Hepar totum quantum ex meris vesiculis constabat, quæ materiam limosam pellucidam continebant; hujus portionem in liquore nostro tam ni-

de andere gescheyden, nederwaarts afhanght, onthoudende in sigh de bastaart-kliertjens van 't gedarmte.

Aanmerkt ten 1. Dat dese kliertjens in hare natuurlijke situatie zynde, 't naaste haar vereenight houden aan het zenuwachtige vlies, geven ons hier genoeghsaam te kennen de putjes, die als voetstappen, in 't zenuwachtige vlies na gebleven zyn.

2. Als mede soo blijkt het hier klaar, dat de stronkjes der Slaghaderkens van 't gedarmte meest haar laten vinden in het zenuwachtige vlies.

3. Ook dat het tweede en vleesige Vlies van 't gedarmte, hier mede gescheyden en afhangende, met gantsch weynige bloedvaatjes verrijkt is.

4. De rondloopende en beweging toebrengende fibren of draaykens van 't vleesigh vlies kan men hier ook bequaamlijk zien, als mede beyde de zyden van 't ruyge vlies, nadien het ten deele van 't zenuwachtige vlies gescheyden is.

No. XII. Een stuk van de Lever van een watersuchtigh mensche.

Aanmerkt ten 1. In 't Jaar 1696, heb ick het doode lighaam van een watersuchtigh Man geopent, wiens Lever geheel en al, uyt loutere blaaskens was bestaande, onthoudende in haar een heldere, en taaye voghtigheyt: van dese Lever ziet men hier een stuk soo cierlijk gebalsemt

nitide conservavi, ut jam modo è cadavere desumpta videatur, eamque hic videre licet.

2. In dicto Jecinore ne minimus quidem ramulus Venæ Portæ, Cavæ, Ductus biliosi, aut Arteriæ Hepaticæ videndum sese exhibebat, quantumvis ad illud usque tempus vixerit patiens.

Ex hac observatione palam esse puto, Lymphæ-ductus non solùm, verùm etiam vasa sanguinea, ut & alia posse degenerare in hydatides, vel in Vesiculas, non solùm aquam, verùm etiam substantiam gelatinosam in se continentes, pro ut hic videre est. Et quod magis mirandum, non solùm extremitates vasorum fasciculosæ (quæ perperam Glandulæ dicuntur), sed & vasorum trunci mutati sunt in dictas vesiculas.

N°. XIII. Magna portio Piæ matris fœtus jamjam nati.

Not. 1. Dicta Tunica adeò tenera ac subtilis, ut vix aliquid membranosi appareat: Arteriæ autem tam numerosæ, ut membrana tota quanta ex Arteriolis fere constare videatur.

Hinc constare puto Arterias di-

balsemt en geconserveert, in een heldere voghtigheyt, dat het schijnt nu vers uyt het lighaam gesneden te zyn.

2. In dese Lever en was niet het minste takjen van de Poort, of Holader, noch ook van de Levers Slagader, veel min van de Galwegen te zien, hoewel den Lijder tot die tijd toe geleeft heeft.

Uyt dese Aanmerkinge meen ick klaar te blijken, dat niet alleen de Water-vaten, maar ook de Bloedvaten, en andere meer, kunnen ontaarden in water-blaaskens, of in geley-gelijkende blaaskens, gelijk hier gesien kan werden. En 't geen noch meer te verwonderen is, de bundelwijse uyteynden deser vaten, (die men te onrecht klieren noemt) en zyn niet alleen verandert in de geseyde blaaskens, maar ook selfs de stronken.

N°. XIII. Een groot gedeelte van het dunne Hersen-vlies, en dat uyt een eerst geboore kindje.

Aanmerkt ten 1. Dit Vlies is soo dun en teer, en soo seer met arterikens beset en doorweven, dat men naauwlijks iets vliesighs zien kan: soo dat men schier zoude zeggen, dit vliesken uyt loutere bloed-vaatjes te bestaan. Hier uyt, meen ick, dat men soude kunnen besluyten, dat dese Arterien, of Slagh-aderen

dictas haud solùm esse destinatas nutritioni & calefactioni hujus membranæ, per quam disseminantur; illa enim tenuior est, quàm ut indigeat tantâ vasorum copiâ; at verò dicta vasa destinata esse existimo, ut Corticalem producant Cerebri substantiam : ne autem memorata vasa destituantur reptatu suo naturali, neque sede sua dimoveantur, aut inter se confundantur, dicta membrana inservire videtur; præterea inservit cum suis vasis sanguiferis, ut separet â se invicem Cerebri circumvolutiones.

De Venarum copia, reptatu ac distributione nil dicam, quia in hac Piæ Matris portione repletæ non sunt, & per consequens, minus visibiles.

2. Quia Cerebrum in recens natis sulcis non gaudet profundioribus, ea propter processus Piæ Matris minores quoque existunt, id quod nobis hic conducere videtur, sc: ut ea ratione Arteriarum copia & reptatus accuratius conspici possint. Vid. figur. Dictæ portionis Piæ Matris Tab. 4. Fig 3.

No. XIV. Pueri Lingua cum Epiglottide vivido colore prædita, per cujus aream, innumeræ

ken niet alleen gedestineert en zyn, om dit vliesken te voeden, en te verwarmen, want daar toe en had soo dun een vliesken, soo seer veel Slagh-aderen niet van noden; maar dese geseyde vaten zyn gedestineert, soo ick meen, om de schorssige substantie der herssene te formeeren; en zouden dese bloed-vaten niet onder een verwerren, en uyt hare plaatsen verset werden, door dese of gene oorsaken, soo mosten sy iets vliessigs hebben, om haar in ordre te houden, en daar toe meen ick dit vlies te dienen, als mede om met de geseyde bloed-vaten, de omwindingen der herssenen van den anderen te scheyden.

Van de veelheyt en cours der gemeene Aderen sal ick hier niet spreken, om datse in dit gedeelte van 't dunne hersen-vlies niet en zyn ver-vult geworden, en by gevolgh niet wel sightbaar zyn.

2. Nadien de uytwendige groeven der Herssene in een jongh geboore kindje niet seer diep gaan: soo ist ook dat de aanhanghselen van 't dunne herssen-vlies niet groot zyn, 't welk ons hier voordeeligh is, om de veelheyt der Slagh-aderkens, en ook haren cours te bequamer te kunnen zien. Ziet de fig. van dit voorwerp Tab. 4. fig. 3.

N°. XIV. De Tongh van een Jonghen, met het klepje van het Strotten-hooft, begaaft met hare natuurlijke couleur, door deselve

Tongh

ræ disseminantur papillæ diversæ formæ & magnitudinis. Vide explicat. Tab. 4. Fig. 6.

N°. XV. Oculus infantis omnibus Musculis instructus, per quorum Musculorum superficiem Arteriæ & Nervus reptant.

Not. 1. Nervus naturalem situm & colorem reservavit, estque hic Nervus præcipuè destinatus, ut Spiritus animales deferat ad Musculum Frontis.

2. Ab altera parte hujus phialæ sensus incurrunt Arteriæ, per Pericranium supra orbitam, serpentino reptatu decurrentes, ut & rami dicti Nervi, per Musculum Frontalem disseminati.

N°. XVI. Papilla Uberis Balænæ, liquori limpido innatans.

Not. 1. Epidermem, ut & Corpus Reticulare Malpighii, ab hac Papilla â me esse remota, ut innumeræ Papillæ cutaneæ prominerent, luculentiusque in conspectum venirent: Suntque dictæ Papillæ cutaneæ oblongo-rotundæ, quatenus extra cutem prominent.

2. Præfatas Papillas cutaneas à sculptore paulò majores esse expressas.

3. Uberis Papillam in sui extremo

Tongh siet men ontelbare Tepeltjens verspreyt, van verscheyde gedaante en groote. Ziet verders de uytlegginge over de 4 Tafel, fig. 6.

N°. XV. Het Oogh, met alle des selfs Spieren, waar over heen bloedvaten en een zenuw loopen, en dat uyt een kleen kinder hooftjen.

Aanmerkt ten 1. Dese Zenuw, boven over het Oogh loopende, en sijne natuurlijke plaats en couleur behouden hebbende, is meerendeels gedestineert om de geesten te brengen tot de voorhoofts Spier.

2. Als men het Glas omset, soo komen ons de Slagh-aderen voor, dewelke wederzyds door het bekkeneels vlies loopen even boven het oogé-rat, en dat slanghswijs, ook siet men aldaar de takken van de geseyde Zenuw, die haar door de voorhoofts Spier verspreyden.

No. XVI. De Tepel van de borst van een Walvis, hangende in een vlesje met heldere voght.

Aanmerkt ten 1. Dat het oppervelleken, als mede het netwijse ligHaam (van d'Heer *Malpighius* uytgevonden) van dese Tepel afgescheyden zyn, ten eynde dat de ontallijke tepeltjens, in 't vel sittende, te bequamer gesien konde werden, voor soo veel sy buyten het vel uytsteken; zynde langwerpig-rond van figure.

2. Dese Vel-tepeltjens zyn van de Plaatsnijder wat grooter gemaakt als sy in 't leven zyn.

3. De Tepel van de borst is aan haar

tremo esse excavatam. Vide Tab. 4. Fig. 1.

No. XVII. Papilla Uberis Balænæ, cuticula ut & corpore reticulari haud destituta, unde Uberis Papilla æquali superficie prædita, Papillæ cutaneæ non prominent, sed verò transparent. Vid. Fig, 7. Tab. 4.

A latere hujus Papillæ Uberis, separavi portionem exiguam corporis Reticularis, ut Corporis Reticularis foramina, nec non ejus crassities conspici possint. Dicta portio Corporis Reticularis est inversa alias foramina sensus minus incurrerent. Vid. Fig. 8. Lett. A.

REPOSITORIUM seu ASSER TERTIUS.

N°. I. Phiala Papillæ Mammæ Balænæ portionem continens, ita præparatam, ut Ductus Lactiferus Papillæ Mammæ videri possit.

Not. 1. Præfatus Ductus est singularis in Ubere Balænæ.

2. Consideratione dignum esse censeo, quod sit sulcatus dictus Ductus, & quod

3. Sulcorum margines mirificè sint fimbriati, nec non crispi: suntque dictæ fimbriæ ita constitutæ, ut Lactis exitum, extra suctionis tempus, prohibere queant. Vid. Tab. 4. Fig, 5,

In

is aan haar uyterste uytgeholt, ziet de 4 plaat fig. 1.

No. XVII. De Tepel van de borst van een Walvis, het opper-velleken, als mede het netwijse lighaam niet afgedaan zynde, waar door de Tepel egaal van oppervlakte is, ende des vels tepeltjens gesien kunnen werden, sonder de minste uytpuylinge. Ziet de 4. plaat, fig. 7.

Aan de zyde van dese Tepel des borsts, vertoone ik een kleenstukjen van't netwijse lighaam van de Tepel van de borst afgescheyden, op dat men des selfs gaatjens, en ook sijn dickte te gelijk beter soude kunnen bemerken; ziet fig. 8. Let. a.

DE DERDE PLANK.

N°. I. Een Vlesje, en daar in een Stuk van de Tepel van de borst van een Walvis, soodanigh toebereyt, dat men de Melk-canaal zien kan.

Aanmerkt ten 1. Dese Melk-canaal is in de Walvissen eenvoudigh.

2. Het is aanmerkens weerdigh dat deselve canaal geveurt is.

3. Ook dat de randen der veuren wonderlijk zyn gekrult en gefronselt, waar door den uytgangh van de Melk, buyten suygens tijdt, bequaam verhindert kan werden. Ziet de 4. plaat, fig. 5.

In

In dicta Phiala continetur quoque alter Ductus Lactiferus Papillæ uberis Balænæ, ita præparatus & expansus, ut sulci accuratius videri queant: Horum sulcorum margines minus fimbriati, an ab expansione fortiore, an secus, non satis exploratum habeo. Vid. Tab. 4. Fig. 2.

N°. II. Phiala in qua videre licet portionem Papillæ Uberis Balænæ.

Not. 1, Cuticulam & Corpus reticulare esse ablata.

2. Papillas cutaneas à me esse dissolutas in aqua simplici, ita ut Papillæ cutaneæ capillos repræsentent. Vid. ulteriora super hac re in explicat. Tab. 4. Fig 9.

N°. III. Phiala Papillam Mammæ Mulieris continens cum annexa areola.

Not. 1. Epidermem ut & Corpus Reticulare Malpighii in totum non esse ablata, unde altera pars dictis integumentis haud destituta magis nigricat: ubi autem Cutis magis albicat, Papillasque cutaneas prodit, (quæ alias sensum nostrum fugiunt), dicta integumenta sunt ablata. Vid. Tab. 4. Fig. 4.

2.

In 't selve vlesje is noch een tweede Melk-canaal van de Tepel van een Walvis, soodanigh toebereyt, en uytgespannen, dat men de geseyde veuren daar in beter zien kan, edogh en zyn de kanten der veuren niet soo seer gefronselt: Of dit nu is gekomen, om dat de melkcanaal wat meer uytgespannen is, en of het een andere oorzake heeft, sulkx is my onbekent. Ziet de 4. plaat, fig. 2.

N°. II. Een vlesje met een stukje van de Tepel van de Borst van een Walvis.

Aanmerkt ten 1. Het opper-velleken en netwijse lighaam zyn hier wegh genomen.

2. Des vels Tepeltjens heb ik in 't water als ontbonden en los van een gemaakt, waar door deselve 't hayr van 't vel eenes Honds seer aardigh verbeelden. Ziet hier over na de uytlegginge over de 9. fig. van de 4 plaat.

N°. III. De Tepel, en omloopende Kringh van een vrouws Borst.

Aanmerkt ten 1. Het opper-velleken, als mede het net-wijse lighaam en zyn maar ten deele van het vel afgescheyden, waar door ook de kleenste helft sich bruynachtigh vertoont, maar daar het vel sich witter opdoet, aldaar zyn de geseyde decksels wegh-genomen. waar door men ook op de ontbloote plaatze, des vels tepeltjens zien kan, dewelke anders onsightbaar zyn. Ziet de 4 fig. Tab. 4.

2.

2. Papillam Mammæ mulieris plurimis foraminulis esse pertusam, hic videri potest, secus ac in Papilla uberis Balænæ, suntqne hæc foraminula oscula ductuum lactiferorum, per quæ lac exitum suum quærit.

3. Difficillimum fore Anatomico Papillas cutaneas in hoc loco demonstrare, nisi in liquore, sicuti hic repræsento cutilâ & epiderme ablatis.

N$_o$. IV. Portio Cutis plantæ pedis humani, colore rubicundo & naturali proximo, ditata.

Not. 1. Epidermis ut & Corpus Reticulare Malpighii, ex parte à Cute dependent.

2. Epidermis, sive exterius, & primum cutis integumentum in hoc objecto albicat; Corpus verò Reticulare Malpighii, secundum corporis integumentum, flavo colore imbutum, hic quoque luculenter apparet.

3. Papillarum cutanearum potior pars, sensu exquisitissimo prædita; innumeris in locis ex ipsa cute emergens, microscopiis hic, cœlo sereno, obvia.

N°. V.

2. Hier kan men ook zien, dat de Tepel van de Borst eenes vrouws met veele gaatjens doorboort is, geheel anders is 't gelegen met die van de Borst van een Walvis; en zyn dese gaatjens niet anders, als mondekens van de Melk-canaaltjens, waar door de melk sich komt te ontlasten.

3. Het zoude seer qualijk te doen zyn voor een Ontleder, des vels tepeltjens aan de Tepel van de Borst te vertoonen, ten zy men deselve van 't opper-huydeken en netwyse deksel ontbloot zynde, in een heldere vochtigheyt komt te hangen, gelijk ik hier doe.

N°. IV. Een stuk van 't vel van de bal van de voet, met een byna natuurlijke roode couleur begaaft.

Aanmerkt ten 1. Het opper-velletje, als mede het net-wijse lighaam, door d'Heer Malpighius uytgevonden, hangen te samen ten deele van 't ware vel af.

2. Het buytenste en eerste deksel, zynde het opper-velletje, vertoont sich hier in dit Voorwerp witachtigh van couleur; en het tweede, of net-wijse, in tegendeel geel, en dat alles seer klaar.

3. Ook kan men hier, by helder weer, door toedoen van vergrootglasen, op ontallijke plaatzen, bequaamlijk zien, het voornaamste en gevoelijkste deel van de tepeltjens des vels; nadien deselve eenigermaten in dit voorwerp buyten het vel uytsteken.

No. V.

No. V. Asperæ Arteriæ portio, secundum longitudinem aperta; idque ex puero aut puella.

Not. 1, Membrana, seu Tunica nervea, quæ intima, & cavitatem Asperæ Arteriæ respiciens, innumeris (ita dictis) glandulis, foveolas repræsentantibus, referta.

2. A parte posteriore Glandula conglobata dependet, quæ numerosæ & diversæ magnitudinis istic loci reperiuntur in corpore nostro.

No. VI. Phiala continens Portiones Tunicæ villosæ Intestini recti humani è corpore vivo, post cruciatus immanes & dejectiones cruentas, ejectæ.

No. VII. Funiculi Umbilicalis humani portio.

Not. 1. Funiculum dictum admodum spongiosum esse hic apparet, quæ spongiositas, vasa succosa audit, pressione quoque succus limosus & limpidus exprimitur.

2. In eo funiculo tria visuntur vasa abscissa; horum duo angustiora Arteriæ Umbilicales sunt, tertium autem & capacius Vena Umbilicalis est.

No. VIII, Fœtus humani magna Omenti portio, quæ liquori

No. V. Een stuk van de Longepyp, na de langhte open gemaakt, en dat van een Jonghe, of van een Meysken.

Aanmerkt ten eersten. Het inwendige, of zenuwaghtighe Vlies, 'twelk de inwendighe oppervlakte bekleet, is vervult van (alsoo genaamde) kliertjens, dewelke kleene holletjes komen te verbeelden.

2. Van aghteren vintmen aan dit voorwerp een eenvoudighe klier hangen, waar ter plaatse men in ons lighaam veele soodanighe, en van verscheyde groote ordinaris vint.

No. VI. Een glas, onthoudende in sigh een stuk van 't binnenste en ruyghe Vlies van den Endeldarm van een Mensch, 't welk hy na veele onlydelijke smerten geleden te hebben, met eenighe bloedighe stoffe is quyt geworden.

No. VII. Een stuk van de strengh van de Nageboorte eenes Vrouws.

Aanmerkt ten eersten. Dat de strengh seer voos is, blijkt uyt dit stuk, en wert dese vosigheyt toegeschreven de name van sappighe of sapvoerende vaten, ook soo wort 'er gemeenlijk, door het perssen, een slymerighe en heldere voghtigheyt uytgeperst.

Ten 2. Soo zietmen hier ook klaar de drie bloetvaten, daar de strengh doorgesneden is; hier van sijn de twee naauste de slaghaderen, ende de wytste de ader.

No. VIII. Een groot stuk van 't net van een jongh gebore Kintje, 't welk

quori indita, visendas præbet Arteriolas Omenti nitidissimas & rubicundo colore præditas: nullis autem foraminulis pertusum esse Omentum in statu naturali hic palam est: si quando Omentum foraminibus pertusum ostendatur, id vitio vertendum Anatomico aut violentiæ, à qua inducta sunt foramina dicta.

N°. IX. Infima portio Medullæ Spinalis, in qua luculenter apparet

1. Substantiam ejus corticalem, ex meris vasis sanguifluis constare.

2. Substantiam corticalem occupare locum interiorem.

3. Involucrum ejus intimum haud esse destitutum Arteriis, etiam Lippis & tonsoribus notum; at verò, qualis sit earum reptatus, nondum ab auctoribus vidi ita expressum, sicuti in hoc objecto.

4. Nervos ipsos innumeris gaudere Arteriis, hic quoque palam est: neque earum reptatus per Nervos visum fugit.

5. Ab una facie serpentino reptatu per involucrum extimum reptare Arterias, ab altera verò facie peculiarem reptandi observare cursum, hic apparet.

No. X. Lienis humani portio in

't welk in een voghtigheyt hangende, seer net te voorschijn brenght alle des selfs slaghaderkens, zijnde bloetroot van couleur: en dat een welgestelt net, gantsch geen gaatjens heeft, blijkt hier klaar: soo dat, als men ons in 't net gaatjens komt te vertoonen, soo moet men sulks de ruwe handelinghe van den Ontleder, of voorgaande ongemakken van den Patient, toeschryven.

No. IX. Een stukje van 't onderste des ruggemerghs, waar in klaar te zien zijn,

Ten eersten, Dat des selfs schorsighe deel uyt loutere bloetvaatjens is bestaande.

2. Dat de schorssighe substantie de binnenste plaats komt te besitten.

3. Het is meer als wel bekent, dat het binnenste Vlies van 't rughmergh slaghaderkens heeft: maar hoe deselve loopen, zulks en heb ik nergens soo afgebeelt gesien, gelijk ons deselve hier voorkomen.

4. Men kan hier ook zien, dat zelfs de zenuwen seer veel slaghaderen besitten, ook hoe deselve loopen.

5. Dat de Arterikens langhs de eene zyde van 't buytenste en dikste Vlies slanghwys loopen, en langhs de contrarie zyde een bysondere loop hebben, kan men hier ook zien.

No. X. Een stuk van een mensche Milt,

in liquore conservata, cujus Arteria ceraceâ materiâ rubicundâ impleta.

*Not.*1. Venarum extrema non sunt repleta, unde griseo colore prædita.

2. Arteriarum extrema antequam soliditatem amittunt, & in succosam ac solubilem substantiam mutantur, penicillorum detritorum figuram referre, hic videre est.

3. Solubilem & succosam substantiam variis in locis relictam, Glandulas æmulari, hic quoque apparet, quibus tamen Lien prorsus destitutus est. Vide plura de hisce in Respons. Epist. Problem. 4., ubi & Fig. appositam esse, reperiet Benevolus Lector,

N°. XI. Infantis portio Medullæ oblongatæ. In ea videnda sese exhibent

1. Portuberantiæ, Corpora Olivaria dictæ.

2. Protuberantiæ, Corpora Pyramidalia, dictæ.

3. Sulcus, dictis protuberantiis intersitus.

4. Corpus globosum, seu protuberantia annularis Willisii.

5. Por-

Milt, hangende in een voght, wiens slaghader met een rootwassighe stoffe vervult is.

Aanmerkt ten eersten. De uyteynden van de aderen sijn niet opgevult, en daarom is haar couleur graauaghtigh.

2. Hier kan men ook zien, dat de uyteynden der slaghaderen, eer datse haare vastigheyt komen te verlaten, en in een sappighe en smeltbare substantie komen te veranderen, van figure over een komen, met afgesleten penceeltjens,

3. Als mede dat de geseyde smeltbare en sappighe roode substantie, op verscheyde plaatsen aan de uyteynden gelaten zijnde, eenighermaten voor kliertjens soude kunnen aangesien worden, maar de zake beter ingesien zijnde, soo is de Milt t'eenemaal kliereloos. Ziet hier over verder na myn antwoort op de vierde voorgestelde Brief, waar in den beminden leser ook des selfs figure zien zal.

No. XI. Een stuk van 't langhwerpigh mergh uyt een Kind, waar in te zien zijn ten

1. Die uytpuylentheden, dewelke olyfs-wijse lighamen geheeten worden, als mede ten

2. Die gene, dewelke pyramidwijse lighamen genoemt zijn.

Ten 3. Die sleuve, in 't midden deser geseyde lighamen geplaatst zijnde.

4. Het ronde of ringhwijse lighaam van D. Hr. Willis.

5. Een

5. Portio Crurum Medullæ oblongatæ.

6. Confiderandum hujus objecti iconifmum reperiri in Refponf. Epift. Problem. 12. Tab. 14 Fig. 4.

No. XII. Una ex infantis Vertebris Colli, in qua portio Spinalis Medullæ hæret.

Not. 1. Hujus pars corticalis merè vafculofa eft, ficuti hic diftinctè videre licet.

2. Arteriæ Vertebrales utroque latere ex parte vifibiles.

No. XIII. Inteftini Ilei portio, naturali colore & forma prædita, idque ex infante.

Not. 1. Per Mefenterium difeprfæ non folùm Arteriæ & Venæ, verùm etiam Nervi vifibiles exiftunt fatis numerofi, quibus læfis graviora producuntur fymptomata, doloresque immanes.

2. Arteriæ Mefentericæ per Inteftina diftributæ, ubi aliquanto fpatio per exteriora repferunt, fubitò videntur quidem abrumpi, at verò interiora petentes Tunicam nerveam adeunt, cui ulterius impertiunt potiores ramificationes.

No. XIV. Portio Piæ Matris infan-

5. Een gedeelte der beenen van 't langhaghtigh mergh, ten

6. Soo ftaat aan te merken, dat de figure na dit felfde voorwerp gefneden, te zien is, in myn antwoord, op de 14de voorgeftelde Brief, Tab. 14. Fig. 4.

No. XII. Een van de Hals wervelbeenderen van een kleen Kint, waar in nogh een gedeelte van 't rughmergh is blyven zitten.

't Selve toont ons ten 1ften feer klaar aan, dat het fchorffige gedeelte, uyt loutere bloetvaatjens is beftaande.

2. Ook zijn de twee op zy loopende Wervel-flaghaders hier voor een gedeelte te zien.

No. XIII. Een ftuk van den bogtigen Darm, wiens natuurlijke gedaante en couleur, (als van een levendigh menfche), feer wel bewaart zijn, en dat uyt een kleen kint.

Aanmerkt ten eerften. Door het Darmfcheyl ziet men niet alleen de aderen en flagh-aderen, maar ook felfs de zenuwkens verfpreyt te zijn, en dat feer veel in getale, na welkers quetfinghe fware toevallen en onlydelijke pynen komen te volgen.

2. Des Darmfcheyls flaghaderen door het gedarmte haar verders verfpreydende, en een ftuk weeghs over des felfs darms buytenfte gefien zynde, fchynen wel fchielijk afgebrooken te werden en te verdwynen, edogh defelve lopen binnewaarts, na het zenuwaghtige vlies, aan wie fy hare voornaamfte takken overgeven.

XIV. Een ftuk van 't dunne herffen-

infantis, in qua Arteriarum vertebralium cum Arteriis Carotidibus conjunctio, distinctè videri potest.

No. XV. Phiala, pueri Linguam continens, quæ liquori innatat, ut varia distinctius conspici possint.

Not. 1. Arteriarum cursus per Linguæ aream luculenter potest videri, utpote ceraceâ materiâ albicante Arteriis infarctis.

2. Harum Arteriarum maximæ à faucibus prodeuntes, per Linguam mediam decurrunt, ramosque utrique lateri impertiunt; secus ac in Linguæ plano inferiore, ubi geminæ Arteriæ per Linguæ longitudinem decurrunt, minimi digiti fere latitudine â peripheria, utrique lateri tantam ramulorum copiam præbentes, ut arbuscularum foliis carentium silvam repræsentent. Vid. Tab. 3. Fig. 4.

No. XVI. Sex portiones Costarum, Musculis intercostalibus instructæ, idque ex fœtu humano,

Not. 1. Omnes Arteriolæ ceraceâ materiâ rubrâ repletæ, occasionem mihi dederunt inveniendi Arterias (mihi intercostales dictas exteriores) de qui-

senvlies van een jongh Kintje, waar in klaar te zien is de 't samenkomste en 't vereenigen van de slaap-slaghaderen, met die van de wervel-slaghaderen.

N°. XV. De Tongh van een Jonghe, hangende in een Vles met heldere voghtigheyt, ten eynde verscheyde zaken klaarder voor ons gesighte komen zouden.

Aanmerkt ten eersten. Langhs de bovenste vlakte des Tonghs kan men de cours der slaghaderen distinctelijk zien, nadien deselve met een wit-wassighe stoffe vervult zijn.

2. De grootste deser uyt de keel voortkomende, loopen door het midden van de Tongh, en haare takken meest na beyde de zyden des Tonghs; Geheel anders gaat dit toe ontrent het onderste des Tongs, alwaar twee slaghaderen na de lenghte des Tonghs lopen, een pink breete van den omtrek van de Tongh, en geven dese twee slaghaderen, soo veele takjens uytwaarts na den ommetrek, dat sy een kleene bosschasie van bladerloose boomtjens verbeelden. Ziet de derde plaat en daar in de 4. Fig.

N°. XVI. Ses stukken van ribbens, met hare tusschenribbighe spieren, en dat uyt een kleen Kint.

Aanmerkt ten eersten. Het vervullen van hare slaghaderen met een rootwassighe stoffe, is oorsake, dat ik die slaghaderen, (van my uytwendighe tusschenribbige slaghaderen geheten) uytgevonden heb, waar van ik noyt iets beschreven heb

quibus nunquam legi apud auctores, nemoque eas per figuras exhibuit.

2. Harum Arteriarum propagines, per Costarum periostium disseminatæ, peculiarem habent cursum, & plane diversum ab iis, quæ per musculos intercostales parte exteriore repunt vid. Tab. 2. Fig. 3.

3. Arteriolarum Intercostalium exteriorum ramusculi omnes insequuntur cursum fibrarum motricium Musculorum intercostalium exteriorum, id quod visu pulchrum.

4. Soboles dictarum Arteriarum Intercostalium exteriorum variis in locis visuntur bicompositæ, quos inter una reptat venula, sicuti videre semper licet in funiculo umbilicali, in quo gemina Arteria associatur Venæ solitariæ.

5. Dicto objecto, parte adversa viso, in conspectum veniunt Arteriolæ per Pleuræ superficiem, Pulmonem respicientem, transparentes: harum autem neque exortum, neque finem hic videre est, sed confusè dissipatiari videntur.

N°. XVII. Racemus Dentium ex Ovario muliebri post mor-

gevonden, ook en heeft men ons die tot nogh toe door geen figuren afgebeelt.

2 De spruyten of takken deser slaghaderen, door het beene-vlies der ribbens loopende, hebben eenen cours, gansch verscheyde van die gene, dewelke van buyten door de tusschenribbige spieren loopen. Ziet de 3. Plaat Fig. 3.

3. 't Is vermaaklijk om te zien, hoe perfect dat de takjens van de uytwendige tusschenribbige slaghaders, de cours van de bewegende draatjens der uytwendige tussenribbige spiertjens komen te volgen.

4. De takjens van de geseyde uytwendige tusschenribbige slaghaderen, ziet men op verscheyde plaatsen verdubbelt te zijn, tussen welke verdubbelinghe eene ader komt te loopen, gelijk men altoos bespeurt in de Navel-strengh van de Nageboorte, alwaar mede eene ader van twee slaghaderen vergeselschapt word.

5. Als men 't glas omsettende, de contrarie zyde besiet, soo komen ons alleen die slaghadertjens in 't gesighte, dewelke verspreyt sijn door die oppervlakte van 't borstvlies, dewelke 't naast aan de Longhe is: Dese haar begin, nogh ook haar eynde, en sijn niet wel te sien, soo datse confus door 't geseyde vlies schynen te loopen.

N°. XVII. Een rye, of riste tanden, uyt de eyer-stok, of balletje van

mortem desumptus, cujus historiam breviter hic recensere, animus est.

Quatuor quinqueve abhinc annis, mulier quædam viginti & quatuor circiter annos nata, temperamenti phlegmatici, morbo graviori implicita, sæpissimè conquesta erat de dolore in hypogastrio, nonsine præcordiorum anxietate & febri continua; tandem fato concessit, unde nobis cadaver aperiendi nata occasio.

Filius meus, præsentibus variis Expertiss. Medicis, & Chirurgis versatissimis, cadaver cultro subjecit; cum autem à latere Uteri, si rectè memini sinistro, duritiem quandam perciperet, cultello eximebat, nobisque demonstrabat Ovarii duritiem. Cuspide cultelli ab una parte duritiem aperuimus & invenimus Dentem latitare in ea, & quidem molarem, cætera porro integra conservabam, donec mihi concederetur Cadaveris humani Anatomiam instituere publicam; qua data occasione historiam non solùm retuli, verùm etiam dictum Dentium racemum attuli & exhibui, alterumque dentem publicè, facta incisione quoque demonstravi, qui æmulatur Den-

van een jonghe Vrouw, na haar dood, gesneden, waar van ik hier een kleen verhaal doen zal. Omtrent 4 of 5 Jaren geleden, is ons voor gekomen een Vrouw, out ontrent 24 Jaren, van een phlegmatic temperament, zijnde van een sware siekte bevangen, namelijk gedurige koortse, en klaagde in den onderbuyk, en dat niet sonder benautheyt voor 't herte: Dese gestorven zijnde, wierd ons gelegentheyt gegeven om haar lighaam, te laten openen, in presentie van eenige ervare Heeren Doctoren en Chirurgyns.

Myn Soon bezyde des Lijfmoeders linker zyde, (soo ik wel onthouden heb) eenighe hardigheyt gewaar wordende, snyt die uyt, en vertoonde ons deselve, wy bevonden het de Eyerstok te wesen; ik opende dezelve van eene zyde, en wy bevonden datter een tant in sat, ja een kiese of baktant, het verdere en opende ik niet, maar hielt de reste deser tanden in haar vlies besloten, met meeninghe, wanneer my gelegentheyt voor quam om publijk t'Anatomiseren, de reste ook te ontblooten. Dese gelegentheyt my voorgekomen zijnde, verhaalde ik het voorval, en braght de geheele riste met tanden te voorschyn, ook so opende ik nogh een kleen gedeelte van de geseyde riste, en vertoonde alsoo ook een twede tant, die een Honts tant gelijk is. Dese twee ont-

Dentem Caninum. Hosce cum cæteris in membrana satis crassa adhuc occlusis, ita conservantur in liquore. Vide Fig. 1. Tab. 3.

Not. 1. Dicti duo Dentes partim adhuc sibi invicem dictæ connectuntur membranæ crassæ, partim verò denudati sunt, ut hujus rei veritas pateat.

2. Sicuti radices Dentium in Infantibus nunquam sunt completi, ita quoque his denudatis deficit radicum extremitas.

3. Radices Dentium in infantibus cavæ sunt, in hisce verò cavitas in totum deficit.

4. Quot sint numero Dentes, in dicta membrana crassa adhuc latitantes; me latet, ulterius enim non aperui.

N°. XVIII. Exigua portio Maxillæ inferioris, à carnosa parte nondum denudata, in qua duo Dentes molles comparent; idque è fœtu jamjam in lucem edito.

Not. 1. Totum constitutum dictorum, Dentium ante eruptionem ex alveolis, substantiam esse mollem in ea ætate, (per quam plurimæ visuntur dispersæ arteriolæ,) hic constat.

2. Ho-

ontblote tanden, als mede alle de reste ten deele ontbloot, ten deele nogh in haar dik vlies besloten zijnde, werden by my in een voghtigheyt bewaart, gelijk de Fig. 1. Tab. 3. komt aan te wijsen.

Aanmerkt ten eersten. In dese riste tanden, dat ik, tot meerder certificatie van dit wonderlijke voorval, de twee ontbloote tanden aan eene zyde nogh vast heb laten zitten aan haar dikke vlies.

2. Gelijk men in de kleene kinderkens noyt komt te bespeuren, dat de tanden volkomen of volmaakt zijn, alsoo mede is 't, dat in dese ontblote tanden het uyterste van de wortel komt te ontbreken.

3. In kleene kinderkens sijn de tanden hol, dese in tegendeel sijn gantsch gesloten, en sonder eenige holligheyt.

4. Hoe veel tanden datter nogh in 't dikke vlies verders besloten zijn, en kan ik niet seggen, aangesien ik het verders nogh niet geopent en hebbe.

No. XVIII. Een kleen gedeelte van de onderste kaak eenes jonghgeboore Kints, van sijne vliesige deeltjens nogh omvangen, waar in twee tanden gesien worden.

Aanmerkt ten eersten. Het geheele gestel deser tanden; eer datse uyt hare kasjens komen te puylen, sijn in die tyt saght van substantie, waar door men hier seer veel slaghaderkens siet passeren.

2. Een

2. Horum alter secundum longitudinem divisus, internè innumeris Arteriolis dissectis est ditatus;alterius verò membrana, Dentium substantiam investiens, magna ex parte illibata remansit, & sic accuratè quoque dictarum Arteriolarum reptatum per eam cernere licet.

3. Quamvis Dentes eo tempore in totum molles sint, substantia tamen exterior longe differt ab ea, quæ est interior. Exterior è duplici substantia constat coloris diversi, ut hic luculenter apparet, non autem interior, quæ quoque mollior.

N°. XIX. Piæ Matris portio cum annexa portione substantiæ corticalis Cerebri, quam ex meris Vasculorum sanguineorum extremitatibus constare luculenter apparet.

Not. 1. Dixi totum constitutum esse vasculosum: an autem meræ sint Arteriolarum extremitates, an simul quoque venosi quid intersit? expiscari hactenus nequivi, verosimile tamen esse reor.

2. Dictæ extremitates successivè molliores atque molliores evadunt, ita ut tandem, aquæ simplicis beneficio, dissolvi pos-

2. Een deser twee tanden, na de lenghte opgesneden sijnde, is van doorgesnede slaghaderkens, seer wel voorsien. Ook soo zietmen distinctelijk de slaghaderkens, door het vliesken, dat de twede Tant omvanght, 't welk nogh voor 't grootste gedeelte ongequetst is gebleven.

3. Hoewel de Tanden in dien tyt geheel en al saght sijn, soo verschilt noghtans de buytenste selfstandigheyt veel van de binnenste. De buytenste bestaat uyt twee selfstandigheden, die verscheyden sijn van couleur, gelijk hier evident gesien kan werden, maar de binnenste in tegendeel is eencouleurigh en saghter.

N°. XIX. Een stuk van het dunne herssenvlies, waar aan een gedeelte van de schorssighe selfstandigheyt van de herssenen vast sit, en kan men seer klaar zien, dat dese schorssighe stoffe uyt loutere uyteynden van bloetvaatjens haar bestaan heeft.

Aanmerkt ten eersten. Ik segge haar gestel geheel uyt loutere bloetvaatjens te bestaan: maar of dese alleen te houden zijn voor uyteynden der slaghaderkens, dan of deselve ook vergeselschapt gaan met aderkens, en heb ik tot nogh toe niet konnen uytvinden, hoewel 't waarschijnlijk is.

2. Dese geseyde uyteynden van bloetvaatjens worden van plaats tot plaats saghter en saghter, soo datse ten laatste in een bryaghtighe stoffe,

sint in pultaceam substantiam, id quod in Liene quoque locum habere monui in Resp. Epist. 4. ad Expertiss. Virum J. Campdomercum.

3. Si verò dicta substantia corticalis arte induruerit, dissolubilitatem amittit, & grumosa apparet.

4. Dictam substantiam corticalem neutiquam ex glandulis compositam esse, hic quoque videre est. Vide ulterius Resp. Epist. 12. Tab. 14.

N°. XX. Infantis Lien, tam nitidè præparatus, atque conservatus, ut jamjam corpore videatur exemptus.

N°. XXI. Infantis Auricula colore vivido prædita.

Not. 1. Pori tam densè sibi invicem sunt adsiti & patuli, ut cribrum æmulentur.

2. Hisce Poris interseruntur vascula sanguinea repleta, quorum reptatus oculis armatis conspicere licet.

LOCULAMENTUM

Sub dicto Thesauro, continet Arcas ex ligno Cedrino confectas, quarum

ARCA PRIMA

Continet portiones Intestini jejuni exsiccatas & secundum longi-

in wat waters gedaan zijnde, kan gedissolveert werden, 't geene ook plaatse heeft ontrent de milt, gelijk ik sulks aangewesen heb in myn Antwoord op de vierde voorgestelde Brief, aan den wel geoeffenden Heer J. Campdomerc.

3. Indien men dese schorssighe stoffe door konstkomt te verharden, soo verliestse dese eygenschap, en vertoont haar klonterigh.

4. Hier kan men zien, dat de schorssighe selfstandigheyt geensints uyt kliertjens haar bestaan heeft. Ziet verders hier over na, myn Antwoord op de 12 voorgestelde Brief Tab. 14.

No. XX. De Milt eenes Kinds, soo net geprepareert, en bewaart, datse schynt vers uyt het lighaam gehaalt te zijn.

No. XXI. Het oor van een Kint, 't geen van sijn natuurlijke couleur niet en schijnt afgeweken.

Aanmerkt ten eersten. De sweetgaatjens open staande, zitten soo dight by een, dat ons dit deel seefswijs voorkomt.

2. Tusschen dese sweetgaatjens kan men door toedoen van vergroot glasen, de bloetvaatjes met een rootwassighe stoffe opgevult, klaar zien.

DE LAA

Onder dit Cabinet onthoud in sig Cedere vierkante Doosen, waar van de

1. Vervult is met gedrooghde en opgesnede stukken van den nugteren darm van een Mensch, op dat

longitudinem apertas, ut situs Glandularum &c. appareant.

Not. 1. Dictæ Glandulæ haud sunt solitariæ, sed agminis instar sibi invicem adsitæ.

2. Arteriolæ per dictas Glandulas reptantes, sensum in totum non fugiunt, suntque ceraceâ materiâ refertæ.

3. Arteriolæ per extimam & communem hujus Intestini tunicam reptantes, cursum obtinent diversum ab eo, quo donantur cæteræ tunicæ, hujus Intestini.

4. Juga, Valvulæ conniventes aliis dicta, in hac portione Intestini Ilei haud sunt obliterata, quantumvis exsiccatum sit Intestinum.

5. Dicta juga non solùm, verùm etiam integra Intestini portio, saturata rubedine perfusa sunt, idque à repletione dictarum Arteriolarum ceraceâ materiâ.

dat men de kliertjens en andere zaken zien konde.

Aanmerkt ten eersten. Dese klieren sijn van dat slagh, die men niet onder de eensame, maar tropswyse klieren stelt.

2. De bloetvaatjens, door dese kleene kliertjens loopende, en sijn voor ons gesight niet t'eenemaal verborgen, nadiense met een rootwassighe stoffe zijn vervult.

3. De slaghaderkens, dewelke door het buytenste en gemeene vlies deses darms loopen, hebben een geheel andere cours, als die geene, dewelke haar door de andere vliesen der darmen verspreyden.

4. De latwijse ringhen, by andere ooghluykende klap-vliesen geheten zijnde, werden in dit stuk van den boghtigen darm nogh gevonden, hoewel het droogh gemaakt is.

5, Niet alleen de geseyde latwijse en halfmanighe ringen, maar ook selfs het geheele stuk deses darms, sijn hoogh root, en dat wegens het opvullen van hare slaghaderkens met een rootwassighe stoffe.

ARCA SECUNDA

Continet varias portiones intestinorum humanorum.

A. Portiuncula Intestini jejuni inflati, & post exsiccationem aperti, ut juga, valvulæ conniventes dictæ, in conspectum

DE TWEDE VIERKANTE DOOS

Onthoud in sigh verscheyde stukken van Menschen darmen.

A. Een stuksken van den nughteren darm, na het opblasen gedrooght, en opengesneden, op dat men de ooghluykende en halfmanighe klapvliesen, of latwyse ronde uyt-

ꝰctum prodirent.

B. Portiones Inteſtini Coli & Ilei cum integro Cœco & Proceſſu vermiformi, nec non ea meſocoli parte, quæ propria eſt proceſſui vermiformi, idque ex fœtu jamjam in lucem edito. Per eam plurimæ viſuntur diſperſæ Arteriolæ, ceraceâ materiâ rubrâ infarctæ, quarum extremitates adeo ſunt numeroſæ, ut totus Proceſſus vermiformis, ſumma rubedine ſit perfuſus.

Hic videndum Inteſtinum Cœcum in recens natis longe differre ab iis, qui ætate provectiores ſunt. In illis enim hic videmus Cœci diametrum ſucceſſivè diminui & ſic in Proceſſum vermiformem degenerare. In hiſce verò qui adultiores ſunt diameter dictus ſucceſſivè haud diminuitur, ſicuti in poſterum demonſtrabitur in aliis objectis.

C. Portio Inteſtini Coli ex infante deſumpta, cum annexa Meſocoli portione, per quam innumeræ repletæ Arteriæ ſunt diſſeminatæ.

D. Inteſtini Ilei portio, poſt exſiccationem aperta, cujus Arteriæ adeo ſunt numeroſæ, ut ſilvam repræſentare videantur.

E. Portio Inteſtini Coli, cujus ligamenta fuerunt diſſoluta ante

uytpuylentheden zoude komen te zien.

B. Stukken van den Colijk- en Boghtigen darm, met den geheele blinden darm, en wormwijſe aanhangſel, als mede dat gedeelte van 't darmſcheyl, 't welk eygen is aan 't geſeyde uytſteekſel. En is dit genomen uyt een jongh gebore Kintje. Door 't geſeyde wormwijſe uytſteek zietmen ſoo veel ſlaghaderkens lopen, dat het in 't geheel hoog root is geworden, na dat ik deſelve vaatjens met een rootwaſſighe ſtoffe vervult hadde.

Hier zietmen den blinden darm in jonghgeboore Kinderkens veel te verſchillen van die, dewelke eenighe jaren out geworden zijn: want in gene bemerkt men den diameter van plaats tot plaats te verkorten, ende den blinden darm nauwer en nauwer, en eyndelingh in het wormwijſe uytſteek verandert te werden. Maar in deſe, dewelke eenigen tyt ter werelt zijn geweeſt, daar en gaat het ſoo niet toe, gelijk na heen getoont ſal werden.

C. Een ſtuk van den Colijk darm, met desſelfs grove darmſcheyl, waar door ontelbaare opgevulde ſlaghaderkens komen te loopen.

D. Een ſtuk van den Boghtigen darm, na het droogen open geſneden, wiens ſlaghaderen ſoo veelvoudigh ſijn, dat ſy een boſſchaſitje komen te verbeelden.

E Een ſtuk van den Colijk-darm, wiens banden, voor het drogen los ge-

ante exsiccationem, ut luculenter appareat Colon crassioris substantiæ non esse, quam cætera Intestina: omnemque crassitiei differentiam in Colo provenire à ligamentis, & à valvulis conniventibus dictis.

ARCA TERTIA

Continet duos Renes humanos naturalem magnitudinem excedentes; quibus annectuntur Arteria Magna, ut & Vena Cava. Naturæ lusu dicti Renes præditi sunt Arteria Renali supernumeraria.

A. A. Arteriæ Renales.

B. B, Arteriæ Renales supernumerariæ.

C. Arteriæ magnæ truncus sub Diaphragmate abscissus, materiâ ceraceâ rubrâ repletus.

D. Venæ Cavæ truncus sub Diaphragmate abscissus, materiâ ceraceâ albâ repletus.

E. E. Rami Iliaci Venosi.

F. F. Rami Iliaci Arteriosi.

G. Arteria Mesenterica inferior.

H. Arteria Mesenterica superior.

I. Ar-

gemaakt zijn, op dat men klaar soude kunnen zien, dat den Colijk darm niet dikker van selfstandigheyt is, als de andere darmen, en dat de differentie alleen voortkomt wegens des selfs banden, en oogluykende klapvliesen.

IN DE DERDE CEDERE DOOS

Werden gevonden twee Nieren van een Mensch, grooter als men gewoonlijk komt te zien: Hier aan sijn de groote slaghader, en hol ader nogh vast.

Dese Nieren sijn tegens de gemeene loop van de natuere, versien van twee overtollige Niers slagh-aderen.

A. A. Der Nieren slaghaderen.

B. B. De twee slagh-aderen der Nieren, die men hier overtolligh ziet.

C. De stronk van de groote slagader even onder het middel-rift afgesneden, en met een rootwassige stoffe vervult.

D. De stronk van de hol-ader even onder het middelrift afgesneden, en met een witwassighe stoffe opgevult.

E. E. De heuptakken van de hol-ader.

F. F. Des groote slagaders heuptakken.

G. De onderste darmscheyls slagader.

H. De bovenste darmscheyls slagh-ader.

I.

I. Arteria Cæliaca.

K. Vena Renalis ſiniſtra, naturæ luſu circa ramificationem Venæ Cavæ in ramos Iliacos, oriunda.

L. Vena Renalis dextra, debito loco orta.

M. Vena ſpermatica ſiniſtra, è Vena renali prodiens.

N. Vena ſpermatica dextra, è Vena renali dextra, ut & Venæ cavæ trunco oriunda.

O. O. Ureteres ſerpentino curſu reptantes.

ARCULA QUARTA

Inſtructa aliquot minutiſſimis Muſcis, ut & exuviis ſeu pelliculis Nympharum, è quibus Muſcæ excluſæ ſunt, hæ autem Nymphæ per vias urinarias, ſimul cum urina expulſæ ſunt.

Nobilis quidam Vir, queſtus aliquo tempore de pruritu in Perinæo, & moleſta urinæ excretione, Chirurgum, & paucos poſt dies me quoque accerſiri juſſit, Urinam invenimus non admodum ſaburroſam, ſed particulis exiguis oblongo-rotundis, granula mentientibus, permixta.

I. Des maaghs ſlaghader.

K. De linker nier-ader, voortkomende, tegens de gemeene loop der nature, even boven de verdelinghe van de hol ader in heup-takken.

L. De reghter Nier-ader op haar gewoone plaats uytſpruytende.

M. De linker zaad-ader, ſpruytende uyt de nier-ader.

N. De reghter zaad ader, voortkomende niet alleen uyt de reghter Nier ader, maar ook uyt de hol-ader ſelfs.

O.O. De Pisleyders ſlanghs wys loopende.

IN DE VIERDE DOOS

Vintmen eenighe ſeer kleene Vliegen, als mede de doppen of ſchellen der Popjens, waar uyt ſy voortgekomen zijn; en zijn deſe Popjens in 't wateren door de waterwegen ten lyve uytgedreven.

Een ſeeker voornaam Perſoon, eenighen tyd van jeukte en ongemak tuſſchen ſijn fondament en ſakje klagende, als mede van moeilijkheyt in 't maken van ſijn water, verſoekt eerſt een bequaam Chirurgijn, en daar na ook My, om ons dit ongemak voor te houden: Wy vonden het water geenſints qualijk geſtelt te zijn, als alleen datter in de grond van 't glas veele langhwerpighe lighaamtjes lagen, die hy ons ſeyde veele dagen daar in geſien te hebben.

Hisce visis, petii ab ægro, ut mihi liceret aliquot in capsula domum auferre, ulterius perscrutandi causâ, id quod concessit. Cum autem altero die capsulam aperirem, reperi eam Muscis innumeris, ut & pelliculis, è quibus erant exclusæ, refertam. Attonitus hisce phænomenis, microscopium in auxilium adhibui, & sic distinctè reperi, dictas particulas nil aliud fuisse quam Nymphas, quæ produxerant hasce Muscas: omnes autem Muscæ per capsam dispersæ vivebant, & nonnullæ volabant, quas inter una, pelliculæ seu exuvio adhuc adhærens, omnem dubitandi ansam mihi adimebat. Vid. Tab. 3. Fig. 5. Lit. A. ut & Lit. B. Microscopio adhibito factam. C. & D. denotant pelliculas seu exuvias, oculis innermibus visas.

Dixerit forsan aliquis, unde tales Nymphæ in perinæo, & quidem in collo Vesicæ, ubi hærebant ante excretionem.

Resp. Cum ductus urinarius via sit satis patula, haud necessarium esse existimo, ad alias, minus aptas, confugere vias.

Per hanc viam verosimile est vermiculos minutissimos insensibiliter intrasse, & circa Vesi-

Dit ziende, versoght ik, eenighe met my te mogen nemen in een doosje, om die nauwer te examineren, 't welk my toegestaan wierd: Maar als ik den volgenden dagh het doosje open maakte, vond ik 't selve met seer veel kleene Vlieghskens, en dopjens, waar uyt dese Vlieghskens gekomen waren, beset te zijn: Hier over verset zijnde, nam ik een vergroot Glas, en bevond de geseyde rond en langhe lighaamtjens niet anders geweest te zijn als kleene Popjens, dewelke dese Vlieghskens voort gebraght hadden; Alle dese Vlieghskens in 't doosken levendig zijnde, vlogender verscheyde hier en daar wegh, onder dese vond ik 'er een, die nogh aan het dopje van 't Popje vast zat, 't welk my alle twyfel wegh nam. Ziet de 5. Fig. van de derde Plaat, Lett. B. door een vergroot Glas, als mede Lett. A. sonder vergroot Glas afgebeelt. C. en D. verbeelden 2 Dopjens mede sonder eenighe vergrootinghe.

Soo hier iemand komt te vragen, hoe, en waar uyt dese popjens sijn voortgekomen in de krop van de blaas, so dient tot Antwoord, nadien de watergangh een opene wegh is, soo en behoeftmen na geen andere te zoeken, die minder bequaam sijn. En alsoo is 't waarschynlijk, datter seer kleyne Wormkens door de watergangh gepasseert zijn, tot aan de krop van de blaas, alwaar sy sijn bly-

cæ collum hæſiſſe, donec Nympharum formam adepti ſunt. Cum hanc hiſtoriam Viro, Nobili proſapia oriundo, referrem, regerebat mihi, ſeſe hoc non ſolùm quoque expertum fuiſſe in proprio corpore, verùm etiam tale quid olim vidiſſe in Urina cujuſdam mulieris. Non abſonum mihi videretur credere, hocce affectu homines corripi in latrinis, præſertim ſi quis diutius ſolitò ibi manſerit, idque certis temporibus, cum tales vermiculi graſſantur, id quod forte rarò contingit, & per conſequens rariſſimè obvius dictus affectus.

blyven zitten, tot datſe de gedaante van Popjens aannamen. Wanneer ik deſe Hiſtorie een voornaam Heer verhaalde, ſoo gaf hy my tot Antwoord, dat hy ſulks niet alleen aan hem ſelve ook eens had geobſerveert, maar dat hy 't ſelve nog eens in 't water van een Vrouwsperſoon ondervonden had. Ten is niet onwaarſchynlijk, ſoo my dunkt, te geloven, dat den menſche ſulks onderhevigh worden op het ſecreet zittende, voornamelijk als iemand langhwijligh ſijn verblyf aldaar komt te nemen, en dat op ſekere tyden, wanneer ſulke Wormkens haar opdoen, 't welk mogelijk ſelden voorvalt, en daarom ook ſulke ongemakken niet veel voorkomen.

TAB. 3. EXPLICATIO.

FIG. I. Racemum Dentium, ex Ovario muliebri desumptum denotat.

A. *Dens Caninus.*

B. *Dens Molaris.*

C. *Racemi portio, in quà cæteri Dentes adhuc sunt inclusi, sine ulla eorum denudatione.*

D. *Portio membranæ crassæ, in qua Dentes partim adhuc sunt inclusi, partim denudati.*

FIG. 2. Eosdem Dentes repræsentat, ab altero latere visos, cum exigua portione dictæ membranæ crassæ.

A. *Dens Caninus.*

B. *Dens Molaris.*

C. D. *Partes inferiores, seu radices non perfectæ, neque cavæ, ast solidissima & ossea, aut lapidea substantia prædita.*

FIG. 3. Exhibet portionem pectoris, sc. costas, ut & Musculos aliquot intercostales, cum suis Arteriis intercostalibus exterioribus, idque ex infante.

A. *Costæ abscissæ.*

B. *Musculi intercostales.*

C. *Arteriæ intercostales, exteriores à me dictæ, non solùm per costarum limbum superiorem, verùm etiam inferiorem, reptantes. Hæ autem*

Uytlegging van de 3de PLAAT.

De eerste Figuur wijst ons aan een rije Tanden, dewelke in een der Eijer-stocken, of Ballekens van een Vrouw zijn gegroeyt.

A. *Een Honds-tand.*

B. *Een der Baktanden of Kiese.*

C. *Een gedeelte van de rije of riste, waar in de rest van de tanden nogh zijn besloten, sonder de minste ontblotingh van dezelve.*

D. *Een gedeelte van 't dicke vlies, waar in de geseyde Tanden voor een gedeelte nogh zijn gesloten, en voor een gedeelte ontbloot.*

De Tweede Figuur wijst ons aan deselve Tanden, soo als ons die aan de contrarie zijde voorkomen, met een gedeelte van 't geseyde dicke Vlies.

A. *De Honds-tand.*

B. *De Back-tand.*

C. D. *Deser Tanden onderste deel, of wortelen, dewelke nogh niet volmaakt, ook niet hol, maar met een been-harde stoffe vervult zijn.*

De 3. Figuur, toont ons een stuk van de Borst, namentlijk eenighe Ribbens met haar tusschen-ribbighe Spieren, als mede de uytwendighe tusschen-ribbighe slag-aderen, en dat uyt een kleen Kind.

A. *De afgesnedene Ribbens.*

B. *De tusschen-ribbighe spieren.*

C. *De uytwendighe tusschen-ribbighe slag-aderen (aldus van my geheeten,) lopende niet alleen langhs de onderste, maar ook bovenste rand van de ribbens.*

autem originem ducunt, non immediatè ex Arteriæ magnæ trunco, neque ex mammariis Arteriis internis, ast verò, rami intercostales interiores, dictas exteriores producunt.

FIG. 4. Linguam pueri, parte inferiore visam, denotat.

A. *Integumentum Linguæ membranosum, propter inversionem crassius repræsentatum.*

B. B. *Arteriæ sublinguales, quarum ramuli numerosissimi, arbuscularum, foliis carentium, silvulam repræsentant.*

FIG. 5. Musca, ut & Nympharum pelliculas repræsentat.

A. *Musca exigua, cum ejus adhærente pellicula, è qua exclusa est musca.*

B. *Eadem, microscopio visa & sculpta.*

C. *Duæ pelliculæ sibi invicem cohærentes, è quibus muscæ sunt exclusæ.*

D. *Pellicula seorsum visa.*

TAB. 4. EXPLANATIO.

FIG. I. Papilla uberis Balænæ exhibetur.

A. *Portio cutis uberis.*

B. *Papilla uberis.*

C. *Papillæ cutaneæ Papillæ uberis extra cutem prominentes & oculis inermibus luculenter visibiles,*

bens. Nu dese enkomen niet inmiddels voort uyt de groote slagh-ader, nogh ook uyt de inwendighe mamtakken, maar de inwendighe tusschenribbighe slagh-aderen brengen de uytwendighe voort.

De Vierde Figuur wijst ons aan de Tongh van een Jongelingh, soo als men die van onderen ziet.

A. *Des Tonghs vliesigh bekleetzel, 't welk ons hier vry dik voorkomt, wegens des zelfs omslagh.*

B. B. *De onder-tongighe slag-aders, welkers veelvoudighe takskens, een bladerloos bosschasitjen komen te verbeelden.*

In de Vyfde Figuur werden eenighe Vliegen, en schellen van Paapjens verbeelt.

A. *Een kleen Vlieghje met deszelfs dopje, daar het Vlieghje uytgekomen is.*

B. *Het selve door een vergroot glas gesien en afgebeelt.*

C. *Twee aan den andere gevoegde Dopjens, waar uyt de Vliegen zijn voortgekomen.*

D. *Een singulier dopje.*

Uytleggingh van de 4de PLAAT.

De Eerste Figuur wijst ons aan de Tepel van de Borst van een Walvis.

A. *Een stuk van 't vel van de Borst.*

B. *De Tepel van de Borst.*

C. *Des vels Tepelijens van de Tepel van de Borst buyten 't vel uytpuylende, deselve konnen heel klaar gesien werden*

biles in hoc objecto aliquanto majores expressæ.

D. *Cavitas in Papillæ extremitate.*

FIG. 2. Ductum lactiferum communem uberis Balænæ designat, in quem cæteri omnes concurrentes, lac suum deponunt; estque ille ductus plurimis sulcis sulcatus.

FIG. 3, Cernitur portio Piæ matris fœtus jamjam nati, quæ adeò tenuis ac tenera in illa ætate, ut Telæ aranearum tenuitatem ac teneritatem ferè superet.

Notandum interim, vasa sanguinea, tam numerosa esse dispersa per dictam membranam, ut ad Piæ matris esse Vasa sanguinea plus conferre videantur, quam residuum membranosum, utpote præcipue destinatum, ut dicta vasa suo in loco detineant, ne confundantur.

FIG. 4. Proponitur Papilla uberis mulieris, cum annexa areola.

A. *Portio Areolæ, Epiderme carens, unde albicat Areola.*

B. *Portio Areolæ, cujus Epidermis*

den zonder vergroot glasen te gebruyken, en zijn dese in dit object wat grooter afgebeelt.

D. *De holte aan 't uyterste van de Tepel.*

De Twede Figuur representeert de algemeene Melk canaal van de Borst van een Walvisch, waar in alle de andere melk-vaatjens haar komen te ontlasten: en is dese canaal van seer veele sleuven versien.

In de Derde Figuur werd vertoond een gedeelte van 't dunne herssen-vlies van een jongh geboore Kintje, 't welk dan ter tyd, so dun en teer is, dat het in dunte en teerheyt een spinnewebbe nauwlijks behoeft te wyken.

Ondertusschen staat te considereren, dat de bloetvaten haar soo veelvoudigh door dit geseyde Vlies komen te verspreyden, dat deselve tot het wesen van 't dunne herssenvlies meer schynen te contribueren, als de overige vliesigheyt, dewelke voornamentlijk schijnt gedestineert te zijn, om de bloetvaten 't samen te houden, ten eynde sy niet onder een soude verwerren.

De Vierde Figuur verbeelt ons de Tepel van de Borst van een Vrou, met desselfs omme-schreef, of kringh.

A. *Een gedeelte des kringhs van het opperhuydeken ontbloot, waar door het vel des kringhs ons witaghtigh voorkomt.*

B. *Een gedeelte des kringhs van 't op-*

 per-

mis haud ablata, unde ſubnigra apparet.

C. *Foramina ſeu oſcula ductuum lactiferorum in Papilla uberis viſibilia.*

D. *Papillæ cutaneæ in uberis papilla, ut & in Areola nonnihil prominentes, & microſcopii ope hic loci magis, quam alibi in cute viſibiles; unde Papillæ uberis, Epiderme privatæ, atrociores excitant dolores, quam quidem in cæteris corporis partibus cauſantur, ubi Papillæ cutaneæ minus extra cutem propullulant. Hinc etiam fiſſuræ, excoriationes &c. in uberis Papillis difficilioris ſunt curationis. Contrà, Papillis uberis benè conſtitutis, nec Epiderme privatis, major excitatur delectabilis pruritus & voluptas nutricibus ab infantibus lactantibus, ob continuum motum & preſſionem Papillæ tempore ſuctionis; non autem, ſi extra Papillam mammam noctu arripiant infantes.*

FIG. 5. Delineatur portio Papillæ uberis Balænæ, cujus lactiferus Ductus ſulcatus & fimbriatus.

FIG. 6. Proponitur figura Linguæ cum Epiglottide, per cujus aream diſperſæ innumeræ Pa-

perhuydeken niet ontbloot, weshalven het vel ſigh aldaar bruyn vertoont.

C. *De gaatjens of mondekens van de melk-canaaltjens, die hier in de Tepel van de Borſt ſightbaar zijn.*

D. *De Tepeltjens van 't vel van de Tepel des Borſts, als mede die van de kringh, puylen eenighſints uyt, en worden deſelve meer hier in 't vel geſien door vergrootglaſen, als op andere plaatſen; Hier door komt het te gebeuren dat de tepel van de Borſt van haar oppervelleken ontbloot, veel ſwaarder pijne komt te verwecken, als wel op andere plaatſen van ons lighaam vernomen werd, alwaar de Tepeltjens van 't vel niet ſoo ver buyten het vel uytſteken.*

Dit is ook de reden, dat de kloven, ontvellingen, &c. hier ter plaatze ook qualijker te geneſen zijn: in tegendeel de Tepels van de Borſt wel geſtelt, en van haar oppervelleken niet ontbloot zijnde, verwecken de ſuygende kinderen aan de Voedſters een aangenaam gevoelen, door het geduurig trecken aan de Tepel, maar niet alſoo wanneer ſy de Borſt by nagt elders komen te vatten.

De Vyfde Figuur toont ons een gedeelte van de Tepel des Borſts van een Walviſch, wiens melkcanaal geveurt, en als met fronzels gekerft is.

De Seſde Figuur wijſt ons aan de Tongh van een Kind met het ſtrotsklapje, in deſes Tonghs oppervlakte ſitten ontelbaare Tepeltjens, die

Papillæ, quæ gustus proximum organum sunt.

A. *Lingua.*

B. *Papillæ Fungorum exiguorum formâ, inter quas innumeræ visuntur, dispersæ Papillæ arcuatæ; has, microscopio visas, naturali magnitudine majores delineari curavi à latere hujus Linguæ, sub iis, quæ in acumen exeunt, quarum Iconismum hic quoque adjeci, quandoquidem sæpissime eas acuminatas offendi.*

C. *Papillarum majorum series, quæ planæ, rotundæ, variis foraminibus aut osculis minutissimis, circuloque prædita.*

D. *Epiglottis variis Glandulis obsita.*

E. *Papillæ majores ad Linguæ radicem sub Epiglottide consitæ.*

FIG. 7. Ostenditur portio uberis Balænæ, cujus Epidermis, ut & Corpus reticulare Malpighii, nondum sunt ablata, quamobrem extra cutem non propullulant Papillæ cutaneæ.

FIG. 8. Offertur portiuncula Papillæ uberis Balænæ, cum suis Papillis cutaneis dissolutis, à qua portio corporis reticularis, innumeris foraminibus pertusa, dependet.

die het naaste werktuygh van de smaak zijn.

A. *De Tongh.*

B. *De Tepeltjens, van gedaante kleene padde-stoelkens gelijkende, onder dese zijnder ontelbaare, dewelke ons booghs-wijse voorkomen: Dese heb ik door een vergroot-glas gesien zijnde, grooter laten tekenen als't leven, en dat bezijde dese Tongh, onder die geene, dewelke hier puntigh gesien werden: Dese puntighe heb ik hier ook laten verbeelden, nadien my deselve seer dikwils puntigh voorgekomen zijn in andere Tonghen.*

C. *Een rije van groote Tepeltjens, dewelke plat en rond zijn, in't midden versien van kleene gaatjens of mondekens, rondom deselve loopt ook een kringh.*

D. *Het strotte-hooft met verscheyde kliertjens beset.*

E. *Groote Tepeltjens aan de grond des Tonghs, onder het strotten-hooft.*

In de Sevende Figuur werd een gedeelte van de Tepel van de Borst van een Walvisch vertoont, wiens opperhuydeken, en netwijse lighaam van Malpighius nogh niet zijn weg gedaan, weshalven de Veltepeltjens buyten het vel niet uytpuylen.

De Achtste Figuur stelt ons voor oogen een stukje van't gedeelte van de Tepel des Borsts van een Walvisch met desselfs ondaane vel-tepeltjens, en hanght hier van af een stukje van desselfs net-wijse lighaam.

A. *Corpus reticulare.*
B. *Papillæ cutaneæ dissolutæ.*

FIG. 9. Repræsentat portionem Papillæ uberis Balænæ, cujus Papillæ cutaneæ à me dissolutæ sunt in aqua simplici, id est, singulæ Papillæ ex multis fibris nervosis constitutæ quidem sunt, sed penicilli humectati in modum hic à se invicem recesserunt fibræ, pilos præ se ferentes.

Notandum interim, in dicta dissolutione nullam vim à me esse adhibitam, solummodo utrumque integumentum, quibus cutis obducta est, abstuleram. Hoc experimentum confirmare videtur, Papillas cutaneas constare ex Nervorum extremitatibus, quandoquidem Nervi quoque ex innumeris fibris sunt compositi, qui in extremo Papillas cutaneas constituunt. In homine autem hanc dissolutionem Papillarum cutanearum nunquam peragere potui, utpote fibris sibi invicem firmius cohærentibus.

A latere sinistro hujus dictæ figuræ reperiuntur aliquot Papillæ cutaneæ non dissolutæ, quæ in mucronem exeunt.

A. *Het Net-wijse lighaam.*
B. *De ontdaane Vel-tepeltjens.*

De Negende Figuur verbeelt ons een stukje van de Tepel des Borsts van een Walvisch, wiens Vel-tepeltjens van mijn ontdaan zijn in schoon water, dat is, yder Tepeltje is uyt veele zenuwaghtige draatjens te samen gestelt, maar zijn dese draatjens op de wijse van nat gemaakte penceeltjens van een geweken, en verbeelden dese draatjens hayrtjens te zijn.

Ondertusschen moet men aanmerken, dat van my in dit ontdoen gantsch geen gewelt aangewent is, alleen had ik twee deksels waar mede het vel is omvangen, wegh genomen.

Dit experiment schijnt te confirmeren, dat de Vel-tepeltjens haar bestaan hebben, uyt de uyteynden der zenuwen, nadien de zenuwen ook zelfs uyt een ontelbaar getal van zenuw-draatjens te samen zijn gestelt, dewelke aan haar uyt-eynde de Vel-tepeltjens uytmaken. In de mensche heb ik noit dese ondoening der Vel-Tepeltjens konnen te wege brengen, nadien dese haare draatjens al te vast aan een verbonden zijn. Aan de linker zyde van dese Figuur staan eenighe Vel-tepeltjens die niet ontdaan zijn, en scherp toe loopen.

FINIS.

ERRATA.

In Præfatione ad Lectorem.

Pag. 1. lin. 17. lege : quod non solum P. 2. lin. 21. Reserta, l. Referta. Ibid. lin. 29. sceleat, l. sceleta. Pag. 3. lin. 19. fecêret, l. fecêre.

In Thesauro Anatomico.

Pag. 11. lin. 24. ragi, lege vagi P. 12. l. 12. vivenda, lege videnda P. 14. l. 23. globolorum, lege globulorum. P. 15. lin. 25. visui, lege visui P. 17. l. 12. consarvata, lege conservata P. 19. l. 8. esse, lege esse P. 20. l. 27. bisectus, lege bissectus P. 21. l. 15. arreriæ, lege arteriæ P. 38. l. 32. fint, lege sint P. 40. l. 11. cutida, lege cuticula. P. 44. l. 19. diseprsæ, lege dispersæ P. 48. l. 3. conservantur. l. conservo. P. 55. l. 24. innermibus, lege inermibus P. 61. l. 2. funt, lege sunt.

FREDERICI RUYSCHII

Anatomiæ & Botanices Professoris

THESAURUS ANATOMICUS SECUNDUS.

Cum Figuris æneis.

HET TWEDE ANATOMISCH CABINET

VAN

FREDERIC RUYSCH,

Professor van de Anatomie en Botan.

Met Kopere Platen.

AMSTELÆDAMI,

Apud JOANNEM WOLTERS, 1702.

BENEVOLO LECTORI.

Ariis locis occurrunt, in hac ſecunda, ut & cæteris Theſaurorum inſequentium deſcriptionibus, aſteriſci, qui indicant, me prohibuiſſe, ne ea, quæ *co ſunt notata, in linguam Belgicam verterentur, ut ab utroque ſexu, nulla habita ratione ætatis, abſque offenſa, legi poſſent deſcriptiones omnium Theſaurorum.

Præterea B. L. nonnullorum quoque objectorum deſcriptiones reperiet in hoc ſecundo, & cæteris Theſauris, de quibus in primo etiam mentio facta eſt. Scias interim velim, ſine ratione hoc non eſſe factum; poſtquam enim primi Theſauri deſcriptionem in lucem dedi, varia adhuc didici in præparationibus, quæ me, primum Theſaurum conficientem, latuerunt. Varia etiam atque etiam nitidiora facta ſunt, indeſinenter enim pergo in diſſecandis & perſcrutandis cadaveribus. Videbis quoque inter ſe diſcrepare præparata, ratione illorum, quæ huic vel illi objecto connectuntur. Cum deſcriptionem primi Theſauri publici juris facerem, me adhuc latuit encheireſis jecinora abſque ablatione prætenſarum glandularum, quæ revera haud exſtant, ita præparandi, ut omnia vaſa, hepar in totum fere conſtituentia, in conſpectum veniant, ne ramuſculis quidem minutiſſimis exceptis. Quamvis hæc, & plurima alia jam expertus, à me tamen impetrare nequeo, ut antecedentia objecta rejiciam, & nova ſubſtituam. Conſpiciantur hæc, luſtrentur quoque illa, quæ intra 37. annos à me ſunt præparata, & ſic patebit me non ſine ratione hæc omnia, immenſo labore confecta conſervare in 16. & pluribus Theſauris ac Thecis, in quibus promiſcue partes corporis ſunt poſitæ, ut viſui gratiam majorem conciliarem; alias difficile mihi non fuiſſet; unum Theſaurum ſolis cordibus humanis, variis modis præparatis, alium embrijonibus fœtibuſque; alium ſolis capitibus puerorum replere, ſed id viſui adeo gratum non fuiſſet.

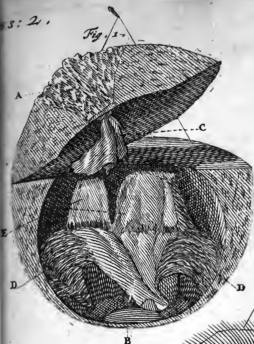
AAN DEN GOED-AARDIGEN LESER.

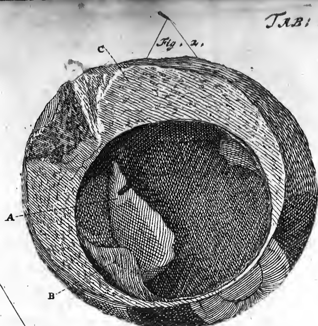

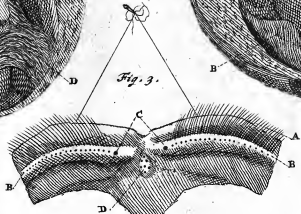
*P verscheyde plaatsen komen ons, in de beschryvinghe van dit twede en volgende Cabinetten eenige sterrekens te voren, dewelke te kennen geven, dat ick den oversetter versoght hebbe, alles wat met een * getekent staat, niet te willen in't nederduytsch vertalen, ten eynde de beschryvinghe van alle dese myne Cabinetten van beyde sexe, sonder onderscheyt van jaren, of aanstoot konden gelesen werden.*

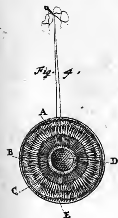
Daar benevens sal den goed-aardigen Leser ook eenige saaken in dit twede en andere volgende Cabinetten beschreven vinden, van dewelke ook al gewagh gemaakt is in't eerste. Weet dat zulks niet sonder reden gedaan is; want na dat de beschryvinghe van't eerste Cabinet in't ligt gegeven is, soo heb ick nogh verscheyde saken naaukeurigher uytgevonden, dewelke my, doenmaals nogh onbekent waren. Verscheyde saken zyn ook van tyd tot tyd netter en curieuser van my toebereyd, nadien ik geduurig nogh besigh ben in't openen en ondersoeken van het menschen lighaam. Ook zultge zien, dat de onderwerpen van den anderen verschillen, ten opsighte van't geene aan d'eene en d'andere vast gehegt is. Wanneer ick de beschryvinghe van't eerste Cabinet in't ligt gaf, so was my nog niet bekent die behandelinge, waar door de levers, sonder haare pretense klieren te weren, die daar waarlijk niet te vinden zyn, so toebereyd worden, dat alle de vaten, (de allerkleynste niet uytgesondert) die de gantsche lever by na uytmaken, gesien kunnen werden. Hoewel ick nu dit en andere dingen meer, ondervonden heb, soo en kan ick eghter van my niet verkrygen, de voorgaande saken te verwerpen, en andere in plaatse te zetten. Laat dese, en ook te gelijk gene beschouwt werden, dewelke in een tyd van 37. jaren van my toebereyt zyn, en soo sal het blyken, dat niet sonder reden, alle de saken, met een seer grooten arbeyd toebereyt zijnde, van my in 16. en meer soo Cabinetten als kassen bewaart worden; en staan alle dese toebereytselen van't lighaam door malkanderen, op dat het te aangenamer voor't oogh ons soude voorkomen: anders en soude het my ook wel niet moejelijk geweest zyn, het eene Cabinet te vervullen, alleen met herten van menschen, op verscheyde wyse toebereyd, het andere met kleyne Kinderkens, een ander alleen met kinderen hooftjens, &c. Edogh sulks zoude voor't ooge soo aangenaam niet zyn geweest.

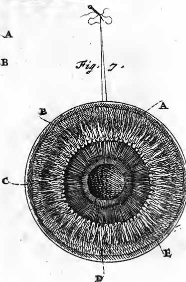
THE-

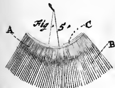

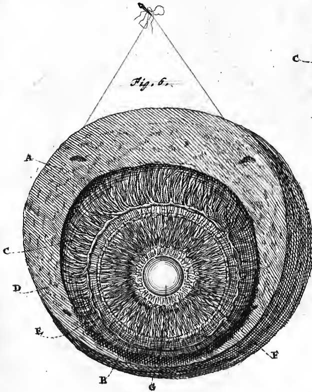

C: Hüyberts. ad. vivúm. Sculpsit.

Fig. 1.

C

C

A

B

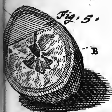
B

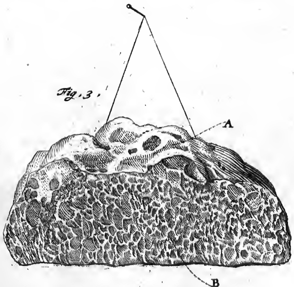
B

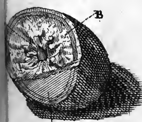
Fig. 2.

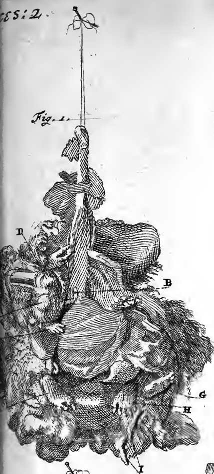

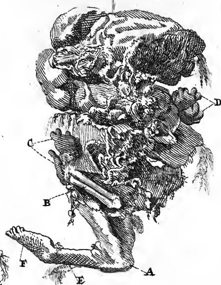
C: Huijberts. ad. vivum Sculpsit.

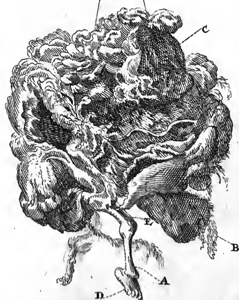

TAB. III.
Huÿberts. ad vivum Sculpsit.

C: Huijberts, ad vivum Sculpsit.

TAB: V.

Fig. 2.

Fig. 1.

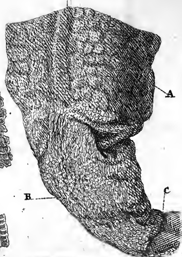
A

Fig. 4.

D

*

Fig. 3.

F

B

D

C

E

...Huijberts. ad vivum. Schulpsit.

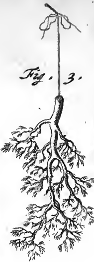
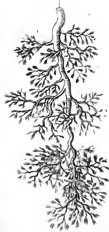

Fig. 5.

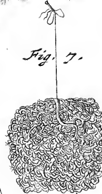

Fig. 8.

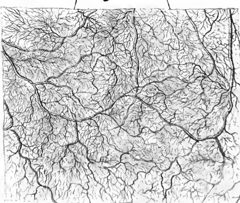

Fig. 9.

C: Huyberts.

ad vivum Sculpsit.

THESAURUS ANATOMICUS SECUNDUS.

In hoc Thesauro secundo sex Asseres; seu repositoria reperiuntur, in quorum primo & inferiore sequentia lustrare licet.

N°. I. PHiala continens Balænæ oculum, transversim, & orbiculariter bisectum, & ita præparatum, ut Tunicæ Scleroticæ crassities, nec non choroideæ vasa sanguinea conspici possint, idque in liquore limpido.

Not. 1. Oculus Balænæ, si ad corporis molem conferatur, admodum exiguus est, imò pomum aurantium mediocre haud superat: sicuti Tab. 1. fig. 1. 2. 3. & 6. hujus 2 Thes. indigitant.

2. Vasa sanguinea per choroideam dispersa clare videri possunt, licet non sint repleta. Horum ramus major solitarius in confinio choroideæ circulariter uveam ambit, & ramos maximos sursum spargit; in homine verò, sæpissime, si non semper, senis in locis, sex rami majores choroideam, perambulant, & quidem non in confinio di-

Het tweede

ANATOMISCH CABINET.

In dit twede Cabinet werden ses Planken gevonden, op welkers eerste en onderste dese navolgende zaken geplaast zijn.

No. I. EEn vlesje onthoudende in sigh 't ooge van een Walvis, over dwers in twee gesneden, en soo toebereyd, dat de dikte van 't harde vlies *Sclerotica*, als mede de bloetvaten van 't aderaghtige vlies kunnen werden gesien, en dat in een heldere voght.

Aanmerkt ten eersten, dat het Oogh van een Walvis seer kleyn is, als men het komt te vergelijken by de groote van de Vis, want het en is niet grooter als een middelmatige Oranje Appel, gelijk de 1, 2, 3, en 6. Figure van de eerste Plaat, Thes. 2. aanwysen.

Ten twede, soo kan men de bloedvaten van 't aderachtige vlies klaar en distinct zien, alhoewel deselve niet opgevult zijn. Hier van loopt een eensame en groote tak rontom: even boven het druyve vlies, en dat aan desselfs rand, sijne grootste takken opwaarts verspreyende; maar in den mensch lopender seer dikwils, (soo niet altoos) ses groote takken, en dat op ses verscheyde plaatsen, in 't mid-

dicto, sed in ejus medio: ubi ramulos innumeros sursum, versus nervum opticum, & deorsum, versus uveam demittunt. Vid. Tab. 16. Fig. 8. in Respons. Epist. Problem. 13.

N°. II. Phiala in liquore continens tria objecta, quorum primum, oculus est pueri, transversim sectus, cujus facies exterior Scleroticam, interior verò Retinam medullosam demonstrat. Hujus figuram cernere licet in Respons. Epistolari Problem. 13. Fig. 15.

Secundum objectum oculus est humanus, cujus Scleroticâ ex parte ademptâ, Tunica choroidea, cum suis arteriolis nitidissime in conspectum veniunt; Arteriolæ enim sunt oppletæ ceracea materia rubra. Præterea conspici quoque potest reptatus Arteriarum & Nervorum per superficiem Nervi optici.

Tertium objectum humor crystallinus est, cujus perspicuitas adempta à liquore, cui innatat, unde jam totus albicat, forma tamen & naturalis magnitudo superstites sunt.

N°. III. Oculus humanus transversim dissectus, ut interiora pateant, in hujus parte po-

midden van het aderaghtighe vlies, en niet rontom de geseyde rand, en dat soo op, als nederwaarts haar verspreydende. Ziet de 8 Fig. van de 16 Plaat Respons. Epist. Probl. En dat van een Walvis, Fig. 6. Tab. 1. van dit twede Cabinet.

N°. II. Een Vles met voght, waar in onthouden werden drie voorwerpen; het eerste is eenes Jonghens Ooge, 't welk over dwers opgesneden is; desselfs buytenste is het harde vlies des ooghs, het binnenste is het merghaghtighe nettevlies. De Figure hier van staat afgebeelt in Resp. Probl. 13. Fig. 15.

Het twede voorwerp is een mensche ooghe, wiens harde vlies (*Sclerotica*) ten deele afgenomen zijnde, het aderagtige vlies (*Choroidea*,) met des selfs slaghaderkens seer bequaam in 't gesighte komt; want de slaghaderkens sijn vervult met een rootwassige stoffe. Daar benevens kanmen ook de loop der slaghaderen en zenuwen over de gesight-zenuw beschouwen.

Het derde voorwerp is de crystalline voghtigheit, wiens helderheit benomen is door de voght, waar in datse gelegen is; soo datse haar nu wel geheel wit vertoont, eghter is desselfs groote, nogh ook de natuurelijke gestalte niet verandert.

N°. III. Een doorgesnede menschen Ooge, om alsoo het inwendighe te kunnen zien; in des selfs agh-

posteriore primò Scleroticam, ab insequente choroidea ex parte separavi, unde non solum choroidea luculenter in conspectum venit, verum etiam Ruyschiana, quæ choroideæ arcte adhuc connectitur.

Not. 1 Ex hujus oculi centro, seu medio, Tunicam Retinam cum suis arteriolis emergere, quas ad votum hic cernere licet.

2. In altera, & anteriore parte, & quidem facie posteriore, aut interiore, lustrari possunt ligamentum ciliare cum suis arteriolis repletis; ut & processus ligamenti ciliaris, nec non humoris crystallini, & humoris aquei sedes.

Hisce, & innumeris aliis, absque præjudicio visis, quis ulterius dubitet, quin nostra præparandi demonstrandique methodus, à vulgari maxime differens, eligenda sit; impossibile enim esse reor, ut hæc, & alia tam exactè demonstrentur, nisi eo modo oculis objiciantur, & hinc innumera figmenta nobis obtrusêre Antistides in re Anatomica.

No.

aghterste gedeelte heb ik het buytenste of harde vlies (*Sclerotica*) ten deele afgescheyde van het naastaan volgende aderaghtighe (*Choroidea*) waar door niet alleen het aderaghtighe, maar ook selfs het Ruyschen vlies (*Ruyschiana*) klaar voor komen; zynde nogh onderlingh vereenight.

Aanmerkt ten eersten, dat men het nette vlies (*Retina*) met des selfs slaghaderkens na wensch hier zien kan, en komen deselve uyt het midden deses ooghs voort.

Ten twede, in het twede en voorste deel deses ooghs, kan men ook van aghteren of van binnen zien, den hayrwyse band, (*ligamentum Ciliare*) met des selfs opgevulde slaghaderkens; als mede het aanhangsel van den geseyden band, en ook de plaatse, alwaar gelegen hebben de crystalline en waterachtige voghten.

Wie kan dan verders in twyfel trekken, dese en ontallijke andere zaken, sonder vooroordeel ingesien zijnde, dat dese onse manier van bereyden en vertoonen, seer veel van de gemeene maniere en wyse verschillende, te verkiesen is; want ik vertrouwe, dat het onmogelijk is, dese en gene dingen soo accuraat te vertoonen, ten zy men de voorwerpen aldus voor oogen houd, en hier door soo hebben ons onse voorgangeren in de Ontleedkonste, veele zaken op de mou gespelt, die men nu bevind anders te zijn.

 N°.

N°. IV. Phiala in liquore cont'nens duo objectâ. Horum alterum à capillo dependens, posterior pars oculi humani est; in eo conspiciuntur Sclerotica & Choroidea, nec non duo nervi (Ciliares à me dicti) à subjecto ipso dependentes, admodum molles & fragiles.

Alterum objectum pars anterior ejusdem oculi est, in quo perspicuè videri possunt Tunica Ruyschiana & Choroidea, quamvis sibi invicem adhuc connatæ; intima enim lamella Ruyschiana est, gaudens arteriolis, quarum reptatus differt longe à cursu arteriolarum per lamellam exteriorem, Choroideam dictam, disseminatarum; utriusque enim reptatus decussatur. Præterea ligamentum ciliare instructum esse innumeris arteriolis, hic quoque videri potest.

N°. V. Phiala, liquore referta, cui innatant duo subjecta, quorum primum à capillo dependens, pars est posterior oculi humani, transversim dissecti; in hoc objecto sequentia visuntur, &

1 Quidem, Tunica Sclerotica, ut & Choroidea Ruyschianæ

N°. IV. Een Vlesje, en daar in twee voorwerpen. Het eerste aan een hayrtjen hangende, is het aghterste deel van een Menschen Oog; in 't selve beschout men het harde (*Sclerotica*) en aderaghtighe vlies (*Choroidea*) en daar nevens ook twee zenuwkens, (hayrwyse bants zenuwkens (*Ciliares*) van my geheten zijnde van 't voorwerp selfs afhangende, zijnde seer sagt en breeksaam.

Het twede voorwerp is het voorste deel van 't selvighe Oogh, waar in seer fraay gesien kunnen werden de Ruyschen en aderighe vliesen (*Tunica Ruyschiana & Choroidea*,) niet tegenstaande datse nogh onderlingh vereenigt zijn; het binnenste is het Ruyschen vlies, doorweven zijnde met slaghaderkens, welkers cours veel verschilt van die van het buytenste of aderighe (*Choroidea*) want dese en gene lopen kruyswys door malkanderen. Daarenboven soo kan men hier zien, dat den hayrwyse band van veele slaghaderkens versien is.

N°. V. In dit Glas met voghtigheyt vervult, sijn twee voorwerpen, waar van het eerste ook aan een hayrtje hanghende, 't aghterste gedeelte is van een Menschen Oogh, overdwers open gesneden zijnde; in dit voorwerp zijn dese volgende zaken te sien.

Ten eersten, het harde vlies, (*Sclerotica*) als mede het aderighe *Cho-*

næ connata, per quas, eodem, quo dixi modo, repunt vascula sanguinea repleta, sc: decussatim, ut supra monui.

2. Reliquiæ arteriolarum Tunicæ Retinæ, sive reticularis, prodeuntium à latere inplantationis nervi optici in Scleroticam, hic quoque cerni possunt.

Alterum objectum in fundo Phialæ, anterior oculi pars est, cujus facies posterior in conspectum hic venit, scilicet ligamentum Ciliare cum suo processu, suntque obducta substantia coloris nigri, id quod naturale.

N°. VI. Oculus humanus ita inversus, ut superficies interior sese conspiciendam hic exhibeat.

Not. 1. Sclerotica ablata, sola Choroidea & Ruyschiana cernuntur, cum connato ligamento Ciliari, ut & ejus processu.

2. Portio exigua Choroideæ à Ruyschiana avulsa & reflexa. Hujus iconismus reperitur Tab. XVI. Epist. Probl. 13. Fig. 10.

3. Arteriolæ per ligamentum Ciliare, quin etiam per ejus processum disseminatæ, non

(*Choroidea*) vereenigt met het (*Ruyschiana*,) en loopen der selver slaghaderkens mede kruyswys, gelijk hier vooren is vermelt.

Ten tweden, soo kan men hier ook zien eenigh overblyfsel van de slaghaderkens, van 't nette vlies, (*Reticularis*) spruytende uyt de zyden van de inplantinghe van de gesight-zenuw in 't harde vlies.

Het andere voorwerp, gelegen in de gront van 't Glas, is het voorste deel van 't Oogh, wiens aghterste zyde ons hier voorkomt, namentlijk den hayrwyse band met des selfs aanhanghsel, en zijn dese beset met een swarte natuurlijke stoffe.

N°. VI. Het Oogh van een Mensch soodanigh omgekeert, dat men de binnenste oppervlakte zien kan.

Aanmerkt ten eersten, dat het vlies (*Sclerotica*) weghgesneden zijnde, alleen het aderighe en Ruyschen vlies, (*Choroidea & Ruyschiana*) gesien werden, waar aan vereenight zijn den hayrwyse band met des selfs aanhangsel.

Ten tweden, soo is hier een kleen gedeelte van 't aderighe vlies van het Ruyschen afgescheyden. Het afbeeltsel hier van wert gevonden in 't antwoord van de 13 Brief Fig. 10.

Ten derden, de slaghaderkens, die door de hayrwyse band, als mede, dewelke door des hayrigen bands

non obſcure, cœlo ſereno, apparent.

N°. VII. Phiala liquore repleta, in quo Oculus humanus reconditur, cujus Scleroticâ magna ex parte ablatâ, videri queunt ſequentia

1 Choroidea, Arteriolis ſcatens, quibus ceracea materiâ rubrâ repletis, dicta Choroidea rubicundiſſima apparet.

2. Per ſuperficiem Choroideæ decurrunt ſex ſeptemvè nervuli Ciliares, & recto quidem tramite, ſuntque albicantes, & propterea facilis eorum diſcretio à vaſis ſanguiferis, quæ hic rubicundiſſimæ, quoniam artificiosê ſunt repletæ dicta ceraceâ mat. rubrâ. Ratio jam quare dicti nervuli aliorum oculos effugerint in cadaveribus, vulgari modò diſſectis, eſt, quod non ſolum nervi, verum etiam vaſcula ſanguinea eodem colore nobis apparent, niſi arteriarum repletio artificioſa præceſſerit.

3. Dicti nervi per ſuperficiem Choroideæ reptantes, nulum viſibilem ramuſculum videntur elargiri Choroideæ; cum autem ad ligamentum Ciliare

bands aanhanghſel loopen, kan men hier ook by helder weer klaarlijk zien.

N°. VII. Een Vlesje met voght, waar in een Menſchen Oogh bewaart word, wiens harde vlies (*Sclerotica*) ten deele weg geſneden zijnde, deze volgende zaken geſien kunnen werden.

Ten eerſten, ſoo vertoont ſigh hier het aderige Vlies (*Choroidea*) ſeer root, nadſen desſelfs ſlagh-aderkens, ſeer veel in getale zijnde, met een root-waſſighe ſtoffe opgevult zijn.

Ten tweden, verneemt men hier ſes of ſeven witte zenuwkens reght uyt te loopen, langhs des aderige vlieſes oppervlakte, en ſijn deſe zenuwkens hairwyſe bants zenuwkens, van my geheten, dewelke, na dien datſe wit van couleur zijn, ligt onderſcheyden worden van de bloetvaten, dewelke ſeer konſtigh opgevult zijn met een root-waſſige ſtoffe. De reden nu, waarom deſe geſeyde zenuwkens in de gemene Anatomiſche behandelinghe niet geſien werden, is alleen deſe, namentlijk, dat de bloetvaatjens en zenuwkens een en deſelve couleur hebben, ten ſy men de bloetvaten eerſt komt op te vullen.

Ten derden, deſe geſeyde zenuwkens langhs het aderighe vlies (*choroidea*) lopende, en ſchynen geen een ſightbare takje mede te deelen aan het aderighe vlies; maar als ſy aan den hayrwyſen band, en aan des ſelfs aanhangſel gekomen zijn,

liare, ut & ejus processum perveniunt, ibi ramulos dispescere videmus; hinc nervi Ciliares à me sunt denominati.

4. Dictos nervulos, eo, quo dixi, modo reptantes, concomitantur utplurimum arteriolæ, idque serpentino cursu. In hoc objecto unica tantum arteriola, in aliis plures reperiuntur.

5. Aperta est Choroidea, in medio, ut conspici possit Retina, quæ tot scatet arteriolis repletis, ut ex iis ferè constare videatur. Vide ulterius super hac re, Respons. Epist. Prob. 13. supra citatam cum annexis fig. ubi fusius de hac re agitur.

6. Nervus opticus non solum, verum etiam nervi concomitantes nervum opticum luculenter hic videri possunt.

N°. VIII. Oculus humanus, rotunditate viventis similis.

Not. 1. Ex Pupilla Staphyloma propullulat, utpote corneâ exiguo foramine pertusâ, quo affectu hominibus correptis, exigua aut nulla spes affulget; visus enim utplurimum, si non semper, extinguitur.

2.

zijn, daar door zien we datse haar komen te versp reyden; hier om ook soo ist, dat ikse de name heb gegeven van *Nervi Ciliares*, of hayrwyse bants zenuwen.

Ten vierden, dese geseyde zenuwkens aldus lopende, werden den meesten tyd vergeselschapt van slaghaderkens, dewelke een slanghswyse cours nemen. In dit voorwerp ziet mender maar een slaghaderken, maar in andere meer.

Ten vyfden. Het aderige vlies is in't midden open gemaakt, op dat men het nette vlies(*Retina*) zoude zien, 't welk soo seer van slaghaderkens is verrykt, dat het schier schynt uyt deselve te bestaan. Ziet verder hier op na het schriftelijk antwoort op de voorgestelde 13. Brief, met des selfs figuren, alwaar breder over dese zaken gehandelt word.

Ten 6. Niet alleen dat men hier de gesight zenuwe klaar zien kan, maar ook selfs die gene, dewelke hem vergeselschappen.

N°. VIII. Een Menschen Oog, in ronte een levendigh oogh gelijkende.

Aanmerkt ten eersten, dat uyt den Oogh-appel een geswelleken komt uytpuylen, 't welk men Staphyloma heet, nadien dat het hoornvlies (*Cornea*) met een kleen gaatjen doorboort is; met welk ongemak iemand aangedaan zijnde, so is 'er weynig hope van herstellinghe, want het gesigt worden sy gemeenlijk quyt.

2.

2. Sclerotica Arteriolis repletis ſuperbit.

3. A latere oculi dependet portio palpebræ ſuperioris rubicundæ, à vaſorum repletorum copia.

4. Utrumque punctum lachrymale conſpicuum.

N°. IX. Portio oculi Balænæ, ſecundum longitudinem biſecti, ut interiora pateant.

Not. In hoc objecto Tunicam Choroideam magna parte receſſiſſe à Ruyſchiana, ita ut (Ruyſchiana & Choroidea, ſibi invicem adhuc ex parte connatæ) clarè videri poſſint, & quidem duobus modis, ſcilicet à fronte ſi conſpiciantur, ſuperficie interiore Ruyſchiana apparet, exteriore verò Choroidea. Vel etiam utraque Tunica in conſpectum veniet, ſi à latere læſionis dictarum tunicarum inſpiciantur; interior enim ſeu Ruyſchiana albicat, exterior ſive Choroidea ſubnigricat in hoc objecto.

N°. X. Oculus humanus cum annexis muſculis, quorum color

Ten tweeden, door het harde vlies (*Sclerotica*) lopen veele opgevulde ſlaghaderkens.

Ten derden, aan de zyde van 't Oogh hanght een gedeelte van de opperſte ooghſchel, dewelke root voorkomt, wegens haar opgevulde ſlaghaderkens.

Ten vierden, ſoo kan men hier ook beyde de traanſtippen zien.

N°. IX. Een ſtuk van 't oogh van een Walvis, na de lenghte in twee verdeelt zijnde, ten eynde men het inwendighe geſtel zoude kunnen zien.

Hier omtrent ſtaat te letten, dat het aderighe vlies (*Choroidea*) voor een groot gedeelte geſcheyden is van 't Ruyſchen vlies (*Ruyſchiana*,) ſoo dat deſe twee vlieſen voor een gedeelte geſcheyden, en voor een gedeelte nogh aan den anderen vaſt zittende, klaar geſien en onderſcheyden kunnen worden, en kan men ſulks op twederley wyſe aanmerken, eerſtelijk als men deſelve van vooren beſchouwt, ſoo komt het Ruyſchen vlies van binnen in 't geſighte, en van buyten het aderighe. Ten twede, als men deſe opgeſnede vlieſen van ter zyde op de ſne beſchouwt, daarſe gequeſt zijn, ſoo bevint men deſelve in couleur te verſchillen in dit voorwerp, want het binnenſte en Ruyſchen vlies is witaghtigh, en het buytenſte of aderaghtige is ſwartaghtigh.

N°. X. Het Oogh van een Menſch, met des ſelfs ſpieren, natuur-

color, naturali similis, & rubicundus.

Not. 1. Bulbus oculi rigidus factus, rotunditatem haud amisit.

2. Per superficiem Scleroticæ plurima visuntur dispersa verosimilia vascula nova, Lymphaticorum æmula; verosimilia dico, quia de eorum existentia nil certi affirmare ausim, antequam frequentiore examine certissimus factus sim: Suntque, ut dixi, Lymphaticorum similia, nitentia, & pellucida: quia autem nullas in iis observare potui valvulas, anceps hæreo.

3. Hac de re olim mentio facta in Epistolari Responsione mea ad Expert. Virum D. Christianum Wedelium, de Oculorum Tunicis fol. 13.

4. Musculorum tendines nonnihil à Sclerotica separati, luculenter Scleroticam eo loco, ubi inseruntur à tendinibus dictis, incrassari, hic constat; ita ut, si quis eorum expansionem nolit admittere pro peculiari membrana, saltem negare non possit, quod ad incrassationem, & robur Scleroticæ multum adferat.

5. Fibræ motrices, muscu-

natuurlijker wyse root van couleur.

Aanm. 1. Dat de bol des Ooghs stijf gemaakt sijnde, het Oogh sijne rondigheyt behouden heeft.

Ten tweede, langhs de oppervlakte van 't harde vlies worden seer veel waarschynlijke vaatjens of canaaltjens gesien, deselve hebben eenighe gelijkenisse met de watervatjens *(vasa lymphatica)*: Ick segge waarschynlijke vaatjens, om dat ick harer wesen niet vast derf voorstellen, voor dat ick 't selve nader sal ondersogt hebben. Deselve komen my voor, gelijk geseght is, als warent watervaatjens, blinkend, en doorsightigh; edogh, dewyl ick in deselve geen klapvliesen hebbe gevonden, soo kan ik my hier in niet voldoen.

Ten derden, over dese zaák heb ick voorheen ook gewagh gemaakt, in myne briefs wyse Antw. aan den welgeoefenden Hr. Wedelius, over de vliesen der Oogen, f. 13.

Ten vierden, de peesen der Ooghspieren een weynigh van het harde vlies afgescheyde zijnde, geven klaar te kennen, dat het harde vlies dicker word ter plaatse, daer de geseyde peesen haar met het harde vlies vereenigen: soo dat indien iemand deser peesen uytspansel voor geen besonder vlies wil erkennen, soo moet hy eghter toestaan, dat dit haar uytspansel of verspreydinghe tot verdikkinge, en versterkinghe van 't harde vlies veel komt te contribueren.

Ten vyfden, de beweegingh-

los oculorum constituentes; accuratius hic visuntur, quam in subjecto jamjam denato.

6. Arterias nervum opticum concomitantes, reptatu serpentino decurrere hic palam est; ut & quo modo nervi ciliares à me ita dicti, versus oculi globum tendant.

N°. XI. Phiala, in qua conservatur oculus humanus transversim bisectus, sine ulla præmissa vasorum repletione.

Not. 1. Facie interiore, Ligamentum ciliare, ut & ejus processus in situ & statu naturali hic sese videnda exhibent.

2. Quo modo processus ciliaris recedat ab ea corneæ parte, quæ pupillam constituit, ut humori aqueo locum cedat, hic quoque videre licet.

3. Nervum opticum amictum esse geminâ Tunicâ, eumque porosum esse, hic constat.

4. In fundo hujus Phialæ oculorum humores vitreus & crystallinus reperiuntur, qui, quam-

makende draatjens, dewelke de Ooghspieren maken, kan men hier klaarder zien, als wel in een vers gestorve mensch.

Ten sesden. De slaghåderen dewelke langhs de gesight-zenuw loopen, kan men hier zien slangswys haar cours te neemen; als mede hoe dat de zenuwen na de bol van 't Oogh loopen, dewelke van my hayrwyse bands zenuwen (*Ciliares Nervi*) zijn geheten.

N°. XI. Een Glaasje, waar in een MenschenOogh geconserveert word, 't selve is dwers doorgesneden, en dat sonder eenighe voorgaande opvullinghe der vaten.

Ten eersten soo laat sigh hier van aghteren, of van binnen zien, in sijne natuerlijke plaatse, stant en wesen den hayrwyse band (*ligamentum Ciliare*) als mede des selfs aanhangsel (*processus Ciliaris.*)

Ten tweden, soo komt ons hier te vooren, hoe, en op wat wyse den aanhang van den hayrwyse band af komt te wyken, van dat deel van het hoornaghtige vlies, (*Cornea*) 't welk den Ooghappel (*Pupilla*) komt te maken, om alsoo plaats te verlenen aan de waterighe voghtigheyt.

Ten derden, soo blijkt het hier, dat de gesight-zenuwe voos zijnde, met twee vliesen bekleet is.

Ten vierden, soo vint men op de grond van dit Glas de crystalline, en glasaghtige humeuren, dewelke, hoewelse van de voght, daar

quamvis per liquorem pelluciditatem amiserint, & opaci facti sint, eos tamen conservare volui, ut demonstrarem, quo modo humor vitreus, crystallinum in sinum suum recipiat.

5. In ambitu humoris crystallini & vitrei, pigmenti nigri residuum, à Ruyschiana avulsum, ceu fibræ nigræ adhæret tunicis tenuissimis humoris vitrei & crystallini.

N°. XII. Pueri Oculus, Scleroticâ magna ex parte ademptâ, ut Ruyschiana & Choroidea in conspectum venirent, & hisce, in medio apertis, cernitur Retina.

Not. 1. Ne visum effugerent subtilissimæ arteriolæ Tunicæ Retinæ, replevi illas ceraceâ materiâ rubrâ.

2. Retinæ membranosum adeò est subtile, ut prima fronte visum, vix in oculos incurrat, etiam armatos.

3. Medullosum Retinæ in hoc objecto non apparet; utrum non adfuerit, an verò à liquore sit deletum, non liquet,

N°.

daarse in leggen, haare helderheyt verloren hebben, noghtans hier van my geconserveert zijn geworden, om alsoo te toonen, hoe de glasaghtighe voght de crystalline, als in haar schoot, komt te bevatten.

Ten vyfden, het overblyffel van de swarte verwe of stoffe, 't welke van het Ruyschen vlies afgehaalt is, sit hier nogh vast aen de tedere vlieskens van de glaasaghtighe, en crystalline voghten, en dat in de gedaante van swarte draden.

N°. XII. Het Oogh van een Jonghe, waar van het harde vlies voor een groot gedeelte weghgenomen is, op dat men het Ruyschen en aderaghtige vlies soude kunnen zien. En dese beyde in 't midden doorgesneden zijnde, kan men ook het netwyse vlies beschouwen.

Aanmerkt ten eersten. Op dat men de slagaderkens van 't netwyse vlies (*Retina*) dewelke seer subtyl zijn, soude kunnen zien; soo heb ick des se fs slaghaderkens met een roodwassighe stoffe opgevult.

Ten twede. Het vliesighe van 't netwyse vlies (*Retinæ*) is so fijn, dat het in 't eerste opslagh van 't oogh naulijks gesien kan werden, al sijn schoon onse oogen door vergrootglasen versterkt.

Ten derden. Soo en verschynt ons hier niet het merghige wesen van 't netwyse vlies; of nu het selve door dese voght geconsumeert is, dan of het van den beginne af niet geweest is, en kan ick niet seggen.

No. XIII. Oculus humanus transversim bisectus.

Not. Arteriolas per Ruyschianam & Choroideam dispersas implevi ceraceâ materiâ, & sic accuratius tunicarum prædictarum terminus ad quem demonstratur, qui ad finem ligamenti Ciliaris est.

No. XIV. Anterior oculi infantis portio, ita inversa, ut facies interior jam exterior sit facta, unde ligamenti Ciliaris constitutio nuda sese offert visui.

Not. 1. Arteriolæ per ligamentum Ciliare disseminatæ, & ceraceâ materiâ oppletæ, visui hic quidem objiciuntur, sed manifestius apparent, si oculo microscopium admoverimus.

2. Processus Ciliaris pigmento naturali nigro haud destitutus, limbo pupillæ proximo, hic excepto.

3. In fundo hujusce Phialæ humores vitreus & crystallinus comparent, quibus cohæret pigmenti nigri portio, à Ruyschiana avulsa.

No. XV. Oculus vitulinus transversim bisectus, ut interiora conspici possint: in eo novi

No. XIII. Een Menschen Oog over dwers op gesneden.

Aanmerkt dat ick hier de slaghaderkens, die door 't Ruyschen en Netwyse vlies lopen, opgevult hebbe, met een rode stoffe, en alsoo kan men te bequamer zien, waer de geseyde vliesen komen te termineren, 't welk is aan 't eynde van den hayrwyse band.

No. XIV. Het voorste deel van 't Oogh van een kleen Kind, 't selve is soodanigh omgekeert, dat het binnenste het buytenste is geworden, waar door het gestel van den hayrwyse band ons naakt en klaar voorkomt.

Aanmerkt ten eersten. Hoewel de slaghaderkens, door den hayrwyse band verspreyd, en opgevuld met een roode wassighe stoffe, hier wel kunnen gesien werden; soo ist noghtans klaarder te zien, als men een vergroot glas voor 't ooge houd.

Ten twede. Den hayrwyse band is met sijn natuerlijke swartverwighe stoffe beset, uytgenomen hier dight aan des ooghappels rand.

Ten derden. De glaasaghtighe en crystalline voghtigheden vertoonen haar op de grond van 't Glas, aan dese ziet men nogh een portie van de natuurlijke swarte stoffe vast zitten, van het Ruyschen vlies afgescheurt zijnde.

No. XV. Het Oogh van een Kalf, over dwers door gesneden, ten eynde men het inwendighe gestel soude kunnen zien: in het selve

novi quid mihi detexisse visus sum, sc: multis seculis pro certo fuit habitum, ligamentum ciliare ceu musculum esse; cui placito etiam ipse, præjudicio captus, calculum olim adjeci, ut liquet in Resp. Epist. Probl. decima tertia; enimverò in dicto hoc oculo vitulino primò comperi, ligamentum Ciliare neutiquam esse considerandum tanquam musculum, ad pupillæ & humoris crystallini motum destinatum, totumque hoc negotium perfici à processu Ciliari, ut & à circulo musculari, posterius in confinio pupillæ sito. Ligamenti Ciliaris processus constat ex fibris musculosis longitudinalibus, quarum tendines aut fibræ tendinosæ luculenter visuntur dispersæ & finiri in secundo & minori, à me dicto, circulo, posterius ad marginem pupillæ sito; præterea Ligamenti Ciliaris extremum non constituit, neque à se dimittit tendines, uti Autores autumant, sed

ye dunkt my dat ick wat nieuws ontdekt hebbe, namentlijk, van over veele Eeuwen af heeft men het voor vast en zeker gehouden, dat den hayrwyse band, *(ligamentum Ciliare)* als een spiertje zoude zijn, 't welk ick van gelijke ook selfs heb gemeent, met een vooroordeel ingenomen zijnde, gelijk het blijkt uyt myne dertiende Briefswyse Antwoord: Edog in dit Kalfsoogh heb ick voor de eerste reyse bevonden dat den hayrwyse band geensints te considereren of te houden is voor een spiertje, 't welk gedestineert zoude zijn tot het bewegen van den Ooghappel, en crystalline voght; maar dat in tegendeel dat geheele werk afhanght en volbraght word van het aanhangsel des geseyden bants, als mede van die spierighe circul, diemen dight aan den Ooghappel vind van aghteren geplaatst te zijn. Het aanhangsel van den hayrwyse band, *(processus ciliaris)* heeft sijn bestaan uyt spierwyse draatjes, die na de lenghte lopen, welkers peeswyse draatjens klaar kunnen gesien worden haar te verspreyden en te eyndigen in de twede en kleenste, van my alsoo genoemde, circul, dewelke gelijk geseght is, van aghteren geplaast wort, aan de kant of rand van den Ooghappel. Daar benevens soo ist, dat het uyterste van den hayrwyse band *(lig. ciliaris)* geensints de geseyde peeskens komt te maken, nogh ook van haar te geven, gelijk de Autheuren

ſed margine criſpo recedit à proceſſu dicto. (Vid. Tab. 1. Fig. 7. Lit. c.) & ſic ligamentum Ciliare non videtur tale commercium habere cum proceſſu Ciliari, uti voluere Antiſtides. Hiſce in oculo bovino viſis, me denuo contuli ad objecta humana, in quibus olim quidem tale quid mihi videre videbar; præjudicio verò captus, accuratiorem ejus indagationem neglexi. Jam autem in oculis humanis & vitulinis, circa præfata reperio nihil diſcriminis intercedere, niſi quod in oculo vitulino omnia majora exiſtant.

In dicto minori circulo, poſterius in pupillæ confinio ſito, non ſolum inſeruntur tendines ligamenti ciliaris, ad pupillam dilatandam, ubi neceſſe eſt, verum etiam circuli minoris extremum, conſtare mihi videtur ex fibris motricibus circularibus, pupillam anguſtantibus, præſertim cum res magis illuminatas intuemur attentius. Fateor quidem hasce fibras circulares non tam luculenter conſpici poſſe, quin oculi mentis in ſubſidium ſint vocandi, enimverò cum neque ligamentum ciliare, neque ejus proceſſus pupillæ contractioni ſint de-

ſeggen, maar dit haare geſeyde uyteynde krult ſigh om, en wijkt van het geſeyde aanhangſel af. (Ziet de eerſte Plaat van dit 2. Cab. fig. 7. Lett. c.) en alſoo ſchynt het dat den hayrwyſe band geen ſoodanighe gemeenſchap heeft met het aanhangſel, gelijk de Oude Schryvers gewaant hebben.

Deſe zaken in een Kalfs-oogh geſien zijnde, heb ick my weder begeven tot de voorwerpen of oogen van Menſchen, in dewelke ick voormaals ook wel meende ſoo iets te zien, maar door een vooroordeel ingenomen zijnde, verſuymde ick het nauwer te onderſoeken. Maar nu ſoo bevinde ick, datter in deſe zake geen ander onderſcheyt en is, tuſſchen de Oogen van Menſchen en Kalveren, als alleen dat alles grooter is in die van de Kalveren.

In de geſeyde kleene circul, van aghteren dight aan de Ooghappel geplaatſt zijnde, en werden niet alleen ingeplant de peeskens van de hayrwyſe band, om den Ooghappel te verwyden als het nodigh is, maar het uyterſte van den kleene circul ſchynt my te beſtaan uyt circulaire en beweeginghmakende draatjens, die den Ooghappel vernauwen, wanneer wy ſterk verlighte zaken naukeurigh willen beſchouwen. Ick bekenne wel waar te zijn, dat men deſe geſeyde rontomlopende draatjens niet ſoo klaar zien kan, of men is genootſaakt de oogen des verſtants te hulp te roepen; edogh nadien den hayrigen band, nogh ook des ſelfs aanhangh tot

destinata; consultius duxi statuere; circulum minorem posterius ad confinium pupillæ situm; huic operi esse destinatum.

Nonnulli pro processu ciliari agnoscunt pullas pigmenti nigri reliquias, membranulæ tenuissimæ humoris crystallini & vitrei adhærentes, & quasi fibras mentientes, oculo sc: aperto, humoribusque exemptis; hæ autem nil sunt, nisi avulsæ particulæ pigmenti nigri, quô non solum obsitum est ligamentum ciliare in statu sano, verum etiam ejus processus; nec non Tunica Ruyschiana: Processus verò ciliaris sedem habet orbiculatam sub ligamento ciliari, à quo fibræ tendinosæ, ut dixi, prodeunt, qui in minorem circulum desinunt.

Notandum prætereà, partem alteram hujus oculi vitulini, in fundo Phialæ sitam, in suo cavo membranâ Ruyschianâ esse succinctam, quæ prope insertionem nervi optici, colore cæruleo, Choroidea contra nigro colore est tincta.

2. Nervus opticus, non lineà recta, sed incurvo tramite incedit ad oculum vitulinum.

tot het toe nypen en vernauwen van den Ooghappel gedestineert zijn, soo vind ick geraatsamer hier toe te verkiesen dese kleene circul, dight aan den Ooghappel geplaast zijnde.

Sommighe houden voor den aanhang van den hayrwyse band eenighe swarte draatjenswyse overblyfsels, die men siet aan te kleven aan het seer dunne vliesje, dat de crystalline en glaasaghtige vogt komt te omvangen, namentlijk als men het ooge opgesneden en de voght daar uytgehaalt heeft: edog en zijn dese niet anders als afgescheurde deeltjens van die swarte stoffe, waar mede den hayrwyse band, en ook des selfs aanhangsel, en het Ruyschenvlies, in een natuurlijke stant, mede beset zijn; maar het aanhangsel van den hayrwyse band is geplaatst onder den hayrwysen band zelfs, en komen uyt deselve voort peeswyse draatjens, welkers eynde is in den kleenen cirkel, gelijk voorheen van my geseght is.

Aanm. daar en boven, dat het twede deel deses Kalfsoogs, 't welk op de grond van het vlesje geplaast sijnde, in sijn holte omvangen is met het Ruyschenvlies, het welke dight by de gesigt zenuw blauw van couleur is, en het aderighe in tegendeel is swart van verwe.

Ten tweden. De gesight zenuw loopt krom en niet reght uyt na het oogh, in een Kalf.

3. Tunica Retina arteriolis repletis ditata, hic quoque cerni potest.

N°. XVI. Portio Tunicæ Scleroticæ hum:, a qua dependent aliquot nervi ciliares, qui sunt in aliis numerosiores, in aliis pauciores; hoc objectum æri incisum reperitur Tab. XVI. Resp. Epist. Probl. XIII. fig. 12.

N°. XVII. Balænæ oculus secundum longitudinem dissectus.

N°. 1. Tunica Ruyschiana partim est avulsa à Choroidea, ne quis de ejus existentia dubitet, estque Ruyschiana crassitie papyri vid. Tab. 1. Fig. 1. Thes. 2.

In homine olim æri incidi curavi, vid. Tab. XVI. Resp. in Epist. Probl. 13.

ASSER Secundus.

N°. I. Posterior portio Scleroticæ pueri, cum portione nervi optici, cujus involucrum in duas separavi lamellas;

Not. Hasce lamellas inter se convenire, nec proprium quid habere, nisi quod exterior interiore

Ten derden. Hier kan ook werden gesien het netwyse-vlies, 't welk met seer veel slaghaderkens verrijkt is.

No, XVI. Een gedeelte van 't harde vlies van een menschen Ooghe, waar van eenighe hayrwysebants zenuwkens afhangen, hier van werdender in d'eene meer, in d'andere minder gevonden. Dit voorwerp is afgebeelt in de XVI. Plaat, van myne XIII. Briefswyse Antwoord. fig. 12.

N°. XVII. Het Oogh van een Walvis, na de lenghte opgesneden.

Aanmerkt ten eersten. Een gedeelte van 't Ruyschenvlies is van 't aderighe vlies afgetrokken, op dat niemand van des selfs wesentlijkheyt en zoude twyfelen, en is het Ruyschenvlies hier soo dik als een papier. Ziet de eerste Plaat fig. 1. Cab. 2.

Maar in een Mensch heb ikse voorheen af doen beelden in myne Antwoord op de 13 voorgestelde Brief.

De Twede PLANK.

N°. I. Het aghterste deel van 't harde vlies van een Kinds Ooghe, met een gedeelte van de gesight zenuw, wiens bekleetsel in twee vliesen gescheyden is.

Aanmerkt dat dese twee vliesen met den andere, over een komen en d'eene niets bysonders en heeft van d'an-

riore crassior sit. Vid. hoc objectum æri incisum loco jamjam citato.

N°. II. Oculi pueri, transversim secti pars posterior, in cujus cavitate videre licet tunicam reticularem, quæ hic undulata apparet, contra naturæ leges, memini me olim idem observasse. Hujus iconismum representat tabula supra citata fig. 19. Resp. Epist.

Not. musculos oculares varios situm naturalem retinuisse, præsertim rectos.

In eadem Phiala à capillo dependet iris humana, quam olim æri incidi curavi; & quid eo tempore de hoc objecto scripserim, in explicatione fig. XVII, Epist. supra citatæ, sic recensere non gravabor.

Circulus iris, quæ membrana est per corneam transparens; facie anteriore in ambitu cum Choroidea, posteriore verò cum Ruyschiana conjungitur, nec immeritò in duos circulos dividi potest, quorum major desinit, ubi arteriolæ reflectuntur, vel ubi facie posteriore fibræ, potius tendinosæ fibræ processus ligamenti Ciliaris terminantur, sicuti fig. XVII. & XVIII. Tab. XVI. Resp. Epist.

Thes. II. *Pro-*

d'andere, als alleen dat buytenste dikker is. Ziet het afbeeltsel hier van op de aanstonts aangeroerde plaatse.

No. II. Het aghterste van een dwers doorgesnede Oogh van een Jonghe, in wiens holte men zien kan het Netwyse-vlies, 't welk hier golfs-wyse sigh vertoont, tegens de loop van de natuur aan, 't welk ick voormaals ook gesien hebbe. Het afbeeltsel hier van wert uytgedrukt in de bovengeseyde Plaat fig. 19. van de Briefs-wyse Antwoord.

Aanmerkt dat de Ooghspieren hare natuerlijke plaats behouden hebben, insonderheyt de reghte.

In 't selve Glas hangt ook aan een hayrtje de Regenboogh van een Menschen Ooghe, dewelke ick voorheen in fig. heb doen verbeelden; en 't geen ick daar over heb geschreven, in de uytlegginghe van de XVII. Fig. van de bovengemelde Brief, sal ick hier eens verhalen.

Den Regenboogh, 't welk een vlies is, schynende door 't hoornvlies heen, word van vooren in den omtrek vereenight met het aderaghtighe, en van aghteren aan het Ruyschenvlies; en kan het selve met reght in twee cirkels verdeelt worden, waar van de grootste eyndight daar de slaghaderkens aghterwaarts ombuygen en te rugh lopen, of daar de veselen, liever peesighe veselen van het aanhanghsel va- den hayrwyse band van aghteren komen te eyndigen, gelijk gesien kan werden in de 17. en 18. fig. van de 16 Plaatn

 in

Problem. videri potest. Alter circulus multis numeris minor, ad pupillam desinit. Circulus Iris major gaudet arteriolis innumerabilibus, quæ mirando reptatu per Iridem sunt dispersæ: sicuti fig. dictæ indigitant, ubi autem ad circulum minorem pervenerunt, reflectuntur, è quibus reflexionibus ramuli oriuntur novi & minores, qui eodem quoque modo reflectuntur ad confinium pupillæ; an hoc, ut sanguis à motu rapidiori inhibeatur, & minus extravasari possit, ab externa vi, vel alia causa in iis, qui plethorici sunt?

No. 3. Pueri oculus transversim sectus, ut Ruyschiana, Choroidea &c. in conspectum venirent. In hoc objecto Retina in totum non est conservata, visibilis tamen portio superstes remansit in inferiore parte, ubi arteriolæ repletæ existentiam ejus demonstrant.

Portio dicti oculi fundo Phialæ proxima, uvea & cornea est; harum posterior facies hic in conspectum venit, sc. liga-men-

in 't Antwoord, op de Briefswyse voorstellinghe. De andere circul, veel kleender zijnde, eyndight aan de oogappel. Den grootste cirkel des Regenbooghs is versien van ontallijke slaghaderkens, dewelke met een wonderbaarlijke cours verspreyd zijn door den geseyde Regenboogh, gelijk de geseyde figuren komen aan te wysen: want als deselve gekomen zijn tot den kleenen circul, soo ist, dat deselve weder te rugh loopen, en haar alsoo booghswys omkeren, tot welkers booghwyse omkeringen weder nieuwe en kleender takxkens te voorschyn komen, dewelke ook op deselve wyse haar omkeren en te rugh loopen, wanneer dese gekomen zijn aan den rand of eynde van den ooghappel, mogelijk om dat het bloet in al te grooten drift wat verhindert zoude werden, en niet soo light buyten sijne vaten soude lopen. Door uyterlijk gewelt, of andere oorsake, en dat in bloetryke Menschen.

No. III. Het Ooghe van een Jonghe, dwers door gesneden, op dat het Ruyschenvlies, als mede het aderighe vlies, en andere zaken te voorschyn souden komen. In dit voorwerp is het netwyse vlies niet in 't geheel geconserveert; maar alleen een portie van 't selve, en dat aan 't onderste gedeelte, alwaar de slaghaderkens vervult zijnde, des selfs wesen vertoonen.

Een gedeelte van 't geseyde Ooghe, 't welk het naaste aan de grond van de vles geplaast zijnde, is het Druyve en Hoorn-vlies, welkers agh-

mentum Ciliare, & processus Ciliaris, cum suis tendinosis fibris.

N°. IV. Cornea Tunica cum annexis adnata, Choroidea, Ruyschiana, Ligamento Ciliari, ejusdemque processu, &c. Vide ulteriora in expl. Tab. 1. Fig. 4. hujus Thes. 2.

N°. V. Infantis caput liquore conservatum, & tam vivido colore præditum, absque fuco aut pigmento, ut viventis caput repræsentet; illudque à multis annis ita conservatum est.

Not. 1. Cranii parte superiore ablata, cerebroque exempto, videnda sese exhibent 10 nervorum paria, infundibulum, rubicundo colore præditum, idque propter repletionem vasculorum ceraceâ materiâ rubrâ.

2. Septum, quo cerebrum à cerebello à latere separatur, ceu falx transversalis, (si ita loqui liceat) distincte hic quoque cernitur.

3. Orbitæ oculorum dura matre ex parte viduatæ, dilutiore rubedine sunt imbutæ, à vasorum repletione.

4. Labium superius unius liga-

aghterste wesen hier in 't gesighte komt, zijnde den hayrwysen band, met des selfs aanhanghsel, en peesighe draaden, of veselen,

N°. IV. Het Hoornvlies, met des selfs vereenigde Bint, Aderigh, en Ruyschenvlies, als mede den hayrwysenband, met des selfs aanhanghsel, &c. Ziet verders in de uytlegginghe van de 4 Fig, van de eerste Tafel van dit twede Cabinet.

N°. V. Het hooft eenes Kints, legghende in een voghtigheyt, 't welk sonder eenigh blanketsel of verwe, soo curieus geconserveert word, dat het 't hooft van een fris en levendigh Kind verbeelt; en is 't selve van over veele jaren van my alsoo bewaart geworden.

Aanm. ten eersten. Het opperste van 't bekkeneel, als mede de herssene weghgenomen zijnde, soo komen ons hier te vooren de 10 paar zenuwen, den Treghter rood van couleur, wegens de opvullinghe van des selfs kleene bloetvaatjens met een rootwassighe stoffe.

Ten tweden. Het tusschenscheytsel, waar door het voor- en aghter breyn, ter zyde van den anderen gescheyden word, verbeeldende een overdwersse seyssen, (indien het geoorloft is, alsoo te spreken), kan men hier ook klaar zien.

Ten derden. De Oog-raden ten deele van 't harde harssenvlies ontbloot zijnde, komen ons light root voor, wegens de opgevulde slaghaders.

Ten vierden. De opperste Lip

 werd

gamenti ope maxillæ ſuperiori connaſcitur quidem in homine, hic verò duplex ligamentum occurrit.

N°. VI. Phiala continens veſicæ muliebris Utero gerentis, portionem, quæ tempore geſtationis intolerabili cruciatu, & continuo mingendi deſiderio vexata, tandem ultimum diem obiit. Cadavere à me aperto, fœtuque quadrimeſtri exempto, inveni Veſicam purulentam atque corruptam. Id autem, quod conſideratione dignum eſſe cenſeo, eſt: Omnes veſicæ fibræ ſtipatæ erant calculoſâ ſubſtantiâ, in forma arenularum. Vid. Tab. 2. Fig. 2. hujus ſecundi Theſauri & objectum ipſum domi meæ.

N°. VII. Phiala, liquore limpido referta, in qua tria objecta, quorum primum à capillo dependens, portio eſt oculi humani, in qua diſtincte cernere licet differentiam inter Ruyſchianam, & Choroideam: præterea Choroideæ ſuperficies exterior obſita eſt pigmento nigro, cum contrà illud utplurimum cernatur in ſuperficie interiore Ruyſchianæ, præterea per Choroideæ ſuperficiem exteriorem viſuntur diſperſi Nervi Ciliares.

In

werd in een Menſch door een eenighen band vaſt geheght aan de opperſte kaak, edogh ſoo vint men hier twee ſoodanighe banden.

N°. VI. Een Glas, onthoudende in ſigh een gedeelte van de blaas van een ſwangere Vrouw, dewelke, geduurende hare draght met onverdraaghlijke pyne, en gedurighe begeerte tot het maken van haar water, gequelt zijnde, ten laatſten is komen te ſterven. Het lighaam van my geopent, en een viermaandigh Kintje daar uytgehaalt zijnde, heb ick de blaas verrot en bedurven gevonden. Edog 't geen ick meen aanmerkens waerdigh te zijn, is; dat aan alle de draden of faſelingen van deſe blaas, hingen ſeer veel kleene ſteentjes als ſantjes. Ziet de 2. fig. van de twede Plaat van dit twede Cabinet, en 't onderwerp ſelfs t'mynen huyſe.

N°. VII. Een Vlesje met heldere voght, waar in drie voorwerpen leggen, waar van 't eerſte aan een hayrtje hangende, een gedeelte is van een Menſchen Ooge, waar in ſeer perfect te zien is het onderſcheyt tuſſchen het Ruyſchen en Netwyſe-vlies. Daar en boven ſo is het Netwyſevlies van buyten beſet met een ſwarte ſtoffe, waar mede men in tegendeel meeſt ſiet de binnenſte oppervlakte van 't Ruyſchen vlies begaeſt te zijn. Ook werden hier des hayrwyſen bands zenuwen geſien, dewelke over de oppervlakte van 't Netwyſe vlies loopen.

In

In fundo hujus Phialæ cætera duo conspiciuntur objecta, quorum primum oculus humanus est, tali modo sectus, ut ea portione Scleroticæ quæ anterior est, & cornea dicitur, abscissa, in conspectum veniant humores crystallinus & vitreus, idque in situ naturali: Notandum interim humores dictos contra naturæ leges, limpiditatem amisisse, majoremque duritiem acquisivisse, idque à liquore nostro.

Præterea cernere quoque licet pigmenti nigri residuum, à Ruyschiana Tunica, ut & ligamento Ciliari avulsum, dictis humoribus circulariter, & striatim cohærere. Hujus striæ latiores in homine, quam in quadrupedibus, id quod non videntur observasse Autores, qui oculos vitulorum, loco hominum æri curarunt incidi.

Tertium objectum in fundo hujus Phialæ, Cornea est, in cujus facie interiore conspiciuntur

Ligamentum Ciliare, cum ejusdem processu, nec non circulus minor, in quem desinunt tendines processus ciliaris, pupillam

In de grond van dese Vles ziet men de verdere twee geseyde voorwerpen, waar van het eene een Menschen Ooghe is, op soodanig een wyse toebereyd, dat het voorste gedeelte, 't welk het hoornylies (*Cornea*) is geheten, wegh gesneden zijnde, de crystalline en glasaghtighe voghten, gesien kunnen werden, en dat in hare natuerlijke plaatsen: Ondertussen moet men noteren, dat dese voghten, tegens de natuere, haare doorsightigheyt en helderheyt verloren hebben, als mede datse harder sijn geworden van dese onse voghtigheyt.

Daar en boven kan men hier ook zien, het overighe van de swarte verwe of stoffe, 't geen van 't Ruyschen vlies, en hayrwyse band afgehaalt zijnde, aan de geseyde vogten in de ronte straalwys vast houd. Dese straalwyse stoffe, of stralen sijn breder in een Mensch, als wel in de viervoetighe dieren, 't geen die Autheuren niet en schynen geobserveert te hebben, dewelke de ogen van Kalveren, in plaats van die van de Menschen in koper afgebeelt hebben.

Het derde voorwerp, leggende mede op de grond van dese Vles, is het hoornvlies (*Cornea*) in wiens binnenste zyde, of wesen gesien worden.

De hayrwysen band, met des selfs aanhangsel, als mede den kleenen circul, waar in de peeskens van het geseyde aanhangsel komen te eyndigen, dewelke den Ooghappel

pillam dilatantes, nec non fibræ circulares, pupillam constringentes. Vid. Tab. 1. Thesaur. 2. fig. 4. 5. & 7.

N°. VIII. Membrana Retina oculi è puero desumpta, & liquori limpido innatans.

Not. 1. Arteriolæ ceracea materia sunt repletæ, unde Retina rubicunda apparet, estque adeo tenuis, ut telam aranearum tenuitate variis in locis superet,

2. In dicta Retina nihil medullosi apparet, ast totum vasculosum est: an verò medullosum sit abstersum in hoc objecto nec ne, affirmare non ausim; mirum autem visu horum vasculorum extrema tam esse subtilia, nec cavitate destituta, ut tomentosa videantur, ceraceâ materiâ tamen referta, quâ sine, oculorum, quamvis armatorum, aciem facile aufugerent. Vide fusius de hac re explicationem Resp. Pr. 13. Tab. 16. Fig. 7, ut & 16.

N°. IX. Phiala continens os Petrosum cum suis canalibus semicircularibus, ut & cochlea, à

verwyden; als mede de rontom lopende veselen of draden, dewelke den Ooghappel vernauwen. Ziet de eerste Plaat van dit twede Cabinet fig. 4. 5. en 7.

N°. VIII. Het netwyse vlies van een Kinds Oogh, dryvende in een heldere voghtigheyt.

Aanmerkt eerstelijk. De slagh-aderkens sijn met een rootwassighe stoffe vervult, waar door het netwysevlies sig root vertoont, en is 't selve soo dun, dat het een spinnewebbe in dunte op veele plaatsen komt te overtreffen.

Ten 2de. In 't geseyde netwyse vlies en is niets merghaghtighs te sien, maar is het selve geheel en al uyt bloetvaatjens bestaande; of nu het merghaghtighe in dit voorwerp afgegaan is, in de behandelinghe, of niet, sulks en kan ick niet voorseker seggen. Ondertusschen is het wonderlijk om te zien, dat deser bloetvaatjens uyteynden soo subtyl zijn, datse ons als donsaghtigh voorkomen, noghtans is alles hol en met een roodwassighe stoffe vervult, sonder welke opvullinghe dese geseyde uyteynden ons gesighte light soude komen te ontgaan, alwaar het schoon, datwe vergrootglasen tot hulp namen. Ziet hier op verders na ons Antwoord op de 13 Briefswyse voorstellinghe. Tab. 16. fig. 7. en 16.

N°. IX. Een Vlesje onthoudende in sig 't Steen-been, met desselfs half circulwyse canalen; als mede het

à latere aperta, ut tenue septum osseum, seu lamina ossea non solum, verum etiam tenella membranula, cochleæ cavitatem, & septum osseum succingens, vasculisque sanguifluis ditata, conspici possint; suntque dicta vascula artificiose tepleta ceraceâ mat. rubrâ.

N°.X. Oculus humanus transversim dissectus, in quo ligamentum Ciliare ob vasculorum repletionem rubicunda apparet, processus verò ejus cinerei coloris est, utpote vasculis non repletis.

In posteriore parte hujusce Phialæ in conspectum venit posterior Scleroticæ portio, cum Ruyschiana rubicundissima.

N°. XI. Oculus humanus transversim dissectus, ut Ruyschiana videri possit; in eo quoque Ligamentum Ciliare, naturali pigmento nigro obsitum, apparet.

Notandum quoque, quod visu dignum, arteriolas, ceracea materia refertas, luculenter hic posse conspici, per eam partem superficiei interioris corneæ, quæ pupilla audit, quæ arteriolæ in pupilla hominis perfectè sani, nnnquam in con-

het slakkenhuysje, 't welk van ter zyde open is gemaakt, om alsoo het dunne beenighe tussenscheytsel niet alleen, maar ook het seer dunne vlieskente zien, 't welk de holte van 't slakke huysjen, als mede dessels tusschenscheytsel komt te bekleden, en dat met des selfs slagaderkens, dewelke konstig opgevult zijn.

No. X. Een overdwers doorgesnede menschen ooghe, waar in den hayrwyse band sigh root vertoont, wegens de opvullinghe der bloetvatjens, edogh des selfs aanhangsel (*processus Ciliaris*) komt ons grauwaghtigh voor, nadien dessels bloetvatjens niet en zyn opgevult.

In 't aghterste van dit glas komt ons in 't gesigte het aghterste van 't harde vlies, als mede het Ruyschen vlies, 't welk seer rood is.

No. XI. Een overdwers doorgesnede menschen ooghe, om alsoo het Ruyschen vlies te kunnen zien; in 't selve vertoont sigh ook den hayr-wyse band, met dessels natuerlyke swarte stoffe beset.

Hier staat ook te letten, 't geen wonderbaarlyk te zien is, datmen hier selfs, in 't gesighte kryght die slaghaderkens, met een rood wassighe stoffe vervult, dewelke daar loopen langhs dat inwendighe gedeelte van de oppervlakte van 't hoornvlies, 't welk ooghappel is geheten, welke slaghaderkens in de ooghappel van een gesont en wel-

conſpectum veniunt; tamen adeſſe jam conſtat, imò forte nunquam ſeſe videndas exhibuiſſent, niſi hoc noſtro artificio detexiſſem.

2. Arterias nervum opticum concomitantes ſerpentino reptatu incedere, in hoc & aliis objectis, hic quoque videre licet.

3. Molles nervi oculares, nervo optico cohærentes; ut & Retina è fundo oculi emergens, nullaque ſubſtantia medulloſa obſita, hic videri poſſunt; an à natura?

N°. XII. Phiala in liquore continens portionem reflexam Scleroticæ è corpore humano, cum nervo optico, ut Ruyſchiana & Choroidea oculos noſtros incurrerent.

Not. E medio Scleroticæ portio Retinæ emergit ſubtiliſſima

N°. XIII. Oculus humanus tranſverſim ſectus, ut interiora pateant.

N°. XIV. Pueri caput liquori limpido innatans, cujus color viventis ſimilis eſt, oculiſque

welgeſtelt menſch noyt geſien worden, eghter blykt het nu hier, datſe daar zyn, en mogelyk ſouden ſy noyt haar vertoont hebben, ten ware ick deſelve door deſe onſe konſte ontdekt hadde.

Ten tweden kan men hier ook zien, de ſlaghaderen, dewelke de geſigt zenuwen vergeſelſchappen, en loopen deſelve in dit en andere voorwerpen ſlanghwys, als mede kan men hier

Ten derde ſien, die ſaghte oogh-zenuwen, dewelke haer by zyden aen de geſight zenuwen voegen; als mede het net wyſe vlies, 't welk uyt de grond van 't ooghe voortkomende, met geen merghaghtighe ſtoffe beſet is, of dit ſoo van natuure geſchapen is, of niet, zulks is my onbekent.

N°. XII. Een Vlesje met voght, en daar in een omgekeert ſtuk van 't harde vlies van een menſchen oogh, met deſſelfs geſight zenuwe, om alſoo het Ruyſchen en aderaghtighe vlies te kunnen beſchouwen.

Aanmerkt ondertuſſchen, datter een ſubtile portie van 't net-wyſe vlies, uit het midden van 't harde vlies, komt uitpuylen.

N°. XIII. Een ovet dwers doorgeſnede oogh van een menſche om het inwendigh geſtel te kunnen zien.

N°. XIV. Een Kinder hooftje, leggende in een vles met helder vogtigheyt, wiens kouleur ons ſeer levendigh voorkomt; ſoo dat de

que clausis, dormientis caput repræsentat.

Not. 1. Superior cranii pars, nec non cerebrum ablata sunt, remanentibus arteriis per cerebrum dispersis.

2. Arteriolæ, quibus integumentum membranaceum, nervum opticum investiens, superbit, in utroque latere conspici possunt, nec non remanentiæ nervorum olfactoriorum.

3. Remanentiæ falcis, cristæ Galli adhuc connatæ, sunt in hoc objecto visibiles.

4. Ea duræ matris portio, quæ tenacissime cohæret superiori parti orbitarum oculorum, innumeris arteriolis scatet.

5. Quo ritu arteriolæ perambulent piam matrem, ad nervorum opticorum exortum, hic cerni potest.

N°. XV. Oculus humanus liquori limpido innatans, qui ita præparatus est, ut Iris in conspectum sese daret.

Not. 1. Quantumvis arteriolæ, per Iridem dispersæ repletæ sint, minus tamen conspicuæ hic sunt, quam quidem in facie ejus posteriore, quæ liga-

de Ooghen geslooten zijnde, 't hoofje van een slapend Kindje gerepresenteert word.

Aanm. ten eersten, het bovenste gedeelte van de herssen-panne, als mede de herssenen wegh genomen zijnde, zijn de slaghaderen, die door de herssenen verspreyd waren, nagebleven.

Ten tweden. Aan beyde zyden kan men zien de slaghaderkens van 't bekleetsel van de gesight-zenuwen; als mede de overblyfselen van de reuk-zenuwen.

Ten derden. De overblyfsels van de seyssen zijn nogh aan de hanekam vast blyven sitten, in dit voorwerp.

Ten vierden. Dat gedeelte van 't harde harssenvlies, 't welk seer vast vereenight is, aan het bovenste van de Ooghraden, is vervult van slaghaderkens.

Ten vyfden. Op wat wyse de slaghaderkens het dunne harssenvlies doorwandelen, ontrent het begin van de gesight-zenuwen, zulks kan men hier ook zien.

No. XV. Een Menschen Ooge, in een heldere voghtigheyt hangende, 't welke soodanigh toebereyd is, dat men de Regenboogh (*Iris*) bequaam zien kan.

Aanm. ten eersten. Hoewel de slaghaderkens, door den Regenboogh verspreyd zijnde, vervult zijn geworden, soo kan men eghter dese niet soo wel zien, als wel

mentum Ciliare nuncupatur.

2. Nervi & Arteriolæ, nervum opticum concomitantes, luculenter hic visuntur; nec non duo ex nervulis (Ciliaribus à me dictis,) admodum conspicui, idque propter arteriarum repletionem materiâ ceraceâ rubrâ.

N°.XVI. Oculi infantis pars postica, in ea Ruyschiana rubicundissima apparet, præterea ex oculi medio portio Retinæ erumpit.

N°. XVII. Portio asperæ arteriæ humanæ, liquori innatans, ut ita dictæ glandulæ in conspectum venirent, quæ sunt numerosissimæ, & dispersæ per interiorem superficiem asperæ arteriæ, ad ejus lubrificationem destinatæ.

ASSER Tertius.

N°. I. Fœtus humani immaturi hepar excarne, ut vulgò loquuntur, id est, ut ego loquor, hepar omnibus suis extremitatibus succosis, quæ glandulæ aliis perperam audiunt, destitutum, ut vasorum reptatus, numerus, &c. accurate videri queant.

Quan-

daer se van aghteren, door des selfs wesen, 't welk hayrwyse band geheten is, komen te lopen.

Ten tweden. Die Zenuwen, en slaghaderen, dewelke de gesightzenuwen vergeselschappen, kan men hier klaar zien; als mede twee zenuwkens, dewelke hayr-wyse bands zenuwkens van my geheten zijn, dese loopen langhs de oppervlakte van dit voorwerp, en zijn ook des te klaarder te zien, om dat de slaghaderkens met een roodwassighe stoffe opgevult zijn.

N.XVI. Het aghterste gedeelte van een Kinds Ooghe, waar in het Ruyschen vlies sigh seer rood komt te vertoonen; daar en boven komt 'er uyt het midden van't Oog een gedeelte van het netwyse vlies.

N°.XVII. Een gedeelte van de Longe-pyp van een mensch, leggende in een voghtigheyt, op dat de alsoo genaamde kliertjens ons zouden voorkomen, zijnde deselve seer veel in getale, en verspreyd door de inwendighe oppervlakte van de Longepyp, tot bevoghtinghe van deselve.

De Derde PLANK.

N°. I. EEn onvoldrage Kinds Levertje, 't welk geexcarneert of ontvleest is, soo men gemeenlijk spreekt, dat is, na myn seggen, een Levertje ontbloot van alle des selfs bloetvaatjens sapryke uyteynden, dewelke t'onreght kliertjens geheten worden, op dat men der vaten cours, getal, &c. naukeurig konde zien.

Hoe

Quanta ſit differentia inter veram dictorum vaſorum exiſtentiam, & figuras, ab autoribus depictas,hic cernere licet.

In jecinoribus, carne privandis, aſſolent unguibus, cultro ligneo, &c. ita dictam carnem auferre, unde vaſa longiora evadebant, tandem extremitates, non omnes, quod impoſſibile eſt, acicularum cuſpide pungebant, aſſeri affigebant, & ſic exſiccabant, unde formam,à naturali plane diverſam, acquirebant: hiſce ita peractis, pictoribus tradebant, è quorum manibus figuræ ſculptori exhibebantur, unde innumera figmenta nobis obtruſêre autores nonnulli.

A plurimis annis, in perſcrutandis jecinoribus, & cæteris viſceribus animum ſummopere defatigavi; ſæpius ab aquæ frigore ſenſum amiſerant digiti manuum, nunquam autem rem acu tangere potui;paucis autem abhinc annis methodum inveni, qua vaſa ſanguinea liberantur ab eo, quod viſui impedimento eſt, ne rectè videri queant vaſa: idque ſine ulla adhibita vi, unde ramuli numero haud diminuuntur, neque longiores fiunt juſtò; id quod de vulgari

Hoe groot een onderſcheyd daer is tuſſchen de ware geſchapenheyt der geſeyde vaten van de Lever, ende de Figuren, dewelke de Autheuren afgebeelt hebben, kan men hier zien.

In het excarneren der Levers zijnſe gewoon met hare nagels, houte meskens, &c. het alſoo genoemde vlees van de vaten af te doen, waar door de vaten langer en langer wierden, eyndeling ſtaken ſy de uyteynden, niet alle, 't welk onmogelijk is te doen, met de punten van ſpelden, op een plank, en droogdenſe alſo, waar door deſelve een onnatuurlijke geſtalte kregen: Dit aldus verright zijnde, gaven ſy 't ſelve aan de tekenaars over, en deſe wederom aan de plaatſnyders, waar door ons ſommige Autheuren ontallijke verdigtſelen op de mouw hebben geſpelt.

Van over veele jaren af, heb ick my met groote vlyt beneerſtight om 't geſtel van de Lever te onderſoeken,waar door my ſeer dikwils de vingeren door 't koude water verdooft wierden; edogh noyt konde ick ſulks na wenſch verrighten, als nu voor eenighe jaren, wanneer ick quam uyt te vinden een ſekere manier van doen, waar door de bloetvaten bevryd worden van al 't geene, 't welk ons geſighte eenighſints komt te verhinderen, in 't beſchouwen der vaten, en dat ſonder eenigh gewelt daar op te doen, waar door 't getal der takjens geenſints komt te vermin-

ri præparatione dici non potest.

Not. 1. Vena portæ pluribus gaudet ramulis minoribus, quam vena cava, imò stipatur vena portæ ramulis minoribus, id quod considerationе dignum esse censeo, imò existimo vasorum sanguineorum œconomiam & functiones nondum satis nobis esse notas. Noli autem B. Lector credere, me hic figmenta proponere, si me convenire digneris, videbis me vera dicere. Paradoxum quidem videtur, quod dicitur venam portæ pluribus superbire ramulis, quam vena cava, veritati tamen consonum est. Vide Thes. 2. Tab. 4. Fig, 1, 3, 4.

Ex hac hypothesi plures quidem speculationes proferre possem, quas hic tamen non movebo, brevitati enim studeo, ut ar te obitum, si Deo Ter opt. max. placuerit, omnes Thesauros describere possem.

2. Cum impossibile mihi fuerit, majores ramos venæ cavæ & portæ propriis suis locis detinere, cum in liquore detineantur; hinc factum, ut venæ cavæ trunci & rami à portæ ra-

deren, nogh ook in langhte komen toe te nemen, 't welk van de gemeene behandelinghe niet en kan geseght worden.

Aanmerkt ten eersten, dat de Poort-ader veel meer kleene takjens heeft, als wel de hol-ader, want des Poorts-aders takjens leggen stik dight op den anderen, en zulks meene ick considerabel te zijn, ja myn vertrouwen is, dat ons tot nogh toe de huyshoudinge, en 't ware gebruyk der bloetvaten niet ten volle bekent is. Meent ondertusschen niet waarde Leser, dat ick hier eenigh onwaarheyt ter nederstelle; soo 't u behaaght, en my te besoeken zult verwaardigen, als dan zultge zien, dat sulks waar en waaraghtigh is. 't Schynt wel een wonderlijk seggen, dat de Poort-ader meer takjens heeft als de Hol ader; eghter soo ist met de waarheyt over een komende. Ziet de 2 Plaat van dit 2 Cab. Fig. 1,3,4.

Uyt dese stellingh konde ick wel veele speculatien voortbrengen, die ick hier niet en sal aanroeren, aangesien ick voorgenomen heb in dit werk kort te zijn, om dat ick voor myn Dood, soo 't God behaaght, alle myne Cabinetten voorgenomen heb te beschryven.

Ten tweden. Nadien het my niet mogelijk is geweest, de stronken van de Hol- en Poort-ader in haar natuurlijke plaatsen te houden, na diense in een voght hangen; hier door is het gekomen, dat de stronken van de Hol-ader, als mede des selfs

ramis recesserint, & sic vena cava hujus Phialæ fundo proxima facta sit.

N°. II. Phiala, liquore referta, duo continet objecta, quorum primum & superius, à capillo dependens, oculus est humanus, omnibus musculis privatus, aurâque repletus, ut vera ejus forma rotunda appareat.

Quod nervus opticus duobus involucris sit præditus, hic constat,

Alterum objectum sunt duæ palpebræ humanæ cum notabili portione cutis faciei.

In limbo utriusque palpebræ evidenter hic apparet non solum utrumque punctum lachrymale, verum etiam oscula ductuum, humori transitum præbentia.

N°. III. Oculus humanus liquori innatans, cujus musculi sunt separati, reservatis nervis.

N°. IV. Stomachus humanus ita inversus, ut superficies interior jam sit facta exterior. In eo non solum innumeri occurrunt pori visibiles, quemadmodum hic delineandos curavi Tab. 5. Fig, 2. verum etiam antequam stomachus in os inferius exeat, alia Phænomena mihi

selfs takken afgeweken zijn, van de takken van de Poort-ader; en alsoo is de Hol-ader 't naast aan de grond van de Vles geraakt.

N°. II. Een Vles met voght, en daar in twee voorwerpen, waar van 't eerste en opperste het Oogh van een Mensch is, hangende aan een hayrtje, 't selve van alle sijne spieren ontbloot zijnde, is vervult met wint, om alsoo desselfs ronde forme te zien.

In dit Voorwerp blykt het, dat de gesight-zenuwen met twee bekleetsels is omvangen.

Het twede Voorwerp sijn twee Ooghscheelen van een Mensch, met een goede portie van 't vel van 't voorhooft.

In de rand van beyde dese Ooghschellen kan men hier klaar zien, niet alleen de twee traanstippen, maar ook selfs de mondekens der canaaltjens, die een doorgangh verleenen aan sekere voghtigheyt.

N°. III. Een Menschen Oogh, hangende in een voght, wiens musculen gescheyden, ende de zenuwen bewaart zijn.

N°. IV. Een omgekeerde Maag van een Mensch, waar door de binnenste oppervlakte van buyten, werd gesien. In deselve en komen ons niet alleen ontallijke sweetgaatjens te vooren, gelijck ick deselve hier heb laten af tekenen, in de vyfde Plaat, fig. 2. maar my zijn in deselve eenighe andere verschynselen boven den uytgangh van

mihi patefacta sunt, sc: innumeræ & minutissimæ cellulosæ inter-capedines quadrangulares, diversæ magnitudinis, quæ analogiam habent cum istis, quæ reperiuntur in stomacho vitulino, & quidem ea parte, quæ Belgice audit **de Kraag**, sunt tamen longe majores, quam in stomacho humano. Vide Expl. Tab. V. fig. 4. & *.

Dixerit forsan aliquis, cui usui hæ sunt destinatæ? Resp. quamdiu nobis vera partium constitutio latet, tam diu quoque perverse judicabimus de earum usu vero. Ego autem totus in eo sum, & omnes nervos intendo, ut quantum in me est, veram constitutionem perscruter, exspectans ut alii, circa usum idem sint facturi, difficile enim mihi jam utrique incumbere.

Quomodo sese etiam habeant stomachi plicæ interiores, hic quoque videre est.

In eadem Phiala conspicitur quoque exigua portio stomachi ovini fœtus, in qua dictæ quadrangulares intercapedines cellulosæ visuntur.

N°. V. Phiala, in qua continetur brachium infantis, cujus

van de maag voorgekomen, namentlijk ontallijke en seer kleene vierkante celluleuse tusschenscheytselen, van verscheyde groote, hebbende eenig over een komen met die, dewelke in de Magen der Schapen gevonden werden, en wel in dat deel, 't welk in onse tale de kraag geheten is. Edog zijn dese seer veel grooter in de Mage der Schapen, als wel die der Menschen. Ziet de 5 Plaat fi. 4. en *.

Hier sal my mogelijk iemand willen vragen, wat voor een gebruyk dese geseyde celluleuse tusschenscheytselen hebben? Waar op tot antwoord dient, soo langh als ons de ware gestelt heyt der deelen onbekent is, soo en sullen wy over 't ware gebruyk niet reght kunnen oordeelen. My aangaande, geheel en al geve ick my voor tegenwoordigh over, om, so veel my mogelijk is, de ware geschapenheyt der deelen te ondersoeken, met verwaghtinghe dat andere, 't selve sullen doen ontrent het gebruyk, aangesien 't my nu moeylijk soude zijn, 't beyde gader iwaar te nemen.

Ook kan men hier zien hoe de inwendighe vouwen van de Maag gestelt zijn.

In 't selve Glas doet sigh ook op een kleen stukje van een onvoldrage Schape Maag, waar in de geseyde vierkante celluleuse tusschenscheytsels werden gesien.

N°. V. Een Vles, waar in onthouden word het Armtje van een Kintje, wiens handje een om ge keerd-

jus manus comprehendit vesicam humanam inversam.

Not. 1. Brachium & manus vivido colore prædita sunt, cutis absque rugis præter naturalibus: Vesica autem desumpta est è corpore defuncti, calculo laborantis, unde Vesica admodum incrassata.

2. Vesica dicta ita inversa ut superficies interior jam sit facta exterior, ut videri possent ramosæ excrescentiæ præternaturales tunicæ interioris Vesicæ, quæ aliquando occurrunt, & in hoc objecto considerabiles sunt, uti Tab. VI. Fig. 1. in hoc Thesauro 2. denotat.

In aliis objectis non rarò longiores quoque reperiuntur. Inter hasce ramosas excrescentias, à calculi attritione productas, calculi aliquando latitant, quemadmodum Pili lusorii, nuces, &c. inter plantas gramineas; hinc non rarò contingit, in calculi extractione, ut lithotomus non solum calculum, verum etiam dictas ramosas excrescentias forcipe arripiat, unde lethalia symptomata sæpe suboriuntur; & hoc demum est, quod calculus dicitur adhæsisse Vesicæ; cum

keerde blaas van een Mensch vast houd.

Aanmerkt ten eersten. Den Arm en hand hebben een natuurlijke couleur, in het vel, en werden geen rimpelen nogh onnatuurlijke vouwen gevonden; en is dese blaas uyt een dood Mensche gesneden, dewelke met de steen gequelt was, waar door dese blaas seer verdikt was geworden.

Ten tweden. Dese Blaas is soodanigh omgekeerd, dat de binnenste oppervlakte, hier nu is geworden de buytenste, ten eynde dat men die tegen natuurlijke takkige uytgroeisels soude komen te zien, dewelke somtyds gevonden worden by luyden, die de steen hebben; en sijn dese hier considerabel groot. Gelijk de eerste Fig. van de 6 Plaat, van dit twede Cabinet komt te vertonen.

In andere Voorwerpen werden deselve somtyds ook wel grooter gevonden. Tusschen dese takkighe uytgroeisels, door het vryven van de steen voortkomende, verbergen haar somtyds de steenen; even alleens, gelijk men ziet dat de kaatsballen, noten, en andere zaken, haar komen te verbergen in grassighe gewassen; hier door soo gebeurt het somtyds, dat in 't afhalen van de Steen, den Steensnyder niet alleen de Steen, maar selfs de takkige uytgroeisels met de tanghe komt te vatten, waar door dikwils doodelijke toevallen komen veroorsaakt te worden, en dat ist eygent-

cum post extractionem calculi, aliquid carnosi reperiatur in forcipis cavitate. Rarissime enim, si unquam, calculus connascitur Vesicæ. Interim quoque vix est ut credam, calculum post fata olim fuisse inventum (uti nonnulli perhibent) inter Tunicas Vesicæ, nisi à prægressa ulceratione, aut læsione Vesicæ, aut ureterum prope Vesicam.

3. Crassities hujus Vesicæ excedit minimi digiti humani crassitiem.

4. Ornamentum fimbriaceum, quo ornatur dictum brachium, inservit primò, ut brachii vulnus ab amputatione productum, tegatur, 2°. ut visui gratiam conciliet.

N°. VI. Fœtus septimestris, aut inter sextum & septimum mensem natus, hydrocephalus, cujus caput mole superat truncum & artus; huic quoque adstant quinque Phialæ inaudi-tum quid continentes: ita ut historiam breviter recensere mihi animus sit. Honesta quædam matrona, adhuc superstes, & Amstelodami pancraticè vivens,

gentlijk, 't geen men seyt, van 't aangroeijen van de Steen aan de Blaas, wanneer na het afhalen iet vlesighs of vliesighs in 't hol van de tangh blyft zitten. Want soo oyt een Steen is komen vast te groeijen aan de Blaas, soo ist seer raar. Ondertusschen kan ick ook nauwlijks geloven, dat oyt een Steen gevonden is geworden tusschen de vliesen van de Blaas (gelijk sommige voorgeven) ten zy dat deselve, of wel de Pislyders, daarse haar in de Blaas inplanten, voor heen gequest of versworen sijn geweest.

Ten derden soo is dese Blaas soo dik, datse de pink van een Mensche in dikte komt te overtreffen.

Ten vierden. De ornamenten van 't Catoen, en Franje, waar mede den Arm verciert is, sijn daar toe strekkende: Ten eersten soo werd hier door de wonde gedekt, de welke door 't affetten des arms veroorsaakt is; ten twede soo geeft sulks een cieraat aan 't onderwerp selfs.

N°. VI. Een waterhoofdig Kindje van ses maanden, of tusschen de sesde en sevende maand gebooren, wiens hoofje in groote het geheele verdere gedeelte van 't lighaamtje komt te overtreffen; en staan nevens 't selve nogh vyf vlessen, onthoudende in haar soodanighe zaken, die ongehoort zijn: Weshalven ick van meninghe ben het verhaal, so kortals mogelijk is, hier te doen. Een seekere eerbare Vrouw, die nogh in volkome ge-

vens, ante aliquot annos in partu versabatur, mulieres adstantes me vocari jusserunt, quandoquidem ex voto partus haud succedebat; verum ante meum adventum pepererat dictum hydrocephalum: obstetrix autem, placenta extracta, percipiebat uterum adhuc onustum, extraxitque, me præsente iteratis vicibus massam quandam hæterogeneam, quinis in Phialis à me conservatam, fibrosam, cellulosam, mollem, duram, imo spongiosam, è qua sequentia emergunt.

sontheyt tot Amsterdam woont, voor eenighe jaren swanger zynde, raakte in den arbeyt, de byzynde Vrouwen deden my roepén, nadien 't werk niet naer wensch gingh; edogh eer dat ick daer quam, soo was 't geseyde waterhooftdige Kintje al geboren; na dat de Vroetvrouw de nageboorte had gekregen, soo vernamse de baermoeder nogh beset te zyn, en haelde in myn bywesen uit deselve, op verscheyde reysen, een bysondere vreemde stoffe, dewelke in 5 verscheyde vlessen van my nogh bewaart word; en is deselve stoffe fibreus of dradigh, saght, celluleus, holligh en bolligh, op sommighe plaatsen hard, ook sponcieus, waar uit dese volgende zaken komen uyt te steeken.

Phiala I. N°. VII. notata continet portionem notabilem supradictæ substantiæ hæterogeneæ, è qua emergir integrum crus cum extremo pede fœtus duorum triumve mensium, sine corpore visibili, circa cruris exortum ex dicta substantia alter pes eruptus cernitur, sine visibili crure; si parumper invertatur Phiala, ibi denuo conspiciuntur in dicta substantia fœtus ejusdem fere ætatis cubitus & radius, à quibus caro, eo tempore admodum mollis & friabilis recessit, ab inordinata &

Het eerste glas, getekent N°. VII. onthoud in sigh een groot gedeelte van de boven gemelde vreemde stoffe, waar uyt een beentje en voetje voortkomt, van een schepseltje, van twee à drie maanden draghts, sonder sightbaar lighaamtje; nevens dit geseyde beentje komt ons nogh een ander scheenloos voetje te voorschyn, en dat uyt deselve stoffe. Indien men dese vles een weynigh ommedrayt, soo vernemen wy daar wederom in deselve stoffe, de groote en kleene elleboogs pypen van een schepselken by na vander selve ouderdom, hier van is het vlees afgegaan, wegens de tederheyt, en 't

& rudiori tractatione, antequam mihi tradere volebant consanguinei.

Sub dicto pede, unus emergit digitus absque visibili manu; huncce locum aculeo notavi, ut citius in conspectum veniret. E regione dictorum reperiuntur duo pedes extremi sine tibiis aut femoribus; cætera autem adeo sunt confusa, ut nil certi determinari possit. Vid. Tab. 3. Fig. 3. Thes. 2.

In secunda Phiala N°. VIII. notata, cernitur quoque magna portio dictæ substantiæ hæterogeneæ, in cujus fastigio os fæmoris carne & periostio orbatum, situm transversum occupat, genu autem cartilagineum spinâ indigitavi; sub dicto genu alterum quoque cernitur genu, sub quo unicus tantum digitus pedis exeritur; quinimô sub hisce omnibus varia membra sc. pedes, manusque, plus minusve perfecta, visui occurrunt. Vid. Tab. 3. Fig. 1. Thes. 2.

In Phiala Tertia N°. IX. Major moles dictæ substantiæ conservatur, in ea sequentia lustrare licet.

Ex infima hujus substantiæ parte exeruntur duo crura malè

rou behandelen, eer my de vrinden 't selve ter hand wilden stellen.

Onder de geseyde voet komter een vinger of toon te voorschyn, sonder merkelyke hand. Op dese plaats heb ick een doorntje gestoken, op dat het ons te veerdiger in 't gesighte soude komen.

Reght tegen over het geseyden werden twee voetjens gevonden sonder datmen schenen, of dyen zien kan; het verder is confus en verwart, datter niet sekers van te seggen is. Ziet de 3 plaat fig. 3. van dit 2. Cabinet.

In de 2 Vles, geteekent N°. VIII. werd ook gesien een groot gedeelte van de bovengemelde vreemde stoffe, in wiens opperste gesien word een dy-beentje, 't welk vleesloos, ja ook been-vlies-loos is, 't selve leyt overdwers; de knie hier van, kraakbenigh synde, heb ick ook met een doorntje aangewesen. Onder dese geseyde knie, ziet men nogh een tweede knie, en onder dese knie komt een eenighe toon te voorschyn; als mede soo vertoonen haar onder 't geseyde verscheyde ledematen, als voetjens en handtjes, waar van d'eene meer, d'ander min volmaaktheyt heeft. Ziet de 3 plaat, fig. 1. van dit 2 Cab.

In de derde Vles geteekent N°. IX. werd een groter deel van de geseyde stoffe geconserveert; in deselve kan men dese volgende zaken beschouwen.

Uyt het onderste gedeelte van dese substantie komen twee qualijk

sè conformata, quibus associatur quoque brachium, eodem loco emersum. In hisce membris Tibiæ maxime sunt incurvatæ.

Dicta membra oriuntur ex particula rotunda dictæ substantiæ, abdomini exiguo analoga, in suo medio instructa particula propendente, loco penis.

Phiala nonnihil inversa, in conspectum venit pes sine visibili tibia, Vid. Tab. 3. Fig. 2.

Phiala quarta N°. X. portionem insignem supradictæ substantiæ retinet, è cujus fundo clunis oritur cum integro crure, sc. Femore, Tibia, & pede extremo, per horum superficiem repunt tendines musculorum visibiles, substantia carnosa abolitâ.

Dictus pes videtur exarticulatus, inferiores enim epiphyses ossis Tibiæ & femoris proprium non occupant locum. An à mala conformatione in utero prognata, an secus, affirmare nequeo.

Supra dictum clunem, situ transverso, reperitur alterum os tibiæ, cum annexo ossesuræ, quæ musculosa substantia orbata, nuda cernuntur.

Su-

lijk gemaakte beentjens, als mede een armtje te voorschyn, hier onder sy de scheentjens byster krom.

Dese geseyde ledematen komen voort uyt een rond gedeelte van de geseyde stoffe, dewelke een buykje verbeeldende, in 't midden versien is van een uythanghselken, 't welk een roedeken representeert.

Dese geseyde Vles wat omgedrayt zynde, vertoont sigh aldaar een voetje sonder merkelyke scheentje. Ziet de 3 plaat, fig. 2.

De vierde Vles geteekent N°. X. onthoud in sigh een groot gedeelte van de geseyde stoffe, uyt wiens onderste een bil voortkomt met een geheel been, dat is, dye, scheen, en voet, langs deselve lopen de peeskens van de spiertjens sightbaarlyk, alsoo het vleesigh wesen te niete gedaan is.

Dit geseyde voetje schynt uyt leet te zijn, nadien de onderste aanwassen van 't scheen en dy been uyt haare natuurlyke plaatsen geweken zyn. Of nu dese quade gesteltenisse in de baarmoeder voortgekomen is, of niet, zulkx en kan ick niet voor seker zeggen.

Boven dese gemelde bil vint men een twede overdwersleggend scheenbeentjen, als mede het kuytbeentje, dewelke van haar vlees ontbloot zynde, ons bloot voorkomen.

Bo-

Supra dicta ossa emergit quoque ex præfata mole pes extremus, qui nullum commercium habere videtur cum mox citatis ossibus.

Phiala dicta non nihil inversa videnda sese exhibent rudimenta duarum manuum, quarum singulæ ditantur tribus digitis minus perfecti unguiculis, quamvis instructis. vid. Tab. 3. Fig. 5.

In Phiala quinta, N°. XI. notata, continetur portio ejusdem substantiæ, in qua nulli artus visibiles reperiuntur perfecti.

Not. Quoque sunt sequentia. 1. Quod omnia supra citata membra videantur esse trium fere septimanarum.

2. Nusquam videri potest caput perfectum, quamvis corpuscula intermixta reperiantur rotunda, capitula mentientia.

3. Ossa supra memorata, jamjam in lucem edita, erant carne molli investita, rudiores autem manus fricando annihilarunt carnem variis locis, antequam mihi traderentur.

4. Quod hic latus campus nobis occurrat differendi, verum

Boven de gemelde beenderkens komt ook te voorschyn, uyt de meer verhaalde vreemde stoffe, een voetje, 't welke geen gemeenschap schynt te hebben, met de aanstonts vermelde beenderkens.

Dese Vles een weynigh omgedrayt zynde, vertoonen haar de beginselen van twee hantjens, waar van yder voorsien is van 3 niet wel volmaakte vingerkens, hoewelse met nageltjens beset zyn. Ziet de 3. plaat, fig. 5. Cabinet 2.

In de vyfde Vles geteekent N°. XI. is mede een gedeelte van deselve stoffe, in deselve en vint men geen volmaakte sightbaare ledematen.

Hier staan ook dese volgende zaken aan te merken. Ten eersten, dat alle de bovengemelde ledematen schynen te zyn van soodanighe schepselkens, die ontrent 3 maanden syn gedragen.

Ten tweden. Datmen nergens een volmaakt hooftje kan zien, hoewel datter ook ronde onvolmaakte lighaamtjens onder vermenght zyn, dewelke na hooftjens gelijken.

Ten derden de bovengemelde beenderkens waren alle met vlees omvangen, soo dra alse ter werelt quamen, edogh door het onsaght handelen isser op veele plaatsen 't vlees af gegaan, eer my dese zaken ter hand gestelt wierden.

Ten vierden. Dat ons hier een ruym velt open staat, om over dese

rum illud extra ſcopum meum hoc eſſet, qui, ut ſupradictum, brevitati ſtudeo. Hoc tantum in medium profero, me in ea eſſe opinione, quod eo temporis puncto, quo fuit facta gravida honeſta illa matrona, plura ovula fuerunt ſimul tacta, aut fœcundata: unde confuſio eorum ſubſecuta eſt, cum per ductum ovarium ſimul uterum intrarunt.

5. Not. Quoque, ſtante primo matrimonio ſeſe nunquam utero geſſiſſe, & quod primus fuerit partus, de quo feci ſermonem, ſtante hoc ſecundo matrimonio, in quo plures poſtea peperit liberos ſanos.

Nº. XII. Phiala, in qua Arteria ſplenica Vitulina, ceracea materia rub. repleta, cujus ramuli in faſciculos exeunt, ſuccoſos & ſolubiles.

Not. Faſciculos craſſiores eſſe in liene vitulino, quam in humano, & per conſequens conſpectiores; præterea, quia Lien vitulinus deſtituitur ramificationibus venoſis, ea propter faſciculi dicti luculentius in conſpectum veniunt. In homine verò ramuli venoſi vix omnes repleri poſſunt, unde fibroſi quid præ ſe ferunt, viſumque ſæpe decipiunt.

ſe zaken te raiſonneren, maar zulks zoude buyten myn ooghwit gaan, nadien ick voorgenomen hebbe, kort te zyn. Dit alleen zal ick ſeggen, namelijk dat ick van gevoelen ben, dat op die punt des tyts, als deſe Juffrouw ſwanger wierd, verſcheyde eyerkens te gelijk aangeraakt, of vrughtbaar geworden ſynde, onder een ſyn verwart geworden, als 't ſamen aghter den anderen in de holte van de Baarmoeder ſyn gekomen.

Ten vyfden. Soo ſtaat ook aen te merken, dat ſy ſtaande haar eerſte Huwelijk, noyt gekindert heeft, als mede dat dit de eerſte reyſe was, datſe quam te bevallen van haar twede Huwelyk, waar na datſe ook nogh verſcheyde kinderen gebaart heeft, die geſont en welgeſtelt waren.

Nº. XII. Een Vlesje met de ſlaghader van een Kalfs milt, deſelve is met een rootwaſſighe ſtofſe opgevult, wiens takjens in ſappighe en ſmeltbare bundeltjens termineren.

Aanmerkt dat deſe bundelkens dikker zyn in een Kalfs milt, als wel in die van een menſch, en bygevolgh ſynſe ook in deſelve ſightbaarder; daar en boven komen ſy ons ook klaarder voor in een milt van een Kalf, om dat de ader takloos is: maar in een menſch kan men alle des aders takjens niet ſoo wel opvullen, waar door ons de milt dradigh voorkomt, en 't geſight meermaalen bedriegt.

No. XIII. Lien humanus liquori limpido quoque immersus, ut omnia distinctius videri possint.

Not. 1. Simulac arteriam splenicam ceracea materia rubra infarciebam, plurimæ quoque venulæ replebantur, id quod sæpissime, si non semper, contingit; unde factum, quod plurimæ venulæ rubicundæ, aliæ autem griseo colore sunt præditæ; hoc si quis non rectè animadvertat, facile perverse judicaret, venosum genus, fibrosum esse, cum contra Lien humanus fibris sit destitutus, quantumvis vitulinus iis stipatus. Vid. Resp. in Epist. Problem. 4.

2. Lienem humanum interne prorsus esse destitutum glandulis, & cellulis à nonnullis authoribus descriptis, & depictis.

3. Inter dictæ arteriæ extremitates, variæ hic sunt, quibus extremum succosum adhuc cohæret.

N°. XIV. Phiala, in qua pueri stomachus, cum annexa gula

N°. XIII. De milt van een mensch, leggende in een helder voght, ten eynde men alles te klaarder souden kunnen zien.

Aanmerkt ten eersten. Dat soo dra als ick dese milt met een roodwassighe stoffe vervulde, soo wierden ook te gelijk seer veele aderkens vervult, 't welk indien het niet altoos en geschiet, soo gebeurt het eghter seer dikwils, waar door ons dan hier seer veel aderkens root voorkomen, de ander in tegendeel zyn grauw van couleur gebleven: indien iemand sulks niet wel en observeert, soo soude hy light een verkeert oordeel komen te vellen, en sustineren, dat het aderighe wesen, fibreuse deeltjens waren, hoewel men in tegendeel bespeurt, dat de milt van een mensch geen fibren of draykens en heeft, hoewel die der Kalveren daer van vervult is. Ziet het antwoord na op de 4 voorgestelde brief.

Ten tweden. Soo staat aen te merken, dat de milt van een mensche van binnen gants geen kliertjens en heeft, nogh ook eenighen cellekens, hoewel eenige Auteuren deselve beschreven, en ook afgebeelt hebben.

3. Onder deser slaghaderen uyteynden zijnder verscheyde, aan de welke de sapryke uyteynden nogh vast zitten.

No. XIV. Een Vlesje met voght, waer in onthouden word een Jongens

gula & omenti pariete anteriore, à fundo stomachi dependente.

Not. 1. Huncce stomachum naturali, & vivido colore, non solum esse præditum, verum etiam naturalem reservasse formam, & magnitudinem.

2. Omnes arteriæ, per stomachi superficiem exteriorem disseminatæ, visui occurrunt, quæ autem fundum perambulant, max. parte subitò quasi finire, & detruncari videntur, cum contra interiora petentes, potiores ramificationes suas distribuunt per Tunicam nerveam, unde longe pluribus superbit ramulis sanguifluis, nervea Tunica, quam carnea, aut communis, vel etiam villosa; id quod notatu dignum esse censeo: imò judicandum videtur, arteriarum extremitates in hac tunica aliquid peragere, quod in cæteris tunicis stomachi non fit: Tanta enim sanguinis copiâ, quanta hic loci reperitur, non indiget dicta nervea tunica, ad sui nutritionem, aut calefactionem. Ego existimo in istis extremitatibus arteriosis ex contento elaborari, & segregari humorem serosum, quo intestina humectantur; & sic

gens maagh, met des selfs slokdarm, als mede het voorste gedeelte van 't Net, 't welk van den bodem des maaghs afhangt.

Aanmerkt ten eersten. Dat dese maag niet alleen syn natuurlijke en levendige couleur, maar ook syn forme en groote behouden heeft.

Ten tweden. Soo komen ons in deselve voor de slaghaders, dewelke langhs de buytenste oppervlakte loopen, maar die gene, dewelke haar ontrent de grond vertoonen, schynen haastigh te eyndigen, en als afgesneden te worden, daarse in tegendeel na binnen lopende, haar voornaamste takken door het zenuwaghtighe vlies verspreyden, waar door het selve veel ryker van bloetvatjens is, als wel het vlesige, of gemeene, of ook wel het fluwele Vlies, 't geen aanmerkens weerdigh is; ja daar uyt soude men mogen oordeelen, dat de uyt eynden der slaghaderen in dit vlies iets uytwerken, 't geen in de andere vliesen van de maagh niet en werd volbraght: want soo groot een quantiteyt bloets, als wel hier ter plaatse werd gevonden, en heeft dit zenuwaghtighe vlies niet van noden tot dessels verwarminge, nogh tot hare voedinghe. Myn vertrouwen is, dat uyt de voghten, die in de slaghaders van dit geseyde vlies onthouden worden, een sereuse voghtigheyt gemaakt en gescheyden word, waar door het gedarmte, bevoghtight word, en alsoo schryf ick

ſic attribuo dictis extremitatibus arterioſis, quod alii peculiaribus corpuſculis rotundis, quæ glandulæ audiunt, attribuerunt: quæ ita dictæ glandulæ, mihi nil aliud ſunt, quam dictæ Vaſculorum ſang: extremitates ſuccoſæ, quaſi in globulos oblongo-rotundos, imò rotundos, & in faſciculos congeſtæ.

Ratio, quare hoc ſuſtinere cepi, ſequens eſt. Cum ceraceâ materiâ rubrâ replerem arterias meſentericas, dicta materia propellebatur ulterius per ita dictas glandulas in inteſtinorum cavitatem, & hoc ſæpiſſime mihi contingit. Præterea inteſtinum duodenum inverſum, cujus arteriolæ erant repletæ, indidi liquori, poſt macerationem in Aq. ſimplici, reperi ita dictas glandulas miliares inteſtini duodeni penicillorum modo eſſe diſpoſitas. De hoc objecto fuſius in ſubſequentibus Theſaurorum deſcriptionibus.

3. Not: Æſophagum hujus ſtomachi ita eſſe præparatum, ut fibræ muſculoſæ & longitudinales, quarum ope æſophagus, ubi neceſſe eſt, abbreviatur, hic luculenter conſpici poſſint. 4.

ik dit toe aen de uyteynden der geſeyde ſlaghaders, 't geen andere toegeeygent hebben aen ſekere byſondere ruwe lighaamtjens, die ſy kliertjens noemen, by my niet anders zynde als die geſeyde ſappige uyteynden der bloetvatjens, dewelke als ronde, en ook rond en langhe bundelwyſe bollekens haar vertonen.

De reden, waarom ick ſulks heb begonnen te ſuſtineren is deſe, wanneer ick de ſlaghaderen van 't darm-ſcheyl quam op te vullen met rood-waſſighe ſtoffe, ſoo wierd deſelve verders voortgedreven tot in de holte van 't gedarmte, en dat door deſe alſoo genoemde kliertjens, en zulks wedervaart my ſeer dikwils. Daarenboven ſoo heb ick den 12-vingeren darm wiens bloetvatjens opgevult waren, omgekeert en in een voght gehangen, na dat ikſe in ſchoon water te weke geſtelt had, en alſoo bevond ick, dat de alſoo genoemde geerſtwyſe kliertjens van den 12-vingerigen darm penceels wyſe geſtelt waren. Edogh hier van breder in de beſchryvinghe der volgende Cabinetten.

Ten derden. Soo ſtaat hier te conſidereren, dat de ſlokdarm van deſe maagh alſoo toebereyt is, dat de muſculaire draden, die na de lenghte loopen, en waar door de ſlok-darm wert verkort, wanneer ſulks nodig is, hier ſeer klaar te zien ſyn. Ten

4. Quomodo nervi, per stomachum distributi, ad latera æsophagi descendunt, hic ab uno latere videri potest.

5. Omentum myriadibus arteriolarum scatere hic constat; ad extremum enim usque repletæ sunt ceracea materiâ rubrâ. Quia autem hoc à nemine hactenus ita vidi ære expressum, operæ pretium esse duxi, hisce Tabulis inserere. Vid. Tab. 5. Fig. 1. Thes. 2.

6. Omentum in statu sano nullis foraminibus esse pertusum, (quamvis contrarium velint, & in figuris suis expresserint nonnulli) liquido hic constat, in dicto, & cæteris à me conservatis omentis. Monendum tamen, si suspensa manu haud tractetur omentum, facillime foraminosum fieri.

N°. XV. Puerorum renes, in liquore limpido conservati, quorum supremus à capillo dependens, naturali colore rubicundo perfusus, ex parte separatus est, à prima & extima tunica, adiposa dicta, ut superficies inæqualis in conspectum veniret.

Hæc inæqualitas superficiei in

Ten 4. Op wat wyse, dat de zenuwen, die door de maagh passeren, langs de zyden van den slok-darm lopen, kanmen hier aan eene zy sien.

Ten vyfden, soo blykt het hier, dat het Net versien is met duysende van slaghaderkens, door dien deselve tot haar uyterste vervult zijn, met een roodwassighe stoffe En nadien ick tot nogh toe niemand gevonden hebbe, die het selve dusdanigh in figuren heeft doen verbeelden; soo doght het my de moeyten waardigh te zijn, 't selve in dese myne Plaaten in te voegen. Ziet de vyfde Plaat, Fig. 1. Thes. 2.

Ten sesden. Soo blijkt het hier klaar, dat het Net in een welgestelt mensche met geen gaten doorboort is, niet tegenstaande dat sommighe Autheuren 't selve ter contrarie met gaten beschreven, en in figuren verbeelt hebben. Eghter soo dientmen aghtinghe te geven, dat, ten sy men 't selve seer omsightigh komt te behandelen, 't seer light gaten in sigh kryght.

No. XV. Nieren van kinderen in een helder voght geconserveert zynde; waar van de bovenste aan een hayrtje hangende, natuurlijker wyse, rood van couleur is; deselve is ten deele gescheyden, van 't buytenste en smeer vlies, ten eynde men die ongelijke oppervlakte zoude komen te zien. Dese ongelijkheyt of oneffenheyt is soo considerabel in die ouderdom, dat de Nie-

in ea ætate considerabilis est, ut puerorum & fœtuum renes videantur glandulæ conglomeratæ, id quod tamen locum habere non constat.

Dicta membrana adiposa innumeras particulas adiposas sibi habet connexas, forma planas, rotundas oblongo-rotundas, imo & angulares; & hoc distinctius videri potest in fœtu, quam in ætate provectiori. Prædictæ particulæ adiposæ, sunt proprie cellulæ adiposæ, Malpichio dictæ, circa quas notandum, quamvis dicantur adiposæ cellulæ, & revera adiposæ sint in vaccis, & ovibus, de homine tamen minus proprie dici, quandoquidem nullus adeps in toto corpore humano reperitur, & per consequens inepta divisio, quam authores faciunt, scilicet in pinguedinem, proprie dictam, & adipem. Nam quod dicitur adeps circa renes, omentum, cor & mesenterium dictorum animalium, illud vera pinguedo est in corpore humano, propterea quod in homine non solum vivo, verum etiam in cadavere recenti, admodum mollis existit, idque haud solum sub cute, verum etiam circa cor & cæteras dictas partes, à calore digi-

Nieren van jonghe Kinderen, haar verbeelden t' samengestelde klieren te zijn, 't welk noghtans soo niet en is.

Dit geseyde Smeervlies, is beset met ontallijke platte, ronde, rond- en langhe, ja ook hoekighe smeer-deeltjens; en dit kan men klaarder zien in pas gebore Kinderkens, als in bejaarde Persoonen.

Dese geseyde deeltjens sijn eygentlijk de smeer-cellekens van Malpighius, ontrent dewelke men te considereren heeft, dat alhoewelse smeer-cellekens geheten worden, en in de Koeyen en Schapen waarlijk zulks zyn; eghter soo kan men met waarheyt niet zeggen, dat een Mensch soodanighe smeer-cellekens heeft, nadien gants geen smeer of talk in 's Menschen lighaam gevonden word; want 't geen men ontrent het hert, net, darmscheyl en nieren, smeer heet, in de geseyde Beesten, 't selve is waarlijk Vet in de Menschen, en by gevolgh soo is die verdeelinge, dewelke de Autheuren maken van Vet en Smeer, (anders Talk geheeten) rakende 't lighaam van een Mensch, gants onnut, aangesien niet alleen in een levendigh, maar ook selfs in een versgestorve mensche, het vet niet alleen onder 't vel, maar ook selfs ontrent het harte, en d'andere geseydedeelen, seer saght is, smeltende ligh-

digitorum facile liquefcens, imò nifi coërceretur in cellulis, difflueret fæpe in corpore vivo, à motu nimio, æftate excitato. In equis quoque nullus adeps, fed mollis pinguedo, unde eorum vifcera obefiora facta, à nimio calore & corporis agitatione fæpiffime pinguedinem effundunt in cavitatem abdominis, præfertim ubi cellulæ juftò tenuiores funt.

Dixi fuperius pinguedinem humanam admodum effe mollem, non folum in corpore vivo, verum etiam RECENTER denato, quia experientia edoctus fum, pinguedinem humanam in adipem non rarò degenerare, in cadaveribus obefioribus, viginti & plures annos poft humationem. In ea degeneratione, in tumulis facta, non folum indurefcit pinguedo, verum etiam color ejus fit niveus. Confiderandum etiam quod in omnibus cadaveribus ejufmodi mutationes haud fint obviæ; fed in iis, quæ fepulta funt loco humidiori, & profundiffimo.

In fundo hujus Phialæ vifuntur renes puerorum, faturatiore rubedine perfufi, quia vafa fang. in totum funt repleta.

lightelijk door 't handelen onfer warme vingeren. Ja 't felve foude menighmaal in de Somer van al te groote beweginghe in een levend Menfche komen te fmelten, ten ware het in de cellekens by een gehouden wierd. In de Paerden en vint men mede geen fmeer, maar alleen faght vet, 't welk meermalen door al te groote beweginghe en verhittinghe in de holte van haren buyk uytgeftort word, infonderheyt als hare ingewanden met veel vets befet. en de cellekens al te teer zijn.

Hier vooren heb ick gefeght, dat 's Menfchen vet feer week is, en dat niet alleen in een levendigh, maar ook felfs in VERS afgeftorve menfchen, om dat ick door ondervindinge bevonden hebbe, het vet van een Menfche in Smeer of Talk ontaart te worden, en dat in vette Lyken, dewelke twintigh en meer Jaaren begraven waren. In defe ontaardinghe in de graven voortgebraght, en word het vet niet alleen hart, maar 't word ook wit van couleur.

Staat ook aan te merken, dat foodanighe veranderinghe in alle Lyken niet te vinden is; maar alleen in die gene, dewelke feer diep, en in voghtighe plaatfen begraven zijn.

In de grond van defe Vles werden nogh daar en boven Nieren gefien van Kinderen, dewelke rood van couleur zijn.

*N°. XVI. Phiala in liquore continens Pueri Vesicam urinariam, cum postica parte penis, ut & prostatis.

Not. 1. Dictam penis portionem, à seta dependentem, naturalem situm, figuram, incurvationem sub ossibus pubis, ut & crassitiem, reservasse.

2. Utrumque corpus nerveo spongiosum majus, ut & minus, ceraceâ materiâ esse repletum.

3. Septum nerveum, corporibus duobus majoribus intersitum, accurate videri potest in hoc subjecto, sicuti & prostatæ, sub ossibus pubis protuberantes.

4. Ureter unius lateris gaudet arteriolis variis, nec non nervis, secundum longitudinem proserpentibus.

N°. XVII. Phiala, in cujus liquore innatat Vena portæ vitulina, artificiosissime repleta ceraceâ materiâ flavâ. Inter omnes præparationes, quas unquam feci, haud minimum locum occupat, ramuli enim minutissimi sunt conservati & repleti, qui tanto sunt numero, ut tale quid nunquam viderim.

N°. XVII. Een Vles, in wiens voght gesien word de Poort-ader van een Kalfs lever, seer konstigh met een geel-wassighe stoffe opgevult. Onder alle de preparatien, die ick oyt gemaakt hebbe, en is dese geensints van de minste, aangesien des selfs alderfijnste takjens vervult en geconserveert zijn, en sijn dese soo groot in getale, als ick noyt sulks gesien hebbe.

*N°. XVIII. Puellæ pudendum, naturali colore præditum, & ita conservatum, ut jamjam à corpore videatur separatum, aut excisum.

Not. 1. Inter nymphas, sub meatu urinario, Membrana hymen luculentissime videri potest.

2. Supra meatum urinarium, caput clitoridis cum ejusdem præputio conspiciuntur.

3. Sub dicto pudendo exactissime videri potest, ubinam cutis perinæi finem facit, & quasi, in membranam degenerat rubicundam, & æqualem; cum contra cutis nonnihil asperior appareat.

ASSER

ASSER Quartus.

N°. I. OCulus infantis cum portione exigua offis frontis.

Not. 1. Orbita ablata, ut musculi oculares in naturali situ conspici possint.

2. Quomodo nervus, supra dictos musculos, & ulterius per foramen offi frontis insculptum proserpens, per pinguedinem, musculum & cutem frontis distribuatur, hic oppidò quam bene videre licet.

3. Musculi naturali colore sunt imbuti.

4. Phialâ nonnihil inversâ, conspiciendas sese exhibent oculorum Tunicæ Sclerotica, Choroidea, Ruyschiana & Retina.

N°. II. Placentæ uterinæ humanæ portio, materiâ ceraceâ repleta.

Not. 1. Placentam nullis glandulis esse ditatam, sicuti authores autumant, hic luculenter apparet, luculenter inquam, quandoquidem objectum tali modo præparatum est, ut nemo hoc visô, posthac de veritate structuræ dubitare possit; nihil enim placen-tæ

De Vierde PLANK.

N°. I. EEn Kints Oogh met een kleen stuk van 't voorhooftsbeen.

Aanmerkt ten eersten, dat hier het oograd weggenomen is, op dat alsoo de Spieren des Ooghs in hare natuurlijke plaatsen souden konnen werden gesien.

Ten tweden. Hoe, en op wat wyse een zenuw over de gesyde spieren komt te loopen, en soo verders door een gat van 't voorhoofts been lopende, sigh komt te verspreyden door 't vet, voorhoofts spier en vel, zulks kan men hier seer bequamelijk zien.

Ten derden. Dese Spieren hebben hare natuurlijke couleur.

Ten vierden. De Vles een weynigh omgedraayt zijnde, soo vertoonen haar het harde, aderagtige, netwyse, en Ruyschen vlies.

N°. II. Een gedeelte van de Moerkoek, met een wassighe stoffe vervult.

Aanmerkt ten eersten. Dat in de Moerkoek gantsch geen kliertjens zijn te vinden, hoewel de Autheuren 't selve sustineren, zulks blykt hier klaarlijk. Ick segge klaarlijk, nadien dit voorwerp op soodanigh een wyse toebereyt is, dat niemand, dit gesien hebbende, aan de waarheyt naheen langer sal twyfelen; want ick en hebbe niets van 't selve

tæ ademi, nec digitis fricavi, ſolummodò ceraceâ materiâ flavâ replevi vaſa tanta cum dexteritate, ut ne minimus quidem ramulus ſit relictus vacuus & intactus.

2. Nuſquam offendi vaſorum ſanguineorum extrema, quæ tantam analogiam habent cum iis, quæ conſtituunt corticalem cerebri ſubſtantiam, quam placentæ uterinæ vaſa.

3. Nullum reperi viſcus, (licet quoque conſtituatur ex vaſis, prout Lien &c.) cujus ramificationes minores adeò ſint copioſæ, quam in placenta uterina. Vid. Tab. VI. Theſ. 2. Ramorum linealium, hepaticorum, Renalium, Placentæ uterinæ, &c. figuras repræſentantem.

Hiſce rite perſpectis facile erit judicare, vaſorum ſanguineorum extrema ſummopere inter ſe differre & hoc non fruſtra!

4. Vaſa ſanguinea, placentam uterinam conſtituentia, neutiquam uniri cum vaſis ſanguineis uterinis in ſequenti Theſauro tertio oſtendere decrevi, ad-

ve voorwerp weghgenomen, ook en heb ick 't ſelve met geen vingeren geknuffelt of gevreven; alleen maar heb ick met een waſſighe ſtoffe de vaten vervult, en dat met ſoodanigh een behendigheyt, dat niet het minſte takje ongevult of ledigh is gebleven.

Ten tweden. Nergens heb ick eenighe uyteynden van bloetvaten gevonden, die ſoo groot een overeenkomſte hebbe met die, dewelke de ſchorſſighe ſubſtantie der herſſene maken, als wel die van de Moerkoek.

Ten derden. Hoewelder meer inwendighe partyen zijn, dewelke uyt loutere vaten haar beſtaan hebben, gelijk de Milt en andere deelen meer, ſoo en heb ick 'er noghtans geen gevonden, wiens kleene takjens ſoo menighvuldigh zijn, als wel die van de Moerkoek. Ziet de 6 Plaat van dit twede Cabinet, repreſenterende de figuren van takken van Milt, Lever, Nieren, Moerkoek en andere meer.

Deſe dingen wel doorſien zijnde, ſoo ſal men light kunnnn oordeelen, dat de uyteynden der bloetvaten van den anderen veel komen te verſchillen, en dat niet te vergeefs!

Ten vierden. Dat de bloetvaten, die de Moerkoek maken, geenſints vereenight worden, met die van de Lyfmoeder, heb ick voorgenomen te vertonen in de beſchryvinghe van 't derde Cabinet, daar by voegende eenighe zaken

additis nonnullis, quæ ab aliis sunt neglecta.

N°. III. Placentæ uterinæ portio, cujus vasa sanguinea, placentam conficientia, repleta sunt ceraceâ materiâ, dilutiore rubedine perfusa.

Dictum objectum, ut & antecedens, liquori limpido innatant, quo sine non tam accurate oculos incurreret, quod dixi.

N°. IV. Portio Arteriæ splenicæ vitulinæ. ceracea materia rubra impleta. Hujus extremitates penicilla detrita repræsentant, id quod nec in placenta uterina, nec in corticali cerebri substantia locum habere, comperi.

N°. V. Ejusdem hepatis hydropici, (de quo mentio facta Thesaur. I. fol. 34. & 35.) Portio lateralis, in qua quoque demonstratur, omnia Vasa sang. nullo ramulo excepto, degenerasse in hydatides. Vid. Tab. 2. Fig. 3.

Notandum quoque membranam hancce hepar investientem, valde esse incrassatam; & substantiam hepatis à latere læso visam, spongiam succo quodam repletam, repræsentare.

N°.

ken die van andere niet en sijn geobserveert.

N°. III. Een stuk van de Moerkoek, wiens bloetvaten, de moerkoeks selfs zijn, heb ick opgevult met een light roode wassighe stoffe.

Dit, en even voorgaande voorwerp, leggen in een heldere vogt, sonder 't welke wy het soo curieus niet en soude kunnen zien.

N°. IV, Een stuk van des Milts slaghader uyt een Kalf, vervult met een rootwassighe stoffe, wiens uyteynden versleeten pencelen verbeelden, 't geen ick bevonden hebbe, nogh in de Moerkoek, nogh in de schorssighe substantie van de herssene, eenighe plaatse te hebben.

N°. V. Een stuk van de zyde des Levers van die watersughtighe, waar van gewagh gemaakt is, in de beschryvinghe van 't eerste Cabinet fol. 34. en 35. Hier in word mede vertoont dat alle de bloetvaten, niet het minste uytgesondert, ontaart zijn in waterblaasjens. Ziet de twede Plaat van dit twede Cabinet. fig. 3.

Staat ook aan te merken dat het vlies, 't welk dese Lever bekleet, seer dik is geworden; als mede dat de gesnede zyde, van ter zyde gesien zijnde, een sapryke sponce komt te verbeelden.

N°.

N°. VI. Phiala continens portionem epidermidis infantis, in cujus superficie interiore superstites conspiciuntur, papillarum cutanearum extremitates minutissimæ, cuticulam, ut opinor, constituentes: ego enim statuo, cuticulam nil aliud esse, quam efflorescentiam extremitatum papillarum cutanearum; quæ extremitates sensu exquisito quo aliquantò profundius sunt prædiditæ, destituuntur, & sic quoque dicitur epidermis non sentire, quamvis suo modo sentiat, & nos nullo dolore afficiamur, si lædatur.

A multis seculis quidem inconcussum fuit, epidermidem esse constitutam ab humoribus excrementitiis, & inutilibus, frigoris ambientis ope condensatam, sicuti in pulte frigefacta videmus fieri: enimverò embryones & fœtus in utero materno frigus externum non patiuntur, & tamen epidermide haud destituuntur; & sic corruit eorum hypothesis.

No. VII. Phiala portionem arteriarum, per medullarem cerebri substantiam disseminatarum, continet, idque ex infante: inter hasce arterias, variis in locis reperiuntur quæ ex-

N°. VI. Een Vlesje in sigh onthoudende een stuk van 't oppervelleke van een Kint, in wiens binnenste oppervlakte gesien kunnen werden de bystere kleene uyteynden van de vel tepeltjens, die, na myn opinie, 't oppervelleken maken: want myns dunkens soo en en is het oppervelleken niet anders als een uytgroeisel van des vels tepeltjens, dewelke daar ter plaatse soo exquisit een gevoelen niet en hebben, als wel een weynigh dieper; en alsoo seyt men ook wel dat het oppervelleken niet en gevoelt, om dat het ons geen pyne komt aan te deen, als het gequest is geworden; noghtans soo heeft het een gevoelen van sijnen aart.

Van over veele Eeuwen heeft men wel vast gestelt, dat het oppervelleken een gestel was, 't welk uyt onnutte en uytgedreve voghten, door de uyterlijke koude, quam te verdikken, en alsoo sijn bestaan kreegh, gelijk men ziet in bry, dewelke kout geworden is. Edogh, dewyl de Kinderkens, so dra sy geformeert zijn in 's moeders lighaam, daar de uyterlijke koude niet by komen kan, van dit velleken niet ontbloot zijn, soo vervalt dese hare stellinghe.

N°. VII. Een Glaasje in sigh onthoudende een gedeelte der slaghaderen, dewelke door het merghaghtigh deel van de hersseне loopen, en dat uyt een jongh geboore Kintje: Onder dese slagaderen, werden der verscheyde ge-

extrema parte ſua proprie ſunt vera corticalis cerebri ſubſtantiæ vaſcula.

N°. VIII. Hominis proceſſus vermiformis inteſtini cœci, ſecundum longitudinem apertus, & liquori immerſus, ut glandularum ſpuriarum numerus clare videri poſſet; & ſic apparet, dictum proceſſum magnam habere analogiam cum proceſſu vermiformi leporis, quamvis tantam non habeat capacitatem; utriuſque enim proceſſus tot habet glandulas, ut ſibi invicem accumbant, nullo fere relicto ſpatio inani. Dictæ glandulæ adeò molles ſunt, ut ſuſpenſa manu proceſſus tractandus ſit, alioquin glandulæ evaneſcunt, aut ſaltem numerus earum diminuitur.

N°. IX. Phiala cryſtallina ſicca, in qua à capillo dependet ſceleton Aviculæ Indiæ occidentalis, tam exiguæ, ut dubitem, an minor unquam ſit reperta; aviculæ autem nomen apud luſitanos eſt Pegafrol. Ejus oſſicula admodum ſunt ſubtilia, filumque variis in locis tenuitate ſuperantia.

gevonden, welkers uyteynden het ware bloetvatighe weſen van de ſchorſſighe ſubſtantie van de herſſene maakt.

N°. VIII. Het wormwyſe uytſteekſel van den blinden darm van een Menſch, deſelve is na de lengte opgeſneden, en in een voght geleght, ten eynde alle die baſtaart klierkens ſeer klaar in 't geſighte zouden komen, en als dan ſoo blijkt het, dat dit geſeyde wormwyſe uytſteekſel een groote overeenkomſte heeft met dat van de haſen, alhoewel het ſoo ruym niet en is. Beyde deſe uytſteken ſoo van een Menſch, als van een Haas, zijn van binnen ſoo talrijk van geſeyde klierkens, datſe ſoo dight nevens den anderen ſijn geplaaſt, datter nauwlijks eenighe ledighe ſpatie tuſſchen beyde werd gelaten. Deſe geſeyde klierkens ſijn ſo ſaght, dat men dit uytſteekſel ſeer omſightigh moet handelen, anders ſoo verdwynen de klierkens, of ten minſten ſoo vermindert haar getal.

N°. IX. Een droogh criſtalline glaasken, waar in, aan een hayrtje hanght het geraamte van een Weſt-Indiſch Vogeltje, 't welk ſoo kleen is, dat het te bedughten is, of 'er wel oyt ergens een kleender gevonden is. 't Selve is van een Vogeltje, 't welk by de Portugeſen geheten is, Pegafrol, in onſe tale Bloem-ſpeght. Desſelfs beenderkens ſijn ſeer teder, en op ſommighe

N°. X. Phiala, in qua portio membranæ Chorii, cui aliquot cotyledones adhærent, suntque ex ove.

Not. 1. Dictæ cotyledones nil aliud sunt quam placentulæ uterinæ, quibus chorium ovinum scatet.

2. Nullas hic quoque reperiri glandulas, certum est.

N°. XI. Membrana cornea humana, qua facie postica visa, demonstratur, quomodo in corpore vivo Ligamentum ciliare, ut & ejus processus recedere valeant à pupilla; ut & quomodò denuò ad eam queant accedere: quem in finem liquori limpido innatant, quemadmodum in corpore vivo.

Not. Præterea, hic posse conspici circulum minorem, pupillæ proximum, in quem desinunt tendinosæ fibræ processus ligamenti ciliaris; estque idem circulus, quem præditum esse existimo fibris orbicularibus, ad pupillam constringendam & angustandam. Hæc omnia innumeris prædita esse vasculis sang. hic videre licet.

N°. XII. Phiala in liquore conservans palati partem mollem

mighe plaatsen een zyde draat in dunte overtreffende.

No. X. Een glaasje, waar in bewaart word, een stukje van 't vlies Chorion, van een Schaap, aan 't selve sijn nogh eenighe cotyledones, vast.

Aanmerkt ten eersten. Dat dese cotyledones niet anders en zijn, als kleene moerkoekskens, waar van het vlies Chorion vervult is.

Ten tweden. 't Is seker dat hier in geen klieren gevonden werden.

N°. XI. Het hoornaghtighe vlies van een Menschen oogh, het welk van aghteren gesien zijnde, aan komt te wysen, hoe dat in een levendigh Mensche, de hayrigen band, als mede desselfs aanhangsel van den ooghappel kunnen af en aan wyken. : Hierom is dit object in een heldere voght geleght, gelijk het ook in 't leven alsoo is gelegen. Aanmerkt hier nevens ook den kleenen circul, loopende rontom den ooghappel, waar in de pesighe draatjens van het aanhanghsel des hayrigen bands eyndigen; en dit is deselve circul, die ick vertrouw begaeft te zijn met rontom loopende draaykens, tot toenypinghe, en vernauwinge van den oogappel.

Alle dese saken kan men hier zien met ontelbare bloetvaetjens voorsien te zijn.

N°. XII. Het saghte gedeelte van 't verhemelte, zijnde het bekleetsel

lem seu integumentum infantis, per cujus superficiem linguam respicientem distincte visuntur, non solum glandularum palatinarum oscula, mucum quoque eructantia, verum etiam Papillæ palatinæ protuberantes, & gustui destinatæ, suntque arenâ multis numeris minores. Præterea conspiciuntur rugæ asperæ; transversales, seu juga palati.

N°. XIII. Testudinis Lingua, cujus area stipatur papillis innumerabilibus, linguæ bovinæ similibus, utpote longis, & mucronatis, pelliculâ epidermide vicaria, obductis.

N°. XIV. Pueri oculus à seta dependens, cujus Sclerotica nonnihil inversa, ut Choroidea, arteriolis stipata, videri possit.

Not. 1. Tunica retina, arteriolis repleta, oculos incurrit, si Phiala paululum inclinetur.

2. Quo ritu arteriolæ per Iridem disseminentur, cerni hic potest.

N°. XV. Fœtus Balænæ, hepar ex carne, uti vulgò loquuntur. Not.

kleetsel van 't verhemelte van een Kind, door wiens oppervlakte men niet alleen verspreyd vind de mondekens van de klierkens van 't verhemelte, dewelke ook eenig snot van haar geven, maar ook selfs de tepeltjens van 't verhemelte, dewelke hier wat komen uyt te puylen, en sijn dese veel kleender als santjes, dienstigh zijnde om de smaak te onderscheyden. Ook soo zietmen hier die ronde, en latwyse overdwersse ongelijkheden van 't verhemelte.

N°. XIII. De Tongh van een Schiltpad, wiens bovenste zyde voorsien is van ontelbaare tepeltjes, gelijkende van figure die van de Tongh van een Os, zijnde mede langh, scherp-toeloopende, en met een bekleetsel, als van een opperhuydeken omvangen.

N°. XIV. Het Oogh van een Jonghe, hangende aan een hayrtje, des selfs harde vlies is wat omgekeert, op dat men de Choroidea of aderaghtighe vlies, van slaghaderkens seer verrijkt zijnde, konde zien.

Aanmerkt ten eersten. Als men 't bovenste van dit Glas wat nederwaarts doet hellen, soo kan men het netwyse vlies, van slaghaderkens vervult zijnde, bequaamlijk zien, als mede

Ten tweden. Hoe, en op wat wyse de slaghaderkens door den regenboogh verspreyd worden.

N°. XV. De Lever van een ongebore Walvisje, dewelke ontvleest

Not. 1. Dictus fœtus erat longitudine unius fere ulnæ.

2. In Hepate nullæ glandulæ sunt repertæ.

3. Vasa sang. maxima ex parte hepar constituentia, accurate hic lustrari possunt, præsertim eorum extrema.

N°. XVI. Oculus pueri in fundo Phialæ positus, & ita præparatus, ut Scleroticâ ademptâ, in conspectum veniat Choroidea, eâque laceratâ, videri quoque possunt Retina, ut & Iris, cum earum arteriolis repletis. Notandum per superficiem tunicæ extimæ, nervum opticum investientis, arteriolas numerosas, ut & nervos serpentino reptatu decurrere. Dicti nervi ramos emittunt ad ligamentum ciliare.

N°. XVII. Phiala liquore referta, in qua à setis dependent duo objecta, quorum primum & superius, os petrosum est, ita præparatum, ut capsæ cavitate aperta, cerni possint in suo situ naturali malleolus & incus, periostio obducta.

Not. 1. Periostium dictorum ossi-

vleest is, gelijk men gemeenlijk spreekt.

Aanm. ten eersten. Dat dit Walvisje ontrent een elle langh was.

Ten tweden. Datter geen kliertjens in de Lever gevonden zijn.

Ten derden. De bloetvaten, die voor 't grootste gedeelte des levers gestel uytmaken, kunnen hier klaar gesien werden, voornamentlijk der selver uyteynden.

N°. XVI. Het oogh van een kint, 't welk op de gront van 't glas is geplaast, en soo toebereyt, dat het harde vlies weghgenomen synde, het aderighe vlies in 't gesigte komt, en dit gequetst synde, kanmen ook zien het netwyse vlies, als mede den regenboogh met hare opgevulde slaghaderkens. Hier ontrent staat ook aen te merken, datter door het buytenste vlies, 't welke de gesigt zenuwe omvanght, vele slaghaderkens, en zenuwen slanghswys komen te lopen. Dese zenuwen geven takjens van haar aen den hayrigen band.

N°. XVII. Een Vlesje met voght, in 't welke aan paertshayrtjens twee voorwerpen hangen, waar van het eerste en opperste het steenighe been van 't gehoor synde, so toebereyt is, dat de holte van 't doosje (*capsa*) geopent synde, het hamertje, en aanbeeltje, met haare vliesjens omvangen synde, in haar natuerlyke plaatsen gesien kunnen werden.

Aanm. ten eersten. Het beene vlies-

ossiculorum copiosis gaudet vasculis sanguiferis refertis.

2. Incus cum suo musculo tenuissimo hic conspici quoque potest.

3. Per membranam Tympani laceram disseminantur hic vascula sang. innumera repleta. Vid. horum fig. in Resp. Epist. Probl. 8. ad Exp. Virum Grætz.

Alterum objectum auricula est, naturali colore suo prædita, sine ullo fuco aut pigmento.

N°. XVIII, Placentæ uterinæ muliebris portio.

Not. 1. Vasa sang., placentam constituentia, tota replevi ceracea materia rubra, ut si quid præter vasa sang. in placenta reperiretur, in conspectum sese daret; verum nil nisi vasa sang. reperi. A multis seculis inconcussum fuit, Placentam uniri utero per utriusque vasorum extremitates; reperiuntur quoque ad hocusque tempus, haud infimi subsellii Anatomici, qui mordicus hoc defendere volunt: ast verò, quid sit hujus rei, facile expiscari poterit, si quis hanc viam nobiscum insistere velit.

Re-

vliesken van dese geseyde beenderkens is voorsien van veele opgevulde bloetvatjens.

Ten tweden. Soo kan men hier ook zien het aanbeeltjen met desselfs seer dunne spiertjen.

Ten derden. Door het opgescheurde trommelvliesken, werden hier ontelbaare bloetvatjens verspreyt. Siet dese hare figure in 't antwoort op de 8 voorgestelde brief, aen den wel geoeffenden Heer Grætz.

Het twede voorwerp is het oor, 't welk natuerlijker wyse gecouleurt is, sonder eenigh blanketsel, of opgesmeerde verwe.

No. XVIII. Een stuk van de moerkoek van een vrouw.

Aanm. ten eersten. De bloetvaten, die de moerkoek maken, heb ick geheel en al opgevult met een rootwassige stoffe, op dat, sooder nogh iets anders in de moerkoek gevonden wierd, 't selve te voorschyn soude komen, maar heb niets gevonden dan bloetvaten. Van alle oude eeuwe is 't voor seker gehouden, dat de moerkoek vereenight wierd met de baarmoeder, door de uyteyndens van de wederzytse bloetvaten; sulks werd hede ten dage nogh gesustineert en vastgestelt van eenighe Anatomisten, die geensints, van de geringhste zyn. Edogh wat van dese zaake zy, zulks sal men light kunnen uytvinden, indien men met ons dese selve wegh wil inslaen.

Ick

Repleveram eum in finem multoties vasa sang. Placentam constituentia, ceracea materiâ rubrâ, reperique placentam non solum amictam membranâ, ea facie, quæ fœtum spectat, & Chorion appellatur, verum etiam facie uterum spectante membranæ analoga esse obductam, & firmiter extremitatibus vasorum connatam.

Dicta substantia membranacea tenacitate carens, vix ac ne vix quidem, separabilis est à placenta; videturque aliquatenus convenire, ratione substantiæ, cum Chorio membrana, (cujus continuatio esse videtur) quæ etiam in homine neutiquam tenax.

2. Dictum integumentum visum haud fuisset, nisi præcessisset dicta repletio, unde placenta integra rubicunda apparebat, membranacea autem substantia albicans aut grisea sensui occurrebat, idque per integram superficiem placentæ, quæ utero connectitur.

3. Placenta molliter & suspensa manu tractanda, alioquin laceratur, ea scilicet facie, quæ

Ick had tot dien eynde dikwils de bloetvaten, die de moerkoek maaken, vervult met een rootwassige stoffe, en heb bevonden dat de moerkoek niet alleen omvangen is met een vlies aen die syde, dewelke na het kint gewent, en Chorion geheten is; maar ook selfs aen die syde, daar se haar met de lyfmoeder komt te vereenigen, bevinde ick de geseyde koek beset te zyn, met iets, 't geen na een vlies gelykt, 't welk vereenight is met de uyteynden der bloetvaten.

Dese geseyde vliesighe stoffe broos en geensints taay zynde, kan men beswaerlyk van de koek afscheyden, en deselve schynt ten opsighte van desselfs wesen, eenighe overeenkomst te hebben met het vlies Chorion, 't welk ook seer broos is, en soude men mogen seggen, dat dit geseyde vliesige wesen een continueel lighaam is met het ware vlies Chorion.

Ten tweden. Soo staat hier aen te merken, dat my dit niet in 't gesighte en zoude gekomen zyn, ten ware dat de geseyde bloedvaten des koeks opgevult waren geweest, want hier door soo vertoonde sigh de gantsche koek root, en 't geseyde vliesigh wesen witaghtigh of graauw, en dat over die gantsche oppervlakte des koeks, dewelke sigh aen de lyfmoeder vereenigt.

Ten derden. Soo staat aan te merken, datmen dese koek saghtjens moet handelen, anders soo komt

quæ uterum respicit. Unde lacerata, quasi in varios globulos dividitur, & per consequens disrumpitur dicta membranacea substantia, unde minus observari potest.

4. Aliquoties observavi dictam substantiam membranaceam variis locis, lapideam naturam induisse, fœtu bene constituto.

Hæc itaque expertus concludendum censeo, Vasa sang. uterina non immediate uniri cum Vasis placentam conficientibus, sed utriusque cohæsionem fieri mediante prædicta substantia membranacea.

Latus campus hic jam aperitur ad disserendum, quomodò, hoc concesso, nutrimentum fœtui dicatum ex utero ad fœtum perveniat, per quas vias, ubinam præparetur & perficiatur &c.

Mihi autem consultum videtur, id jam præterire, ne ab instituto nimium digrediar, neque limites nimis extendam; scopus enim tantum est præparatorum meorum catologum ex-

komt dese laast geseyde oppervlakte te scheuren, en gescheurt zynde, soo verdeelt de koek sigh in veele knobbelighe deelen, of lobben, waer door de geseyde vliesaghtighe stoffe gebroken zynde, niet wel te observeren is.

Ten vierden. Dat dese geseyde vliesaghtighe stoffe van my verscheyde malen bevonden is, in een steenighe selfstandigheyt verandert te wesen, en dat op verscheyde plaatsen, niet tegenstaande de kinderen nogh al welgestelt te werelt quamen.

Dese zake aldus ondervonden zijnde, dunkt my hier uyt te kunnen besloten werden, dat de bloetvaten des lysmoers niet immediatelijk vereenight worden met die van de moerkoek, of liever met die, dewelke de moerkoek maken; maar dat dese hare vereeninghe geschiet door het tusschen komen van 't geseyde vliesaghtighe wesen.

Hier staat nu wel een ruym velt open, om daer in te treden, ende te ondersoeken, hoe dan, dit toegestaan zijnde, het voetsel voor 't kint uyt de lysmoeder tot het Kint gebraght werd, door wat wegen sulks geschiet, waar het toebereyt word, &c.

Edogh, om myne palen niet te verre uyt te setten, en dunkt het my niet geraatsaam hier inne te treden, nadien myn voornemen alleenigh daar toe strekt, om een lyste, of beschryvinghe te maken van

exhibere, quid autem ſit de fœtus nutrimento, quo præparetur loco, &c. ex ſequentibus palam fiet.

N₀. XIX. Portio Tunicæ tertiæ ſeu interioris uteri ovini imprægnati, per quas myriades vaſorum incognitorum, diſſeminantur, in quibus nutrimentum, fœtui dicatum, præparatur. Suntque vermicularia à me dicta, propterea quod vermium reptatu repunt per integram tunicam intimam uteri Vid. Tab. VI. Fig. 6. Theſ. 2.

Hæc autem vaſa in conſpectum meum venerunt, poſtquam Vaſa ſang. uterina ceracea materia rubra impleveram, hæc enim limpida occurrebant, illa verò rubra. In illis vermicularibus vaſis alimentum conſici exiſtimo, non autem in ita dictis glandulis, quas hactenus nemo luculenter demonſtrare potuit in utero.

Rogabit forſan aliquis, an vaſa apta ſint ad humorem peculiarem conficiendum? R. cum vaſa ſeminalia ſemen conficere valeant in teſticulis, ubi nullæ glandulæ; cum in hepate nullæ reperiantur glandulæ, & tamen hepar otioſum non ſit in præ-

van alle myne toebereyde en geconſerveerde zaken: en wat aangaat des Kints voetſel, waar het toebereyt word &c. Sulks ſal uyt het gevolgh van my verhandelt werden.

N°. XIX. Een ſtuk van 't binnenſte of derde vlies van de lyfmoer uyt een ſchaap, 't welk bevrught was, door 't ſelve loopen duyſende vatjens, die tot nogh toe ſyn onbekent gebleven, waar in 't voetſel van de vrught gemaakt en toebereyt word. En zyn deſe wormwyſe vatjens van my geheten om datſe wormwys gekromt door het gehele geſeyde vlies lopen ziet de VI. Plaat. Fig. 6. van 't 2. Cab.

Deſe vatjens quamen my voor eenighe tyt in 't geſighte, na dat ick de bloetvaten des lyfmoers met een rood-waſſighe ſtoffe opgevult had, waar na my deſe wormwyſe helder voorquamen, en de bloetvaten gantſch root.

In deſe geſeyde wormwyſe vatjens vertrouw ick, dat het voetſel toebereyd word, en niet in eenighe pretenſe kliertjens des lyfmoeders, dewelke niemand tot nogh toe heeft kunnen tonen.

Hier ſal mogelijk iemand komen te vragen; of vaten bequaamheyt hebben om eenighe byſondere voghten te bereyden? dient tot Antw: Nadien het vaten ſyn die 't ſaat in de teſticulen bereyden, alwaar geen kliertjens gevonden worden, en ook geen klieren binnen in de lever en zyn, en noghtans

præparando humore bilioſo, non video, quare id non in utero fieri poſſit, ab iſtis noviter detectis vaſis.

Quò ex illis Vaſis ulterius progrediatur dictus humor, infra pluribus oſtendam.

Nº. XX. Oculi humani Tunica Choroidea, & Ruyſchiana, ita præparata, ut utraque in conſpectum veniat. Quanta ſit differentia inter reptatum Vaſorum ſang. utriuſque Tunicæ, hic videre licet. Notandum interim, faciem interiorem eſſe factam exteriorem, objectumque conſervatum eſſe in liquore, ut luculenter videri poſſet.

tans werkſaam is in 't toebereyden van de gal, gelijk hier voor vermelt ſtaat; ſoo en kan ick niet ſien, waarom ſulks in de Baarmoeder ook niet en zoude kunnen geſchieden, in deſe nieuw uytgevondene vaatjens.

Waar heen het geſeyde voetſel verders paſſeert, ſulllen wy in't toekomende verhandelen.

Nº. XX. Het aderaghtighe, en ook Ruyſchenvlies van een Menſchen Oogh, dewelke ſoo toebereyt zijn, datſe beyde gader geſien kunnen werden. Ook kan men hier zien, hoe groot een onderſcheyt datter is tuſſchen de cours der bloetvaatjens van 't eene en 't andere vlies. Ondertuſſchen ſtaat te letten, dat de inwendighe opervlakte hier omgekeert zijnde, uytwendigh voorkomt, en is dit object in een voght bewaart, op dat men het te beter ſoude kunnen ſien.

ASSER Quintus.

Nº. I. VItulini oculi utraque palpebra.

Not. 1. Omnia oſcula ductuum excretoriorum, in limbis exiſtentia, in conſpectum veniunt, imò in illis hæret & protuberat humor viſcidus, à liquore noſtro, cui innatat, coagulatus.

De Vyſde PLANK.

Nº. I. BEyde de ooghſchellen van een Kalfsoogh.

Aanm. ten eerſten. Dat alle de mondekens der vaatjens, die in de randen deſer Ooghſchellen zitten, en voghtigheyt doorlaten, hier geſien kunnen worden; en is de geſeyde vogtigheyt taay geworden zijnde, (van de voght, daar't object in hanght), ſightbaar in de geſeyde mondekens, waar dat het eenighſints komt uyt te puylen.

2. E Glandula lachrymali prodeunt pili varii.

3. Puncta lachrymalia admodum capacia sunt.

N°. II. Oculus humanus, cui annectuntur 5 musculi oculares, sextus autem deficit in hoc subjecto, suntque musculi naturali colore præditi.

N°. III. Portio corticalis substantiæ cerebri liquori limpido innatans, sine quo impossibile est, veram ejus formam demonstrare. Hic autem luculenter apparet, corticalem cerebri substantiam neutiquam esse glandulosam, sed vasculosam: hunc in finem vascula sang., corticalem substantiam constituentia, ceraceâ materiâ rubrâ replevi: Huic variis quoque locis quidem adhæret substantia medullosa, hæc autem nulla rubedine est perfusa, à repletione dicta.

N°. IV. Tunicæ, per asperam arteriam, tussi rejectæ, quæ si non sint portiones Tunicæ intimæ asperæ arteriæ, analogiam saltem habent cum ea, utpote innumeris foraminibus pertusæ & satis quoque tenaces. Puer 8 annos circiter natus in tussim molestam incidens, cum febri continua, rejecit per vices

Ten tweden. Uyt het traan kliertje komen veele hayrtjens voort.

Ten derden. De traen stippen sijn hier seer ruym.

N°. II. Het Oogh van een Mensch, waar aan vast zitten vyf spieren van de oogh, de sesde ontbreekt aan dit voorwerp; en sijn dese spieren natuurlijker wyse root van couleur.

N°. III. Een stuk van de schorssighe substantie der herssene, hangende in een heldere voght, sonder 't welke het niet mogelijk en is, het ware wesen desselfs te zien. Hier blijkt het klaar, dat het schorsige wesen der herssene geensints klieraghtigh; waar uyt loutere bloetvatjens is bestaende. Hier toe soo heb ick dese bloetvatjens met een rootwassige stoffe vervult: men siet hier en daar ook wel wat van de merghaghtighe substantie, aan den schorssighe verenight te zyn, edogh deselve en is niet rood geworden, van de geseyde opvullinghe.

N°. IV. Vlieskens, met hoesten uyt de longh-pyp gelost zynde, dewelke, soo sy niet te houden zyn voor stukjens van het inwendighe vlies van de longhpyp, eghter seer groote overeenkomste met deselve hebben, want sy zyn tay, en met ontelbare gaatjens doorboort. Een jonghe out ontrent aght jaaren, in een sware hoest vervallende met

ces varias particulas membranaceas, porosas, satis tenaces & paucis post diebus, supremum diem obiit: hujus autem parentes cadaveris apertionem non admiserunt, ita ut nil certi hac de re statuere potuerim.

N°. V. Muris hepar, à seta dependens in Phiala, humore limpido, repleta.

Not. 1. In illo hepate reperti sunt bini tumores exigui rotundi, magnitudine pisi vulgaris. Horum alterô apertô reperi dictum tumorem nil esse, nisi membranulam, continentem vermem stramen latum, album, magnitudine digiti, figurâ & formâ vulgaris lumbrici lati, articulati.

2. Dictus vermis in fundo Phialæ videri potest, ut & ter tumor nondum apertus.

N°. VI. Pueri uvula, cujus integumentum, epidermidi vicarium, ex parte ablatum est, ut fibrarum longitudinalium concentratio videri possit.

N°. VII. Pueri plexus Choroideus rubicundissimus, propter

met een geduurighe koorts loste en dat by beurten, verscheyde vliesighe deeltjens, dewelke met vele gaatjens doorboort, en tay waren, waar na hy eenighen tyd is komen te overlyden: edogh het openen van desselfs lighaam, en konde ick van de ouders niet verkrygen, weshalven ick niet sekers daar van kan oordelen.

N°. V. De lever van een muys, hangende aan een hayrtje, in een Vlesje met heldere voghtigheyd vervult.

Aanm. ten 1. In dese lever zyn twee kleyne ronde geswellekens, in groote met een gemeene erwete over eenkomende, gevonden. Een derselve geopent zynde, bevond ik, dat het geseyde geswelleken niet anders was als een vliesje, onthoudende in sigh een worm, synde een stroo breet, wit, en een vinger langh, van figure en forme, de gemene, en in leden verdeelde lint-worm, gelijk zynde.

Ten tweden. Dese worm kan men zien in de gront van het Vlesje, als mede het tweede geswelleken, dat nogh niet geopent is.

N°. VI. Het lelleken des keels van een jonge, wiens bekleetsel als voor een opperhuydeken, op die plaatse verstrekkende, ten dele weghgenomen is, ten eynde desselfs lange draden, als in een middelpunt byeenkomende, gesien zoude kunnen werden.

N°. VII. Het Chorions wyse vleghtsel, seer root geworden zynde,

pter arteriolarum repletionem. In eo nullæ glandulæ visibiles, quinimò videtur dictus plexus continuationem habere cum dictis arteriolis, aut arteriolæ videntur degenerare in plexum dictum: replendo enim arterias, plexus quoque repletur. De hisce plura, ubi de glandulis conglomeratis agere decrevi. Fig. plex. videri potest Resp. Epist. Probl. 12.

de, wegens het vervullen van de slaghaderkens. In deselve en zyn geen sightbare klierkens, maar 't schynt een continuatie te zyn van de geseyde slaghaderkens, of dese slaghaderkens schynen in het geseyde Chorions wyse vleghtsel te veranderen of te ontaarden, want als men de slaghaderen opvult, soo werd het vleghtsel ook vervult: edogh hier van breeder ter plaatsen alwaar ick voorgenomen heb van de t'samengestelde, en door een gevloghte klieren te handelen. De fig. van dit bovengenoemde Chorions wyse vleghtsel kan gesien werden in het antwoord, op de twaalfde voorgestelde brief.

Nº. VIII. Vasa arteriosa, per piam matrem dispersa, ex infante.

No. VIII. De slaghaderlijke vaten, door het dunne herssenvlies verspreyt, en dat uyt een kleyn kint.

Nº. IX. Oculi humani utraque palpebra.

No. IX. Beyde de ooghleden van 't oogh van een mensch.

Not. 1. In angulo majori foramina lachrymalia hiantia, ut & oscula Vasculorum, exiguorum, in utriusque lymbo existentium, conspicua.

Aanm. ten eersten. Dat de traangaatjens in de groote hoek gapende, of openstaande, hier gesien kunnen werden; als mede die mondekens der kleene Canaaltjens in beyde de randen der ooghschellen.

2. Glandulam lachrymalem multis osculis præditam esse, hic constat.

Ten tweden. Dat het traan kliertjen met veele mondekens versien is, blykt hier klaar.

Nº. X. Fœtus humani Pulmo, cum annexo Corde, Thymo, portione pericardii, aspera arte-

No. X. Een jongh geboore kints longh, met het herte, swezerik, een gedeelte van 't herte saksken, de longhe-pyp, de stronk van

arteria, arteriæ magnæ trunco, tribus ramis sursum spectantibus.

Not. 1. Hæc omnia sunt indurata, repleta, & extra liquorem conservata.

2. Quomodo arteria magna, cum arteria pulmonali conjunguntur in fœtu humano, hic apparet.

3. Glandulæ Thyroideæ, sub larynge sitæ, hic conservatæ sunt.

4. Per pericardium Vasa sang: dispersa visuntur.

5. In latere dextro pulmo in tres lobos magnos est divisus, in sinistro verò duo tantum occurrunt lobi, id quod sæpissime observatur.

6. Corculum, lapidis instar induratum, proprium situm inter pulmonis lobos majores retinuit.

N°. XI. Ossicula brachii & extremæ manus, sceleti fœtus humani, trium circiter mensium, in liquore conservata, ut accurate videri possit, vera eorum constitutio in ea ætate, id quod frustra expectandum in sceletis exsiccatis.

van de groote slaghader, en desselfs drie opgaande takken na boven.

Aanm. ten eersten. Alle dese zaken sijn hart gemaakt, na datse sijn vervult, en werden alsoo buyten de voghtigheyt bewaart.

Ten tweden. Soo vertoont het sigh hier, hoe de groote slaghader, met de longhs-slaghader te samen vereenight zyn in een kint, soo langh het in 's moeders lyve is.

Ten derden. Ook sijn hier bewaart die groote klieren, dewelke van buyten onder het strotten hooft leggen.

Ten vierden. Soo kan men hier ook beschouwen de bloetvaten, dewelke door het herte sakskem loopen.

Ten vyfden. De reghter zyde van de longh is in drie groote lobbens gescheyden, in de linker komen ons maar twee te voren, 't geen men seer veel ziet gebeuren.

Ten sesden. Het hertje, steen hard gemaakt zynde, heeft sijn natuerlijke plaatse, tusschen de twee groote lobbens behouden.

N°. XI. De beenderkens van 't armtje, en handje van 't geraamte van een vrughtje van ontrent drie maanden draghts, leggende in een heldere voghtigheyt, op dat men zoude kunnen zien, de ware gesteltenisse deser beenderkens van soo een ouderdom; 't geen men te vergeefs zoekt in de geraamtens van soodanighe

vrughtjens, dewelke men gedrooght heeft.

N°. XII. Æthiopis cuticula nigricans, in liquore conservata, in cujus superficie interiore, avulsæ remanentiæ papillarum cutanearum comparent.

N°. XII. Het oppervelleken van een swart mensche, 't welk in een vogtigheyt bewaart word; uyt desselfs inwendighe oppervlakte bespeurt men de afgescheurde nablyffelen van de vel-tepeltjens.

N°. XIII. Portio corporis reticularis, supra cutim sita, idque ex Balæna.

Not. In ea foramina admodum esse capacia, corpusque reticulare valde crassum, in hoc animalium genere.

N°. XIII. Een gedeelte van 't netwyse lighaem, 't welk boven op 't vel geplaatst is, en dat van een walvis. Hier ontrent staat te letten, dat de gaaten seer ruym zyn, als mede dat het netwyse lighaam seer dik is in die dieren.

N°. XIV. Phiala in liquore conservans infantis, octo præter propter menses nati, dentes molares aliquot, cum eorum contento molli.

N°. XIV. Een Vlesje met voght, waar in eenige der baktanden met haar saghte inwendighe stoffe bewaart worden, en dat van een kint van ontrent acht maanden.

N°. XV. Infantis ossicula auditus in liquore sita.

N°. XV. De beenderkens van 't gehoor van een kleyn kint, in een voght geleyt.

* N°. XVI. Testiculus humanus dissolutus, id est ita præparatus, ut vascula, semen conficientia, à se invicem recesserint, ut eo distinctius videri possit, testiculorum constitutionem neutiquam esse glandulosam, sed vasculosam.

N°. XVII. Oculus humanus liquori innatans.

Not. 1. quod naturalem retinuerit formam rotundam.

2. Musculi ab oculo dependentes, naturali colore rubicundo, præditi sunt.

3. Quomodò arteriæ & nervi perambulant per superficiem nervi optici, sensui hic obviam fit.

4.

N°. XVII. Eens menschen oogh, in de voghtigheyd bewaart.

Aanm. ten eersten. Dat dit oogh sijn natuerlyke ronde forme behouden heeft.

Ten tweden. De spieren van dit oogh hebben hare natuerlijke rode couleur.

Ten derden. Hier kan men ook zien, hoe de slaghaderen en zenuwen over de gesight zenuwe loopen.

4. De hocce oculo mentio facta in Responf. Epist. Probl. 13. ubi fol. 13. Sequentia repe-riuntur verba: *Sub hac expansione tendinea, videnda sese exhibet Tunica Sclerotica, quæ tertia est, & admodum dura, crassa, atque opaca: Hujusce pars anterior, cornea audit, quæ pellucida, diaphana, & transparens est, veluti cornu politum, estque in aliquibus aliquanto convexior, non autem in omnibus. Per dictam Tunicam, mihi videre videor plurima vascula nova, secundum longitudinem decurrentia, quæ neque sanguiflua, neque lymphatica esse reor, (quantumvis lymphaticorum æmula sint) quia in totum cum iis non conveniunt: dixi, quod mihi videre videar, quia tanta in re haud libenter aliquid proferrem, nisi certissimus factus &c.*

Ten vierden. Van dit oogh werter mentie gemaakt in het antwoord, op de 13 voorgestelde brief, alwaar men dit verhaal vind. fol. 13. *Onder dit pesigh uytspansel laat zigh zien de tunica sclerotica, dewelde de 3. is, sijnde seer hard, dik, en geensints doorsightigh; het voorste deel daar van is 't hoornvlies geheten, om dat het soo helder en doorsightigh is, als bereyt en gepolyst hoorn. In sommighe bevint men deselve meer in andere wat minder uytpuylend te wesen. Door 't geseyde vlies, dunkt my dat ick seer veel nieuws uytgevonden vatjens sie loopen, haren cours na de lenghte, of na de gesight zenuwe, nemende; dese, hoewelse de gemene en bekende watervaten wat gelijken, soo meene ick eghter, datse van dat slagh niet en zyn, nadiense daar ten volle niet mede over een en komen; Ick heb geseght, dat het my dunkt sulks te zien, om dat ick in een sake van soo veel belangh niet geerne iets soude willen invoeren, ten sy dat ick daar van geheel zeker ben geworden.*

Nº. XVIII. Portio Scleroticæ, cui adhærent musculi oculares, ut & arteriæ, per musculos dissemìnatæ.

Nº. XVIII. Een gedeelte van 't harde vlies, waar aan vast zitten de ooghspieren, en slaghaderen, door de geseyde spieren verspreyt.

ASSER Sextus.

De Sesde PLANK.

Nº. I. PUeri ren bissectus, ut interiora conspici possint.

Not. 1. Aliquot ex papillis rena-

Nº. I. EEn doorgespouwe Nier van een jonghe, om alsoo het inwendighe te kunnen zien.

Aanm. ten eersten. Eenighe van de

renalibus à me sunt dissecti, nonnullæ quoque illibatæ, ut, quicquid in illis considerandum est, lustrari possit.

2. Variis locis tubuli pelvis non solum, verum etiam ductus urinarii Bellini luculenter in conspectum veniunt; circa quos consideratu dignum censeo, sc: quod omnes dicti ductus Bellini ceraceâ materiâ quoque sunt repleti. Simul ac infarcirem arterias renales, (& hoc mihi jam semper contingit,) infarciebantur quoque ductus Bellini omnes, imò Tubuli renales, nec non pelvis ipsa; unde conjicere haud absurdum est, ductus Bellinos, sive urinarios, continuationes esse arteriarum renalium, sive circa utriusque extremum aut secus. Id autem nemini arduum videbitur, quod dixi, *conjicere* ductus Bellinos, continuationes esse arteriarum renalium, modo consideret, quod nemo hactenus inter arterias spermaticas, & vasa semen conficientia, testiculosque constituentia, ullam glandulam demonstrare valuerit neque ullam glandulam interpositam esse inter ductus ver-

de Nier-tepeltjens sijn van my gequest door het opsnyden, andere in tegendeel sijn geheel en gaef, op dat men alsoo alles soude kunnen zien, 't geen in dese tepeltjens te considereren is.

Ten tweden. Op verscheyde plaatsen en komen ons niet alleen in 't gesighte de pypjens van 't bekken; maar ook selfs alle de piscanaaltjens van d'Heer Bellinus eerst ontdekt, en dat alles seer klaar. Ontrent welke Piscanaaltjens het seer considerabel is, datse alle te gelyk met een root-wassighe stoffe vervult zyn geworden. Terwyl ik deses niers slaghader quam op te vullen, (en sulks gebeurt my nu altyt) soo wierden ook te gelyk opgevult de pypjens van 't bekken, en ook het bekken selfs. Hier uyt soo schynt het my toe, dat de Piscanaaltjens continueel zyn, met de uyteynden der slaghaderkens der nieren, 't sy dat dese vereeninge geschiet met de uyteynden, of elders. Myn seggen en sal ook niemand hart voorkomen, van dat het te bedughden is, dese piscanaaltjens van Bellinus vereenight te wesen met de slaghaderkens van de nieren, indien men maar considereert, dat tot nogh toe niemand eenigh kliertjen heeft kunnen toonen tusschen de saat slagaderkens, en die der vatjens, die het zaat maken, ende des testiculen wesen selfs uytmaken: als mede datter niet een eenigh kliertjen gevonden word tusschen de

vermiculares supradictos, & arterias uterinas; Præterea corticalem cerebri substantiam ex meris vasculis sanguineis constare, luculenter demonstrare valeo, cœlô serenô: Ne dicam de hepatis & Lienis constituto vasculoso, non autem glanduloso. Itaque hisce benè consideratis, haud arduum fore existimavi, quod dixi & dubitanter proposui, dictorum vasorum continuationem. Interim omnes vires intendere animus est, donec hujusce rei certior factus, omne dubium superem.

de wormwyse vaatjens, die door het binnenste vlies van de Baarmoeder lopen (hier voren kortelijk aangewesen,) en tusschen des Lymoeders slaghaderen. Daar en boven kan ick by helder weer klaar toonen, dat de schorssighe substantie van de hersfene niet anders is als kleene bloetvaatjens; om niet verders te spreken, van 't gestel des Levers, en van de Milt, 't welk ook niet anders en is, als een t'samenstel van vaatjens, en niet van bysondere kliertjens. Dese zaken dan in consideratie genomen zijnde, heb ick geoordeelt, dat het niemand hard zoude voorkomen, wanneer ick gissender wyse segge, dat het geseyde te bedughten staat. Ondertusschen is myn voornemen alle mogelijke middelen in 't werk te stellen, om hier van meer sekerheyts te bekomen, op dat alle twyfel magh weghgenomen werden.

Dixerit forsan aliquis, Cl. Malpichium descripsisse suas glandulas renales, forma rotundas, imò & diaphanas, easque reperiri in dorso renum, &c. Resp. me non ignarum esse, paucas reperiri particulas rotundas, & diaphanas in rene vitulino, magnitudine ovulorum piscium, microscopio visas; verum enimverò perpaucæ sunt, respectu totius visceris,

Thes. II. eas-

Iemand sal my mogen voorhouden, dat de Heer Malpichius der Nieren klieren beschreven heeft, die hy wil tusschen de geseyde vaten gestelt te wesen, en seyt datse ront, en doorsightigh zijn, ook datse in den rugh, of bultigh deel der Nieren gevonden worden, &c. Hier op tot antwoord, dat my niet onbewust is, datter eenighe weynighe ronde, en doorsightige lighaamtjens gevonden worden in de nieren van een Kalf, in groote met de eyeren der Vissen overeenkomende, als men deselve met een vergroot glas besiet: maar dese zijn

easque nondum in dorso, sed in renis medio offendo. Utrum autem tales particulæ diaphanæ dicendæ sint glandulæ, nec ne, anceps hæreo.

Ultimò considerandum vasorum sangnineorum renalium extrema, mirum in modum esse contorta, sicuti Tab.6.fig.7. Thes. 2. indigitat, & hoc frustraneum non est, sed potius existimandum, segregationes, quinimo confectiones humorum in corpore nostro, dependere à configuratione, ut & diversitate substantiæ extremitatum Vasorum, quæ, ut supra innui, considerabilis est. De hisce fusius in descriptione sequentium Thesaurorum, ubi integros renes æri curabo incidi.

N°. II. Hominis utraque palpebra, in quibus præter foramina, in limbis existentia, ut & ea, quæ puncta lachrymalia audiunt, nova quædam apparentia visui sese offert; ast nondum mihi satisfacere possum, quid sibi velit.

N°.III. Phiala oculum humanum continens, cujus arteriæ sunt repletæ mat:cer:& sic Scleroti-

seer weynigh, ten opsighte van 't lighaam van de nier, ook en heb ikse tot nu toe niet in den rugh, maar in 't midden van de nieren gevonden. Of nu ook dese lighaamtjens kliertjens zijn, of niet, 't selve is by my tot nogh toe twyfelaghtigh.

Ten laasten staat hier ook nogh te considereren, dat de uyteynden van des niers bloetvaatjens, op een wonderbare en krinkelwyse manier door een gevloghten leggen, gelijk te sien is Plaat 6. Fig. 7. Cab. 2. en sulks en is niet te vergeefs, maar veel eer te bedughten, dat de klensinghen der humeuren, ja ook de bereydinghe der voghten in ons lighaam afhangende is, van de verscheydentheyt van configuratie, als mede van het onderscheyt der uyteynden van de bloetvaten, en andere canalen, en is dese, als boven vermelt is, seer considerabel. Hier over sullen wy verders handelen in de beschryvinge van de volgende Cabinetten, by dewelke staan gevoeght te werden de Figuren van geheele nieren.

N°. II. Beyde de Ooghschellen van een Menschen Oogh, in dewelke, nevens de gaatjens of mondekens, diemen in beyde de randen vint, ook nevens de traangaatjens, nogh daarenboven sigh iets bysonders opdoet, waar in ik my nogh niet kan voldoen.

N°. III. Een Vlesje met een Menschen Oogh, wiens slaghaderen opgevult, en het harde vlies wegh gesneden zijnde, komt ons in

ticâ ademptâ, conſpicienda ſeſe exhibet Choroidea, exiguo foramine pertuſa, ut vitreus humor in conſpectum veniret, qui naturâ limpidus & tranſparens, in hoc objecto opacus & albidus apparet, idque à liquore, cui innatat.

Not. 1. Tunicæ Choroideæ Vaſculis arterioſis ceracea materia rubra repletis, luculenter ſeſe videndos exhibent nervi ciliares albicantes, & per ſuperficiem exteriorem Choroideæ reptantes.

2. Ruyſchiana hic non apparet, utpote Choroideâ non ſatis apertâ aut laceratâ.

3. Nervi & arteriæ, per ſuperficiem tunicæ exterioris nervi optici diſperſæ, videri hic quoque poſſunt.

N°. IV. Phiala liquore referta, in qua nobis occurrit fœtus humani os petroſum, à ſeta dependens.

Not. 1. Dictum os in duas partes eſſe diviſum, ſc: in os petroſum, ſtricto nomine ita dictum, & in ſquamoſum; quicquid autem in ſingulis oſſibus incurrit oculos, hic videri poteſt,

2. Oſſis petroſi capſa, (quæ pars interior eſt, nobiſque obvia

in 't geſighte de Choroidea, of het aderighe vlies, met een kleen gatjen doorboort zijnde, op dat de glaasachtige voght te voorſchyn ſoude komen, dewelke van nature helder en doorſightigh is, maar nu ons hier dof, en witaghtigh voor komt, wegens de voghtigheyt, waar in dit oogh bewaart word.

Aanmerkt ten eerſten. De bloetvaatjens van 't vlies Choroidea met een rootwaſſighe ſtoffe opgevult zijnde, geeft ons degelegentheyt, om ſeer klaar te kunnen beſchouwen de witte zenuwtjens, die over 't ſelve vlies lopen, na de ciliare of hayrwyſe bant.

Ten tweden. Het Ruyſchen vlies en is hier niet te ſien, om dat de Choroidea of aderige vlies niet genoeghſaam open gemaakt is.

Ten derden. Soo kan men ook hier zien de ſlaghaderen en zenuwen, die langhs het buytenſte vlies van de geſight zenuwen lopen.

N°. IV. Een Vlesje met voght, waar in ons te voren komt, het ſteenaghtigh been van 't gehoor, hangende aan een paertshayrtjen, en dat van een onlanghs gebore kintje.

Aanm. ten eerſten. Dit been is in twee deelen verdeelt, namentlijk in een ſteenaghtigh been, dragende de name van 't geheel, en in een ſchubwyſe been, en al wat in yder ons voorkomt ſal ick aanroeren.

2. De holte van 't ſteenaghtigh been, het doosje of buſſe geheten, zynde

via pone membranam tympani) tenuissimâ. membranâ est succincta, quæ visum nostrum fugeret, nisi arteriolæ per eam dissseminatæ, & ceraceâ materiâ rubrâ repletæ, ejus existentiam nobis manifestarent.

3. Officulum, stapes dictum, in situ naturali, sc: in foramine ovali hæret, estque obvelatum seu amictum membranulâ tenuissimâ, arteriolis quoque instructâ.

4. Foramen rotundius in dicta capsa, quod viam præbet cochleæ, hic quoque non solum apparet, verum etiam membranula dicti foraminis limbum, ut & cochleæ cavitatem, nec non ejus septum osseum, investiens.

In altera ossis petrosi parte, sc: osse temporum, setæ quoque adhærente, sequentia lustrantur.

1. Membranam Tympani geminam esse, præter involucrum extimum, quod in fœtu humano invenitur, & tympani memb: cohæret.

2. Exteriorem tunicam sive lamellam separabilem esse ab interiore, quemadmodum in oculis,

de holte, dewelke ons even aghter het trommelvlies voorkomt, is met een seer dun vliesje bekleet, 't welke men over 't hooft zoude zien, ten ware de slaghaderkens, door het selve vliesje loopende, en met roode stoffe vervult zynde, desselfs wesen ons quame aan te wysen.

Ten derden. Het stegelreepje, zynde een der gehoor beenderkens, sit nogh in sijne natuerlijke plaatse, dat is in het ovaals wyse gaatje; 't selve is ook met een seer teder vliesje bekleet, waar door heen men ook zien kan slaghaderkens te loopen.

Ten vierden. Hier ziet men ook niet alleen het ronde gaatje, 't welk de wegh tot het slakke huysje baant, maar ook 't vliesje, dat den omtrek van 't geseyde gaatje, als mede de holte van 't slakke huysje, en des selfs beenigh tusschenscheytsel komt te bekleden.

In het twede gedeelte van 't geseyde been, zijnde het schubwyse gedeelte, 't welk hier ook aan een paertshayrtje hanght, kan men dese volgende zaken beschouwen.

Ten eersten. Dat het trommelvliesje van twee op den ander leggende vlieskens te samen gestelt is, buyten het uytwendighe deksel, 't geen in jongh geboren kinderen gevonden werd, en aan het trommel vliesje vast sit.

Ten tweden. Dat men dese twee vlieskens van den anderen kan scheyden, even gelijk de *Choroidea* van

culis, Ruyschiana à Choroidea.

3. In hoc objecto exigua portio lamellæ exterioris separata est ab interiore, in aliis autem objectis, postea describendis, maximam portionem separavi.

4. Pellicula exterior innumeris arteriolis repletis superbit, quibus interior hic destituitur, forsan quia non sunt repletæ.

5. Hancce membranulam Tympani, nusquam hic foramine esse pertusam aut perforatam, sed ubique in ambitu ossi orbiculari connata.

6. Quomodo incus & malleolus sibi invicem cohæreant, & quo ritu malleolus affigatur membranæ tympani, hic videri potest, suntque dicta ossicula periostio quoque obducta, per quod arteriolæ visuntur dispersæ.

7. Quartum ossiculum auditus, stapedis parti superiori annexum, distinctissime hic lustrari potest, & quod magis est, arteriolæ repletæ conspici possunt, in membranula, quartum ossiculum investiente.

van de *Ruyschiana* in de ooghen, sulks kan men hier ook beschouwen.

Ten derden. In dit voorwerp is een kleen gedeelte van 't buytenste vliesie gescheyden van 't inwendige, maar in andere, die hier na sullen verhandelt werden, heb ick voor 't grootste gedeelte dese twee vliesen van den anderen afgescheyden.

Ten 4. Soo kan men hier zien, dat het buytenste deser twee vliesen, met ontallijke slaghaderkens begaaft is, daar het inwendighe in tegendeel, hier geenslaghaderkens heeft, mogelijk om datse niet opgevult zijn geworden.

Ten vyfden. Dit trommel-vlieskên en is nergens met een gaatjen doorboort, maar alsints in den omtrek vereenight met het ronde beentje.

Ten sesden. Soo kan men hier beschouwen hoe het aanbeeltje sig komt te vereenigen met het hamertje, ook als mede op wat wyse het hamertje vast geheght is, aan het trommelvliesje, en sijn dese geseyde beenderkens ook van een vliesje bedekt, waar door veele slaghaderkens heen loopen.

Ten 7. Het vierde beentje van 't gehoor, vast geheght zijnde aan het bovenste van 't stegelreepje, kan men hier seer perfect zien: En dat meer is, de slaghaderkens door 't vliesje van dit vierde beentje loopende, en sijn hier voor onse ogen geensints verborgen. No.

N°. V. Portio maxillæ superioris ex infante, in qua luculenter videri poteſt, dentes pueriles, ante indurationem oſſeam aut lapideam, colore & ſubſtantiâ conſtare diverſâ; exterior enim albicat, ſequens coloris eſt cartilaginei, tertia & intima, quæ cæteras copiâ ſuperat, mollis, & plurimis ſanguineis vaſis prædita.

N°. VI. Portio funiculi umbilicalis Hippopotami cum annexa portione Chorii, innumeris globoſis corpuſculis referti; & ea æquant magnitudinem ciceris, lentis, & nonnulla capitis aciculæ majoris; qualem autem habeant uſum, nondum expiſcatus ſum.

N°. VII. Pueri portio Naſi, ſecundum longitudinem diſſecti, ut ſeptum narium ejuſque involucra in conſpectum venirent.

Not. Septô ſuis integumentis adhuc inveſtitô, conſpiciendum ſeſe exhibet in utroque latere, ductus peculiaris, per quem Mucus excernitur. In uno latere indidi ſetam, ut intuenti ſtatim ſeſe manifeſtaret, de hoc alias plura.

N°. V. Een ſtuk van de bovenſte kaak van een kleen Kint, waar in men klaar zien kan, dat de tanden der kinderkens, eer datſe ſteen of been-hard worden, van verſcheide couleur en ſelfſtandigheyt zyn; want de buytenſte is wit, de volgende komt in couleur over een met kraakbeen, de derde en binnenſte, de reſte in veelheyt te bovengaende, is ſaght en met vele bloetvaatjens voorſien.

N°. VI. Een gedeelte van den navelſtreng van een kalf van een Zeekoe, waar aan een ſtukje van 't vlies Chorion vaſt zit, vervult met ronde lighaamtjens; en zyn deſe in groote overeenkomende met Spaenſche erten, Linſen, en ook groote ſpeldehoofden; Edogh van wat gebruik deſelve zyn, en heb ick niet kunnen uitvorſſen.

N°. VII. Een ſtuk van de neus van een jonghe, dewelke na de lenghte opgeſneden is, om alſoo desſelfs tuſſchen ſcheytſel, met ſyn bekleetſel te kunnen zien.

Aanmerkt dat het tuſſchenſcheytſel met ſyn bekleetſels nogh omvangen zynde, ons gelegentheyt geeft, om aan beyde zyde een byſondere canaal te zien, waar door het ſnot ſigh ontlaſt. Van eene zyde heb ick 'er een verkens borſteltje in geſtoken, op dat den ſiender 't ſelve aanſtonts in't geſighte ſoude komen. Hier van in toekomende breder.

N°. N°.

N°. VIII. Infantis pia mater liquori innatans, adeoque tenera ac subtilis, ut vix præter vasa sang: aliquid membranosi appareat; Videtur enim fere ex meris Vasculis sanguineis constare, quæ ope alicujus substantiæ membranosæ suo continentur loco, ne inter se confundantur. Hoc demonstrari non potest, nisi arteriæ ad finem usque sint repletæ materiâ ceraceâ rubrâ, hoc enim facto, quicquid arteriosum, aut ven: rubedine perfusum est, & quod restat membranosum esse constat.

N°. IX. Phiala in cujus liquore duo conservantur objecta; horum primum & minus, duæ sunt palpebræ humanæ, quarum arteriæ sunt repletæ, unde rubedinem induerunt.

Alterum quoque duæ sunt palpebræ humanæ, quarum arteriæ haud repletæ sunt. In iis videre licet puncta lachrymalia, & in marginibus oscula notissima rivulornm, humori viscido & duro hic repleta.

N°. X. Phiala continens duos oculos humanos transversim sectos, in quorum cavitate lucu-

N°. VIII. Het dunne herssenvlies, van een jongh Kint, 't welk in een voghtigheyt dryft, 't selve is soo teder en subtyl, datmen naaulyks, behalven de bloetvaten iets vliesighs in 't selve bespeuren kan; ja het schynt dat dit dunne herssenvlies by na alleen uyt bloetvaten bestaat, dewelke, door toedoen van iets vliesighs in hare plaatsen gehouden worden, op datse niet onder een en zouden komen te verwerren; dit en is niet te toonen, ten sy de slaghaderen tot hare eynden toe vervult zyn geworden, met een rood-wassighe stoffe; want dat gedaan sijnde, soo bevintmen alles wat slaghaderlijk of aderlyk is, van een roode couleur, en't geen overigh is, 't selve is te houden voor 't vliesighe.

N°. IX. Een Vlesje met voght, waar in twee voorwerpen bewaart werden; het eerste sijn twee ooghschellen van een mensch, welkers slaghaderkens vervult zyn, en soo komen ons deselve root voor.

Het andere voorwerp zyn ook twee ooghschellen van een mensch, welkers slaghaderkens niet en zyn vervult. In dese kan men zien de traanstippen, als mede in hare randen de mondekens der seer wel bekende canaaltjens, met een taye en harde voght in dese voorwerpen vervult.

N°. X. Een Vles onthoudende twee menschen oogen, over dwers doorgesneden, in welkers holte het netwyse vlies klaargezien kan wer-

culenter lustrari potest Tunica retiformis, medullosâ substantiâ obsita; huic proximè adjacet Ruyschiana, pigmento nigro obducta.

N°. XI. Phiala, in qua duo objecta visuntur, quorum alterum, à capillo dependens, oculus est infantis, transversim sectus.

Not. 1. In Portione reticulari è fundo oculi emergente, notandum, Vascula sang: tota esse repleta ad extremitates usque, & hoc facto, dicta reticularis seu retiformis videtur constitutio ex vasculis sanguineis, quæ, per membranosum quid, suo loco detinentur: medullosum autem in hoc objecto vix perceptibile, in aliis autem satis evidens.

2. Arteriolæ Ruyschianæ Tunicæ hic sunt repletæ, & quam diversæ sint reptatu ab arteriis Choroideæ, hic cerni quoque potest.

3. Ligamentum Ciliare neutiquam musculorum munere fungi, sed vero ejus processus, satis evidens quoque est in hoc objecto; Vide quoque Tab. 1. Fig. 4. 5. & 7. Thes. 2.

4. Ruyschianam Tunicam per-

den met een merghaghtighe stoffe beset; dicht by dese ziet men het Ruyschen vlies, beset met een swarte stoffe.

No. XI. Een Vlesje, waar in twee voorwerpen gevonden werden, waar van't eene is een dwers doorgesnede ooghe van een Kint, hangende aan een hayrtje.

Aanmerkt ten eersten, dat hier een gedeelte van 't netwyse vlies, uit de grond van 't oogh voort komt, waar ontrent te observeren staat, dat alle de bloetvatjens tot den eynde toe opgevult zyn, en dat gedaan sijnde, soo komt ons het netwyse vlies voor, als een gestel van bloetvatjens dewelke door iets vliesighs in hare plaatsen werden gehouden. Het merghaghtigh wesen is in dit voorwerp naaulyks te bemerken, maar in andere klaarblijkelijk genoegh.

Ten tweden. De slaghaderkens van 't Ruyschen vlies sijn hier opgevult, en hoe seer verscheyden deselve zyn, van die van 't netwyse vlies, ten opsighte van haaren cours, sulks kan hier mede gesien werden.

Ten derden. In dit voorwerp blykt het ook genoegsaam dat den hayr-wysen band, geensints 't werk van een spiertje uytvoert, maar wel desselfs aanhanghsel. Ziet de eerste Plaat van dit 2. Cab. fig. 4. 5. en 7.

Ten vierden. Soo is hier ook klaar

pertingere ad finem ligamenti Ciliaris, oppidò quam bene hic cerni poteſt.

Alterum objectum in fundo Phialæ poſitum, poſterior oculi pars eſt, cujus arteriæ ita planè ſunt repletæ, ut tandem extravaſatio ſit facta, & hoc facile fit, ſi minus caute peragatur negotium illud.

klaar te zien, dat het Ruyſchenvlies, ſigh uytſtrekt tot het eynde van den hayrwyſen band.

Het 2de voorwerp in de gront van dit ſelfde Glas geplaaſt, is het aghterſte van 't Ooghe, wiens ſlaghaderkens ſoodanigh geheel en al opgevult zijn, dat ten laaſten daar door een tegens natuurlijke uytſpattingh voorgevallen is, en kan ſulks light gebeuren in die handelingh, wanneer men niet omſightigh genoegh is.

N°. XII. Portio arteriæ ſplenicæ vitulinæ repletæ, cujus extremitates faſciculatim ſunt diſpoſitæ.

N°. XII. Een gedeelte van de milts ſlaghader uyt een Kalf, deſe opgevult zijnde, bevintmen, des ſelfs uyteynden bundelwijs geſtelt te zijn.

N°. XIII. Portio ſubſtantiæ corticalis cerebri humani, in qua luculenter demonſtrari poteſt, dictam ſubſtantiam nil eſſe, niſi congeriem extremitatum vaſculorum ſanguineorum. Eum in finem ceraceâ rubrâ replevi dictas extremitates, & liquori limpido indidi, ut à ſe invicem nonnihil recederent, niſi autem hoc ita ſit, impoſſibile eſt, veritatem hujus rei expiſcari. Vid. cætera ſuper hac re Reſp. in Epiſt. Probl. 12, ubi figuras addidi.

N°. XIII. Een ſtukje van de ſchorſſighe ſubſtantie der herſſene van een Menſch, waar in klaarlijk blykt, dat deſelve niet anders en is, als een ſamenſtel van bloetvaatjens. Ten dien eynde ſoo heb ick de geſeyde uyteynden met een root waſſighe ſtoffe vervult, en daar na in deſe heldere vogt gehangen, en ſonder dat ſoo is 't onmoogelijk, de waarheyt van die zaak na te vorſſen. Ziet verders over deſe zaake myn Antwoord op de 12 voorgeſtelde Brief, alwaar 't ſelve met figuren afgebeelt is.

N°. XIV. Hominis utraque Tonſilla, cum interſita uvula. Quam celluloſæ ſint tonſillæ, quot & quantæ aperturæ, fau-

N°. XIV. Beyde de amandelen van een Menſch, met des ſelfs tuſſchenſtaande lelleken. Hier kan men zien hoe celluleus, of hoe rijk van kleene holletjens deſe onſe a-

ces spectantes, idque sæpe in statu sano, hic videri potest.

Notandum interim hasce aperturas evidentius in conspectum venire, in tonsillarum tumefactione, id quod Chirurgis, in Anatomia minus versatis, sæpissimè imposuit, existimantibus cum viderent hasce aperturas, tonsillas esse exulceratas, cum contra dictæ aperturæ naturales sint, eo tempore tantum magis hiantes.

mandelen zijn; als mede hoe veel, en hoe groot der selve openingen zijn, dewelke na de keel open staan, en dat dikmaal in een fris en gesont Mensch. Ondertusschen staat aan te merken, dat dese openingen klaarder te zien zijn, wanneer de amandelen geswollen zijn, en zulks heeft de Chirurgyns, die in de konste van Ontledinghe niet al te wel geoeffent zijn, seer dikwils bedrogen, dewelke als zy dese openinge in de amandelen zagen, soo waanden sy deselve versworen te zijn, daar ter contrarie dese openingen natuurlijk zijn, alleen maar dan ter tyd meer gapende.

N°. XV. Sclerotica humana reflexa, è cujus medio portio reticularis emergit.

N°. XV. Het omgekeerde harde vlies van een mensche Oog, uyt wiens midden een gedeelte van 't netwyse vlies voortkomt.

N°. XVI. Oculi humani utraque palpebra, in quibus foraminâ aut oscula in limbis existentia, ut & puncta lachrymalia lustrari possunt.

N°. XVI. Beyde de ooghschellen van een Mensch, waar in de gaatjens of mondekens, dewelke in de randen sitten, als mede de traanstippen gesien kunnen werden.

LOCULAMENTUM, *sub dicto Thesauro secundo*, *continet Arcas aliquot quadrangulares ex ligno Cedrino confectas, quarum*

ARCA PRIMA

sequentia continet.

De LAA *onder dit tweede Cabinet onthoud in sigh verscheyde vierkante Cedere Doosen, waar van de Eerste geopend zynde, ons vertoont word.*

N°. I. Portio cutis infantis, cujus arteriis repletis, rubedinem induit cutis.

Not. Vasculorum dictorum extremitates reptatum habere diver-

N°. I. Een stuk van 't vel van een Kint, wiens slaghaderkens met een root-wassighe stoffe vervult zijnde, 't vel root voor komt.

Aanmerkt dat de uyteynden van de geseyde vaten in haren loop een ande-

diversum à subjectis, jamjam indigitandis.

No. II. Præterea continetur in dicta arca, portio exterioris Tunicæ uteri vitulini, in qua visuntur arteriæ, ceraceâ materiâ rubrâ repletæ, quarum reptatus & numerus longe differunt, à cutaneis.

No. III. Portio Membranæ Chorii fœtus Vitulini, cujus arteriarum extremitates, materiâ ceraceâ flavâ tam rite repletæ, ut intuentium oculos alliciant.

No. IV. Portio ejusdem membranæ, ramis majoribus instructa.

In ARCA Cedrina secunda reperiuntur sequentia.

No. I. Superior pars cranii fœtus humani integumentis omnibus ademptis, ut inconspectum veniret fontanella membranacea.

Not. 1. Dictam fontanellam scatere arteriolis repletis, quæ neutiquam conspici possunt, nisi præmissa repletione.

2, Fœtus humani ossa cranii conjungi membranarum ope, non

andere cours houden, als wel die, dewelke wy aanstonds sullen aanwysen.

Daar benevens soo wort 'er in de selve Doos gevonden

No. II. Een stuk van 't buytenste vlies des Lyfmoeders van een Kalf, wiens slaghaders met een root wassighe stoffe opgevult zijn, en is der selver cours en getal verscheyden van die, dewelke door 't vel lopen.

No. III. Een stuk van 't vlies Chorion uyt een Kalf, wiens slagaders uyteynden soo curieus opgevult zijn met een geel-wassighe stoffe, dat de Oogen der gene, die dit voorwerp komen te sien, daar op verlokt werden.

No. IV. Een stuk van 't selve vlies, met grooter takken van slaghaders voorsien.

In de twede Cedere DOOS werden dese volgende zaken gevonden.

No. I. Het bovenste deel van de herssen-panne, van alle bekleetselen ontbloot, om de vliesighe fontanel te zien in een jongh gebore Kind.

Aanmerkt ten eersten, dat dese fontanelle vervult is van opgevulde slaghaderkens, dewelke geensints kunnen werden gesien, ten zy datter een opvullinghe voor af gaat.

Ten tweden. Soo kan men hier ook zien, dat de beenderkens van 't hooft

non autem per ſuturas, hic quoque cerni poteſt.

3. Dictas membranas eſſe pericranium & duram matrem, hic conſtat.

4. In infante vivo, dicta conjunctio in ſuperiore parte non eſt per mutuum contactum oſſium, aut per ſuturas, ſed ad diſtantiam quandam, prout hic videre eſt.

5. Hæc autem diſtantia eſt vel major, vel minor: ſemper tamen aliqua reperitur, id quod autores omnes non obſervarunt in ſuis figuris; eo magis, quia dicta diſtantia, in vulgari ſceletopœia fœtuum, non invenitur: cum enim oſſa fœtus exſiccantur, naturalis diſtantia non conſervatur, niſi goſſypii ope, quo totum caput oſſeum eo uſque replendum, ut nullo modo oſſa ad ſe invicem accedere poſſint in exſiccatione.

6. Os frontis geminum eſſe in fœtu humano, hic videri poteſt.

No. II. Superior pars cranii infantis, in qua ſupradicta diſtan-

't hooft in een jong gebore Kint niet door naden, maar door toedoen van vlieſen te ſamen zijn gevoeght.

Ten derden. Soo blykt het hier dat deſe geſeyde vlieſen niet anders zijn als een gedeelte van 't harde herſſen-vlies, en van 't harſſenpans vlies.

Ten vierden. In een levendigh Kint, en werden de beenderkens van de herſſenpanne, boven op 't hooft, niet te ſamen geſtelt door onderlingh aanraken, nogh ook door naden, maar deſelve ſtaan wat van den anderen.

Ten vyfden. Soo ſtaat ons te conſidereren, dat deſe diſtantie in d'eene groter, in d'andere kleender is, eghter worter altoos eenighe gevonden, 't geen by alle autheuren niet en werd geobſerveert in haare figuren; te meer nadien deſe diſtantie ook niet en werd gevonden, als men het geraamte van een jongh gebore Kintje, op de gemeene manier, komt te maken: Want als men de beenderkens komt te drogen, ſoo verlieſt men de natuürlyke diſtantie, 't en zy dat men 't geheele hoofje met Catoen ſoodanig komt op te vullen, dat de beenderkens in 't drogen geenſints tot elkander kunnen getrokken werden.

Ten ſesden. Hier ziet men ook dat het voorhooftsbeen in een jong gebore Kindje uyt twee ſtukken is beſtaande.

No. II. Het bovenſte gedeelte van de herſſenpanne van een kleyn Kint-

ſtantia omninò abolita; fontanella membranacea verò, quæ ſemper ad tempus adhuc reperiatur, hic videri poteſt.

Not. 1. Fontanella dicta non præciſe clauditur anni ſpatio, verum citius, tardius, ſecundum corporis diſpoſitionem, & prout oſſificatio magis vel minus eſt vegeta.

2. Dicta pars cranii pericranio eſt amicta, cujus arteriolæ ſunt repletæ ceraceâ materiâ rubrâ.

3. Eadem materia quoque repletus eſt ſinus falsiformis ſ. longitudinalis.

N°. III. Pars cranii ſuperior fœtus ſeptimeſtris inſtructa cute.

Not. 1. Cutis auferri poteſt ab oſſe, quia ſeorſum eſt exſiccata: & ſic datur occaſio interiorem cutis ſuperficiem luſtrandi, cum ſuis vaſis ſang: utpote repletis.

2. Cutem humanam tot ſcatere vaſis ſang:, ut iis omnibus repletis, tota cutis rubicundiſſima ſit, hic patet.

3. Dicta cutis ſcatet quoque capillis nigris, quantumvis fœtus ſit ſeptimeſtris.

Kintje, waar in de voorgemelde diſtantie vernietight is; maar de vlieſighe fontanelle, dewelke altoos na eenighen tyt nogh gevonden werd, kan 'er geſien werden.

Aanmerkt ten eerſten. De geſeyde fontanelle en werd niet precys op 't jaar geſloten, maar ſomtyts vroeger of later na de geſteltenisſe van 't lighaam, als mede na dat de beenmakinghe min of meer vigoreus is.

Ten tweden. Dit geſeyde gedeelte van 't bekkeneel is nog met desſelfs pannevlies omvanghen, wiens ſlaghaderkens opgevult zijn met een rootwaſſighe ſtoffe.

Ten derden. De ſeyſenwyſe groev is met deſelve ſtoffe ook opgevult.

N°. III. Het bovenſte gedeelte van de herſſenpanne van een Kintje van ontrent 7 maanden draghts, 't ſelve is nogh bekleet met het vel.

Aanmerkt ten eerſten. Dit vel kan men van 't been afnemen, om dat het apart is gedrooght: en alſoo werter gelegentheyt gegeven, om de binnenſte oppervlakte te beſchouwen met des ſelfs opgevulde bloetvaten.

Ten tweden. Soo blijkt het hier dat het vel ſoo vol van bloetvaten is, dat deſelve al te ſamen opgevult zijnde, het geheele vel ſigh ſeer root vertoont.

Ten derden. 't Geſeyde vel is ſeer dight met ſwart hayr beſet, hoewel het maar van een ſevenmaandigh Kintje is.

No. IV. Superior pars cutis capitis infantis obesi, in qua videre licet, non solum in sincipite obesiorum hominum, pinguedinem copiosam reperiri, verum etiam in fronte, contra nonnullorum opinionem. Cutis dicta admodum quoque pilosa.

No. IV. Het bovenste gedeelte van 't vel van een vet Kints hoofje, waarin men kan zien, dat niet alleen ontrent het opper maar ook 't voorhooft veel vet gevonden word, in vette Luyden, 't welk tegen 't gevoelen van sommighe is. 't Geseyde vel is ook bysonderlijck met hayr beset.

In ARCA TERTIA Cedrina reperitur Tunica Chorion dicta, è vitulo.

In de derde DOOS werd gevonden het vlies Chorion, uyt een Kalf.

Not. Arterias ceraceâ replevi materia, eaque non tantum rami majores, & minores sunt oppleti, verum etiam ramusculi tam exigui & subtiles, ut, aversa luce visi, maculæ tantum esse videantur: microscopiô autem adhibitô, distinctè, reperiuntur arteriolarum extremitates esse, quarum reptatus diversus, ab eo, qui observatur in Tunicis uterinis.

Aanmerkt. Dat ick niet alleen de groote en kleyne takken met een rootwassighe stoffe opgevult hebbe, maar ook selfs die gene, dewelke soo kleen en subtyl zijn, dat als mense van 't light afgewent, komt te beschouwen, sy haar als kleyne vlakjens vertonen. Edogh met een vergroot glas daar by komende, soo bevind men middagh klaar, dat het de uyteynden der slaghaderkens zijn, dewelke in cours verscheyden zijn van die, dewelke in de vliesen van de Lyfmoeder gevonden werden.

ARCULA QUARTA

Continet humorem crystallinum, oculi Ovini, membranula aranea amictum, per quam visuntur dispersæ arteriolæ plurimæ. De hujusce membranulæ existentia Anatomici alii aliter sentiunt; quidam illam dari

Het vierde DOOSJE

Onthoud in sigh de crystalline voghtigheyt, uyt het Oogh van een Schaap, omvangen met het spinnewebbe vlies (*tunica Aranea*) door 't welke seer veele slaghaderkens loopen. Over het wesen van dit vlies en zyn de ontleders niet eens; eenighe versaken het selve, andere sijn twyfelmoedigh;

ri negant; nonnulli ambigunt, alii eandem admittunt; ipse quoque diu anceps hæsi, quid de hoc negotio statuerem, verum cum replevissem arterias oculi ovini ceraceâ materiâ, aperiebam oculum, membranasque perscrutabar, & sic videbam per membranulam araneam plurimas arteriolas dispersas: hoc observato, indidi humorem crystall: cum sua membranula phialæ, liquore limpido repletæ. Die insequente cum novum hoc inventum iterum videre mihi animus esset, nil minus, quam art: videre poteram.

Ratio autem hæc erat: Repleveram, ut dixi, Arterias oculares ceraceâ materiâ, quæ ad humorem crystalinum usque quidem erat propulsa, verum enimvero ibi quoque substiterat, nec ulterius in arteriolas membranæ araneæ, crystallinum investientis, penetrare potuerat; sanguis autem simul cum ceracea materia ulterius atque ulterius propulsus, ita repleverat dictas arteriolas Tunicæ araneæ, ut ceraceæ materiæ omnis locus fuerit denegatus arteriolas replendi: Cum autem totum illud liquori indidissem, sanguis non solum

digh; eenighe admitteren 't selve, selfs ben ick langh twyfelaghtigh geweest, wat ick van dien handel zoude geloven; maar als ick de slaghaderen van een schaaps ooghe met een wassighe stoffe opgevult hadde, soo opende ick het oogh, en de vliesen doorsoekende, sagh ick seer veel rode slagaderkens door het spinnewebbe vlies verspreyt te zyn.

Dit siende, dede ick dese crystallinie voghtigheyt met desselfs omvangend vliesje in een Vlesje met heldere voght; als ick nu 's anderen daaghs dese nieuwe uytvindinghe wilde besien, soo en konde ick niets minders als rode slaghaderkens beschouwen. Hier van was dit de reden: Ick had, gelijk geseght is, des ooghs slaghaderkens vervult met een wassighe stoffe, dewelke wel voortgedreven was tot aan de crystalline voghtigheyt, edogh was deselve daar blyven staan, niet kunnende verder penetreren tot in de slaghaderkens van 't spinnewebs-wyse vlies, 't welk de crystalline voghtigheyt omvanght, alsoo 't bloet, te gelyk met de wassighe stoffe voortgedreven zijnde, de gesëyde slaghaderkens van 't spinneweb wyse vlies soodanigh had vervult, datter geen occasie overigh wierd gelaten voor de wassighe stoffe, om in de bloetvatjens te kunnen komen.

Als ick nu dit alles in een Vlesje met voght gedaan had, soo en is het

lum evanuit, verum etiam per consequens arteriolæ subtilissimæ oculorum meorum aciem effugerunt. Postquam mihi secunda vice accideret, ut talis repletio in oculos caderet, cautior factus sculptorem statim adii, & æri incidi curavi, Vid. Tab. 1. Thes. 2. Fig. 8. Notandum autem me dictum humorem cum sua membranula arteriolis à sanguine rubro repletis, conservare in dicta Arcula quarta, idque extra liquorem. In exsiccatione dicti objecti humor rugas quidem contraxit, verum hoc præcaveri non potuit. Figur: hujus membranulæ æri olim incidi curavi sine vasculis sang:, quandoquidem eo tempore nondum detegere potui, ob instrumentorum ruditatem.

het bloet niet alleen haastigh verdwenen, maar ook by gevolgh raakten die seer subtile slaghaderkens wel haast uyt myn gesighte; Als nu voor de twede reysen quam te gebeuren, dat my soodanigh een opvullinghe voorquam, soo wast, dat ick met meerder voorsightigheyt hier mede handelende, my aanstonts na den plaatsnyder begaf en liet hem dit in alleryl in koper snyden. Ziet de eerste plaat van dit 2. Cab. Fig. 8. Hier staat aan te merken, dat ick de geseyde vogtigheit met desselfs vlieskken, en met bloet vervulde slagaderkens in 't geseyde vierde Doosken nog beware. In 't droogen van dit voorwerp, is dese crystalline vogt wel wat rimpeligh geworden, edogh sulks en kan men niet voorkomen, eertyts heb ick de figure van dit vlies in koper laten snyden, sonder bloetvaten, om dat ick die doenmaals nogh niet konde ontdekken, wegens de rouheyt myner instrumenten.

ARCULA Cedrina quinta

Instructa vaginâ è corio infantis confecta, in qua conservantur culter & furca, quorum manubria sunt confecta ex osse Tibiæ humanæ, in quo nulla cavitas à me fuit reperta, id quod rarissime, si unquam, contigit.

Het vyfde Ceder DOOSJE

Onthoud in sigh een sche gemaakt van 't vel van een Kint, waar in een mesken en vorkjen steken, welkers handvaatjens gemaakt zyn van 't scheen been van een mensch, waar in gants geen holte bevonden wierd, 't welk soo ongemeen is, dat het mogelijk noyt voor heen voorgevallen, en voor een seer raar saak te houden is.

Not. 1. Dicta manubria sunt albissima, parte ferro proxima, aurato cingulo obducta.

2. Corium infantis rubicundum apparet, præ copia arteriolarum repletarum, quæ in præparatione corii, ceraceam materiam rub: haud amiserunt, id quod visu jucundum.

In ARCULA Sexta, ex ligno juglandis confecta, reperitur portio arteriæ splenicæ vitulinæ excarnis, uti vulgò loquuntur, id est, destituta omnibus suis extremitatibus succosis.

Not. 1. Dicta arteria repleta est ceraceâ materiâ flavâ, & omnibus ramulis minoribus instructa; extremitates quoque subtilissimæ sunt, & conservatæ ad succositatem usque.

2. Quam difficile sit omnes ramulos proprio suo loco detinere, & ramulum supra ramulum conservare, & ita exsiccare, ut extremitates simul conserventur, norunt illi, qui sese huic negotio applicant.

ARCULA septima, ex ligno indico confecta, continens intestinula fœtus ovini immaturi, ceraceâ materiâ alba

Aanmerkt ten eersten, dat dese handvatjens seer wit zijn, en digt aan 't staal met een vergult bantjen sijn omvangen.

Ten tweden. Het vel van 't kint vertoont sigh root, wegens de menighte der opgevulde slagaderkens, dewelke in 't bereyden van 't vel, hare rode wassighe stoffe geensints verloren hebben, 't geen vermakelijk is om zien.

In het sesde Notebome DOOSJE werd gevonden een gedeelte van de slagader van de milt van een Kalf, dewelke ontvleest is, so men gemeenlijk spreekt, dat is, van alle desselfs sappige uyteynden berooft.

Aanm. ten eersten. Dese slaghader is vervult met een geel-wassighe stoffe, heeft alle desselfs kleyne takjens behouden, sijnde dese hare uyteynden seer fijn, en hebben hare uyteynden bewaart tot het sappigh wesen toe.

Ten tweden. Hoe moeylijk het is alle dese takjens op hare natuurlijke plaatsen te behouden, en het eene takje boven het andere te bewaren, en soo te drogen, dat te gelijk alle dese takjens behouden blyven, weten die gene, dewelke haar met desen handel bemoejen.

Het sevende DOOSJE van Indiaans hout toegerust, onthoud in sigh het gedarmte van een kleyn en onvoldrage Schaapje, dewelke met

ba repleta, nitidissime præparata, & conservata.

Not. Dicta intestinula, mesenterio cohærentia, proprium retinuerunt locum; Arteriæ per mesenterium dispersæ ceraceâ materiâ flavâ sunt infarctæ, & ut gratiam majorem conciliarent visui, imposui dicta intestinula serico nigro villoso.

In ARCULA octavâ reservantur calculi equini per alvum excreti. Vid. Tab. II. Thes. 2. Fig. 4. 5. 6.

Quantumvis inter medicos reperiantur, qui assentire nolint calculos per alvum excerni, veritati tamen consentaneum esse, nullus dubito; quandoquidem expertus sum mulierem Judaicam, inter cætera mala, sc: fluore uterino, colica stomachi &c. laborantem, post usum hausti purgantis, ab Expertissimo Viro Do. Rocamora, qui curationi præfuit, præscripti, calculum per alvum rejecisse ingentem, quem mihi demonstraverunt patientis maritus, & consanguinei.

Clar. Dominus Nicolaus Venette, in tractatu suo de calculo, nunquam satis laudan-

met een witwassighe stoffe opgevult zijnde, seer curieus toebereyd en geconserveert zijn.

Staat aan te merken dat deselve darmtjes aan haar darmscheyl nogh vast zittende, haare natuurlijke plaatsen behouden hebben. De slaghaderkens door 't darmscheyl loopende, zijn met een geel-wassighe stoffe opgevult, en om dit aan 't oog aangenamer voor te stellen, soo zijn deselve op swart Fluweel geleyt.

In het achste DOOSJE werden steenen gevonden en bewaart, dewelke een Paert door den afgang gelost heeft, siet de II. Plaat van dit 2. Cab. fig. 4. 5. en 6.

Hoewel datter onder de Geneesheeren gevonden werden, de welke niet en kunnen geloven, datmen Steenen door de stoelgangh kan komen te lossen; soo ist eghter, dat sulks waar ende waaraghtigh zijnde, van my ook is ondervonden, dat een seekere Jodinne, onder andere ongemakken, als onmatighe vloet, colyk in de maagh &c. gequelt zijnde, van den welervaren Heer Doctor Rocamora, een purgatie is voorgeschreven, waar door sy in den afgangh een seer groote steen quyt is geworden, die my van de man des patients, als mede van hare vrienden is getoont.

Den Heer Professor Nicolaus Venette, heeft een Tractaat, geschreven over de gevallen van de steen

dando, varia quoque proponit exempla calculorum, per alvum rejectorum. Præterea variæ exstant Historiæ apud Cöiterum, Scaligerum & alios Autores, statuentes calculos per alvum esse rejectos.

Hic autem B. L. Tibi ostendo calculos equinos, per dictam viam exoneratos, quos mihi liberaliter inpertivit D. M. G. Blok, Med. Doct. expertiss. & in perscrutandis naturæ latebris maximè industrius, addita historiola insequente.

Hujusmodi Calculi No. xxxvj, *diversæ magnitudinis, inter sex septimanarum spatium, per secessum ejecit equus in stabulo Imperatoris, quod Viennæ est, Anno* 1698. *Equus de cætero, bene habuit, quantum ex functionibus ejusque appetitu dijudicare potuerunt illi, qui ejus curam habuerunt. Hosce duos Calculos stabuli præfectus dono dedit Nob. Do. Wildebrand, tunc temporis R. M. Sueciæ à Secretis apud Curiam Cæsaream, nunc eidem Majestati à Secretis, apud P. P. Ordinis Fæderati Belgii, Hagæ Comitis. Prædictus Dom. Hildebrand refert à quodam Medico Viennensi expertam fuisse virtutem ejus Bezoardicam, in majori tamen dosi.*

steen, 't welk noyt genoegh kan werden gepresen. Hy verhaalt verscheyde exempelen van 't losse van steenen door de stoelgangh. Ook soo vint men by Coiterus, Scaliger, en andere Autheuren meer soodanige voorvallen.

Hier ist waardighe Leser, dat ick U. E. kom te vertoonen, steenen, dewelke een Paert door de gesëyde wegen gelost heeft, en sijn deselve my mildelijk ter hand gesteld, door de Heer M. G. Blok, Med. Doct., en seer curieus ondersoeker van de geheymen der nature, waar by hy dit verhaal my ook toegesonden heeft.

In 't Jaar 1698. *is een Paert, staande te Weenen op de stal des Keysers, quyt geworden door de stoelgang* xxxvj. *steenen, en dat binnen de tyd van 6 weken. Het Paert, voor soo veel sy konden gewaar worden, die het selve oppasten, uytdesselfs werkingen en appetyt, was gesont en wel gestelt. Dese twee steenen heeft den opsiender van de stal gegeven aen den Ed: Heer Hildebrand, in die tyd Secretaris van sijn Kon: Majestiyt van Sweden, aan 't Hof van sijn Keys. Maj. en nu Secretaris van den selve, by haar Ho: Mo: de Heeren Staten van Holland en West-Vriesland in den Hage. Den gesëyden Ed: Heer Hildebrand wist my te seggen, dat hy verstaan heeft, dat een Doct. tot Weenen, bevonden heeft, dese steenen in kraghten over een te komen met die van de Bezoar, wanneer mense in een grooter quantiteyt komt te gebruyken.*

L 2 't Is

Confideratione dignum esse censeo, quod fracto à me calculo majore, in ejus medio invenerim granum avenæ, quemadmodum in lapide Bezoardico frustum ligneum, vel simile quid invenire solemus.

't Is considerabel myns dunkens, dat ick de grootste steen gebroken hebbende, in desselfs binnenste en midden, een haver grayntje heb vinden zitten, gelijk als men gewoon is te vinden in 't binnenste van de Bezoar steen een stukjen hout, of iets diergelijken.

TA-

TABULÆ PRIMÆ Explicatio.

FIGURA I. Oculum Balænæ denotat, qui ita dissectus, ut Tunicæ Scleroticæ haud solum, verum etiam Ruyschianæ & Choroideæ constitutionem, conspicere possimus.

A. Scleroticæ crassities prope nervum opticum.

B. Ejusdem tenuitas à latere pupillæ.

C. Retinæ portio.

D.D. Portiones duæ choroideæ *, facie exteriore visæ, reflexæ, & à Ruyschiana avulsæ; per hanc autem faciem densa series vasorum sang: est disseminata.

E. Choroideæ portiones duæ, à Ruyschiana ita avulsæ, ut parte inferiore cum illa adhuc cohæreant, unde ea facie videntur, quæ connata fuerat Ruyschianæ. Notandum interim, per hanc dictam faciem, vasa supracitata minus esse visibilia, quam per faciem exteriorem lit. D. D. indigitatam.

* Denotat Ruyschianam tunicam, quæ in Balænæ oculo pa-

Uytlegging van de EERSTE PLAAT.

DE I. FIGUUR, betekent het oogh van een Walvis, 't welk soodanigh is toebereyt en gesneden, datmen niet alleen 't gestel van het harde vlies, maar ook dat van 't Ruyschen en aderighe te gelyk zien kan.

A. Wyst aan de dikte van 't harde vlies, dight by de gesight zenuwe.

B. desselfs dunte, aan de zijde van den oogh-appel.

C. Een stuk van 't Net wyse vlies.

D. D. Twee stukken van het aderighe vlies, soo als het sigh van buyten vertoont; deselve syn omgewend, en van 't Ruyschen vlies afgescheurt; en loopen door de buytenste oppervlakte seer veel by een gevoeghde bloetvaten.

E. Twee gedeeltens van 't aderighe vlies, soodanig van 't Ruyschen afgescheurt, datse van onderen daar nogh aan vast zitten, waar door sy nu hier van die zijde gesien werden, dewelke met het Ruyschen vlies vereenight was, voor desselfs afscheuringhe. Ondertusschen soo staat hier aan te merken, dat men de bovengemelde bloetvaten van dese zijde niet soo wel zien kan, als van de andere of buytenste, getekent met let. D. D.

Het * wyst ons aan het Ruyschen vlies, 't welk in 't ooghe van

papyri crassioris obtinet crassitiem.

FIG. II. Balænæ oculum repræsentat secundum longitudinem bisectum.

A. Retina.

B. Choroidea, cui facie interiore Ruyschiana connata.

C. Sclerotica.

FIG. III. Geminæ palpebræ potiores portiones exhibet ex homine.

A. Cilia.

B.B. Oscula ductuum, per quos humor quidam excernitur.

C. Puncta lachrymalia.

D. Glandulam lachrymalem, in qua varia foramina, seu oscula hiantia cernuntur.

FIG. IV. Corneam humanam, facie posteriore visam, repræsentat, in qua videnda sese exhibent corneæ margo, ligamentum ciliare, processus ciliaris, circulus iridis minor, & pupilla.

A. Ligamentum ciliare.

B. Processus ciliaris musculosus.

C. Circulus minor processus ligamenti ciliaris, in quem desinunt tendines processus ciliaris. Dictus circulus minor processus ciliaris, facie ante-

van een Walvis de dikte heeft van een dik papier.

De II. FIGUUR, wyst ons aan het oogh van een Walvis; en dat na de lenghte doorgesneden.

A. Het Net wyse vlies.

B. Het aderighe vlies, aan wiens binnenste zijde het Ruyschen nogh vast zit.

C. Het harde vlies.

De III. FIGUUR, wyst ons aan 't meeste gedeelte van de twee opperste ooghschellen van een mensch.

A. De hayrtjens der ooghschellen.

B.B. Die mondekens der canaaltjens, waar door een sekere voght komt te passeren.

C. De traanstippen.

D. Het traan kliertjen, waar in verscheyde gapende mondekens, of gaatjens gesien worden.

De IV. FIGUUR, verbeelt ons de aghterste zijde van het hoorn-vlies, uyt een mensche, waar in ons te voren komt de rand van 't hoorn-vlies, den hayr wyse band, als mede desselfs aanhanghsel, den kleene circul van den regenboogh, en oogh-appel.

A. De hayr-wyse band.

B. Het spierighe aanhanghsel van den hayr-wyse band.

C. De klenen circul van den aanhangh des hayr-wyse bands, waar in dat de peeskens van 't geseyde uytsteeksel komen te eyndigen. Dese geseyde klenen circul van het uytsteeksel van den

anteriore visus, nuncupatur à me *Circulus minor Iridis;* Iris enim est facies exterior, processus lig. ciliaris, facies interior.

D. Pupilla.
E. Corneæ margo.

FIG. V. Exhibetur processus ciliaris musculosus cum ejusdem tendinosis fibris &c. Notandum interim, hanc figuram esse factam, ope microscopii, unde naturali magnitudine multis numeris auctior facta.

A. Tendinosa substantia processus ciliaris.
B. Musculosa ejusdem substantia.
C. Circuli minoris fibræ circulares. pupillæ constrictioni destinatæ, quas sculptor hic justò distinctius repræsentavit, nam in objecto ipso non ita luculenter visuntur.

FIG. VI. Ostendit oculum Balænæ transversim bisectum.

A. Sclerotica, cujus crassities admiranda.
B. Sclerotica, cujus crassities hic quidem videtur diminuta, sed Choroidea ita propullulat extra Scleroticam, ut

den hayr-wyse band van voren gesien zynde, word van my geheten, den klenen circul van den regenboogh, want 't geen van buyten regenboogh word geheten, is van binnen de aanhangh van den hayr-wyse band genoemt.

D. Den oogh-appel.
E. Den rand van 't hoorn-vlies.

In de V. FIGUUR, word vertoont het spierigh aanhangsel van den hayr-wyse band, met desselfs pesige fiberkens, &c. aanmerkt ondertusschen dat dese figuur gemaakt is door toedoen van een vergroot glas, waar door dat deselve hier veel grooter vertoont werd, als wel natuurlijker wyse is.

A. De pesighe substantie van den hayr-wysen band.
B. Het spierig wesen van den hayr-wysen band.
C. De circulaire fibren, of rontom loopende draden, van den klenen circul, dienende om d'oogh-appel te vernauwen, dewelke den plaatsnyder hier wat te perfect heeft verbeelt, want in 't voorwerp selfs en synse soo wel niet te zien.

De VI. FIGUUR, vertoont een dwers doorgesnede oogh van een Walvis.

A. Het harde vlies, 't welk wonderlijk dik is.
B. Het harde vlies, wiens dikte hier ter plaatse wel schynt vermindert te zyn, maar het aderighe vlies puylt hier soodanigh buy-

ut ejus vera craſſities videri haud poſſit.

C. Choroidea.

D. Vaſa ſang: per choroideam diſperſa.

E. Arteria, Choroideam integram ambiens, è qua rami emergunt innumeri, ſurſum repentes.

F. Iridis circulus minor, major autem * notatur.

G. Pupilla.

FIG. VII. Cornea vitulina adumbratur, facie poſteriore viſa. In ea omnia majora apparent, quam quidem in homine.

A. Corneæ margo.

B. Ligamentum ciliare.

C. Proceſſus ciliaris.

D. Circulus minor proceſſus ciliaris, per quem denſa ſerie, & recto quidem tramite, decurrunt tendines proceſſus ciliaris.

E. Pupilla.

FIG, VIII. Demonſtratur humor cryſtallinus vitulinus, cum ejuſdem membranula ambiente, aranea dicta, per quam plurimæ ſunt diſſeminatæ repletæ arteriolæ.

FIG. IX. Humor cryſtallinus

buyten het harde vlies uyt, datmen desſelfs ware dikte niet wel zien kan.

C. Het aderighe vlies.

D. De bloetvaten, door het aderighe vlies verſpreyt.

E. Een ſlaghader loopende rontom het aderighe vlies, uyt deſelve loopen ontelbare takjens opwaarts.

F. De kleene circul van den regenboogh, en werd den groote getekent met een *.

G. Den oogh-appel.

De VII. FIGUUR, vertoont het hoorn-vlies van een kalfs oogh, ſoo als het van aghteren ons voorkomt. In het ſelve komt ons alles grooter te vooren als wel in een menſch.

A. De rand van 't harde vlies.

B. De hayr-wyſen band.

C. Het aanhangſel van den hayrwyſen band.

D. Den klenen circul van het aanhanghſel van den hayr-wyſe band, door dewelke ſeer dik en dight komen te loopen alle de peeskens van 't geſeyde aanhangſel, en dat reght uyt.

E. Den oogh-appel.

In de VIII. FIGUUR, werd verbeelt de cryſtalline voghtigheyt uyt het oogh van een kalf, met des ſelfs omvangend vliesken, 't welk het ſpinnewebbe vlies geheten is, waar door ſeer veele opgevulde ſlaghaderkens loopen.

De IX. FIGUUR, vertoont de

linus è Balæna sese videndum exhibet. Hujus, ut & oculi exilitas admiranda, si ad corporis molem conferantur.

TABULÆ SECUNDÆ Explanatio.

FIG. I. Vesicæ humanæ inversæ portionem maximam exhibet; hujus superficies interior jam exterior facta, innumeris excrescentiis membranosis, & ramosis prædita est, ob calculi, quo laboraverat patiens, attritionem.

A. Vesicæ crassities prodigiosa, id quod calculosis satis familiare.

B. B. Excrescentiæ ramosæ & membranosæ.

C. Vesicæ fundus, nullis excrescentiis ditatus, utpote à calculo non læsus.

D. Superficies Vesicæ exterior, quæ ab inversione interior facta.

FIG. II. Demonstratur mulieris, utero gerentis, portio Vesicæ, cujus fibræ undique

de crystalline voght uyt een Walvis; 't Is te verwonderen, dat dese crystalline voght, als mede het geheele oogh, soo bysonder kleen zijn, na proportie van de groote van 't lighaam van dese vis.

Uytlegginghe van de TWEDE PLAAT.

DE I. FIGUUR vertoont het grootste gedeelte van een omgekeerde blaas van een mensche, dese hare inwendighe oppervlakte, vertoont sigh hier nu uytwendigh, en is deselve beset met een ontelbaar getal van vliesighe en takkighe uytwassen, en dat van wegen het vryven des steens, waar mede den lyder beladen was geweest.

A. De ongemene dikte van de blaas, 't geene gemeen is aan die geene, dewelke met de steen gequelt zyn.

B. B. Vliesighe en takkighe uytgroeysels.

C. De grond van de blaas, met geen uytgroeysels beset, nadien dese plaatze van de steen niet en is beledight.

D. De buytenste oppervlakte van de blaas, die hier nu door het omkeren, de binnenste is geworden.

In de II. FIGUUR werd getoont een stuk van de blaas van een swanger gaande Vrouw, waar van

que obsitæ sunt arenulis minutissimis.

FIG. III. Portionem hepatis Hydropici indigitat.

A. Superficies, ob cellulosam constitutionem admodum inæqualis facta.

B. Cellulæ, aut vesiculæ, limosam substantiam continentes; suntque adeò numerosæ, ut hepar, totum quantum, ex hisce constet.

FIG. IV. Exhibetur calculus equinus minor per alvum rejectus.

FIG. V. Demonstrat portionem calculi majoris per alvum ejusdem equi rejectam, quæ serræ ope partim; partim quoque vi in duas partes fracta: in ejus medio foveola reperitur, quam granum avenæ, in intestino hærens, formavit, dum calculosâ substantiâ obduceretur avena.

A. Lamellæ calculosæ variæ, ex quibus constituitur portio calculi exterior.

B. Substantia calculi interior, in qua laminæ minus visibiles.

van de fiberen of draden alsints met seer kleene steentjens beset zyn.

De III. FIGUUR wyst ons aan een stuk des levers van een watersughtigh mensche.

A. De oppervlakte, dewelke by ster ongelijk is, wegens de celluleuse gesteltheyt.

B. Cellekens, of blaaskens, een taye substantie in haar onthoudende; en sijn dese soo menighvuldigh, dat de gantsche lever, daar uyt is bestaande.

In de IV. FIGUUR werd vertoont een steen, dewelke een paert gelost heeft door 't fondament.

De V. FIGUUR wyst ons aan een stuk van een groote steen, die 't selve paert door het fondament quyt is geworden: en is dese ten deele door een saagh, ten deele door brekinghe in twee deele gescheyden. In 't midden van deselve wierd een kleyn kuyltje gevonden, 't welk een graantje haver, in 't gedarmte vast geseten zynde, geformeert heeft, terwyl 't selve alsints omvangen wierd van de steenighe substantie.

A. Verscheyde steenighe schellen, waar uyt dit stuk steens uytwendigh is bestaande.

B. De binnenste substantie des steens, in dewelke dese steen min schelaghtigh word bevonden.

C.

C. Foveola ab avena producta.

FIG. VI. Alteram partem dicti calculi exhibet, in qua granum avenæ, post disruptionem, remansit.

A. Portio à serra læsa.

B. Portio vi fracta.

C. Granum avenæ in calculi medio hærens.

Not. Interim Nob. Domin. Blok hanc partem secum sumpsisse, ita ut una tantum pars in hoc meo Thesauro reperiatur.

C. Het kuyltje, van het graantje haver voortgebracht.

De VI. FIGUUR wyst ons aan het andere deel des steens, waar in het haver graantje na het breken des steens is blyven zitten.

A. Het gedeelte des steens, 't welk door de saagh is gescheyden.

B. Dat gedeelte, 't welk door gewelt gebroken is.

C. Het haver graentje, zittende in 't midden van de steen.

Aanmerkt ondertusschen, dat den Ed: Heer Blok, dit gedeelte na sigh heeft genomen; soo datter maar een stuk in myn Cabinet gevonden word.

TABULA III

HYdrocephalum exhibet, sex aut septem mensium cujus caput prodigiosæ magnitudinis est.

Inter manus & caput Placentæ portionem posui, ut caput liquori innatans, in Phialæ medio detineretur; estque dicta portio placentæ ruditer delineata, quia mihi animus non erat placentæ veram constitutionem hoc loco exhibere; hanc autem reperiet B. L. Tab. VI. Fig. 2. hujus Thes. secundi.

De DERDE PLAAT

VErbeelt een waterhoofdigh Kint, van ses of seven maanden, wiens hooft byster groot is.

Ick heb een stuk des moerkoeks gelegt tusschen 't hooft en handen, ten eynde 't hooftje, in de vogtigheyt leggende, in 't midden van 't glas gedwongen wierd te blyven leggen, en is dit stuk moerkoeks rou afgebeelt, om dat myn voornemen niet en was, desselfs ware gesteltheyt hier te vertonen, maar sal den beminden leeser 't selve vinden in de VI. Plaat, Fig. 2. van dit twede Cabinet.

TABULA IV

Quinque Figuras demonstrat cujusdam substantiæ heterogeneæ, membris copiosis multorum fœtuum, trium præter propter mensium, onustæ, & in lucem editæ, paulò post fœtum Hydrocephalum supradictum, idque ex eadem muliere.

FIG. I. Portio substantiæ heterogeneæ membris dictis onusta, exhibetur.

A. Os femoris durum, carne & periostio denudatum.

B. Digitus singularis vel pedis, vel manus, id quod non bene discerni potest.

C. Patella cartilaginea, circa genu alterius ossis femoris sita.

D. Genu cartilagineum.

E. Pes.

F. Manus, cujus digiti imperfecti, & male conformati.

G. Pes alter.

H. Manus perfecta.

I. Duo digiti minus perfecti.

FIG. II. Majorem molem supradictæ substantiæ, membris variis ditatam, ostendit; nec

De VIERDE PLAAT

VErtoont vyf figuuren van een bysondere en vreemde substantie, vervult met veele ledematen van veele Kinderkens, ontrent 3 maanden gedragen zynde; en zyn dese zaken ten voorschyn gekomen, even na de geboorte van het voorgemelde waterhoofdig kintje van deselve vrou.

De I. FIGUUR wyst aan een gedeelte van een bysondere en vreemde substantie, met de geseyde Ledematen vervult.

A. Het dybeen, 't welk hard en ontbloot is, van vlees en beenevlies.

B. Een eenighe vinger of toon, 't welk niet wel te onderscheyden is.

C. Een kraakbeenighe knieschyf, geplaast ontrent de knie van een twede dybeen.

D. Nogh een kraakbeenighe knie.

E. Een voet.

F. Een hand, wiens vingeren onvolmaakt of wanschapen zyn.

G. Een twede voetje.

H. Een welgemaakte hand.

I. Twee vingeren, die niet soo wel geschapen zyn.

De II. FIGUUR vertoont een grooter gedeelte van de bovengemelde substantie, met verscheyde

nec non fœtum ejusdem ætatis, Thorace & capite substantiæ supradictæ ita intricatis, & connatis, ut neque caput, neque Thorax conspici possint.

A. Duo crura, male conformata & tortuosa, quibus associatur

B. Brachium incurvatum, cum annexa manu.

C. Pes è superiore parte hujus substantiæ emergens, neque ullum commercium cum prædictis habens.

D. Corpora subrotunda, membranacea, cartilaginea, cellulosa.

E. Fibræ, aut vascula sanguinea; id quod discernere nequeo, utpote non repletæ materia ceracea.

F. Membrana magna, limosâ materiâ referta.

G. Abdomini analogum quid, è cujus medio, parte inferiore, propendet peni simile quid.

FIG. III. Minorem portionem substantiæ prædictæ exhibet, è qua emergit,

A. Femur unius fœtus trium fere mensium.

B. Ossa Tibiæ & suræ alterius fœtus, quæ carne & periostio

scheyde Ledematen ook voorsien zynde; als mede een Schepseltje van die selve ouderdom, wiens hoofje en borst soodanigh verwart, en begroeyt zyn, in die stoffe, dat mense niet zien en kan:

A. Twee beenen krom en wanschapen, waar nevens nogh een

B. krom armtje gevonden word.

C. Een voetje voortkomende uyt het bovenste gedeelte van dese selfstandigheyt, en heeft 't selve geen gemeenschap met het voorgaande.

D. Vliesighe, en ook kraakbenighe rondaghtige deeltjens.

E. Fiberkens, of wel bloetvatjens, 't welk niet wel te onderscheyden is; nadiense niet opgevult en zyn.

F. Een groot vlies met een taye slymerighe stoffe vervult.

G. Iets, 't geen een buykje verbeelt, uyt wiens midden een verheve deeltje uytpuylt als ware het een roedeken.

De III. FIGUUR verbeelt een kleynder portie van deselve substantie, waar uyt dat dese volgende zaaken komen uyt te kyken,

A. De dye van een Kintje van ontrent 3 maanden draghts.

B. Het scheen-en dybeen, van een ander Kintje, dewelke van

ſtio denudata, ſitum tranſverſum occupant.

C. Pes extremus ejuſdem fœtus, ut videtur, paululum tamen à dictis oſſibus ſuræ & tibiæ ſeparatus eſt. Sub dicto pede extremo apparet adhuc digitus ſingularis, quem notavi eâdem literâ C. peculiari tamen lineâ.

D. Duo pedes ſine tibiis aut femoribus, emergentes è regione dictorum artuum.

E. Tibia.

F. Pes extremus.

FIG. IV. Explicatio, qua exhibetur portio ejuſdem ſubſtantiæ, ſine ullo membro viſibili.

A. Particulæ partim celluloſæ, partim cartilagineæ.

B. Partes membranoſæ.

C. Vaſculoſæ particulæ.

FIG. V. Luſtratur quoque portio ſupradictæ ſubſtantiæ, è cujus infima parte prodit integrum crus.

A. Os tibiæ carne privatum.

B. Particulæ vaſculoſæ.

C. Celluloſæ particulæ membranaceæ.

D. Pes extremus,

E. Os femoris.

vlees en beenvlies ontbloot ſijnde, over dwersgeplaaſt zyn.

C. Het voetje van 't ſelve Kintje, ſoo het ſchynt, want het is een weynigh van de geſeyde beenderen afſtaande. Hier doet ſigh nogh een eenſame vinger op, den welke ick aangeweſen hebbe met deſelve letter C. edogh met een byſonder linie.

D. Twee voeten ſonder ſcheenen of dyen, voortkomende uyt een geheel andere, en tegens over ſtaande plaatſe.

E. Een ſcheentje.

F. Een voetje.

De uytlegginghe van de IV FIGUUR, waar in ons vertoont werd een gedeelte van de bovengemelde ſelfſtandigheyt, ſonder dat men daar eenighe ledematen in zien kan.

A. Celluleuſe en ten deele kraakbeenighe partyen.

B. Vlieſighe deeltjens.

C. Vatighe deeltjens.

In de V. FIGUUR, werd ook geſien een portie van de bovengemelde ſubſtantie, uyt wiens onderſte gedeelte voortkomt een geheel been.

A. Een vleesloos ſcheenbeentje.

B. Vatige deeltjens.

C. Vlieſighe en celluleuſe deeltjens.

D. Het voetje.

E. Het dybeentje.

TABULA V.

FIG. I. Infantis ſtomachus, cum annexis Gula & omento, demonſtratur.

A. Gula, cum ejus fibris muſculoſis longitudinalibus.

B. Arteriæ per ſuperiorem ſtomachi partem decurrentes.

C. Arteriæ per inferiorem partem diſtributæ, quarum rami majores ceu ſubitò detruncari videntur, cum contra aliæ interiora petant, aliæ verò per omentum diſtribuantur.

D. Stomachi exitus, ſeu Pylorus.

E. Omentum myriadibus vaſculorum ſang: nullis autem foraminibus, præditum.

F. Os ſuperius, ſeu introitus ſtomachi.

FIG. II. Hominis proveĉtioris ætatis portio ſtomachi inverſi exhibetur,

A. Plicæ interiores nonnihil prominentes extra ſuperficiem interiorem ſtomachi.

B. Pori innumeri.

FIG. III. Repræſentat portionem ſtomachi humani inverſi,

De VYFDE PLAAT.

IN de I. FIGUUR werd vertoont de maagh van een Kint, met desſelfs flokdarm, en het Net.

A. De flok-darm, met desſelfs ſpierighe draden, dewelke na de langhte loopen.

B. Slaghaderen, loopende door het bovenſte van de maagh.

C. Slaghaderen, door het onderſte gedeelte verſpreyt, welkers groote takken ſchielijk ſchynen afgeſneden te worden, daar ter contrarie ſommighe der ſelve, ten dele binnewaarts loopen, andere werden ook verſpreyt door het Net.

D. Des maaghs uytgangh.

E. Het Net, met duyſende van bloetvatjens, en gantſch geen gaatjens beſet.

F. De krop, of ingangh des maaghs.

In de II. FIGUUR werd ons verbeelt een ſtuk van een omgekeerde maagh, van een bedaaght menſche.

A. De inwendighe rimpelen, en vouwen van de maagh, die een weynigh uytſteken, buyten de inwendighe ſuperficie.

B. Ontelbaare openinghtjens of gaatjens, die men *pori* noemt.

De III. FIGUUR verbeelt een ſtuk van een omgekeerde menſche

versi, supra pylorum abscissam.

A. Locus, ubi plicæ non apparent, sed exiguorum monticulorum rotund: instar, intima superficies propullulat.

B. Interstitia cellulosa, seu nova apparentia, de qua mentionem feci Fol. 30.

C. Pylorus.

FIG. IV. Portionem stomachi denotat, in qua dicta interstitia cellulosa exhibentur naturali magnitudine longe majores, utpote microscopii ope ita sculptæ.

Not. Dicta interstitia, in ea parte stomachi ruminantium reperiri, quæ belgice dicitur de **Kraagh**/ easque quadrangulares & admodum capaces esse, vel lippis & tonsoribus notum. In homine verò, minutissimæ sunt, & formâ diversâ.

TABULÆ VI Explicatio.

FIG. I. Portio venæ portæ hepatis vitulini.

FIG. II. Portio venæ & arteriæ placentæ urerinæ muliebris.

FIG.

sche maagh, boven den uytgangh afgesneden.

A. Die plaats, alwaar geen rimpelen of vouwen, maar wel eenighe ronde verheventheden, bergswys, haar opdoen.

B. Celluleuse tusschen scheytselen, of nieuwe verschynselen, waar van mentie gemaakt word Fol. 30.

C. Des maaghs uytgangh.

De IV FIGUUR vertoont ons een stukje van de maagh, waar in de geseyde celluleuse tusschen schytselen werden aangewesen, en dat door een vergroot glas, waar door alles hier grooter voorkomt, als wel natuurlijker wyse.

Hier moet men aanmerken, dat dese geseyde tusschenschytselen ook gevonden worden in dat gedeelte van de maagh der herkauwende dieren, 't welk in onse tale geheeten is de *Kraagh*, en dat deselve aldaar seer groot, en vierkantigh zyn, 't welk een yder meer als wel bekent is. In een mensch synse daar en tegen seer kleen, en van verscheyde forme en gedaante.

Uytlegginghe van de SESDE PLAAT.

DE I. FIGUUR wyst aan een stuk van de poort ader van een Kalf.

De II. FIGUUR een stuk van de ader en slaghader van een moerkoek uyt een Vrouw.

De

FIG. III. Venæ cavæ, per hepar disperſæ, Ramulus.

FIG. IV. Ramus Venæ portæ humanæ.

FIG. V. Ramus Arteriæ ſplenicæ vitulinæ.

FIG. VI. Portio tunicæ intimæ uteri ovini gravidi, per quam myriades vaſorum novorum lumbricalium viſuntur diſtributa, ſuntque tranſparentia, ſuccumque præparantia, pro fœtus, in utero hoſpitantis, alimento.

FIG. VII. Vaſorum ſanguineorum maxima parte renis ſubſtantiam conſtituentium curſus vermicularis, exhibetur.

Not. Interim hic nil niſi dictorum vaſorum curſum repræſentari; in poſterum ſingulorum ramuſculorum extremum diſtinctius exhibere animus eſt, ſingulas enim extremitates, ceu glomum repræſentant; in hepate verò, ut & liene, penicillum.

FIG. VIII. Portio tunicæ chorii vitulini monſtratur, cujus vaſcula ſang: ſunt repleta, ad ultimas extremitates uſque.

Theſ. II. Not.

De III. FIG. Een takje van de hol ader des levers uyt een menſch.

De IV. FIG. Een tak van de Poort ader uyt een menſch.

De V. FIG. Een tak van de ſlaghader des Milt, uyt een Kalf.

De VI. FIG. Een gedeelte van het binnenſte vlies van een bevrught Schaap, waar door duyſende van op nieuws uyt gevonden wormwyſe vaatjens verſpreyt zyn; en zyn deſe doorſchynend, en die ſappighe ſtoffe toebereydende, dewelke dienſtigh is om de vrught te voeden, ſoo langh deſelve in de lyſmoeder haar verblyft heeft.

In de VII. FIG. Werd ons voorgeſtelt de worm-wyſe cours, van de bloetvaten, dewelke, voor 't grootſte gedeelte, de ſubſtantie der nieren uytmaken.

Aanmerkt ondertuſſchen, dat hier niets voorgehouden word, als alleen die geſeyde cours der bloetvaten; en is myn voornemen in 't toekomende de uyteynden van yder takjen te verbeelden, want yders uyteynde doet ſigh op als een kleyn kluwentje; die van de lever en milt daar en tegen als kleyne penceeltjens.

In de VIII. FIG. werd verbeelt een ſtuk van het vlies Chorion uyt een Kalf, wiens bloetvaatjens tot het eynde toe vervult zyn.

Not. B. L. hic quidem adſpicit ramulos minutiſſimos, ſed verò in objecto ipſo, averſa luce viſo, dictæ extremitates variis locis mentiuntur maculas.

Præterea conſideratione dignum eſſe cenſeo horum vaſculorum extremum neutiquam habere reptatum convenientem cum vaſculis hepaticis, lienalibus, renalibus, aut placentæ uterinæ,

Den B. Leeſer aanſchouwt hier wel ſeer kleyne en fijne takjens, edogh in 't voorwerp ſijn deſelve ſeer veel fijnder, ja 't voorwerp ſelfs van 't light af geſien zijnde, ſoo vertoonen haar deſe uyteynden, op verſcheyde plaatſen als vlakken.

Hier en boven ſoo is 't conſiderabel dat het uyterſte deſer vaten in opſighte van cours, gantſch geen overeenkomſt en heeft met die van de nieren, lever, milt, of moerkoek.

F I N I S.

VIRO NOBILISSIMO ET CLARISSIMO;

JOS: PITTON TOURNEFORTIO,

BOTANICORUM HUJUS SECULI

FACILE PRINCIPI,

E REGIA SCIENTIARUM ACADEMIA,

DOCTORI FACULTATIS MEDICÆ

PARISIENSIS,

ET

BOTANICES IN HORTO REGIO

PROFESSORI,

AMICO VETERI,

TERTIUM HUNC THESAURUM

L. M. Q. D.

FREDERICUS RUYSCHIUS

FREDERICI RUYSCHII

Anatomiæ & Botanices Professoris

THESAURUS ANATOMICUS TERTIUS.

Cum Figuris æneis.

HET DERDE ANATOMISCH CABINET

VAN

FREDERIC RUYSCH,

Professor van de Anatomie en Botan.

Met Kopere Platen.

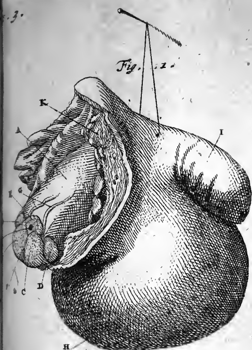
AMSTELÆDAMI,

Apud JOANNEM WOLTERS, 1703.

Thes: 3.
TAB: 1.
C. Huyberts.
ad. vivum Sculpsit

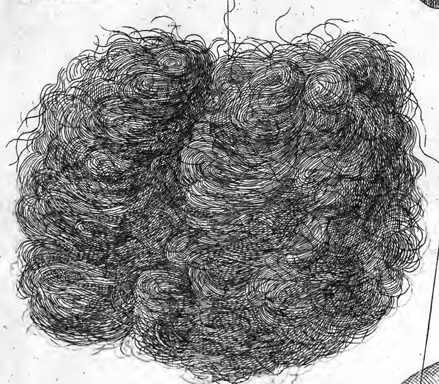
Tab. I.

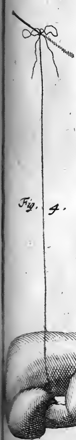
C. Huyberts ad vivum Sculp.

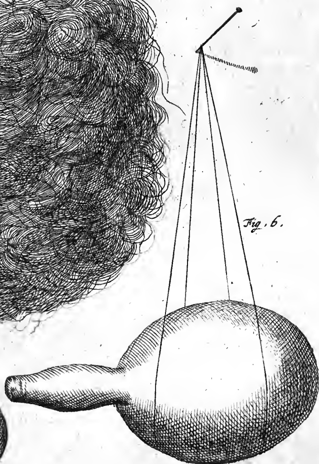

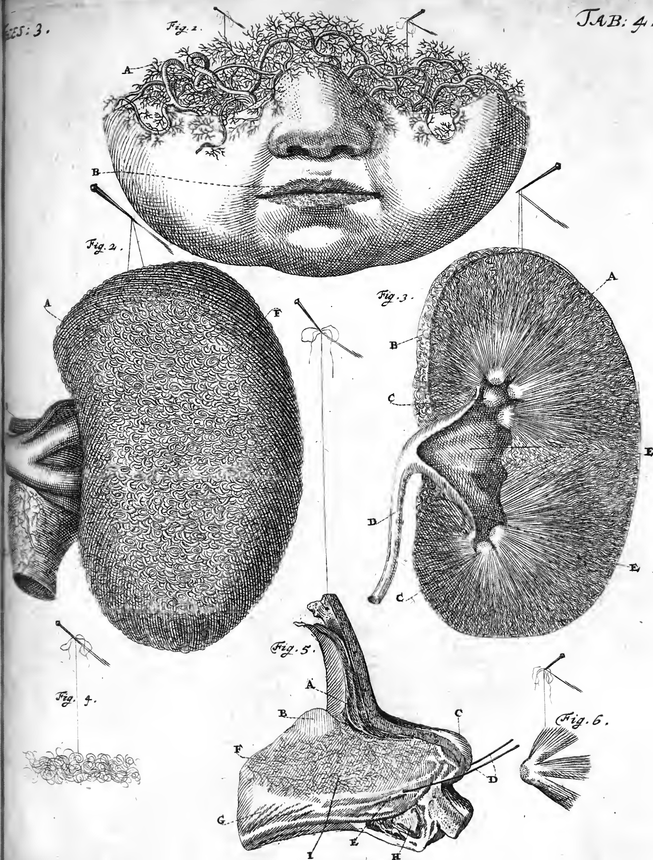

Huiberts. ad. vivum. sculpsit.

C. Huijberts. ad vivum sculp.

THESAURUS ANATOMICUS TERTIUS.

Ex Ligno Indico variegato confectus, sequentia in sese continet.

PRimò, in fundi medio occurrit Pedamentum ex Ligno juglandis confectum, cui imposita rupes artificialis, ex calculis humanis composita, cujus fundamentum rupes naturalis, cui innituntur omnis generis calculi humani, & tanto quidem numero, ut tota rupes naruralis visum aufugiat.

Dicta Rupes magnitudine superat rupem in Thesauro primo figurâ primâ descriptam & expressam. Vide hancce secundam Rupem Tab. I. Thes. 3. quam hac inscriptione exornavit magni nominis Poëta Clarissimus Petrus Francius.

QUID SUMUS, AUT QUIDNAM NOSTRI POST FUNERA RESTAT?
ADSPICE: NIL ALIUD, NUDA NISI OSSA, VIDES.
CALCULUS, ET VASTUS LAPIDUM, QUEM CERNIS, ACERVUS,
QUAM SIT VITA HOMINUM PLENA DOLORE, DOCET.

Thes. III.

Het Derde ANATOMISCH CABINET.

Gemaakt van gevlamt Indiaansch Hout, waar in dese navolgende zaken onthouden werden.

VOor eerst komt ons in't midden van de grond een Nooteboome Pedestal te vooren, waar op een na de konst gemaakte Rotssteen geset is, dewelke toegestelt is uyt allerhande Steenen, die in 's Menschen lighaam gegroeyt zyn, en is het fondament hier van een natuurlijke Steenrots, waar op alle dese Steenen van Menschen zijn vastgemaakt, dewelke zoo veel in getale zijn, dat men de natuurlijke Steenrots geensints meer sien en kan.

Dese geseyde Steenrots, van dit derde Cabinet, overtreft in groote die geene, dewelke in de beschryvinge van het eerste Cabinet afgebeelt staat. Ziet de Figure van dese tweede Steenrots Cab. 3. Fig. 1. dewelke den groote Poëet en Professor Petrus Francius met eenige Vaersen in 't Latyn verciert heeft, en hier vertaalt zynde, aldus luiden:

WAT ZYN WE TOCH! WAT BLYFT 'ER OVER NA ONZ DOODT!
ACH! ZIET HET, 'T IS MAAR BEEN, GY ZIET HET DOR EN BLOOT:
BLAASSTEENEN, ZIET GY HIER, BY ROTSEN EN BY HOOPEN:
MEN LEERT HOE 'T LEVEN WORT DOOR STORM VAN SMERT BELOOPEN.

A DIT

EXHIBET HOC TABULIS, HOC VERBIS EXPLICAT, URBIS RUISCHIUS AMSTELIÆ LAUS, MEDICUMQUE DECUS.

In hujus faſtigio ſceleton fœtus immaturi quatuor circiter menſium cum dimidio reperitur, cujus genua inflexa ſunt, capiteque ſurſum converſo, quaſi cœlum adſpicere vellet, manu continet oſſiculum carie exeſum, & ex oſſe femoris expulſum, & ſic hominum miſerias exprimere videtur, eâ inſcriptione:

AH FATA, AH ASPERA FATA!

Sub genibus hujus ſceleti videre licet ingens calculi humani fruſtum, cavitate notabili præditum, in qua continuit alterum calculum, ceu nucleum craſſum: Eſtque dictum fruſtum calami ſcriptorii craſſitie. Vid. Lit. A.

Interim Not. alios calculos humanos ex lamellis tenuibus, alios contra ex lamellis craſſioribus eſſe compoſitos, ſicuti ex aliis, hanc rupem conſtituentibus, patet.

Hinc conſtat Lithotomos nonnunquam male accuſari, cum in operatione, quamvis rite peracta, calculi franguntur, id quod in eorum manu non

DIT TOONT ONS RUISCH, IN ZYN VERSTANDIG TAFEREEL, 'T JUWEEL DER ARTSEN, DAT DEN AMSTEL VIEL TEN DEEL.

In het opperſte van deſe Steenrots vindmen 't geraamte van een onvoldrage Kintje van ontrent vier en een halve Maand dragts, wiens knietjens geboogen ſijnde, het hoofdje opwaarts gewent is, als wilde het den Hemel beſchouwen, hebbende in ſijn handje een ſtuksken van 't dybeen, 't welk door ſcherpe humeuren bedorven en uytgegeten zijnde, van de nature uytgedreven is, waar door het den ellendige ſtaat van de menſchen ſchynt uyt te willen drukken, met dit opſchrift

AGH NOODLOT, AGH BITTER NOODLOT!

Onder de Knietjens van dit geraamte vindmen een groot ſtuk van een ſteen, 't welk in ſigh heeft een merkelijke holte, waar in onthouden is geweeſt een andere ſteen, als een dicke pit, en is dit ſtuk in dikte over eenkomende met die van een Schryf pen. Ziet Letter A.

Aanmerkt ondertuſſchen, dat zommighe Steenen der Menſchen te ſamen worden geſtelt uyt dunne, andere uyt dicke ſchillen, of ſchelfers, gelijk zulks blykt uyt de Steenen, die tot deſe Steenrots gebruykt zyn.

Hier uyt blykt het klaar, dat de Steen-ſnyders zomtyts te onregt beſchuldigt werden, wanneer zy in haar werkingh (al is 't dat ſy het behoorlijk behandelt hebben) beſchuldigt werden, wanneer de Stee-

non est; si enim calculi ex tenuibus lamellis sunt coagmentati, facillime rumpuntur in extractione.

A latere dicti Sceleti adstat Sceleton trium præter propter mensium, una manu gerens tenuissimum Ramulum Arteriosum, ceraceâ materiâ rubrâ ad extremum usque repletum; altera autem tenet fictitiam festucam tenerrimam, confectam ex fibris Vesicæ urinariæ cujusdam mulieris, quæ fibræ tot undique à natura sunt obsitæ calculosis arenulis, ut nil fere, nisi Arenulæ calculosæ conspici possint.

Not. interim, quod Vesica urinaria, è qua desumptæ sunt dictæ fibræ, festucam tenerrimam constituentes, tota quanta, conflata fuerit, ex ejusmodi fibris calculosis, ita ut integra Vesica, à nobis prima fronte visa, quasi lapidea, aut potius ex arenulis calculosis constituta, mihi videretur.

Hujus Vesicæ frustum satis magnum in liquore Balsamico conservo, ut naturalem conservaret constitutionem.

Dictum Sceleton exiguum fe-

Steenen in 't uythalen komen te breken, 't geen nogtans haar niet altoos is te wyten, want zoo de Steenen uyt dunne schelfers bestaan, zoo breken sy ligtelijk in het uythalen.

Aan de zyde van het bovengemelde geraamte, staat nogh een ander geraamte van een onvoldrage Kintje van omtrent drie Maanden dragts, 't selve heeft in sijn een handje een seer dun tackje van een slag-ader, met een rood waschighe stoffe, tot de eynde toe opgevult; in dessels ander handje, heeft het een stokje, gemaakt uyt draden van de water-blaas van een Vrouw, welke draden van de natuur met zoo veel sandighe steentjes beset zijn, dat men naulijks yets anders dan sandige steentjes zien kan.

Aanmerkt ondertusschen, dat de Blaas, waar uyt dese geseyde draaden genomen, en tot een seer dun stokske zijn gemaakt, geheel en al te samen gestelt was uyt zodanige draaden, die alsints met sandighe steentjens beset waren; zoo dat ons dese geheele Blaas in de eerste opslagh van 't oogh, als steenigh of liever, als uyt sandighe steentjens scheen te samen gestelt te zijn.

Van dese Blaas bewaare ick een groot stuk in myne Balsamike vogtigheyd, op dat sy haare natuurelijke gesteltenis zoude behouden.

Dit geseyde kleen geraamte schynt met het stoksken te willen

festucâ suâ capitis constitutionem demonstrare videtur, ea enim sinciput tangens, eorum Anatomicorum errorem detegere videtur, qui existimant sinciput, ut & cætera capitis ossa, eâ ætate, esse cartilaginea, cum contra membranacea sint.

Præterea, in hoc parvo Sceleto luculenter videri potest, quibus in locis, ossea substantia primò visui sese offerat in capite; de his plura in sequentibus.

Ante dictum Sceleton positi sunt tres calculi humani, figura, colore & substantia inter se differentes. Vid. Lit. B. C. D.

Sub dictis in conspectum venit calculus humanus ingens, Lit. E. notatus, superficie æquali & splendens, colore & forma tam accurate Lapidem Bezoardicum Orientalem imitans, ut difficile foret visu ea discernere.

Sub eo cernere licet duos calculos summopere inter se discrepantes, ut Lit. F. & G. notant; horum alter à Lithotomo extractus, superficie est granulosâ; alter verò æquali & quasi polita, in qua instrumenti,

aanwysen de gestalte van sijn hoofdje, want hier mede de opperhoofds beenderkens aanrakende, schynt het te willen aanwysen de dwalinghe der Ontleeders, dewelke sustineeren, dat de opperhoofds, en andere beenderkens van 't hoofd, in die tyd kraakbeenigh zijn, daar se in tegendeel vliesigh zijn.

Daar en boven kan men in dit kleene geraamte ook klaar zien, waar dat de beenagtigheyd sigh eerst aan 't hoofdje komt op te doen; hier van breeder in het toekomende.

Voor dit geraamte zijn drie Menschen Steenen geplaast, in opsigte van figure, couleur en substantie van den anderen onderscheyden. Ziet Letter B. C. D.

Onder dese komt ons in 't gesigt een groote Steen uyt een Mensch, met de Let. E. getekent: zijnde deselve glad en blinckend, ook van couleur en gedaante zoo nau over een komende met een Bezoar-steen, dat men se daar van qualijk zoude konnen onderscheyden.

Hier onder vind men nogh twee Steenen, dewelke seer veel van den anderen verschillen, gelijk sulks de Letter F. en G. aanwysen. Hier van is de eene granuleus of graynigh, en van een Steen-snyder afgehaald, maar de tweede is effen en glad, als ware deselve gepolyst; hier sietmen nogh de kneepe van 't in-

menti, quo extractus est, vestigium comparet.

Pedamentum supradictum hujus rupis ornatur quoque, pone Sceleton supremum, Splene vitulino nitide præparato, cujus Arteria ceraceâ materiâ rubrâ est repleta, & loco Venæ, Sulci luculenter conspici possunt. Quanta autem sit differentia inter Splenem humanum & vitulinum, expressi in Respons. Epist. Anatom. Problem. 4. ad Doctiss. Campdomercum.

Circa Rupis basin cernere licet calculum humanum ingentem & pullum, loco Lit. H. puncto notatum; suntque tales calculi pessimi; observavi enim, quod inter illos pullos calculos, plurimi, (si non omnes) cortices exteriores habeant fragiles; imò successivè quoque frustulatim cum Urina ejiciuntur frequenter ejusmodi calculorum squammæ exteriores, nucleo remanente: cum autem à Lithotomo extrahuntur, raro ægri vitant Libitinam.

Memini me olim observasse in quodam Juvene, qui sæpe per vias urinarias cortices nigros ejiciebat, imitantes corti-ces

't instrument, waar mede deselve is uytgehaalt.

Dese bovengemelde Pedestal, waar op de Steen-rots staat, is ook verciert met de Milt van een Kalf, dewelke seer cierlijk en net is toebereyt, en desselfs slag-ader met een roodwaschachtighe stoffe opgevult, en kan men in dese seer klaar zien de groeven, die in plaats van tacken des Aders, in deselve gevonden werden. Hoe groot een onderscheyt datter is tusschen de Milt van een Mensch, en die van een Kalf, heb ik aangewesen in myne vierde Briefswyse Antwoord, aan den geleerde Heer Campdomerc.

Omtrent de grond van de gezeyde Pedestal ziet men een groote en swarte Steen, dewelke in plaats van met de Letter H, met een stip aangewesen werd; en zijn dese Steenen de slimste, want ik heb ondervonden, dat onder dese swarte Steenen, seer veele, (zoo niet alle) met breeksame schorssen van buyten beset zijn, die in 't wateren stukswyse te vooren komen, het binnenste of de pit nablyvende, en dese Steenen van een Steen-snyder afgehaalt zijnde, zoo komender de Patienten selden van op.

My gedenkt nogh, dat ik eertyds geobserveert heb, dat een Jonghman dikwils swarte schorsse in 't wateren quyt raakte, dewelke de schorsse van swarte boo-

ces fabarum nigrarum, erantque jamjam per urinam ejecti, molles, & proinde sine magno incommodo aut dolore simul cum urina reddebat, brevi autem lapideam & fragilem substantiam adipiscebantur.

boonen geleken : en waren dese uytgewatert zijnde, sagt, en by gevolg loste hyse zonder groot ongemak of pyne, maar een wynig tyds daar na, zoo namen sy een steenige hardigheyd aan.

I. Calculus ingens ex lamellis tenuibus compositus.

I. Een groote Steen uyt dunne schelfers te samen gestelt.

Ad Rupis basin calculus reperitur Lit. K. notatus, prodigiosæ magnitudinis & formæ admirandæ, post mortem à filio meo vesicâ exsectus, componiturque ex senis calculis rotundis, cortice nigricante præditis, quorum unusquisque magnitudine Nucem Moschatam superat; supra hanc compositionem, septimum quoque reperit calculum, qui cum cæteris haud coälitus, ast superimpositus erat, eadem cum cæteris magnitudine.

Voor op de grond van 't Pedestal, vindmen een seer groote, en wonderbaare Steen, getekent met de Letter K dewelke myn Zoon na de dood uyt de Blaas gesneden heeft, en is deselve te samen gestelt uyt ses ronde Steenen, yder omvangen van een ronde en swarte schorsse, waar van yder de groote van een N. Muschaat komt te over treffen, en boven dese ses te samen gestelde Steenen, heeft hy doenmaals ook nog een sevende gevonden van deselve grootte, leggende los boven op de ses te samen vast sittende Steenen.

L. Calculus magnus Moriformis.

L. Een groote Steen, een Moer-besie van gedaante gelykende.

E Regione hujus Sceleti reperitur & tertium Sceleton fœtus humani quatuor præter propter mensium, manu gerens intestinula fœtus Ovini minimi, suntque repleta ceraceâ materiâ subnigrâ, meconium repræsentante, mesenterio cohærentia, arteriolisque re-

Tegen over het laaste aangeroerde kleene geraamte, vind men nogh een derde geraamte van een onvoldrage Kintje, van ontrent vier Maanden dragts, 't selve heeft in sijn handje, een party darmtjens van een onvoldrage Vrugtje uyt een Schaap, dewelke met een swart-waschagtige stoffe opgevult zijn, representeerende

repletis instructa : altero autem brachio continet Vasa Testiculorum humanorum Pampiniformia, ceraceâ materiâ rubrâ repleta, hujus Inscriptio talis est

PRIMA, QUÆ VITAM DEDIT, HORA CARPSIT.

Considerandum circa omnia Sceleta, hanc & cæteras Rupes ornantia, quod nulla eorum fulcro ferreo, ligneo, aut æneo innituntur, uti facere solent Anatomici, ast propriis pedibus innituntur.

M. M. Calculi duo combinati, supra quos reperitur calculus mediocris magnitudinis Lit. N. notatus.

O. Calculus magnus, maximi Mori fructum imitans.

P. ——Aspera superficie.

Ante rupis pedem quartum decumbit Sceleton, trium circiter mensium cum dimidio, cujus manu continet *Hemerobium* Hoefnagelii, quæ *Ephemeris* vocatur Dortmanno, diciturque mane esse infans, ju-

rende de swarte darms vuyligheyd, die men in de Kinderkens vind, zoo lang sy in 's Moeders lighaam gehuysvest worden: dese darmtjens zijn nogh vast aan haar Darmscheel, en de Slagaderkens met een wasaghtige stoffe opgevult; het omhelst ook met sijn ander handje de præpareerende zaadvaten van een Manspersoon, dewelke met een roodwassighe stoffe vervult zijn: Het devys van dit geraamte is.

'T EERSTE UUR, DAT MY 'T LEVEN GAF, 'T SELVE HEEFT MY HET WEDER BENOMEN.

Considereert ondertusschen B. Leezer, dat alle dese kleene Geraamtens, die op dese en andere Steen-rotsen staan, geen steunsel hebben van dit, of dat ysertje, houtje, of koperdraatje, gelijk de Ontleeders gewoon zijn te doen, maar deselve staan op haar eygen beenen.

M. M. Twee te samen gevoegden Steenen, en boven deselve nogh een van middelmatige groote, getekent met de Letter N.

O. Een groote Steen gelykende een seer groote Moer-besie.

P. Een andere rouw van oppervlakte.

Voor op het Pedestal leyt een kleen geraamte, zijnde het vierde in ordre, en is het selve van ontrent drie en een halve maand dragts, in wiens handje onthouden werd een bloedloos Diertje, het welk men *Ephemeris* en in onse tale *Haft* noemt, waar van getuygt word

juvenis meridie, vesperi senio confici & mori. Itaque ut vitæ nostræ brevitas exprimeretur, ejusmodi insectum manu continet dictum Sceleton, cum hac inscriptione.

QUASI HERBA SOLSTITIALIS PAULISPER FUI, REPENTE EXORTUS SUM, REPENTE OCCIDI.

Not. ossicula hujus Sceleti nitidissima esse, naturali gesticulatione haud neglecta.

Q. Q. Duo ex istis calculis angularibus, de quibus facta mentio in Thes. 1. Tab. 1. Lit. D. D.

R. R. Duo calculi superficie asperata, quorum unus ad dicti Sceleti pedes, collocatus, alter vero capitis vertici præpositus.

Cæteri omnes aut per vias urinarias excreti, aut post mortem Vesica aut renibus exsecti sunt.

Præterea hic conspicere licet Testiculi humani Tunicam Vaginalem, peculiari pedamento innitentem, supra pedamentum Rupem dictam sustinens, estque dicta Tunica quasi flatu distenta, nec non musculo Cremastere, vasisque sanguineis repletis prædita.

Ulti-

word, dat het 's morgens geconsidereert moet worden als een Jong geboore Kindje, 's middags als een Jongeling, en 's avonds als een uitgeleeft en stervend Mensch: weshalve om de kortheyd des levens af te beelden, zoo heeft het geseyde kleen geraamte dit bloedeloose Diertje in de hand, met dit opschrift:

GELYCK EEN BLOEME DES VELDS BEN ICK SCHIELYK OPGEGAAN, EN WEDEROM WEGH-GERUCKT.

Aanmerkt dat de Beenderkens van dit geraamte seer wit zyn, en dat het geraamte natuurlyke geste heeft in 't leggen en aangrypen.

Q. Q. Twee van die Hoekige Steenen, waar van gewagh gemaakt is in de beschryving van 't I. Cabinet Tab. I. Lett. D. D.

R. R. Twee rouwe Steenen, waar van de eene aan de voetjens van 't laast geseyde geraamte is geplaast, de tweede tegens het hoofd van het selvighe.

De rest van de Steenen zijn alle door de Waterwegen gelost, of na de dood uyt de Blaas of Nieren gehaalt.

Daar en boven komt ons hier op dese Pedestal te vooren, het Scheevlies van een der Testiculen van een Mans persoon, 't welk gestelt is op een kleen rond particulier pedestalletje, staande mede op de groote Pedestal, en is dit Scheevlies als met wind vervult, en ook met desselfs optrekkend Spiertje, en opgevulde Bloedvaatjens voorsien.

Voor

Ultimò à latere dictæ tunicæ Vaginalis occurrit quintum Sceleton fœtus humani trium circiter mensium cum dimidio, gerens calculum parvum, è pulmone humano tussi ejectum & a capillo dependentem, cum inscriptione,

O, QUAM DURA PREMIT MISEROS CONDITIO VITÆ!

Hisce omnibus calculis interpositi sunt Rami arteriosi, foliis nudatæ arboris ramos repræsentantes; qui loco sanguinis, ceracea materia rubicundissima artificiose sunt repleti, & calculos inter se continent, rupemque firmiorem reddunt. Quam subtiles sint dictorum ramorum extremitates, ex figura annexa liquet.

A latere dextro dictæ rupis sequentia visuntur.

N°. I. Phiala in liquore limpidissimo continens brachium & manum fœtus humani jamjam nati.

Not. 1. Hoc objectum quantumvis à multis annis conservatum, adhuc vivere videtur, utpote naturali colore rubicundo præditum.

2. Manus, ut & digiti, ita sunt dispositi, ut naturalem actionem repræsentent, qualem formamus, quando indice di-

Voor 't laaste komt ons hier nogh te vooren het vyfde, geraamte van een onvoldrage Kintje, van ontrent drie en een halve maant, van wiens hantje afhanght aan een haartje, een kleen Steentje, 't welk door 't hoesten uyt de Longh gelost is, met dit opschrift.

ACH, HOE ELENDIG IS DEN STAAT, DER MENSCHEN IN DIT LEVEN!

Tusschen alle deseSteenen staan tacken van Slag-aderen, representeerende bladerloose tacken van Boomen, dewelke in plaats van bloed, met een Rood-wassige stoffe konstigh opgevult zyn, waar door niet alleen de steenen, maar ook de Rots selfs, vastigheyd bekomen. Hoe subtyl de uyteynden van de geseyde Slag-aderen zyn, blykt uyt dese bygevoegde Figuur.

Op deselve planck, waar op de Steen-rots is geplaast, komt ons aan desselfs regter zyde voor.

N°. I. Een vlesje, in sigh ontshoudende, in een seer heldere vogt, het armtje en handtje van een jongh geboore kindje.

Aanmerkt ten eersten: Hoewel dit voorwerp lange Jaaren alzoo bewaart is geworden, zoo schynt het nogtans nu nogh te leven, door dien het met syn natuurlyke roode couleur begaaft is.

Ten tweeden: De dispositie van de Hand en Vingeren, is zoodanigh, datse soo een natuurlyke actie verbeeld, gelyk men gewoon

digito hoc vel illud designamus; Indice itaque extenso, indigitat lamellas Cerebelli humani, cujus substantia medullaris veluti arboris Ramos repræsentat.

3. Ornamenti gratia, ut & aversationem omnem arcendi causa, brachium ornatur manica, ex linteo raro confecta, ornamentoque fimbriaceo instructa.

N°. II. Fauces, Lingua, ut & portio Maxillæ inferioris infantis nitidissimè præparata & conservata; præbent enim omnia speciem viventium.

Not. 1. Ubi Arteriarum sublingualium trunci repant, & qua via incedant in sinistro latere, oppido quam bene videre licet, suntque eum in finem ceracea m. rub. repleti.

2. Epiglottidis naturalis constitutio, ut & ejus rima, quæ aditus est ad Asperam Arteriam, hic accurate potest conspici.

3. Ad Linguæ radicem apparet rugosa quædam dispositio longitudinalis, ut & non solùm series majorum papillarum, quæ rotundæ, planæ, & foramine circuloque præditæ sunt,

is te doen, alsmen met de voorste Vinger, dit of dat wil aanwysen.

De voorste uytgestoke vinger, wyst ons aan eenige moten van het agter breyn van de hersene van een mensche, in wiens merghagtighe substantie als verbeelt staan eenighe tacken van boomen.

Ten derden: Om alle afkeer te weeren, en tot cieraad, is dit Armtje omvangen van een gaase mouwtje met Franje.

N°. II. De Keel, Tongh, en een gedeelte van de onderste Kaack, van een kleen Kind, zoo curieus toebereyt en geconserveert, dat alles nogh schynt te leven.

Aanmerkt ten eersten: Dat men zeer bequamelyk zien kan in de linker zyde, waar dat de Stronken van de Ondertonghighe slag-aderen loopen, en wat cours sy komen te houden, nadien sy tot dien eynde met een Rood-wassige stoffe vervult zyn.

Ten tweeden: Oock kanmen hier klaarlyk zien de natuurlyke gestalte van 't Strotte-hooft, alsmede desselfs splete, dewelke de toegangh is tot de Longh-pyp.

Ten derden: Zoo doet sigh aan de grond van de Tongh niet alleen op een sekere ruyge gestalte, die na de langhte des Tonghs is lopende; als mede de rye groote tongs Tepeltjens, dewelke rond, plat, en met een gaatje en rond circultje be-

ſunt, verùm etiam cæteræ papillæ, quæ tamen in hoc objecto non tam diſtincte apparent, quam in linguis Theſ. 1.

N°. III. Phiala continens Venam Portæ Hepatis vitulini, cujus ſuccoſæ extremitates, non autem prætenſæ glandulæ (quæ revera haud extant) ſunt ablatæ, & ſic myriades extremitatum occurrunt ramuſculorum.

Not. 1. Dicta vena oppleta eſt ceraceâ materiâ flavâ.

2. Variis in locis reliqui in dictis extremitatibus ſuccoſam ſubſtantiam, quæ non minus eadem ceraceâ materiâ eſt imbuta, & ſic luculenter videre licet ſubſtantiam hepaticam nullo modo eſſe glanduloſam: imò exiſtimo, extremitates illas ſuccoſas Venæ Portæ illud præſtare, quod Glandulis attribuere Veteres. Vide plura de hac re. Theſ. II. fol. 27.

N°. IV. Infantis caput, cujus ſuperiore Cranii parte ablata, Cerebrum in conſpectum venit: hujus corticali ſeu vaſculari parte ablata, medullaris ſeſe videndam exhibet.

Not.

begaaſt zyn, maar ook de andere Tepeltjens, hoewel die in dit voorwerp niet zoo diſtinct gezien konnen werden, als wel in die Tonghen, dewelke in 't tweede Cabinet gevonden werden.

N°. III. Een glaasje, en daar in de Poort-ader van de Lever van een Kalf, wiens ſappighe uyteynden, en niet die gepretendeerde klierkens (dewelke in der daat niet gevonden werden,) weghgenomen zyn; en zoo toebereyd ſynde, kanmen duyſende van kleene uyteynden der Adertjens zien.

Aanmerkt ten eerſten: Deſe geſeyde Poort-ader is vervult met een Geel-waſſige ſtoffe.

Ten tweeden: Zoo heb ik op verſcheyde plaatzen de geſeyde ſappige ſubſtantie aan de uyteynden laaten ſitten, dewelke niet min met de geſeyde Geel-waſſige ſtoffe doordrongen is, ende zoo doende, ziet men zonne klaar dat het weſen van de Lever geenſints klierigh van ſubſtantie is: Ja ik ſuſtineere, dat die ſappighe uyteynden van de Poort-ader, 't ſelve werk doen, 't geen onſe voorzaaten de klieren toegeſchreeven hebben. Ziet verders hier over na het 2. Cabinet fol. 27.

N°. IV. Het hooft van een kindje, wiens opperſte gedeelde van de Herſſen-panne afgenome zynde, de Herſſens te voorſchyn komen: Deſe haare ſchorſſighe ſubſtantie, uyt bloetvaatjens beſtaande, weghgenomen zynde, zoo

 ver-

Not. 1. Oculis clausis, dormientis caput repræsentat, colore viventis præditum.

2. Ore aliquantulum aperto, labiisque nonnihil à se invicem deductis, extremitas cuspidis Linguæ in conspectum venit, quæ, à tenuissimis & mucronatis papillis lingualibus, luculenter villosa apparet.

3. Latere sinistro Prolabium superius ab involucro destitutum, villosum quoque apparet, quæ villositas, mihi nil, nisi agmen papillarum Prolabiorum; de hisce plura in sequenti.

4. Duum generum pori in Labiorum cute, Gena & Naso visuntur; nullæ autem in prolabiis, utpote cute neutiquam præditis; & sic Labiorum à Prolabiis facilior est discretio.

5. Vasa sanguinea Cerebri, in postica parte capitis, munerosissime conspiciunur.

No. V. Pueri Penis cum an-

vertoont sigh de Merg-agtige selfstandigheyd.

Aanmerkt ten eersten, dat het door de natuurlyke couleur, en geslote ooghjens, een slapend hooftje komt te verbeelden.

Ten tweeden: Zoo komt het uyterste van het Tonghetje te voorschyn, door dien het Montje een weynigh open staat, en de Lipjens wat van den anderen geweken zyn, en komt ons dit uyterste van de Tongh als donsigh ruygh te vooren, wegens de puntighe Tepeltjens, die haar hier duydelyk vertonen.

Ten derden: Het uyterste van de boven-lip, van syn bekleetzel of dekzel ontbloot zynde, komt ons ook ruygh te vooren, voornamentlyk in de linker zyde: En is dese ruygigheyd niet anders, als seer veel by eenstaande Tepeltjens; edogh hier van zullen wy wydlopigher spreken in toekomende.

Ten vierden: In 't Vel van de Lippen, Wangh, en de Neus, zien wy hier twee-derley sweetgatjens; maar gants geen in 't uyterste of roode deel der Lippen, aangesien deselve met geen Vel overtogen zyn; en alzoo kan men de Lip, en voorlip, van den anderen te lichter onderscheyden.

Ten vyfden: In 't agterste van 't Hooftje komen ons hier veel opgevulde slag-aderkens te vooren, zynde die geene, dewelke door de herssenen haar hadde verspreyt.

No. V. De Roede van een Jonghs-

annexo ſcroto, naturali colore præditus.

Not. 1. Urethra non per inferiorem, ſed per ſuperiorem Penis partem repit, contra naturæ leges: imò ad calculi extractionem ejuſmodi objectum foret ineptum,

2. Non ſolum corpora nervoſa, ſeu nerveo-ſpongioſa majora, Penis maximam partem conſtituentia, ut & corpus nervoſum minus, rubicundiſſimo colore ſunt perfuſa à materiâ ceraceâ rubrâ, quâ repleta ſunt, verum etiam muſculi laterales, Penem conſtringentes, idque à vaſorum ſanguineorum repletione. Vid. Tab. 2. Fig. 1. hujus Theſ. III.

N°. VI. Fœtus Æthiopiſſæ ſex circiter menſium, dextra gerens ramulum Aſperæ Arteriæ à ſubſtantia veſiculari, aut pulmonali tam dextre ſeparatum, ut extremitates luculenter appareant; enimverò quanta differentia inter hoc objectum, & figuras ab aliis in lucem editas! Vide Tab. 2. hujus Theſ. III.

N°. VII. Placentula, quæ poſt Embryonem excluſum, aut in colliquationem redactum,

Jonghsken met deſſelfs ſackje, natuurlyk rood van couleur.

Aanmerkt ten eerſten: De Water-canaal loopt hier niet natuurlyker wyſe langhs de onderſte, maar langs de bovenſte zyde van de Roede, 't welk tegens de loop van de natuur is: En zoude in zoodaanig een voorwerp het Steenſnyden niet wel te doen zyn.

Ten tweeden: Niet alleen dat de twee Spongieus-zenuagtighe lighamen, dewelke het grootſte gedeelte van de Roede uytmaken, als mede het kleene zenuagtig lighaam rood van couleur zyn, wegens de Rood-waſſige ſtoffe, daarſe mede opgevult zyn, maar ook zelfs de zydelyke ſpieren, die de Roede perſſen, zyn ook hier van zeer rood geworden. Ziet de 2de Plaat Fig. 1. van dit derde Cabinet.

N°. VI. Een Americaanſch Negrinnetie van ontrent 6 maanden dragts, houdende in deſſelfs regtet handje een takje van de Longhe-pyp, dewelke van ſyn blaaskens-wyſe ſubſtantie, van de Longhe zoo curieus geſcheyden is, dat deſſelfs uyteynden klaar konnen gezien werden, maar wat een onderſcheyd tuſſchen dit voorwerp, en der Figuuren van anderen afgebeelt, en in 't ligt gegeven! Ziet de 2. plaat van dit derde Cabinet.

N°. VII. Een Moerkoekje, 't welk na het uytſchieten, of wel na het ſmelten, of verteren van 't eer-

ctum, aliquot menses in utero fuit detenta, unde ab uteri insequente contractione & coarctatione (ut ad statum pristinum rediret) valdè induruit, & uteri formam adepta est.

Not. 1. Ejusmodi Placentulæ multoties ad manus meas pervenêre, Uterum ipsum repræsentantes. Undiquaque enim clausæ, & non solùm duræ, verùm etiam, nil minus quam placentulæ formam præ se ferebant. Hanc à me apertam hic reservavi, ut facies non solum externa, verum etiam interna in conspectum veniat.

2. Ejusmodi placentulæ vulgò degenerant, & Molæ nomen adipiscuntur, à minus versatis, cum contra ita dictæ Molæ nil sunt, nisi placentulæ supradictæ, aut sarcomata uterina, à tenui pediculo dependentia, quæ utero excluduntur. Vide super hac re observationes meas Anatomico-Chirurg. fol. 74.

3. Phialam, in qua hoc objectum

eerste beginzel van het schepseltken, eenighe weeken in de Lyfmoeder nagebleven is, waardoor, wegens het incrimpen en vernauwen van de Baarmoeder, (om weder te komen tot desselfs voorighe stand) zeer verhard is geworden, en ook de forme van de Baar-moeder selfs eenigsints aangenomen heeft.

Aanmerkt ten eersten: Zoodanighe Moerkoekjens zyn my menigmaal voorgekomen, dewelke de Baarmoeder selfs verbeelden, want sy alsdan rondsom als besloten zyn, zonder eenighe openingh gewaar te werden, en waren dese niet alleen hard, maar ook zoo verbeelden sy niets minder te zyn, als Moerkoekjens.

Dit nu van my opgesnede zynde, bewaare ik hier, om niet alleen de buytenste maar ook de binnenste superficie te konnen zien.

Ten tweeden: Zoodanighe Moerkoekjens, op die wyse ontaard zynde, werden gemeenlyk ZUYGERS genaamt, van die geene, dewelke weynigh ervarentheyd hebben, daar noghtans in tegendeel deselve niet anders zyn, als zoodanighe geseyde Moerkoekjens, of ook wel andere vleesighe geswellen, dewelke aan een dunne hals of steel afhangende, te eeniger tyd uyt de Lyfmoeder uytgedreven werden. Ziet hier over na myn Anat: Chirurgicale aanteekeningen fol. 74.

Ten derden: Het glaasje waar in

jectum in liquore servo, obturavi, loco Vesicæ, Placentulâ inversa, & repleta ceraceâ materiâ rubrâ; hujus ramuli propullulantes Muscum arborum rubedine perfusum, exacte repræsentant.

N°. VIII. Phiala, Placentulam humanam, in hydatides mutatam, continens.

Not. 1. Placenta constituitur ex meris vasis sanguiferis, Membrana Chorio cohærentibus; Hæc vasa aliquando omnia, non raro quoque ex parte degenerant in hydatides, id quod in hepate humano quoque observavi. Vid. Thes. 2. Tab. 2. Fig. 1. 11.

N°. IX. Phiala, in qua portio Cerebri hydrocephali, 8 circiter annos nati.

Not. 1. Hoc malum contraxit (si bene memini) à prima nativitate.

2. Hæc Cerebri portio in aliud esse videtur conversa, nil enim minus, quam Cerebrum naturale repræsentat, videtur po-

in dit voorwerp gelegen is, heb ik, in plaats van 't selve met een stuk van een blaas toe te binden, met een gedeelte van een omgekeerde Moerkoek toegedaan, dewelke met een rood-wassige stoffe is opgevult, en steken desselfs takjens boven uyt, verbeeldende takjens van rood Mosch.

No. VIII. Een vlesje met vogt, in sigh onthoudende een Moerkoekje van een Mensch, 't welk t'eenemaal in Water-blaaskens is verandert.

Aanmerkt dat de Moerkoek uyt loutere bloetvaten haar bestaan heeft, dewelke door toedoen van 't vlies *Chorion* aan een verbonden syn. Dese bloetvaten veranderen zomtyds ten deele, zomtyds geheel en al in Water-blaaskens, de vrughtjens voor afgestorven zynde. Dit heb ik ook ondervonden van de Lever van een mensche, dewelke tenemaal in blaaskens was verandert, ziet het tweede Cabinet. Tab. 2. Fig. III.

No. IX. Een vlesje, waar in te zien is, een gedeelte van de hersseene van een Water-sugthoofdighe Jonghe van ontrent 8 Jaaren oud.

Aanmerkt ten eersten: Dat hy met dese quale, (zoo ik wel onthouden heb), ter wereld gekomen is.

Ten tweeden: Dat dit gedeelte van de Hersfene, als in een ander wesen verandert is; aangesien het niets minders komt te verbeelden, als natuurlyke hersfene, want het

schynt

potius substantia hæterogenea, simillima illi, quam representavi Thes. II. Tab. IV. Fig. 1. 2. 3. 4. 5.

schynt eer een vreemde selfstandigheyd, zeer gelyk zynde, die geene, dewelke beschreven en afgetekent staat in het tweede Cabinet. Tab. IV. Fig. 1. 2. 3. 4. en 5.

* N°. X. Phiala continens duas portiones Penis Virilis, quarum una taleola transversim, altera secundum longitudinem secta.

Not. Hasce portiones nitidissime, & ita esse præpatatas, ut vera constitutio spongiosa luculenter appareat; nec non septum & meatus urinarius.

N°. XI. Phiala in qua conservatur Ovum Gallinaceum, portionem intestini Coli, Cæci, ut & ejus progressum vermiformem exactè repræsentans, vid. Tab. 3. Fig. IV. Thes. III.

N°. XII. Portio intestini Ilei fœtus immaturi, cujus vasa sanguinea exinanita, intestini autem cavitas ceracea materia alba repleta est.

NB. Hujus lateri adstant portiones intestini infantis, ceracea materia rubra adimpletæ & asteriscis notatæ.

N°. XIII. Epidermis totius manus infantis tam artificiosè à subjectis corpore reticulari, & cute separata, ut illibata compareat, & chirothecam repræsentet: conservatur autem, colore albicante in liquore transparente.

Not. 1. Unguiculi omnes Epidermi annectuntur, sicuti in cor-

N°. XI. Een vlesje met een Hoender Ey, seer aardigh verbeeldende een gedeelte van de Colyk-darm, als mede den Blindedarm, met desselfs wormwyse aanhangsel. Ziet in dit derde Cabinet. Tab. 3. Fig. 4.

N°. XII. Een gedeelte van een Heup of boghtige darm van een onvoldrage vrugt, wiens bloedvatjens ledigh, maar de holte van 't gedarmte met een wit-wassige stoffe vervult is.

NB. Hier nevens doet sigh ook op een gedeelte van 't gedarmte van een kind, 't welk met een roodwassige stoffe is vervult.

N°. XIII. Een vles met voghtigheyd, waar in bewaard werd het Opper-velleken van de geheele hand van een kleen kind; het selve is zoo konstigh, van 't ondergelege Netwyse lighaam, als mede van 't Vel, afgescheyden, dat het als ongeschonde geheel en al een wit handschoentje verbeeld.

Aanmerkt ten eersten: Alle de Nageltjens zyn hier aan het Opper-

corpore vivo, quamvis à Papillis cutaneis, è quibus ortum ducunt, exactissime sint separati.

2. Epidermem (quæ mihi, nil nisi expansio extremitatum papillarum cutanearum, quemadmodum etiam ungues), in duas & plures lamellas separabilem esse Anatomici unanimiter quidem autumant; enimverò nusquam, nisi in vola manus & planta pedis illud demonstrare valent. Hic autem in dorso manus idem vobis exhibeo, id quod à nemine hactenus demonstratum mihi videre contigit; imò id non, nisi summa cum subtilitate & dexteritate, fieri potest.

Dixi in vola manus & in planta pedis Epidermem sæpius separari posse ab Anatomicis in duas & plures lamellas (sicuti aliquoties publice demonstravi) hujus vero rei nullam novi causam aliam, quam, quod Epidermis prodiens ex papillarum cutanearum extremitate,) suo tempore recedat à corpore reticulari, aut simul cum ea, a cute vera, tanquam vieta & emerita, succrescente nova Epiderme: cum autem nova succreverit, & emerita

Thes. III. non

per-velleken nogh vast zittende, gelyk als in 't leven, hoewelse van 't Tepel-agtighe lighaam van 't Vel, waar uyt sy voortkomen, zeer behendigh afgescheyden zyn.

Ten tweeden: De Ontleeders zeggen wel eenparigh, dat het Opper-velleke,)'t welk zoo wel als de Nagels, herkomstigh is van de Vel-tepeltjens) in twee en meer schelfers kan geschilt, en verdeeld werden: Edogh zulkx konnen sy nergens aanwyzen als onder aan de Voeten, en binnen in de palmen der handen.

Hier nu zoo zietmen op de rugh van dit voorwerp 't selve in twee gescheyde te zyn, 't geen my noyt heeft mogen gebeuren van andere gesien te hebben; en kan ook zulkx niet als met de grootste behendigheyd gedaan werden.

Ick heb gesegt, dat het Oppervelleke binnen in de hand, en onder aan de voet, door andere Ontleeders in twee kan geschilt of verdeeld werden (gelyk ik ook selfs dikmaals public getoont hebbe) en zyn myne gedagten hier over niet anders, als dat dit Opper velleke zigh op syne tyd afscheyd van het Vel, 't zy alleen, of te gelyck met het Netwyse lighaam, als hebbende uytgedient, terwyl datter een ander van nieuws of daar onder is komen te groeyen, wanneer dan een nieuw Opper-velleke aangegroeyt is, eer dat het uytgediende en oude niet geheel en al komt te scheyden, maar sigh nogh

C vast

non recesserit, duplicem, triplicem, imo quadruplicem offendimus Epidermem in vola manns & planta pedis.

Simile quid mihi videre videor, in corticibus nonnullorum fruticum, qui corticem exteriorem suo tempore abjicere solent, novo succrescente, ubi autem exterior à succrescente non recedit justo tempore, duplicatura conficitur corticis exterioris, qui tanquam emeritus, rimas facit & lacerus fit.

3. Epidermem Ungium quidem radices obducere, & tegere, in confesso est; Verum, quomodo res sese habeat circa capillos & pilos, de eo altum video silentium apud Anatomicos: Idem tamen observo in hisce, ac illis, idque circa capillorum exortum ad spatium aliquot linearum Mathematicarum: Quia autem isthæc epidermis non est inversa, nusquam hic apparet, ast in sequentibus exhibere conabor, adjectis figuris.

4. Consideratione quoque dignum censeo, quod hic unguiculi facilius separati sint à corporibus papillaribus, è quibus ortum ducunt, quam ab Epiderme, cui adhuc, omnes cohæ-

vast houd aan het nieuwe, zoo ontmoeten wy een, twee, drie, ja vier-voudigh Opper-velleke, onder de voeten en binnen in de handen.

Yets diergelyks schynt my voor te komen in schorsse eenigher Heesters, dewelke ook gewoon zyn haar buytenste schorsse te vernieuwen, door dien een ander onder haar aangroeyt, en de buytenste of stooten, wanneer dan ook de buytenste op syn tyd niet geheel of en wykt, soo komt daar dan ook een verdubbelingh, van de uyterste schorsse, dewelke met scheuren haar komt te vertoonen.

Ten derden: Het word by een yder wel voor waarheyd aangenomen, dat het Opper-velleke de wortels der Nagelen komt te decken: Maar of zulkx ook niet wel plaats heeft ontrent de wortels, en 't uytspruyten van 't Hayr, zulke roeren sy niet eens aan; noghtans zoo bevinde ik, 't selve zoo wel in 't eene, als in 't andere, en dat eenige Mathematische linien hoogh: Edog terwyl dit Opperhuydeke niet omgekeert is, zoo kan men het hier niet zien, maar myn voornemen is, zulks in toekomende aan te wysen, nevens de Figuuren.

Ten vierden: Het is ook aanmerkens waardig, dat in dit voorwerp de Nageltjens der vingeren ligter gescheyden zyn van de Tepel-wyse lighamen, waar uyt sy voorgekomen zyn, als wel van 't Opper-velleke, waar aan sy nogh alle

cohærent. Hujus rei rationem esse puto, quod extremitates Papillarum, (quæ simul Ungues & Epidermem constituunt) admodum molles sunt; Epidermis autem tenacior, duriorque ab aëre externo.

5. Epidermem firmiter cohærere unguibus, non solum in hoc objecto denato, & conservato, verum etiam in corpore vivo luculenter deprehendimus; succrescentibus autem unguibus, Epidermis ungium radices in sui exremo relinquit, utpote, cui excrescentia ulterius denegata à natura; si autem suo tempore Epidermem haud relinquit, cultelli cuspide solvenda Epidermis, alias rimas agit, unde dolores excitantur, Vide Tab. 3. Fig. 2. Thes. III.

N°. XIV. Brachium Infantis naturali colore rubicundo præditum, sine ulla ruga: Hujus manus continet Vermem Guinensem, qui hominum pedes summopere infestat, in illa regione, hujus longitudo, ut & gracilitas, considerabiles, conservavitque naturalem crassitiem & colorem dictus ver-

alle vast zyn zitten blyven: Hier van meene ik de oorsake te zyn, dat de uyteynden van dese Tepeltjens (dewelke te gelyk de Nagels, en het Opper-velleke voortbrengen) zeer sagt en week zyn; het Opper-velleke in tegendeel tayer en harder, en dat van wegens de uyterlyke lugt.

Ten vyfde: Dat het Opper-velleke seer vast gehegt is aan de Nagelen, en dat niet alleen in dit afgestorven en bewaard voorwerp, maar ook in een levendigh lighaam, sulkx bevinden wy klaarblykelyk; maar de Nagelen uytgroeyende, zoo verlaat het Opper-velleke de Nagelen aan dessels uyterste, nadien het Opper-velleke het verdere uytgroeyen verhindert werd: Ja, indien het de Nagelen in tyds niet verlaat, moet men met de punct van een mesje het Opper-velleke van de Nagels losmaken, anders zoo komender kleene scheurtjens in 't Opper-velleke, 't welk groote pyne veroorsaakt. Ziet Tab. 3. Fig. 2. van dit derde Cabinet.

N°. XIV. Den Arm van een kintje, dewelke met natuurlyke roode couleur begaaft is, en dat zonder eenighe rimpels.

Dese Hand onthoud in zigh een worm van Guinea, die de mensche aldaar ter plaatze in de beenen zittende, seer veel ongemack aandoet; dese syne lengte, alsmede syne dunte, zyn zeer considerabel,

vermis, utque manus Vermem contineret.

Digiti tam naturaliter sunt contracti, ut in viva constitutione accuratius quid nemo continere possit.

Dictum Brachium ornatum quoque manicâ ex linteo raro confectâ, cui annectitur ornamentum fimbriaceum & hoc, ad arcendam aversationem, & brachii Vulnus tegendum.

bel, hoewel hy syne natuurlyke dickte behouden heeft.

De Vingeren zyn zoo natuurlyk geboogen, dat niemand in 't leven, yets bequamer zoude konnen tusschen de vingeren aangrypen.

Dit geseyde Armtje is verciert en bekleet met een mouwtje, uyt fyn Lynwaat toebereyd, waar aan eenigh Frange werk gehegt is, om de wonde des Arms te bedecken, en alle afkeer wegh te nemen.

* N°. XV. Puellæ partes Generationis omnes.

Not. 1. Non solum Vulvæ Labia, Nymphæ & Clitoris in hoc objecto comparent, verum etiam membrana Hymen, quæ, utrum detur, nec ne, sub judice lis olim fuit, hoc autem tempore in Anatomia magis versatis nihil notius esse potest, quemadmodum in hoc ipso objecto distincte quoque repræsentatur.

2. Hic quoque in conspectum venit Anus, rugis contractus.

N°. XVI. Phiala in liquore limpido continens infantis caput, rubicundo colore perfusum, cujus oculi sunt clausi, ut dormientis caput repræsentaret.

Not. 1. In Collo, ubi detruncatum caput, in conspectum veniunt Asperæ Arteriæ, & pone eam, Gulæ, nec non carotidum, & vertebralium Arteriarum abscissiones.

2. Corpus primæ Vertebræ transversim sectæ rubicundissimum hic comparet, cujus ratio est, quod vascula sanguiflua

N°. XVI. Een vles in zigh onthoudende een heldere vogtigheyd, en daar in het Hoofd van een kintje, wiens ooghjens zyn gesloten, op dat het zoude verbeelden het Hoofd van een slapend kind.

Aanmerkt ten eersten: In den Hals, alwaar het Hoofd is afgesneden, ziet men de afgesnedene Longhe-pyp, en agter dese, de afgesnedene Slok-darm, en slaap Slagh-aderen, en der Wervelbeenderen Slagh-aderen.

Ten tweeden: Het lighaam van de eerste Wervel-been, overdwers doorgesneden vertoond sigh hier zeer rood; waar van de re-

flua circumſita materiâ ceraceâ rubrâ ſunt repleta, (ſicut ſanguine in vivis) ex quorum extremitate dicta ceracea materia eſt effuſa, quemadmodum fieri videmus in ſtatu naturali in corpore vivo, tantum ſucci rubicundi effundi ex extremitatibus arterioſis, in partes alendas, quantum ad ſui nutritionem neceſſe eſt, qui ſuccus rubicundus, in arteriolarum extremo ex ſanguine arterioſo elaboratur.

3. Videri hic quoque poſſunt Medulla Spinalis abſciſſa, ut & ejus involucrum extimum & craſſiſſimum.

4. Phiala nonnihil inverſa, conſpicienda ſeſe exhibent Cerebellum, Glandula pinealis, & ita dicti Teſtes, Nates, nec non Anus.

5. Lamella una atque altera Cerebelli hic repræſentantur, ut vera ejus conſtitutio appareat, ſuntque ex alio capite deſumptæ.

N°. XVII. Supra dictam Phialam videre licet Pueri Cor, cum Pulmone, exſiccatum & ligni inſtar induratum.

Not. 1. Omnia Cordis & Pulmonis vaſa ſunt repleta ceracea materia rubra.

2.

reden is; de omleggende Slag-aderen zyn met rood-waſſighe ſtoffe opgevult (gelyk in 't leven met bloed) uyt welkers uyteynden de geſeyde roode ſtoffe uytgevloeyt is, gelyk men ziet in een levendigh en wel geſteld menſch, zoo veel roode ſtoffe uyt der Slag-aderen uyteynden uytgeſtort te werden in de deelen, als tot der ſelver voedingh noodigh is, welk rood ſap, in de uyteynden der Slag-aderen bewerkt werd uyt het Slag-aderlyke bloed.

Ten derden: Zoo kan men hier ook zien het afgeſnedene Rughmergh, als mede deſſelfs buytenſte en dikſte bekleedzel.

Ten vierde: Zoo men het glas wat omdrayt, zoo vertoonen haar het Aghter-breyn, het Pyn-kliertje, en alzoo genaamde Ballekens, Billen en Fondament.

Ten vyfde: Zoo doen haar hier op twee mooten van het aghterbreyn, om de waare geſtalteniſſe daar van te konnen zien, zyn deſe uyt een ander Hoofd genomen.

N°. XVII. Boven op het geſeyde glas, vindmen het Harte van een Jonghe met de Longhe daar aan, alles ſteen hard gemaakt zynde.

Aanmerkt ten eerſten: Alle de vaten van het Hart, en de Longhe zyn met een rood-waſſighe ſtoffe gevult.

Ten

2. Cor & Pulmonis Lobi naturalem obtinent ſitum. Arteria pulmonalis è dextro cordis ſinu erumpens luculenter in conſpectum venit, ut & Arteriæ magnæ truncus cum ſuis tribus ramis ſurſum decurrentibus.

3. Nervus recurrens hic quoque ſeſe videndum exhibet, ut & ſequentia, ſc: Truncus aſcendens Venæ Cavæ, utraque auricula, Vaſa coronaria, Loborum pulmonis diviſio in utroque latere Gula, Aſpera Arteria. &c.

N°. XVIII. Cor induratnm cum annexo Pulmone Infantis pedamento innitens.

In hoc objecto, præter ea, quæ in jamjam deſcripto viſuntur, cernere licet truncum Venæ Cavæ deſcendentem, ut & truncum aſcendentem Arteriæ magnæ, & hoc in proprio ſitu inter loborum majorum diviſionem.

N°. XIX. Phiala in liquore continens Cutem plantæ pedis, cum corpore reticulari Malpichii, ut & Epiderme, quæ partim à ſe invicem ſunt ſeparata, & à cute dependentia, partim adhuc cuti connexa, ut eò accu-

Ten tweeden: Het Hart en Lobbens van de Longh hebben haare natuurlyke plaatze behouden, ook zoo komt ons der Longhe Slag-ader, ſpruytende uyt des Harts reghter holte, zeer klaar te voorſchyn, als mede ook de ſtronk van de groote Slagh-ader, met deſſelfs drie na boven lopende tacken.

Ten derde: Zoo laat zigh hier ook zien de wederkeerende Zenuwe, en daar nevens deſe volgende zaaken, namentlyk de opgaande ſtronk van de Holl-ader, beyde de Ooren van 't Harte, de Croon-vaten, de verdeelingh der Lobbens van de Longh en dat wederzyts, de Slok-darm, Longh-pyp. &c.

N°. XVIII. Een hard gemaakt Herte met de Longh van een kind, geplaaſt op een Pedeſtal.

In dit voorwerp, kanmen beſpeuren boven 't geen men geſien heeft in 't aanſtonds aangeroerde, de Nederdalende ſtronk van de Hol-ader, als mede die van de Nederdalende groote Slag-ader, en alles in haare natuurlyke plaatze, tuſſchen de groote verdeelingh van de Longh.

N°. XIX. Een vlesje met vogtigheyd waar in te zien is, het Vel van de Voet, en daar nevens ook het Netwyſe Lighaam van Malpichius, met het Oppervelleke; en zyn deſe zaaken ten deelen nogh aan den anderen vaſt, ten deelen ook van een geſepareert, en

curatius hæc omnia conſpici poſſint.

Not. 1. In Epidermis portione magna dependente videnda ſeſe exhibent facie interiore, extremitates papillarum cutanearum â potiore parte papillarum avulſæ & propullulantes.

2. Cute à latere viſa, in conſpectum veniunt Papillarum cutanearum dictæ extremitates.

3. Quamvis Cutis ſit rubicundiſſima in hoc objecto, propter vaſorum repletionem, corpus reticulare, ut & epidermis nulla rubedine ſunt tincta, id quod ſatis indicare videtur Epidermem & Corpus reticulare vaſis ſanguiferis viſibilibus eſſe deſtituta, ita ut hallucinati ſint auctores illi, qui dictis objectis vaſa ſanguifera attribuunt.

4. Dictam Phialam (loco veſicæ) coöperui portione cutis capitis pueri, quæ innumeris ſcatet vaſis ſanguiferis.

Nº. XX. Fœtus humanus ſex circiter menſium.

Not. 1. Nitidiſſime eſt conſervatus in liquore, ſine rugis, colore albicante, dextra continet portionem piæ Matris infantis, quæ

en van 't Vel afhangende, op datmen alles te bequamer ſoude konnen zien.

Aanmerkt ten eerſten: In een groot deel van 't afhangende Oppervelleke kanmen aan deſſelfs binnenſte Oppervlakte nogh zien de uyteynden van de Vel-tepeltjens, die van 't voornaamſte deel der Tepeltjens afgeweken zyn, en hier eenigſints uytpuylen.

Ten tweeden: Het Vel van ter zyde geſien zynde, zoo komen ons in 't geſigte de geſeyde uyteynden der Tepeltjens.

Ten derden: Hoewel het Vel in dit voorwerp zeer rood is, wegens haar opgevulde bloedvaten; zoo is 't egter, dat het Netwyſe lighaam, als mede het Opper-velleke van zigtbaare bloetvatjens zyn ontblood, zoo dat die Autheuren geabuzeert zyn, dewelke aan deſe geſeyde voorwerpen bloedvaten toeſchryven.

Ten vierden: Dit glas is gedekt (in plaats van een ſtuk van een blaas) met het Vel van een Hoofd van een kind, waar door heen loopen zeer veel bloetvatjens.

No. XX. Een onvoldraghe kindje, van ontrend ſes maanden dragts.

Aanmerkt ten eerſten: Het ſelve is zeer curieus bewaard, in een vogtigheyd zonder eenighe de minſte rimpel, blank van couleur, houdende in deſſelfs regter handje een

quæ millenis Arteriolis est ditata. Vide de hac re ulterius descript. Thes. I. Pag. 53.

een gedeelte van het dunne Hersen vlies, door het welke duysende van Slag-aderkens loopen, en is dit vliesje uyt een ander kindje genomen. Ziet hier op verders na het eerste Cabinet Fol. 53.

2. In dorso gerit portionem magnam Membranæ Amnios fœtus ovini, præ copia Vasorum sanguiferorum, præsertim Arteriolarum, rubicundissimam.

Ten tweeden: Op desselfs schouder hangt een groot deel van 't vlies *Amnios* uyt een Schaap, 't welk om de veelheyd der bloedvaten, insonderheyd van Slag-aderen, zeer rood is.

Inscriptio talis est:

NAVITA, QUO PACTO SÆVIS PROJECTUS AB UNDIS, SIC EGO NUDUS HUMI JACUI PUER INDIGUS OMNI AUXILIO VITÆ CUM PRIMUM IN LUMINIS ORAS NIXIBUS EX ALVO MATRIS NATURA PROFUDIT.

Het devys op dit kindje is.

GELYCK EEN SCHIPPER VAN DE WOESTE BAAREN GESLINGERT; ALSOO MEDE, ZOO DRA ICK JONGHSKEN UYT MYN 'S MOEDERS LIGHAAM WAS GEBOOREN, WIERD ICK, TER NEDER GELEGT ALLE HULPE VAN NOODEN HEBBENDE.

N°. XXI. Fœtus Ovini immaturi Aspera Arteria, materiâ ceraceâ flavâ repleta, & inversa, insistens pedamento, arboremque parvam suis ramulis, artificiose à Vesiculari substantia separatis, repræsentans.

N°. XXI. De Longhe-pyp van een onvoldrage Schaapje, met een geel-wassighe stoffe vervuld; en omgekeerd zynde, staat het op een voetje of Pedestalletje. Het selve verbeeld zeer aardigh een boomtje, nadien alle Blaas-wyse vlieskens zeer konstigh daar afgedaan zyn.

ASSER SECUNDUS.

DE TWEEDE PLANCK.

N°. XXIII. Phiala in liquore limpido continens Pueri colem cum coliis suis, tam naturaliter condita, & conservata, ut jamjam à corpore videantur abscissa,

N°. XXII. Een vlesje met een heldere vogt, waar in te zien zyn, de Teel-deelen van een Jongske, dewelke zoo natuurlyk zyn gebalsemt en geconserveert, datze nu eerst vers uyt het lighaam schynen gehaald te zyn.

Not. 1. Duo corpora nervosa majora non solum, verum etiam corpus nervosum minus

Aanmerkt ten eersten: Niet alleen zyn van my de groote Spongieuse lighaamen met een rood-was-

minus Urethram infra ambiens, ceracea materia à me sunt repleta.

2. Musculi laterales Penem, ubi necessitas urget, constringentes, eadem rubedine, à dicta materia, sunt perfusi.

3. Meatus urinarius, qui inter duo corpora nervosa parte inferiore repit in corpore bene constituto, hic contra situm habet in Penis dorso, per quem iter facit, id quod nunquam antea observavi. Vide Fig. 1. Tab. 3. Thes. 3.

N°. XXIII. Phiala in liquore limpidissimo continens partem faciei pueri vividissimo colore præditam, cujus fronte ablata, locus suppletur Arteriis Cerebri, ceracea materia rubra (loco sanguinis) repletis, & tanto quidem numero, ut exiguam sylvam repræsentare videantur.

Not. 1. Nasi, ut & Labiorum Epidermem abstuli, ut pori majores & minores luculenter sese exhiberent conspectui.

2. Prolabia sese invicem attingunt ore sc: clauso. Circa Thes. III. quæ

wassighe stoffe vervult, maar ook selfs het kleene Spongieuse lighaam, 't welk van onderen de Water-canaal omringt.

Ten tweeden: De op zy staande Spieren, dewelke de Roede, als 't nodig is, perssen, zyn van deselve stoffe gevult en rood geworden.

Ten derden: De Water-canaal, die in een wel-gestelt mensch onder de Roede tusschen de twee groote spongieuse lighaamen loopt, heeft hier in dit lighaam een onnatuurlyke situatie, want deselve loopt langhs den rug van de Roede, 't welk ik noyt voorheen gezien heb. Ziet Tab. 3 Fig. 1. van 't derde Cabinet.

No. XXIII. Een vles met zeer heldere voght, waar in gezien word een deel van 't aangesigt van een kindje, 't welk zeer levendigh van couleur is: Het voorhoofd wegh genomen zynde, werd desselfs plaats vervult met de Slagaderen van de Herssene, dewelke, in plaats van bloed, met een rood-wassighe stoffe zyn vervult, en zyn dese zoo menighvuldigh, dat het een kleen krepel Bosschasitje komt te verbeelden.

Aanmerkt ten eersten: Het Opper-velleke van de Neus en Lippen heb ik wegh genomen, ten eynde de groote, en ook de kleene sweetgatjens klaar konden gesien werden.

Ten tweeden: De Voorlippen, of het roode en opperste der Lippen

quæ confiderandum, cujus fint fubftantiæ,

Altum enim filentium hic apud auctores, & nemo hactenus illud nobis revelavit. Cum autem per aliquot tempus occupatus fuiffem in explorandis partibus faciei, nova noftra methodo, abftuleram integumentum prolabiorum, nullam fub eo cutem inveniens, id quod mihi anfam dabat penitus rem indagandi.

Primo mihi incidebat; nulla fubeft huic integumento cutis, ergo Epidermis dici nequit, quamvis Analogiam fummam & connexionem cum illa habeat. Quid ergo? fubftantia prolabiorum primò ulterius inveftiganda erat, & fic prolabia ab integumento, ut dixi, denudata, liquori immergebam, ut in pofterum accurate examinarem; quid fit? cum paulo poft prolabia adfpicerem mihi videbar videre fericum villofum rubicundum, (tale enim mihi videbatur) tandem re penitus examinata, comperi prolabia conftituta effe

pen, raken malkanderen, aangefien het mondje gefloten is, ontrent defe Voorlippen ftaat aan te merken, uyt wat voor een ftoffe defelve beftaan, aangefien de Autheuren daar ontrent niet luyt roepen, ja tot nogh toe, niemand het felve aan den dagh gebragt heeft.

Nadien ik dan voor eenighe tyd befigh was in 't onderfoeken van de deelen des Aangefigts, en dat door onfe op nieuws uytgevonde manier van doen, zoo had ik het bekleedzel van de Voorlippen wegh genomen, gants geen Vel onder het felve vindende, 't geen my tot een dieper onderfoek aanleydingh gaf.

Eerftelyk, fchoot my te binnen, hoe! vinde ik hier geen continuatie van 't Vel, zoo kan ik ook dit bekleetzel geen *Epidermis* of Opper-velleke heeten, hoewel het daar mede continueel is, en een over een komfte daar mede heeft. wat was hier nu anders te doen, als het ondergelegene eerft te onderfoeken, en zoo quam my te binnen, defe Voorlippen van haar bekleetzel ontblood zynde, in myne heldere vogt te leggen, om na heen naukeurigh de zaak te befchouwen, wat gebeurter? Als ik een weynigh tyds daar naa defe Voorlippen befag, zoo quamen fy my voor als rood Fluweel, en defe zaak nader van my onderfogt zynde, zoo bevonde ik de Voorlippen te beftaan uyt loutere Tepel-

esse ex meris papillis, non cutaneis, (cutis enim hic revera deest) sed papillis nervosis; itaque integumentum illud supradictum potius Epithelida dixero, vel integumentum papillare prolabiorum, quod revera nil est, nisi efflorescentia seu expansio extremitatum dictarum papillarum; id quod Epidermidi quoque proprium. Hinc illi dolores atroces in prolabiorum fissuris ita dictis, ut & excoriatione (ut vulgo loquimur) sed potius recessione integumenti papillaris, dicendum foret.

Hinc difficilis curatio, si prolabia afficiantur ulcere, aut incrassatione, &c.

Dixi prolabia mihi visa fuisse instar serici villosi rubicundi; repleveram enim prolabiorum Arterias ceracea materia rubra, iisque repletis, dictæ papillæ rubedinem quoque induerunt, quemadmodum in corpore vivo & vegeto, à sanguinis affusione.

3. Quod prolabia in meis Thesauris nobis occurrant instar serici villosi rubri, secus quam

peltjens, niet uyt Vel-tepeltjens, aangesien hier geen Vel te vinden is, maar uyt Zenuwagtighe Tepeltjens; zo dat het bekleetzel der Voorlippen de naame toekomt van Tepel-bekleetzel van de Voorlippen; welk bekleetzel niet anders is, dan een uytspanzel der Zenuw-tepeltjes, 't geen ook eygen is aan het Opper-velleke. Hier van komen ons ook die groote pynen der Voorlippen, als sy ontblood zyn van haar voorland of het geseyde bekleetzel, of als dit bekleetzel is gespouwen, 't geen men, hoewel oneygentlyk, gekloofde lippen, en ook ontvellingh noemt, beeter maghmen zulks heeten, scheuren en ook ontblootingh der Voorlippen.

Hier van daan komt het ook, dat men zoo beswaarlyk tot genesingh komt, wanneer dese Voorlippen komen te verswееren, of datze komen te verdicken.

Ick hebbe hier vooren gesegt, dat dese Voorlippen my voorquamen als rood Fluweel, door dien ik der selver Slagh-aderkens met een rood-wassighe stoffe vervult hadde, en dese gevult zynde, zoo nemen ook dese Tepeltjens een rood-agtigheyd aan, gelyk sy ook doen in een levendigh en fris mensch door den toevoer van bloed.

Ten derden: Dat ons dese Voorlippen als rood Fluweel voorkomen, in myne Cabinetten, 't geen

quam in corpore vivo, & perfectè sano, in causa est integumenti defectus; eo enim ablato & liquori immerso, dissolvitur papillarum nexus, & sic sese erigunt papillæ, quæ in vivo corpore ab dicto integumento coërcentur & deprimuntur, aut inclinantur, quemadmodum arundo, gramina, &c. ab aëre ventoso.

Siquis hoc in corpore vivo investigare velit, eligat tempus æstivum, & quidem in objecto sano & juvenili, adhibito Microscopio; tempore autem hyemali inconspectum sese non dant, & hoc etiam locum habere in papillis cutaneis pollicis, unicuique notum: ne ullum autem dubium superesset in hoc invento, non in uno, sed in multis objectis, à me conservatis, hoc demonstro.

Scias interim velim L. B., prolabia hujus objecti tanta rubedine non esse prædita ac illa, quæ in sequenti quarto, & cæteris Thesauris inveniuntur.

N°. XXIV. Phiala, continens portionem Arteriæ pulmonalis, materia ceracea flava repletam; suntque ramuli tam numerosi, ut fere incredibile

geen men in een levendigh mensch, die wel gestelt is, niet en bemerkt, daar van is de reden, het niet wegnemen en afscheyden van 't bekleetzel der Voorlippen, want dit weghgenomen, en 't voorwerp in een vogt gelegt zynde, zoo wyken de Tepeltjens van een, en zoo is 't dan, datse 't hoofd opsteken, en over end komen te staan, daarze in tegendeel in een levendigh mensch door dit bekleetzel als in den band gehouden, en op zy nedergedrukt werden, gelyk men ziet het gras, en ook het riet, 't geen van de wind na eene zyde werd geperst, en dit heeft ook plaats in de Vel-tepeltjens van den Duym, gelyk dat meer als wel bekend is: Op datter eghter gants geen twyfel over zoude blyven, wegens dese uytvindingh: Zoo is 't dat ik zulks niet in een, maar in veele voorwerpen vertoon.

Weet ondertusschen B. Lezer dat dese Voorlippen van dit voorwerp niet soo rood zyn, als wel die geene, de welke in 't vierde en vogende Cabinetten werden gevonden.

N°. XXIV. Een vlesje met vogt, waar in te zien is een gedeelte van des Longhs Slag-ader met een geel-wassighe stoffe opgevult; en zyn dese haare takxkens zoo zeer veel in getaale, dat het voor die geene, die het gesien hebben

byna

bile fuerit omnibus, qui hoc objectum viderunt.

Not. 1. Hic ramus Arteriæ, tali artificio & manu tam suspensa, liberatus ab omnibus vesiculis pulmonalibus, nec non ab Arteria Aspera & Vena Pulmonali, ut sine ostentatione dicere au sim, nullum omnino ramum, paucissimos autem ramusculos tantum esse abruptos. Hanc ramulorum numerositatem nusquam in auctorum guris expressam inveni.

2. Non solum rami illibati, & ad unum omnes sunt conservati, verum etiam extremitates ultimæ, quæ vesiculis sunt continuæ. Hisce & similibus visis, satis mirari nemo potest, hominem per plurimos annos pancratice posse vivere, sine noxa, minimo enim ramusculo, minima cellula, obstructis aut læsis à sanitatis perfectione recedimus, ita ut cum *Apostolo Paulo* exclamare cogamur: *O profunditas divitiarum!* &c.

N°. XXV. Placentæ uterinæ portio magna, eadem supra dicta materia flava repleta, & in liquore conservata.

Not. 1. Ne minima quidem Glan-

byna ongelooflyk scheen te wesen, want het verbeeld een kleen Bosschasitje.

Aanmerkt ten eersten: Dese Longh Slag-aders tak is door zoodanigh een konste, en met zoo een saghte en opgehevene hand toebereyt, en van syne tegen overstaande Longs aders, en Longhs-pyps-takjens afgescheyden, dat ik, zonder roem, magh zeggen, datter van dese tack, geen tackjens en ook zeer weynighe uyteynden zyn afgebroken.

Dese veelheyd van takjens hebben ons de Autheuren nergens in haare Figuuren aangewesen.

Ten tweeden: De tacken zyn niet alleen ongeschonden, en tot een toe behouden gebleven, maar ook der selver uyterste uyteynden, dewelke anders met des Longsblaaskens zyn vereenigt. Dese en diergelyke dingen beschouwende, zoo kan zigh niemand genoegh verwonderen, dat een mensch langhe Jaaren in gesontheyd leven kan, zonder eenighe mangel, aangesien het minste takje of blaasje verstopt of ontstelt zynde, zoo wyken wy van onse volmaakte gesondheyd af: Zoo dat wy met den *Apostol Paulus* gedwongen zyn uyt te roepen, *O diepte des rykdoms &c!*

N°. XXV. Een stuk van de Moerkoek, op de selve wyse met een geel-wassighe stoffe opgevult, en in een vogt geconserveert.

Aanmerkt ten eersten: Niet het

Glandula, aut aliquid glandulosi reperitur in placenta uterina, ita ut hallucinati sint omnes, qui hoc statuunt in suis scriptis. Tota placenta constituitur ex vasis sanguifluis, quibus connectuntur membrana Chorion, Amnios, & Funiculus umbilicalis, quibus adde Membranosum noviter à me inventum, quod interiori superficiei placentæ connectitur, quæ affixa est utero: de hisce in sequenti plura, ubi pervenero ad illas placentas, quibus adhuc connexa est dicta membrana.

2. Quanta sit differentia inter vasa sanguinea pulmonalia, jamjam indigitata, & ea, quæ placentam uterinam constituunt, hic oculis lustrari potest: Estque hæc discretio magna, non solum ratione reptatus extremitatum, verum etiam constitutionis.

3. Analogiam habent hæ extremitates cum iis, quæ corticalem Cerebri substantiam constituunt. Vid. Thes. II. Tab. VI,

N°. XXVI. Phiala in liquore conservans portionem Mammæ muliebris morbosæ, tumefactæ & spongiosæ, in cujus me-

het alderminste Kliertje, nogh ook yets klieragtigs werdter gevonden in de Moerkoek, zoodatze alle geabuseert zyn, die sulkx in haare Schriften voorgeven.

De geheele Moerkoek bestaat uyt bloedvatjens, waar aan het vlies *Chorion*, *Amnios*, en de Navelstreng vast sitten: voegt hier by, dat vliesig wesen, 't welk van my nieulykx is uytgevonden, 't welk vast sit aan de inwendighe Oppervlakte van de Moerkoek, die met de Lyfmoeder vereenigt is: Waar van in 't toekomende breder zal gehandelt werden, als ik zal gekomen zyn tot de beschryvingh van die Moerkoeken, waar aan dit vliesigsie wesen nogh vast zit.

Ten tweeden: Hier kanmen ook zien, hoe groot een onderscheyt datter is, tusschen de Slagaderen van de Longh, aanstonts aangewesen, en die geene, dewelke de Moerkoek maken: en is dese onderscheyd vry groot, niet alleen ten opsigte van haar cours ontrent de uyteynden, maar ook wegens haar gestalte.

Ten derden: Dese haare uyteynden hebben eenighe overeenkomste met die, dewelke de Schorsighe substantie der Herssene maken. Ziet het tweede Cabinet, Tab. VI.

N°. XXVI. Een vles, waar in bewaard wert een stuk van een Vrouwe Borst, dewelke qualyk was gestelt, nam: spongieus in 't aanraken, en geswollen, in wiens midden ik eeni-

medio observabam mollitiem quandam, qua, post extirpationem, liquori immersâ, tam numerosa vascula à vinculo dissoluta sese videnda exhibebant, ut tota fere illa portio videretur vasculosa. Hæc & alia ansam mihi dedere Mammarum constitutionem ulterius investigandi, & quid observarim, in sequentibus Thesaurorum descriptionibus palam facere conabor.

N°. XXVII. Pueri Thymus, nitidissime præparatus, & conservatus; hujus vascula sanguinea ceraceâ materiâ rubrâ sunt repleta, unde Thymus rubedine perfusus.

N°. XXVIII. Pulmonis humani portio, cujus Arteriæ ceracea materia flava repletæ, &partim à vesiculari substantia separatæ, ita ut denudatæ visui exhibeantur. Quam difficile autem sit illud negotium peragere, norunt illi, qui manus huic operi unquam admoverunt.

N°. XXIX. Phiala in liquore continens Cerebellum humanum ita induratum, ut casei recentioris instar secari possit.

eenighe ongemeene sagtigheyd vernam, en na het affetten, in een voght gelegt zynde, deeden haar zoo veele vatjens op; dewelke ontdaan waren van 't geen haar anders by een houd, dat byna het geheele stuk uyt vatjens scheen te bestaan.

Dese, en andere zaaken hebben my aanleydingh gegeven om de gesteltenisse der Borsten naukeuriger te onderzoeken, en wat ik daar ontrent al heb geobserveert, is myn voornemen in de beschryvinghe der volgende Cabinetten te openbaaren.

N°. XXVII. De Sweserick van een kind, zeer net toebereyt en bewaart; dese syne bloetvatjens zyn met een rood-wassige stoffe opgevult, waar door dat de selve ons rood voorkomt.

N°. XXVIII. Een kleen gedeelte van een mensche Longh, wiens Slag-aderen met een geel-wassige stoffe opgevult, en ten deele van haar Blaas-wyse stoffe afgescheyden zynde, ontdaan, en naakt ons voorkomen: Edogh hoe moeyelyk het is te doen, weten zy best, die oyt de handen hier aangeslagen hebben.

N°. XXIX. Een vlesje met voght, waar in te zien is, het aghterbreyn van een mensch, soodanigh van my verhart, datmen het als een versse kaas snyden kan.

Not. 1. Naturalem conservavit colorem, & in omni dimensione sese videndum hic exhibet, sine rugis.

2. Arteriæ innumeræ, ceraceâ materiâ oppletæ, per Piam matrem reptant, & hoc gratiam visui conciliat.

3. Tunica secunda Cerebelli, sc: Arachnoidea, luculenter hic in conspectum venit, motâ enim phialâ undulatim sese visui offert.

4. Principium spinalis medullæ, huic cerebello appensum, & membranis suis nondum destitutum; ita ut occasio hic suppetat videndi utramque Arteriam vertebralem, nec non ubi coeuntes, arteriam cervicalem constituunt.

5. Hic videri quoque potest, quam numerosi sint ramuli arteriosi, qui ex Arteria cervicali prodeuntes, per substantiam corporis annularis disseminantur.

N°. XXX. Phiala liquore repleta, infantis Mammam continens.

Nat. 1. Vivido, & admodum naturali colore, imbuta, conspiciendos sese exhibent pori cutanei. ordine consiti.

2,

Aanmerkt ten eersten: Dat het syn natuurlyke couleur, langhte, dikte en breete behouden heeft, sonder eenighe rimpels.

Ten tweeden: Ontallyke Slagh-aderen, met een wassighe stoffe opgevult, ziet men hier door het dunne Herssen-vlies lopen, en zulkx is seer aangenaam voor de oogen des sienders.

Ten derden: Het 2 Herssen-vlies van 't aghterbreyn, namentlyk het hunne webben gelykende vlies, komt hier klaar te voorschyn en dat golfswys als men het vlesje beweegt.

Ten vierden: Het begin van't rughmergh, is hier nogh vast zittende aan't aghterbreyn, en van vlieskens nogh omvangen; soo dat hier gelegentheyt is om te zien beyde de Wervels-slaghaderen, als mede waerse te samen komende, de nek Slag-ader voortbrengt.

Ten vyfde sietmen hier, soo seer veele takxkens der Slagh-aderen, dewelke uyt de nek Slagader voortkomen, en hoese door het ronde lighaam verspreyden.

N°. XXX. Een vlesje vervult met vogt, onthoudende in sigh het borstje van een kleen kintje.

Aanmerkt ten eersten: Hetselve is met een zeer natuurlyke couleur begaeft, en sietmen door deselve veele sweetgatjens gerangeert.

Ten

2. Papillæ cutaneæ, in ambitu papillæ mammæ, ut & in ipſa papilla denſo agmine oculos incurrunt.

N°. XXXI. Phiala liquore repleta, cui innatat cerebellum humanum nitide præparatum atque conſervatum; ſuntque arteriæ repletæ.

N°. XXXII. Portio magna Inteſtini jejuni, ita inverſa, ut ſuperficies interior hic facta ſit exterior, & ſic glandulæ ſpuriæ in conſpectum veniunt, quæ in dicta ſuperficie propullulant magnitudine capitis aciculæ; præterea vera conſtitutio jugorum rotundorum, quæ Valvulæ conniventes dicuntur, hic accurate conſpici poſſunt.

Notandum interim, dicta juga in objecto recenti, aut liquore convenienti, viſui eſſe exponenda, non autem in Inteſtinis inflatis, & exſiccatis, uti facere ſolent, & ego olim cum illis, Anatomici; mutant enim naturalem eſſentiam poſt inflationem, exſiccationemque.

N°. XXXIII. Portio Cerebri humani, liquori immerſa, cujus Arteriolæ ſunt repletæ, unde ſubſtantia corticalis rubedinem induit, & ſic medullari & albicanti inſidet, ceu

Ten tweeden: De Vel-tepeltjens komen ons veelvoudigh voor in den omtrek van de Tepel, als mede in de Tepel ſelfs.

N°. XXXI. Een vlesje met voght vervult, waar in te ſien is het aghter breyn van een menſch, ſeer net geprepareert, en geconſerveert; en ſyn deſſelfs Slaghaderen vervult.

N°. XXXII. Een groot ſtuk van een nughteren darm, ſoodanigh omgekeert, dat deſſelfs opervlakte hier binnewaarts is gewent; en alſoo komen ons de baſtaart kliertjens in 't geſighte, dewelke hier uytpuylen, in groote van ſpeldehoofden. Daar en boven doen haar hier de ronde latwyſe verheventheden op, dewelke Ooghuykende klapvlieſen geheten worden.

Aanmerkt ondertuſſen, datmen deſe geſeyde latwyſe verheventheden beter zien kan in een vars lighaam of in een bequaame voght, als in opgeblaſe en gedroogde darmen, gelyk wy voorheen met de andere Ontleders plegen te doen; want ſy verliezen in 't droogen haar natuurlyke geſtelteniſſe.

N°. XXXIII. Een gedeelte van de Herſſene van een menſch, 't welk in een vogtigheyd is gelegen, en zyn deſſelfs Slag-aderkens opgevult, waar door de Schorſſighe ſubſtantie rood geworden is, en alſoo op de witte en merghagtighe

muscus ruber, qui ex solo emergit albo.

Not. 1. Corticalem substantiam neutiquam glandulosam, sed vasculosam esse, hoc præsertim apparet in illa portiuncula, qua in fundo phiala visui apparet, ubi arteriolarum extrema in succosam substantiam seu pulpam degenerare, conspicere licet. Hæc succosa arteriolarum portio extima, neutiquam cavitatem suam relinquit, nam in repletione nostra, rubedinem æque induit, ac fieri videmus, supra dictam in succositatem.

2. Arteriolæ subtilissimæ repletæ, quæ hic extra corticalem substantiam prominent, maxima parte, propagines sunt, Arteriarum carotidum per Piam matrem disseminatarum, quarum extremitates descendentes, tandem in substantiam succosam degenerant, quæ corticalis dicitur substantia, quemadmodum in Liene & nonnullis aliis visceribus. Vide Resp. Epist. Probl. IV. & XII.

3. In supradicta portiuncula, cernere quoque licet varias extremitates succosas à se invicem liquoris ope sejunctas; & hoc

ghe substantie zittende, doet het sigh op, als waare het een rood mosch, 't welk uyt een witte aarde voortkomt.

Aanmerkt ten eersten, Dat de Schorssighe selfstandigheyd geensints klieragtigh, maar uyt bloetvatjens te samen gestelt is; en zulkx blykt voornamentlyk in dat deeltje, 't welk in de grond van 't vlesje gevonden werd, alwaar de uyteynden der Slagh-aderkens in een merghagtighe en weeke substantie werden gesien te veranderen. Dit sappighe gedeelte der uyteynden van de Slag-aderkens, en verliesen haare holligheyd niet, want in 't opvullen werden sy alzoo wel rood als boven dit sapaghtighe gedeelte.

Ten tweeden: Die subtile Slagaderkens, dewelke hier buyten de Scorssige substantie uytsteken, zyn voor het grootste gedeelte tackjens van de Slaap-slagh-aderen, dewelke door het dunne Herssenevlies loopen, welkers uyteynden nederwaarts sacken, ten laatste in een weeke en sappighe substantie veranderen, diemen de Schorsse der Herssene noemt, gelyk zulkx ook plaats heeft in de Mild, en eenighe andere ingewanden. Ziet hier over na het antwoord op de IV. en XII. voorgestelde brieven.

Ten derden: In dit geseyde deeltje kan men ook verscheyde sappige uyteynden zien, dewelke door toe doen van de vogt, daarse in leggen, van een geweken zyn, en

hoc omnem dubitandi anſam auferet iis, qui invento noſtro calculum huc uſque apponere denegarunt.

N°. XXXIV Portio cutis Plantæ pedis, propter vaſorum ſanguineorum repletionem, rubicundiſſima.

Not. 1. Omnes arteriolarum extremitates ultimæ, tam artificioſe ſunt repletæ, ut nullus fere ramuſculus intactus reperiatur; corpus autem reticulare Malpichii, ut & Epidermis naturalem reſervarunt colorem, unde ſatis conſtat, erraſſe eos, qui autumant & ſcribunt, per dicta integumenta vaſa ſanguinea diſſeminari.

2. Corpus reticulare, ut & Epidermis, maximam partem à cute ſunt ſeparata, ut in cute denudata, Papillæ cutaneæ in conſpectum prodirent, ſuntque innumerabiles, & nonnihil extra cutem propullulantes; hinc dolores intolerabiles, ubi Cutis plantæ pedis denudata eſt ſuis involucris dictis.

3. Corpus reticulare, cuticulæ cohærens, reflexum hic reperitur, ut corpus reticulare con-

en zulkx kan alle twyfelmoedigheyd der geenen wegnemen, die tot nogh toe, deſe onſe uytvindingen niet hebben willen avojëren.

N°. XXXIV. Een ſtuk Vels van de Voet, 't welk zeer rood is, wegens de opgevulde Bloedvaten.

Aanmerkt ten eerſten: Alle de uyteynden der Slagh-aderkens zyn zoo konſtigh opgevult, dat men naulykx een takje bevind misgedeelt te zyn; maar het Netwyſe lighaam van Malpichius, alsmede het Opper-velleke hebben haare couleur behouden, zonder roodigheyd aan te doen, waar uyt genoegzaam af te nemen is, dat die Autheuren geabuſeert zyn, dewelke aan het Netwyſe lighaam of ook aan 't Opper-velleke Bloedvatjens hebben toegeſchreven.

Ten tweeden: Het Netwyſe lighaam, als mede het Opper-velleke, zyn voor 't grootſte gedeelte van 't Vel afgeſcheyden, op dat in het ontbloote Vel de Vel-tepeltjens te voorſchyn zoude komen, en zyn deſe buyten het Vel een wynighsken uytpuylende, ontelbaar veele. Hier van daan komen ons die onlydelyke pynen voort, wanneer het Vel van de ballen der Voeten ontbloot is van deſe geſeyde dekſels.

Ten derden: Zoo zietmen hier ook, dat het Netwyſe lighaam met het Opper-velleke nog vereenigt,

conspici posset, estque coloris dilute flavi, Epidermis contra albicat.

nigt, en omgekeert is, op dat het Netwyse lighaam konde gezien werden; en is dit Netwyse lighaam hier geelagtigh van couleur, het Opper-velleke in tegendeel witagtigh.

N°. XXXV. Fœtus Ovini immaturi Ren bissectus, in quo corpus papillare secundum longitudinem renis protrahitur, secus ac in homine: mirari interim subit nonnullos, haud infimi subsellii Anatomicos, ejusmodi renes Ovinos dissecuisse, eosque delineatos nobis obtrusisse, quasi humani fuissent renes, ad quos icones erant sculpti, id quod mihi & aliis olim imposuit.

N°. XXXV. De Nier van een onvoldrage Schaapie, midden door gesnede, waar in men ziet dat het Tepel-wyse lighaam na de lengte van de Nier loopt, 't geen in een Mensch geen plaats en heeft.

Ondertusschen is het te verwonderen, dat zommighe, die niet onder de geringste der Anatomisten te stellen zyn, zoodanighe Nieren der Schapen ontleedende, deselve hebben laten in Figuuren verbeelden, als warense na Menschen Nieren gemaakt, 't welk my, en anderen eertyds heeft bedrogen.

N°. XXXVI. Fœtus humani Os temporum, Membrana tympani illibati instructum, cui Malleus & Incus annectuntur.

N°. XXXVI. Het Tyd, of Slaapbeen van een jongh geboore kindje, waar aan het ongeschonde Trommel-vliesje nogh vast zit, en zitten het Hamertje en Aanbeeltje natuurlyker wyse daar nogh aan.

Not. 1. Malleus & Incus periostio investiuntur, per quod cerni potest Arteriolarum reptatus; suntque Arteriolæ materia ceracea rubra repletæ, sine qua, non facile viderentur.

Aanmerkt ten eersten: Door het vliesje, 't welk het gesëyde Hamertje en Aanbeeltje bekleet, kan men de cours der Slag-aderkens bequamelyk zien; en zyn dese Slagh-aderkens met een roodwassighe stoffe vervult, zonder 't welke sy niet light te voorschyn zoude komen.

2. Membrana Tympani gaudet reptatu vasorum sanguineo-

Ten tweeden: Het Trommelvliesje is van gelyke voorsien van Slagh-

neorum eodem modo repletorum.

3. Membranam Tympani duplici constare lamella, hic videre licet parte superiore, ubi una lamella ex parte separata.

4. Uterque Mallei musculus, qui Malleo adhuc sunt connexi, hic cerni possunt.

5. Unus ex Mallei musculis rubicundus apparet, propter vasculorum repletionem, tendo autem ejus albicat.

N°. XXXVII. Infantis Os petrosum, cum annexo osse squammoso.

Not. 1. Membranam Tympani duplicem esse, hic quoque constat, partim enim una lamella est ablata, relicta secunda; ubi autem Os petrosum, à squammoso separetur, hic videre est.

2. Membranam Tympani gaudere vasculis sanguineis, peculiari cursu reptantibus, hic & in modo citato objecto, conspici potest: hunc cursum vasculorum delineavi. Tab. IX. Fig. IX. Epist. Problem. VIII.

N°.

Slagh-aderkens, die op de selve wyse zyn vervult.

Ten derden: Dat het Trommel-vliesje van twee op den andere leggende vliesjens, of moten is bestaande, kanmen hier zien aan 't bovenste, alwaar eene ten deele is gescheyden.

Ten vierden: Zoo zietmen hier ook beyde de Spierkens van 't Hamertje, dewelke nogh aan het Hamertje vast zitten.

Ten vyfde: Een van de Spierkens van 't Hamertje is rood, wegens het opvullen van syne Slagh-aderkens, en is desselfs peeze witaghtigh.

N°. XXXVII. Het steen en Schub-wyse been, aan den andere nogh vast sittende, uyt een kleen Kinds hoofdje.

Aanmerkt ten eersten: Dat het Trommel-vliesje uyt twee vlieskens te samen is gestelt, sulkx blykt ook in dit voorwerp; want het eene is ten deele weghgenomen, en het tweede geheel gelaaten, ook zietmen hier waar het Tydbeen van het Steenbeen afgescheyden word.

Ten tweeden: Zoo kanmen hier ook zien, dat het Trommel-vliesje van Bloed-vatjens voorsien is, dewelke op een sonderlinghe wyse loopen, gelyk ook in 't voorwerp waar van aanstonds gehandelt is, en is dese cours van vatjens door het gesseyde vlies lopende van my afgetekent. Tab. 9. Fig. 9. in 't antwoord van de VIII. voorgestelde Brief.

N°.

N°. XXXVIII. Placentæ uterinæ portio, in qua nil glandulosi apparet, quamvis hoc statuatur ab Anatomicis: tota enim quanta, vasculosa est, uti hic apparet. Considerandum interim aliquam analogiam reperiri inter hæc vascula, Placentam constituentia, & ea, quæ Cerebri corticalem substantiam conficiunt, quamvis extremitates minus pulposæ aut succosæ in Placenta existant.

N°. XXXIX. Infantis stomachus inversus, ut rugæ naturales, ut & tunica Villosa conspici possint.

N°. XL. Fœtus humani recens nati Pia Mater, telæ araneæ tenuitate, vasa autem arteriosa innumera, unde licet conjicere dictas arterias, alium in usum etiam esse destinatas, quam solummodò ad nutritionem dictæ membranulæ adeo teneræ; imo existimo illud membranosum præsertim inservire, ut vasa sanguinea loco naturali contineant, ne dimoveantur; Arteriæ autem, ut in sui extremo corticalem Cerebri substantiam constituant. Dicta vasa sunt repleta ceracea mate-

No. XXXVIII. Een stuk van de Moerkoek, waar in niets klieríghs te vinden is, hoewel zulkx van de ontleeders voor vast gesteld word; maar de geheele Moerkoek bestaat uyt Bloedvatjens, gelyk sulkx hier blykt.

Ondertusschen zoo staat aan te merken, datter eenighe overeenkomst is tusschen dese Bloedvaten, en die geene, dewelke het schorssighe wesen van de Herssene maken, hoewel egter de uyteynden deser bloedvaten, die de Moerkoek maken, zoo sagt en sappigh niet zyn, als de andere.

N°. XXXIX. Een Maaghje van een jongh Kindje, 't welk omgekeert is, op dat men de natuurlyke rimpels, en ook de binnenste en ruyge rok of vlies zoude komen te zien.

N°. XL. Het dunne Herssenvlies van een jongh geboore kindje, 't welk zoo dun is als een Spinne-webbe, de Slag-aders in tegendeel ontelbaar; waar uyt met regt geoordeelt magh werden, dat de geseyde Slagh-aders niet alleen gedestineert zyn om voedzel aan dit zoo fyn vliesje toe te brengen, maar insonderheyd ook om alle de bloedvatjens by een te houden, op datse niet zoude van een komen te wyken: De Slagh-aders dienen insonderheyd om met haar uyteynden de schorssige selfstandigheyd der Herssene te maken; en zyn dese geseyde vaten met een roodwassi-

materia rubra ad extremitates usque.

N°. XLI. Ren humanus bissectus, ut interiora pateant, liquori immersus.

Not. 1. Cum replerem Arteriam renalem ceraceâ rubrâ, simul quoque replebantur ductus Urinosi Bellini, & hoc mihi ansam dedit dubitandi de Glandularum existentia in Renibus humanis: in brutis quidem non rarò observo corpuscula rotunda, Glandulas miliares æmulantia, verum illa pauca sunt, & nondum mihi persuasum habeo, ea corpuscula veras esse glandulas, ad urinæ secretionem destinatas, quandoquidem in corpore humano ea non satis aperte reperio, sed contra, vasculorum sanguineorum extrema tam mirifice sunt contorta & circumvoluta ut Fig. 3. Tab. VI. Thes. 3. demonstratur.

Has autem circumvolutiones vasculosas, siquis pro glandulis habere velit. Resp. hoc minus caute fieri, quandoquidem Glandulæ authoribus audiunt corpora vel corpuscula per se subsistentia, membranæ peculiari obducta, ad quæ vasa

waffighe stoffe opgevult, en dat tot haar uyterste toe.

N°. XLI. Een doorgesnedene mensche Nier, om het inwendighe te konnen zien, leggende in een vogt.

Aanmerkt ten eersten: Wanneer ik des Niers Slagh-ader opvulde met een rood-waffighe stoffe, zoo liepen ook te gelyk de Piscanaaltjens van de Hr. Bellinus vol, en zulkx gaf my een oorsake van twyfelen, wegens het wesen der alzoo genoemde Nier-klierkens, diemen in s'menschen Nieren voor geest te zyn, in beesten vind ik meenigmaal ronde lighaamtjens, dewelke een gelykenisse hebben met de Geerst-klierkens, edogh dese zyn gants weynigh, en ik kan my niet wel inbeelden, dat dese lighaamtjens waare kliertjens zyn, gedestineert tot het scheyden der pisse, aangesien ik deselve zoo perfect niet kan zien in de Nieren van de Menschen, maar in tegendeel bevind ik de uyteynden der Slagh-aderen seer wonderlyk gekromt en geslingert gelyk te zien is in dit derde Cabinet Fig. 3. Tab. IV.

Indien ymand dese geseyde geslingerde uyteynden der Slaghaders voor klieren houden wil, zoo zegge ik zulk onbetamelyk te zyn, nadien de Autheuren met een klier niet anders verstaan, als een byzonder lighaam of lighaamtje, 't welk op zigh selfs bestaat, en 't geen met een particulier vliesje omvangen

ſa ſanguinea alluunt. Si autem præter ſupra dicta vaſcula circumvoluta, alia quædam corpuſcula rotunda quoque reperiantur in renibus humanis, quod non plane nego, quamvis non ſatis diſtincte inveniam; forſan in alium uſum erunt deſtinata.

Dixi ſupra, cum replerem Arteriam renalem hujus Renis, ſimul quoque repletos fuiſſe Ductus Urinoſos Bellini: Noli autem exiſtimare mihi hoc ſolummodo contigiſſe in hoc rene, aſt in omnibus Renibus obſervari, dicta vaſcula ſimul repleri, ita ut credibile non ſit, hoc ita fore, ſi ad urinæ ſecretionem, primo glandulas minutiſſimas alluere deberet ſanguis, ut in hac repletione noſtra ceracea materia.

Præterea hic vobis conſpiciendos offero Renes, in quibus continuationem arteriolarum cum ductibus Bellini videre licet, & hoc certe irrefragabile argumentum eſſe mihi videtur.

Quo-

gen is, en tot welk lighaam of lighaamtje ſeekere bloedvatjens zyn gedeſtineert, die daar in loopen. Indien egter benevens deſe bovengemelde omgeſlingerde bloedvatjens, nogh eenighe andere in s'menſchen lighaam zoude mogen gevonden werden, die van een ander natuur zyn, 't welk ik geheel en al niet wil negeeren, hoewel ikſe niet duydelyk kan zien, zoo zynſe mogelyk tot eenigh ander gebruyk geſchapen.

Ik heb hier vooren geſegt, dat wanneer ik des Niers Slagh-ader opvulde, dat doen ook te gelyk de Pis-canaaltjens van de Heer Bellinus vol liepen: Denkt ondertuſſchen niet dat my zulkx naderhand noyt meer gebeurt is, want zoo menigmaal als ik het nu doe, zoo gebeurt het my altoos; en 't is niet gelooflyk dat ſulkx altoos zoude gebeuren, indien het bloet eenige pretenſe klieren eerſt moſt aandoen, om de Pis van 't bloed te ſcheyden, ook dat in deſe opvulling de waschagtige ſtoffe eerſt eenige kliertjens moſten aandoen, en daar door heen paſſeeren, eer datſe tot de Pis-canaaltjens quamen.

Daarenboven zoo ſtel ik den waardighe Lezer hier voor eenighe Nieren, in dewelke men met de ooghen zien kan, de continuiteyt van de uyteynden der Slagaderen met de Pis-canaaltjens van Bellinus, en dunkt my ſulkx een onwederſprekelyk bewys te zyn.

Hoe,

Quomodo jam ſanguis venoſus refluat, ubinam Venæ laticem ſuum refluum ſortiantur, an hoc per Anaſtomoſes inviſibiles, antequam in ramuſculos exeant Arteriolæ, & in ductus Bellinos degenerant, an omnes extremitates Arterioſæ in ductus Bellinos mutentur, an ſecus? obſervare nequeo. Oculi mei non adeo Lyncei, ut hunc nodum ſolvere queam.

Hoc tantum exiſtimo, haud fruſtra eſſe, quod vaſa ſanguinea tam mirifice hic ſint contorta & circumvoluta, ut nuſquam reperire ſit in toto corpore, ut hic Fig. 2 & 3. Tab. IV. Theſ. 3. exhibetur, & domi meæ, cœlo ſereno demonſtro, & ſic puto totum illud negotium, quod Glandulis renalibus adſcribitur, perfici & dependere à reptatu & conſtitutione peculiari extremitatum vaſculorum.

Conſideret quoque B. Lector in Teſticulis humanis, nullas reperiri glandulas, totumque opus à vaſorum conſtitutione dependere, idemque obſervari in noviter à me inventis vaſculis Uterinis, ſuccum, fœtui alendum aptum, conficientibus,

Hoe, en op wat wyſe nu het aderlyke bloed te rugge keert, waar de aders haar wederkerend bloed ontfangen; of dit nu geſchied door eenighe onzienlyke mondekens, die met die Slagh-aderkens vereenigt zyn, al eer de Slagh-aderkens haar met de Pis-canaaltjens komen te vereenigen; of alle de uyteynden der Slag-aderen in de Pis-canaaltjens van Bellinus veranderen of niet? kan ik niet zien. En dewyl myn geſigt zoo znel niet is, zoo kan ik die knoop niet ontdoen.

Dit alleen geloof ik, dat de bloedvaten der Nieren niet te vergeefs zoo wonderbaarlyk zyn omwonden en geſlingert, dat men zulkx nergens meer in 't lighaam vind, gelyk hier te zien is in dit derde Cabin. Tab. IV. Fig. 2 en 3. en 't object by my bewaard werd, om by den heldere dagh te vertoonen: En alſoo meen ik, dat dat geheele werk, 't geen de pretenſe Nier-kliertjens is toegeſchreven, ſulkx alleen afhangt van de cours en byzondere conſtitutie der uyteynden van de vatjens.

Conſidereert ook, dat in de Zaad-ballekens geen kliertjens gevonden werden, en dat haare werkzaamheyd ook alleen beſtaat in de hoedanigheyd der vatjens, 't welk ook te zien is aan de vatjens van de Lyfmoeder van my onlangs ontdekt, dewelke een ſeeker voedend ſap toebereyden voor de vrugt, waar van ik heb begonnen te hande-

bus, de quibus agere cœpi in Thes. 2. ne dicam de chymericis Glandulis Lienalibus, Hepaticis, &c. quarum existentiam nusquam reperire licet.

Considerandum præterea, quamvis hic in Fig. 2. Tab. IV. Thes. 3. circumvolutiones vasculorum sanguineorum, in Renis dorso representententur, illas quoque densissimo agmine esse consitas parte interiore, imo ad Papillas ipsas, & hoc sculptor exprimere non potuit, sine obscuratione ductuum, qui in hac figura exhibentur; illud autem distincte repræsentabo, ubi devenero ad Thes. 4. in quo Renes humani bissecti, conditi, & exsiccati reservantur; in quibus luculentissime hoc apparet, & hoc est, quod sæpius dixi, præparata esse conficienda non solum liquida, verum etiam sicca, pro ratione objecti demonstrandi.

N°. XLII. Phiala continens Fœtum humanum, quatuor circiter mensium, decumbentem, loco pulvinaris, supra Placentam Uterinam, estque sexus masculini & coloris naturalis.

Inscriptio talis est:

O, MIHI NUNC, OSSIBUS MOLLITER QUIESCENTIBUS!

N°.

delen in de beschryvingh van myn tweede Cabinet.

Ick laate staan die ingebeelde kliertjens van de Milt Lever, &c. die ook nergens te vinden zyn.

Nogh staat ons aan te merken, dat hoewel in dese Fig. 2. VI. Tab. van dit derde Cabinet de omwindinghe der bloedvatjens alleen maar afgebeeld staan langhs de rugh deses Niers, zoo is 't eghter, datze even zoo digt en ontelbaar zyn in 't binnenste der Nieren, ja tot digt aan de Tepeltjens toe, en heeft de plaatsnyder sulkx niet konnen verbeelden zonder die Canaaltjens te verduysteren, dewelke hier verbeeld staan; en meene ik sulkx klaar te vertoonen in 't volgende vierde Cabinet, in 't welk bewaart werden opgespouwen en hard gebalsemde Nieren van Menschen, in dewelke zulkx klaar blykt: En dit is 't geen ik meermaal gesegt heb, dat men deelen des Lighaams niet alleen in 't nat, maar ook zommighe droogh gemaakt zynde, moet beschouwen, en andere voorhouden, na dat de voorwerpen zyn.

N°. XLII Een vlesje met vogt, en daar in een onvoldrage kindje van ontrent 4 Maanden dragts, leggende saghtjens op het Moerkoekje in plaats van een Oorkussentje.

Het selve is van de mannelyke sexe, en heeft desselfs natuurlyke couleur behouden met dit devys.

O WAT BEN ICK GELUCKIG, TERWYL MYNE BEENDEREN, NU ZOO ZAGHTJENS LEGGEN TE RUSTEN!

N°.

N°. XLIII. Ren bissectus humanus, ut interiora pateant.

Not. Multis in locis luculentiora apparent varia, quam statui in superiore Rene.

N°. XLIV. Phiala continens portionem magnam intestini Jejuni humani, ita inversam, ut superficies interior jam facta sit exterior; & sic sese videndas exhibent Glandulæ intestinorum spuriæ & miliares, nec non juga rotunda, quæ aliis Valvulæ conniventes dicuntur.

N°. XLV. Cerebellum humanum cum annexis inversum, unde principium spinalis medullæ in parte superiore sese videndum exhibet.

Not. 1. Hoc Cerebellum liquori innatans ad visum naturalem conservavit constitutionem, nec in ulla dimensione recessit ab ea, ne colore quidem naturali amisso.

2. Arteriæ omnes hic conservatæ & repletæ sunt ceracea materia rubra.

3. Plexus Choroideus, illæso Cerebello, extra superficiem ex parte prominens, hic in conspectum venit, & hoc in omni Cerebello demonstrare valeo, estque coloris dilute ru-

N°. XLIII. Een mensche Nier, opgespouwe, om het inwendighe te konnen zien.

Aanmerkt ten eersten: Dat veele zaaken in dese Nier ons klaarder voorkomen, als wel in de bovengemelde.

N°. XLIV. Een groot stuk van de Nughteren darm van een Mensch, 't welk zoodanig omgekeert is, dat de binnenste Oppervlakte, hier nu is geworden de buytenste, en zoo komen ons in 't gesigte de ronde Latwyse verhevendheden, die by andere de naam dragen van Ooghluykende Klapvliesen.

N°. XLV. Het Agterbreyn van een Mensch met haare aanhangh, het onderstebovenwaarts gewent, waar door het begin van het rugghe mergh boven op dit voorwerp gesien word.

Aanmerkt ten eersten: Dit Agterbreyn leyt in een vogt, en heeft op 't gesigt syne natuurlyke gestalte behouden, ja van zyne lengte, dickte, breete, nogh couleur yet wat verlooren.

Ten tweeden: Alle de Slagaderen syn hier bewaart en opgevult met een rood-wassighe stoffe.

Ten derden: De *Plexus Choroideus* of Aderlyke vlegtinghe, kan men hier voor een gedeelte sien, sonder eenighe de minste quetsing van 't Agterbreyn, en kan ik sulkx in alle andere Aghterbreyne aanwysen: En is dese vlegting ligt rood

rubicundi, utpote cum Arteriarum extremitate, corpus continuum. Vide ſuper hac re Epiſt. Reſp. meam de Cerebro.

4. Dictus plexus quatenus extra hemiſphærium Cerebelli propullulat, tegitur & obducitur hic membrana Arachnoïdea, non autem Pia Matre, an hoc in omni objecto?

5. Tunicam ſeu Membranam Arachnoïdeam luculenter hic videre eſt, ut & quo pacto Arteriæ per ſuperficiem Cerebelli diſtribuantur.

6. Arteriæ Cervicalis exortus ex Arteriis Vertebralibus, oppido quam bene hic conſpicitur.

N°. XLVI. Phiala in liquore conſervans Mamillam infantis, nitidiſſime conſervatam, in cujus papilla, cutaneæ papillæ luculenter videri poſſunt.

rood van couleur, van wegen ſyn vereeningh met de uyteynden eeniger Slag-aderkens. Ziet hier over na myn antwoord op den voorgeſtelde brief van de Herſſene.

Ten vierden: Deſe geleyde vlegting (voor ſoo veel ſy buyten het agterbreyn uytpuylt) is hier alleen bekleet, en omvangen van het vliesje *Arachnoïdea*, en niet van 't dunne Herſſenvlies, of dit in alle voorwerpen zoo is?

Ten vyfden: Het ſpinnewebs-wyſe vliesje of (*Arachnoïdea*) is hier zeer klaar te zien, alsmede hoe, en op wat wyſe, de Slagaderen over de Oppervlackte van 't Agterbreyn loopen.

Ten zesde: Zoo kanmen hier ook zeer wel zien, het voortkomen van de Neck Slag-ader, uyt de twee Wervelbeens Slag-aders.

N°. XLVI. Een vlesje met vogt, waar in geconſerveert werd het Borsje van een jongh Kindje, in wiens Tepeltje, de Vel-tepeltjens klaar konnen geſien werden

ASSER TERTIUS.

N°. XLVII. Phiala ſicca continens portionem inteſtini Ilei fœtus immaturi; ſuntque Arteriolæ Meſentericæ oppletæ ceraceâ materiâ flavâ.

N°. XLVIII. Phiala continens in liquore Tunicam corneam humanam pellucidam.

DE DERDE PLANCK.

N°. XLVII. Een droogh vlesje met een gedeelte van de bogtighe-darm van een onvoldrage vrugtje en ſyn deſſelfs Slag-aderkens vervult met een geel-waſſighe ſtoffe.

N°. XLVIII. Een vlesje met vogt, waar in ſigh onthoud het doorſigtighe Hoorn-vlies van een Menſche Oogh.

N°.

N°. XLIX. Phiala, in qua Testiculus fœtus immaturi, per cujus superficiem Arteriolæ visuntur dispersæ, ut & per Parastatam; suntque materiâ ceraceâ rubrâ repletæ.

N°. L. Phiala liquore referta, in quo natat Testiculus fœtus immaturi, cujus vasa præparantia nitide sunt repleta ceraceâ materiâ, ut & vasa per Testiculum & Parastatam dispersa.

No. LI. Plexus Choroideus fœtus humani rubicundissimus propter continuationem & repletionem Arteriarum ceraceâ materiâ rubrâ.

N°. LII. Ren humanus Atrophia arefactus & magnitudine ita diminutus, ut nil minus videatur, quam Ren hominis adulti.

Not. Translucida substantia lateri annexa, est Pelvis cum portione ureteris.

N°. LIII. Phiala in liquore continens tunicam Corneam humanam, cum adsito humore vitreo & crystallino.

Not Humores dicti Limpiditatem naturalem amiserunt à liquore, cui innatant.

N°. LIV. Phiala eodem modo

N. XLIX. Een vlesje, waar in een Balletje, van een onvoldrage vrugtje bewaard word, langs wiens Oppervlakte, als mede over de bystaanders, men veel Slagaderkens ziet lopen, dewelke met een rood-wassighe stoffe vervult zyn.

No. L. Een vlesje met Liqueur, waar in gevonde werd een Balletje van een onvoldrage Kindje, wiens præparerende vaatjens zeer curieus toebereyt en opgevult zyn met een wassighe stoffe, alsmede die geene, dewelke langs het Balletje en over de Bystaander loopen.

N°. LI. Het Netwyse vlegtsel van een Kind, 't welk zeer rood is, wegens het opvullen der Slagaderkens met een rood-wassighe stoffe.

N°. LII. De Nier van een Mensch door een Teeringh als uytgedroogt, en in groote zoo zeer vermindert, datse niets minder als de Nier van een bedaagt mensche komt te verbeelden.

Aanmerkt: Dat het doorsigtighe, 't welk aan de zyde werd gesien, het becken en Pisleyder is.

N°. LIII. Een vlesje met vogt, waar in het Hoorn-vlies van een Mensch te sien is, alsmede, de Glase en Crystalline humeuren.

Aanmerkt: Dat dese Humeuren haar doorsigtigheyd verlooren hebben, van wegen dese vogt, daarse in gelegen zyn.

N°. LIV. Een vlesje, 't welk op

do continens Renis Papillam humanam compositam. Vid. Tab. IV. Fig. 6. Thes. 3:

op deselve wyse in sigh onthoud een t'samengestelde Tepel van een Nier. Ziet de IV. Tafel. Fig. 6. van dit derde Cabinet.

N°. LV. Portiuncula Epidermidis digiti, cui unguiculus cohæret, superficies autem interior striis longitudinalibus pectinatim dispositis stipata.

N°. LV. Een stukje van 't Opper-huydeke van een Vingher, waar aan de Nagel nogh vast sit, en is dessels inwendighe Oppervlackte vervult van na de lengte lopende stralen, kamswys.

N°. LVI. Phiala liquore limpido repleta, cui innatat Epidermis manus fœtus immaturi quatuor circiter mensium, chirotheculam representans.

Not. Omnes Unguiculi adhuc adhærent.

N°. LVI. Een vlesje met heldere vogt waar in te zien is het Opper-velleke van een handje van een onvoldrage vrugtje van ontrent 4 Maanden dragts, 't welk een kleen Handschoentje komt te verbeelden.

Aanmerkt: Dat alle de Nageltjens daar nogh aan vast zitten.

N°. LVII. Phiala in liquore conservans duo objecta Ocularia; quorum primum summa rubedine perfusum, ob vasorum sanguineorum repletionem, estque postica pars Scleroticæ, Choroideæ & Ruyschianæ, huic annectitur præterea Palpebra superior, cujus superficies admodum quoque rubra, præ copia vasculorum repletorum: sic etiam musculi Oculares, proprio suo loco hic visuntur, qui non minus rubicundi apparent.

Secundum objectum est Oculus Infantis transversim bissectus

N°. LVII. Een vlesje met Liqueur, waar in twee voorwerpen gesien werden, 't eene is seer rood, wegens de opgevulde bloetvatjens, en het selve is het agterste van de *Sclerotica*, *Choroidea* en *Ruyschiana*; ook is hier de opperste oogschel nog aan vast, wiens Oppervlackte, ook zeer rood is, van wegen de geseyde opvulling der bloetvaten: alzoo mede vertoonen haar hier de Oogh-spieren in haare natuurlyke plaats, en zyn die niet minder van rodigheyd voorzien.

Het tweede voorwerp is het Oog van een kleen kindje, midden door

ctus & inversus, unde superficies interior jam facta est exterior.

Not. 1. In dextra portione videri potest Tunica Ruyschiana, è cujus medio propullulant reliquiæ Tunicæ Retinæ. In sinistra autem, portio Ruyschianæ non solum, verum etiam ligamentum ciliare cum suo processu ciliari conspicitur.

2. Arteriolas per Ruyschianam dispersas, ramusculos suos impertire Ligamento ciliari, ut & ejus processu; hic cerni potest.

3. Circumferentia nivea extra Ruyschianam, Tunica Sclerotica est.

N°. LVIII. Portio placentæ uterinæ, in qua nihil glandulosi demonstrari potest, utpote tota vasculosa. Dicta portio ceraceâ materia repleta est.

N°. LIX. Phiala continens Vesicam Gliris exsiccatam, in qua duo conspiciuntur calculi minores, qui affectus forsan familiaris Gliribus, quandoquidem aliquoties mihi illud videre contigit.

N°. LX. Phiala liquore referta, in qua à seta dependet una ex Colli Vertebris, in cujus foramine proprio & maximo

doorgesneden, en omgekeert, zoo dat de inwendighe Oppervlackte, hier nu is de buytenste.

Aanmerkt ten eersten: In het reghter gedeelte kanmen het Ruysche vlies zien, uyt wiens midden de overblyfzels van het Netwyse vlies uytpuylen: In het linker deel, kan men niet alleen het Ruyschenvlies zien, maar ook de hayrwyse band, met desselfs aanhangsel.

Ten tweeden: De Slag-aderkens door het Ruyschenvlies verspreyt, kanmen zien dat takxkens mede deelen aan de hayrwyse band en desselfs aanhangsel.

Ten derden: Dese witte omtreck, dewelke hier buyten het Ruyschenvlies uitsteekt, is de *Tunica Sclerotica* of het harde vlies.

N°. LVIII. Een stuk van de Naageboorte, waar in niets klierighs kan werden getoont, want de substantie van de Moerkoek geheel en al uyt vaatjens is bestaande. Dit gedeelte is met een rood-wassighe stoffe opgevult.

N°. LIX. Een vlesje waar in bewaard werd een drooge Waterblaas van een Rot, waar in twee kleene steentjens van my gevonden, en daar nogh in gelegen zyn: En is dit quaad mogelyk familiaar in de Rotten, alsoo my zulkx meermaals is voorgekomen.

N°. LX. Een vlesje met vogt, waar in aan een Hayrtje afhangt, een van de hals Wervel-beenen, in wiens grootste en eygen gat of ope-

mo hæret Spinalis medullæ portio, cujus ſubſtantia interior ſeu corticalis, rubicunda apparet, propter vaſorum ſanguineorum, corticalem ſubſtantiam conſtituentium, repletionem ceraceâ materiâ rubrâ: Exterior autem medullaris albicat.

openingh een gedeelte van 't Rughs-mergh zit, wiens inwendighe ſubſtantie ſigh rood vertoond, wegens het opvullen der Slag-aderen, dewelke de ſchorſſige ſubſtantie van 't Rugge-mergh voortbrengen, en is de buytenſte of Mergagtighe ſubſtantie wit gebleven.

Præterea hic quoque in utroque latere conſpiciuntur Arteriæ Vertebrales abſciſſæ, quæ in foraminibus tranſverſorum proceſſuum vertebralium hærent.

Daarenboven zietmen hier aan beyde de zyde de afgeſneden Werwel-Slag-aderen, zittende in de gaten van de dwerſſe uytſteken van de wervels.

N°. LXI. Lamella aut portio longitudinalis Naſi pueri, ut ſeptum & interiora pateant.

N°. LXI. Een ſtuk van de Neus, na de lengte doorgeſneden, op dat men des Neus Tuſſchen-ſcheytzel en andere inwendighe deelen van 't ſelve in 't geſigte zoude krygen, en is het ſelve van een kindje genomen.

Not. 1. Puerorum ſeptum Naſi eſſe in totum cartilagineum.

2. Præter involucrum extimum & craſſum gaudere ſeptum peculiari membranulâ æque ac Oſſa, quâ immediate obducitur & perichondrium dicitur.

3. In poſteriore & inferiore parte dicti ſepti, quini ſexve viſuntur ſulci obliqui, de quorum uſu altum ſilentium apud autores, attamen fruſtaneos eſſe

Aanmerkt ten eerſten: Dat dit Tuſſchen-ſcheytzel in de kinderen t'eenemaal kraakbeenig is.

Ten tweeden: Benevens het buytenſte en dikſte dekzel van 't Tuſſchen-ſcheytzel, zoo heeft het even zoo wel als de beenderen, nog daarenboven een vliesje, waar door het immiddels omvangen werd, en kraakbeenig vlies geheten werd.

Ten derden: In 't agterſte en onderſte van 't geleyde Tuſſchen-ſcheytzel werden 5 ook wel 6 ſchuynſe groeven gevonden, van welkers gebruyk de Autheuren moet

esse haud existimandum Vid. Tab. IV. Thes. 3. Fig. 5. Lit. G.

gants geen gewagh maken, egter moet men niet menen, datse te vergeefs geordoneert zyn. Ziet de IV. Plaat. Fig. 5. Let. G. van dit derde Cabinet.

4. In uno dente, secundum longitudinem dissecto apparet triplex substantia, extima sc:, media, & intima.

Ten vierden: in een der tanden, in dit voorwerp, na de lengte doorgesnede zynde, kanmen driederhande substantie zien, namentlyk een, die de buytenste is, en twee, die daar aan volgen.

5. In anteriore & inferiore parte septi juxta palatum, in utroque latere foramen apparet, seu osculum cujusdam ductus, de cujus usu & existentia nil apud Authores legi: inservire muco excernendo existimo. Vid. Tab. IV. Fig. 5. Thes. 3. Lit. E.

Ten vyfden: In 't voorste van 't Tusschen-scheytzel ontrent het verhemelte doet sigh wederzyts een gatje of mondje op, van een seker canaaltje, van wiens wesen en gebruyk ik tot nogh toe niets in de Autheuren heb gevonden, mogelyk dient dese wegh, nevens de bekende om eenighe snotterighe vogt in de Neus-af te voeren. Ziet de IV. Plaat. Fig. V. Lett. E.

N°. LXII. Phiala liquore repleta, in quo continetur portio Intestini fœtus ovini.

N°. LXII. Een vlesje met vogt, waar in bewaart werd een gedeelte van een der darmen van een Schaapie, 't welk pas gebooren is.

Not. 1. Dicta portio curiose repleta est ceracea materia subnigra, ut repræsentaret intestinum recens nati, mœconio refertum.

Aanmerkt ten eersten, dat dit darmtje curieus toebereyt en opgevult is, met swartagtige stoffe, op dat het verbeelde zoude, hoe de darmen van een jong geboore schepselke altoos opgevult zyn, met een swarte en taye stoffe, die men *Mœconium* noemt.

2. Vasa sanguinea per Mesenterium & intestina distributa, sunt nitide repleta.

Ten tweeden: Zoo zyn de Slagaderkens, die door de darmen, en Darmscheyl loopen, curieus opgevult.

N°. LXIII. Pilorum aut capillorum, in Omento cada-

N°. LXIII. Een hand vol Hayr, 't welk ik gevonden heb in 't Net

veris hydropicæ, a me repertorum manipulus.

Not. 1. Quos hic repræsento capillos, olim descripsi & delineavi, nomine Tumoris pilosi in Observ. meis Anatomico-Chir. fol. 23 Tumore autem piloso jam dissoluto & extricato, hic pilos delineari curavi, ut pilorum longitudo distinctius videri posset. Vid. Tab. III. Fig. III. Thes. 3.

2. Omentum dicti cadaveris erat tanquam carnosum, in quo dictus tumor pilosus repertus est, & digiti crassitiem obtinebat.

3. Tumor erat pugni majoris magnitudine & Atheromatis naturæ, eo enim aperto, primo pultacea materia visui sese offerebat, eâque ablatâ, glomus pilosus, ceu ex capillis intricatis & firmiter cohærentibus, conflatus, nobis occurrebat.

5. Capilli digiti, imo spithamæ longitudinem superant, conveniuntque in totum cum capillis capitis, excepto, quod radicibus mihi videantur destituti. Vid. in Observat. figuram hujus glomi non extricati, & in hoc Thes. 3. Tab. III. Fig. 3. glomum extricatum.

N°.

van 't lyk van een watersugtighe vrouw.

Aanmerkt ten eersten. Dit Hayr, 't welk ik hier aanwys, is het selve, 't welk ik voor heen beschreven en afgebeelt heb in myne Anatomische en Chirurgicale aanmerkingen Fol. 23. op de naam van Hayrigh geswel. Nu is 't dat ik dit Hayr wat ontdaan heb, en 't selve heb laten afbeelden, om de lenghte van 't Hayr te bequamer te konnen zien. Ziet de III. Plaat. de 3. Fig. van 't derde Cabinet.

Ten tweeden: Het Net van 't geseyde lyk van dese watersugtighe vrouw, had een vleesighe gedaante aangenomen en was een vinger dik.

Ten derden: Het geswel was een vuyst groot en Atheromateus, want geopend zynde, deed sigh eerst op een papagtighe stoffe; en die wegh genomen zynde, vertoonde sigh het Hayr, 't welk als in een klouwe, digt in een zat.

Ten vierden. Dit hayr is een vinger, en ook wel een spanne en meer lang, t'eenemaal overeenkomende met het Hayr des Hoofds, uytgenomen, dat het schynd met geen wortelkens begaaft te zyn: Ziet in myne observatien hoe het gestelt was eer het was uytgehaalt, en in dit derde Cabinet. Taf. III. Fig. III. hoe het zigh, ontwart zynde, nu opdoet.

No.

N°. LXIV. Fœtus hum: recens nati crus, cujus pinguedine in totum deficiente, aurâ replevi omnes cellulas adiposas, crureque exsiccato, cellulosam substantiam, sub cute sitam, lamellatim conscidi, ut cellulæ accurate conspici possint.

N°. LXV. Cerebrum Ovinum, methodo Willisiana ita liberatum à fibroso & membranoso nexu, ut plurimæ in conspectum veniant particulæ.

Clarissimus Willisius de illa præparatione, ita loquitur.

Ut Cerebri, ita proprie dicti, Anatome rite celebretur, haud vulgari sectionis modo procedendum esse, existimo; verum ubi totius ἐγκέφαλε calvaria exempti compagis coram oculis sistitur, imprimis posterior Cerebri limbus, ubi Cerebello ac Medullæ oblongatæ connectitur, ac membranis undique discissis, aut avulsis, à cohæsione cum partibus subjectis (quantum fieri potest) liberetur; tunc facile constabit, quod Cerebri substantia corporibus istis, haud quaquam unitur, verum per se, nisi quod membranarum nexu superficie tenus conjungitur, ab iis omninò libera ac independens fuerit: Quin etiam hæc Cerebri puppis à vicinis partibus eo

N°. LXIV. Het been van een jong geboore Kindje, waar aan gants geen vet te vinden is, en zoo verders heb ik alle de Vet-cellekens opgeblasen, en het been gedroogt zynde, zoo zietmen het hier in moten doorgesneden, waar door het celluleuse wezen, onder het vel geplaats zynde, zeer curieus aangewesen werd.

N°. LXV. De Herssene van een Schaap, op de manier van de Hr. Willis, zoodanigh van de omsittende fiberkens en vlieskens ontdaan, datmen seer veel van de innerlyke deeltjens zien kan.

Den seer vermaarde Willis, spreekt van dit toebereytzel aldus.

Om de ontledingh van de Herssene na behooren te doen, zoo meen ik, datmen sulkx niet moet doen na de gemeene wyse, maar als men de geheele t'samenstel van de Herssene uyt het Hoofd genomen heeft, zoo moetmen voor eerst, het agterste van de Herssene, daar het met het agterbreyn, en begin van't Rugh-mergh vereenigt is, alsints afscheyden van de vlieskens, en zoo veel doenelyk is afknippen en los maken; alsdan zal het ligt te zien zyn, dat de substantie van de Herssene met de geseyde lighaamen geensints vereenight is, maar geheel en al independent van deselve, uytgenomen datse onderlingh superficieel vast gehouden werden door de vlieskens; ja soomen dit bovenste der Herssene, de geseyde vlieskens weggenomen zynde, voorwaarts op slaat, of na vooren komt te wen-

eo ritu divisa, si anterius reclinetur, Medullæ oblongatæ crura prorsus nuda, ac à Cerebro & Cerebello (nisi in quibus locis hæc illi appenduntur) omnino distincte apparebunt. Porro cum Cerebri limbus à cohæsione solutus elevatur, tres ventriculi, ita vulgò dicti, in unum inane spatium (seu vacuitatem meram è complicatione Cerebri resultantem) evadent, &c.

Hanc demonstrandi methodum laudabilem esse cum Willisio existimo, sic enim, uti hoc in Cerebro apparet, sine Cerebri sectione comparent, parte superiore Testes, Nates, Glandula pinealis, Ventriculi anteriores, Crura Medullæ oblongatæ, Processus vermiformis, Cerebellum, Plexus choroideus, Thalami nervorum opticorum, &c.

Notandum præterea, hoc Cerebrum lapidis instar esse induratum sine rugis, colore tamen haud reservato.

N°. LXVI. Phiala continens in liquore portionem Intestini Coli, cujus vasa sanguinea sunt repleta, quemadmodum etiam ea, quæ per Mesocolon sunt disseminata.

Not. Interim, dictam portionem

wenden: Zoo zalmen de (alzoo genaamde) beenen geheel en al bloot zien, ook datse van 't Agterbreyn en Voorbreyn distincktelyk onderscheyden zyn. Verders zoo zalmen, door het geseyde losmaken en opligten van 't bovenste der Herssene, zien, dat de 3 voorste groeven, uyt de vouwen van de Herssene voortkomende, als een ledighe plaatze, in een sullen lopen &c.

Dese Methode van toonen, oordeele ik nevens de Heer Willis pryselyk te zyn, want zoo doende vertoonen haar, gelyk hier in dese Herssene, de Testiculen, Billen, Pyn-klierke, de voorste groeven, de Beenen van 't langagtighe mergh, het Wormwyse uytsteeksel, het Agter-breyn, het Netwyse vlegtzel, de slaapkamers van de gesigt Zenuwen &c.

Aanmerkt daarenboven; dat dese Hersſene steen hard is gemaakt, zonder gerimpelt te zyn, alleen is de couleur niet wel gereserveert geworden.

N°. LXVI. Een vlesje met voght, waar in te zien is, een stuk van de Colyk-darm, wiens bloetvaten vervult zyn, gelyk ook die geene, dewelke door het Darm-scheyl van de Colyk-darm loopen.

Aanmerkt ondertusschen, dat dit

tionem tam nitide esse præparatam & conservatam, ut videatur jamjam corpori exempta.

N°. LXVII. Phiala, in qua occurrit Sceleton Aviculæ minimæ Indiæ Occidentalis, Ourussia, dictæ.

N°. LXVIII. Phiala continens in liquore portionem Piæ Matris, cujus vascula sanguinea repleta ad extremum usque.

Not. 1. Vascula dicta tanto esse numero, ut totum objectum ex meris vasculis videatur fere conflatum; membranosum autem perpaucum & admodum tenue.

2. In statu morboso membranosum Piæ Matris non rarò quoque incrassatum reperi.

3. Si objectum dictum oculis lustretur, sine præcedenti vasculorum repletione, multò crassius esse nobis videtur; cujus ratio est, quod vascula minima semper inanita nobis occurrunt, & sic concurrere videntur ad Piæ Matris crassitiem.

N°. LXIX. Placentæ muliebris portio, ceracea materia repleta, idque ad extremitates omnes usque, unde tota illa

dit gedeelte van de gesеyde Darm, zoo curieus toebereyt en geconserveert is, datmen zoude seggen, 't selve nu vers uyt het lighaam gehaalt te zyn.

N°. LXVII. Een vlesje, waar in ons voorkomt het geraamte van een zeer kleen West-indischs Vogeltje 't welk *Colubritie* is geheten.

N°. LXVIII. Een vlesje met vogt, waar in geconserveerd werd, een gedeelte van 't dunne Herssenvlies, wiens bloetvatjens tot de eynde toe opgevult zyn.

Aanmerkt ten eersten, dat dese vaaten zoo veelvoudigh zyn, dat het geheele voorwerp byna alleen uyt bloetvatjens schynt te bestaan; en is het vliesighe zeer wynigh en zeer dun.

Ten tweeden, dat ik dit vliesighe wesen door ziekte zomtyts zeer verdikt heb gevonden.

Ten derden. Zoo dit voorwerp gesien word, zonder voorgaande opvullingh der bloetvatjens, zoo komt het ons veel dicker te vooren, als het wel in der daad is; de reden hier van is, dat ons dese gesеyde kleene bloetvatjens altoos bloedeloos voorkomen, en alsoo schynen zy het vlieske te verdicken.

N°. LXIX. Een stuk van een Moerkoek van een vrouw, met een wassighe stoffe vervult, en dat tot alle deser vatjens uyteynde toe,

illa portio rubicundiſſima.

Not. 1. Placentam, nullis gaudere Glandulis, imò totam Placentam ex meris Vaſis ſanguiferis conſtare, luculenter hic apparet.

2. Quali reptatu extremitates vaſorum hic repant, & quam diverſus ille ſit ab aliis vaſculorum ſanguineorum extremis, hic oppidò quam benè conſpici poteſt.

3. Ultimæ extremitates tam ſubtiles ſunt, ut tomenti inſtar nobis occurrant.

4. Si hæc & ſimilia domi meæ inſpicere dignetur B. Lector, facile calculum adjiciet aſſertioni meæ, ſc: haud fruſtaneam eſſe tantam diſcretionem extremitatum vaſorum ſanguineorum, imò totum illud negotium, quod adſcripſêre Authores Glandulis Placentæ, illud prorſus chymæricum eſſe, utpote ab illis neutiquam viſis, aut demonſtratis.

Hiſce & ſimilibus diſcuſſis, quis negabit in confeſſo eſſe, perutile orbi literato fuiſſe extremitatum vaſorum ſanguineorum inveſtigationem tot annis, tanto labore, & tot impenſis

waar door dit geheele weezen ons zeer rood voorkomt.

Aanmerkt ten eerſten, dat de Moerkoek gants geen kliertjens heeft, ja dat de geheele Moerkoek uyt bloetvatjens is beſtaande, 't welk hier zeer klaar kan gezien werden.

Ten tweeden, zoo kanmen hier ook zeer diſtinct zien, op wat wyſe de uyteynden deſer vaten loopen, en hoe veelſe verſchillen van die van andere bloetvaten.

Ten derden. De uyterſte uyteynden deſer vaten komen ons zoo ſubtiel voor, als waar het eenigh dons.

Ten vierden; zoo den Beminde Lezer deſe en andere vaten ten myne huyſe belieft te zien, zoo zal hy ligtelyk met my in een gevoelen komen, dat het niet vergeefs is, dat de uyteynden der bloetvaten, d'een van d'andere zoo zeer veel komen te verſchillen, en dat het maar verdigtzelen zyn van de Autheuren, die altoos voorgegeven hebben, dat de kliertjens van de Moerkoek een byſondere werking deeden, daarſe integendeel noyt zoodanighe kliertjens hadde gezien of getoont.

Deſe en geene knopen aldus losgemaakt zynde, zoo magh ik met regt vragen wie nogh weygeren zal toe te ſtaan, dat het onderſoek van de uyteynden der vaten, zeer dienſtig is geweeſt voor de geleerde werelt, waar toe ik zoo groot een

pensis à me institutam. Rejiciant itaque laborem meum cavillatores illi, qui nil nisi quod ipsi faciunt, rectum putare solent; ego interim haud desinam in usum publicum persistere in eodem labore.

N°. LXX. Phiala in liquore continens Os Petrosum, cum annexo meatu auditorio.

Not. 1. Meatus dictus apertus est, ut naturalis situs & constitutio Membranæ Tympani videri queant.

2. Membranæ Tympani situs obliquus in meatus auditorii extremo, ut & Vascula sanguinea per dictam Membranam dispersa, hic luculenter videri possunt.

N°. LXXI. Principium Spinalis Medullæ, cum annexa portione Cerebelli.

Not. 1, objectum ovinum esse, & in eo conspici tertium ut & quartum Ventriculum, Glandulam Pinealem, Testes, Nates, duo Crura Medullæ oblongatæ, ut & Processum vermiformem.

2. Hanc præparationem & balsamationem ante triginta annos à me factam, longe differre

een arbeyt, en zoo groote onkosten heb aangelegt, en dat zoo veel Jaaren: Laat de spotters, die dogh niet anders prysen als 't geen uyt haar eygen koker voortkomt, hier mede railleëren, ik zal daarom niet nalaten te doen, 't geen ik vast vertrouw, tot nut van 't gemeen te zyn.

N°. LXX. Een vlesje met vogt, in sigh onthoudende het Steenbeen met de Gehoor-canaal.

Aanmerkt ten eersten. De geseyde canaal heb ik geopent, op datmen de natuurlyke gesteldheyd, en de plaats van 't Trommelvliesje zoude konnen zien.

Ten tweeden: Dat het Trommel vliesje seer schuyns in 't uyteynde van de geseyde canaal gelegen, en het Trommel vliesje met veele bloedvatjens voorsien is, kanmen hier zeer klaar zien.

N°. LXXI. Het begin van 't Rugh-merg met een gedeelte van 't Aghter-breyn.

Aanmerkt ten eersten, dat dit voorwerp genomen is uyt een Schaap, en datmen daar in zien kan de derde en vierde Ventricul of holligheyd, het Pyn-kliertje, de Testiculen en de alsoo genaamde Billen, de Tweebeenen van 't Lankwerpigh mergh, alsmede het Wormwyse uytsteeksel.

Ten tweeden, dat dit voorwerp en dese manier van balsemen en prepareeren, over de 30 Jaaren

ferre ab ea, quam nunc in usu habeo. Instar Lapidis quidem durum est hoc objectum, verum à naturali constitutione & colore diversum.

N°. LXXII. Phiala continens portionem Arteriæ splenicæ, ceracea materia rubra repletam, in qua luculenter conspiciuntur extremitates fasciculosæ, penicillo detrito similes. Glandulas autem hic quærere, otium & operam esset perdere.

Not. Variis locis dictæ extremitates angulosæ, imò rotundæ quidem apparent, id quod studio factum, ut repræsentarent Glandulas fictitias, si autem acus cuspide à se invicem deducuntur luculenter abusus apparet.

N°. LXXIII. Portio Arteriæ Splenicæ Vitul: ceracea materia alba repleta, in qua haud minus distincte visuntur extremitates fasciculosæ.

N°. LXXIV. Portio Intestini recti hominis, in qua non solum Glandulæ spuriæ, verum etiam myriades pororum (si ita loqui liceat) conspiciuntur.

Not.

ren oud zynde, veel verschilt van die geene, dewelke ik nu in het gebruyk heb, want hier door de voorwerpen wel steen hard en onvergankelyk worden; edogh sy veranderen veel van couleur en gesteltenisse.

N°. LXXII. Een vlesje met een gedeelte des Milts-slagh-ader met een rood-wassighe stoffe opgevult, waar in duydelyk gesien werden de Bundel-wyse uyteynden, die haar als versleeten penceeltjens opdoen. Hier eenighe kliertjens te soeken, zoude niet anders als moeyte te ver geefs gedaan zyn, alsoo die daar niet te vinden zyn.

Aanmerkt: Dat op verscheyde plaatzen wel eenighe kantighe, ja ook wel ronde stukskens aan vast zitten, die ik met voorbedaghte raad daar aan gelaten heb, op datse in eenige verbeeltenisse, van kliertjens, ons zouden voorkomen; maar alsmen die met de punt van een naald aanraakt en van een doet, zoo doet zigh het abuys op.

No. LXXIII. Een gedeelte van de Milt-ader uyt een Kalf, met een wit wassige stoffe opgevult, waar in de Bundel-wyse uyteynden niet min klaar konnen gesien werden.

N°. LXXIV. Een stuk van de Regte-Darm uyt een mensch, waar in niet alleen de bastaart kliertjens, maar ook duysende van sweetgatjens (soo mense alsoo noemen magh) gesien worden.

Aan-

Not. Poros tam denſe eſſe conſitos, ut ne quidem cuſpis acus interponi poſſit.

Aanmerkt: Dat deſe ſweetgatjens, zoo digt by een ſtaan, dat men naulykx de punt van een naald daar tuſſchen in zoude konnen zetten.

N°. LXXV. Phiala continens in liquore Pulmonem fœtus ovini, cujus lobulorum ſubdiviſiones innumeras non ſolum, verum etiam ſubtiliſſimas extremitates vaſorum ſanguineorum, conſpicere licet.

N°. LXXV. Een vlesje met vogt, waar in de Longh van een kleen Schaapie onthouden werd, wiens ontelbaare verdelinghe van deſſelfs lobbekens niet alleen, maar ook de alderſubtielſte uyteynden der bloetvatjens te zien zyn.

N°. LXXVI. Phiala liquore referta, in qua continetur Os petroſum fœtus recens nati, in quo diſtinĉte apparet Membranam Tympani in fœtu obduĉtam eſſe peculiari integumento, Membranæ analogo, dico analogo, quia nullis vaſculis ſanguineis gaudet; Membrana autem Tympani innumeris ſuperbit arteriolis, uti in hoc & aliis objeĉtis videre eſt.

N°. LXXVI. Een vlesje met heldere vogt, en daar in het Steenbeen van 't gehoor van een jongh geboore kindje, waar in duydelyk te zien is, dat het Trommel-vlieske in haar met een particulier bekleetſel bedekt is, 't welk een vlies gelyk is, ik ſeg, gelyk is, om dat ik 'er geen bloetvatjens door heen ſie loopen, maar het Trommel-vliesje is met ſeer veel bloetvatjens voorſien, gelyk in dit en andere voorwerpen te zien is.

Not. 1. Diĉtum integumentum in aliquibus craſſum, in hoc vero objeĉto Membranæ tenuioris inſtar tenue eſt.

Aanmerkt ten eerſten: Dat dit bekleetzel in zommighe objeĉten dik is, maar in dit zoo dun, als een dun vliesje.

2. Perpendendum jam cujus ſit propago diĉtum integumentum, quomodo poſt nativitatem Membranam Tympani denuo relinquat, & cujus ſit uſus?

Ten tweeden: Zoo ſtaat te conſidereeren, van waar het afkomſtigh is, hoe het na de geboorte het Trommel-vliesje wederkomt te verlaten, en van wat gebruyk het is.

Quod primum attinet, ſc: Theſ. III. cu-

Aangaande het eerſten: Namentlyk van waar het afkomſtig is. H Na-

cujus ſit propago, cum fœtui hærenti in utero materno meatus auditorii pars oſſea in totum deficiat, Membrana Tympani ſuperficiei capitis magis appropinquat, & ſic puto Epidermen ibi loci tam fertilem eſſe, ut tegat quoque Membranam Tympani, & quod per conſequens hoc integumentum nil ſit, quam epidermis.

Secundum quod attinet, ſc: quomodo poſt nativitatem denuo relinquat Membranam Tympani. Exiſtimo, quod, ſuccreſcente meatu auditorio oſſeo, ut & cartilagineo, recedat, quia Epidermis extenſilis non eſt.

Uſum jam quod attinet, non eſt cur dubitemus, quin deſtinatum ſit, ut Membranam Tympani, quæ ea ætate tenerrima, defendat ab injuria, quæ illi facile afferri poſſet, ab humore, cui innatat, dum hæret in utero materno, qui humor aliquando acrior fit, & ſæpe fœtore imbuitur, unde noxam contraxiſſet Tympani Membrana; adde quod poſt nativitatem, ad tempus dictam Membranam Tympani defendat ab aëris injuriis.

Dixe-

Nadien het beenig deel van 't gehoorgat of canaal inde kinderen, in 's moeders lighaam leggende, gants en gaar nog ontbreekt, zoo is het Trommelvliesje nader aan de oppervlakte van 't hooft, en dan zoo meen ik, dat het Opper-velleke ook ſelfs het Trommel-vliesje komt te bedecken, en dat by gevolg 't geſeyde bekleetzel niet anders is, als Opper-vel.

Wat het tweeden belangt: Hoe het na de geboorte het Trommel-vliesje weder komt te verlaten. Ick vertrouw dat in 't groeyen van de beenighe en kraakbeenighe gehoor canaal, dit bekleetzel komt af te wyken, om dat het Opper-velleke niet mede kan geven, nogh ſigh uytrecken.

Wat het derden, Namentlyk het gebruyk van dit geſeyde bekleetzel aangaat, 't is buyten twyfel, dat het ſelve dienſtigh zy, om het Trommel-vliesje, 't welk in die tyd zeer dun is, beſchermt van onheyl, 't geen door 't water, waar in het kind in s'moeders lyve is gelegen, ſomtyts ontaard word door ſcherpe vogt, en ook wel door ſtank, en hier door zoo zoude het Trommel-vliesje van ſyn natuurlyke geſtalteniſſe hebben konnen afwyken. Voeght hier by, dat dit bekleetzel, zoo lang, het nogh na de geboorte by blyft, het Trommel-vliesje ook beſchermt van de koude lugt.

Imaad.

Dixerit forsan aliquis, si supra dictum integumentum propago sit Epidermidis, unde fit, quod (uti statui) aliquando crassissima nobis occurrat, cum Epidermis naturalis admodum sit tenuis. Resp. In confesso quidem est, Epidermem natura sua admodum esse tenuem; sed dictum nostrum integumentum in statu naturali quoque minus crassum existit: In statu autem morboso incrassatur & præsertim quidem à succressente nova Epiderme, quemadmodum fieri observamus in vola manus & planta pedis.

N°. LXXVII. Portio Æsophagi humani, liquori limpido innatans, in qua distinctissime videri possunt fibræ carneæ tam longitudinales seu externæ, quam circulares, seu internæ.

N°. LXXVIII. Phiala sicca, continens Intestini Ilei humani, secundum longitudinem dissecti, portionem.

Not. Vasa sanguinea tanto numero per dictam portionem sunt dispersa, ut tota rubicundissima appareat, suntque vasa ad extremitates usque repleta ceraceâ materiâ rubrâ.

Imand zoude my hier mogen tegenwerpen, en seggen, indien dit geseyde bekleetzel afkomstigh is van 't Opper-velleke, waar komt het dan van daan, dat het ons (gelyk ik gesegt heb) zomtyts zoo dick voorkomt, nadien het Opper-velleke van natuure zeer dun is. Het Antw: hier op, is, dat het wel kennelyk is, dat het Oppervelleke van syn natuur zeer dun is, edogh dit geseyde bekleetzel is ook niet zoo dick in een welgestelde staat, maar qualyk gestelt zynde, zoo komt 't te verdicken, insonderheyd van wegen een nieuw weder ondergroeyingh van een ander Opper-velleke, gelyk men ziet te gebeuren in de palm van de Hand, en bal des Voets.

No. LXXVII. Een gedeelte van de slokdarm van een mensch, hangende in een heldere vogt, waar in zoo wel de uytwendige en na de lengte lopende, als de inwendighe en ronde Fibren gesien konnen werden.

N°. LXXVIII. Een vlesje sonder vogt, en daar in een gedeelte van de Bogtighe-darm 't welk na de lengte opgesneden is.

Aanmerkt: Dat de bloedvaten zoo veelvoudigh hier door zyn verspreyd, dat het onderwerp dieswegen geheel en al zeer rood is geworden, en zyn dese vaten tot de eynden toe met een rood-wassighe stoffe vervult.

*N°. LXXIX. Phiala ſicca continens Lamellam Penis virilis.

Not. 1. Hujus præparatio talis eſt. Repleveram aura Penis Membranam celluloſam, ſub cute ſitam, (quæ continuatio Membranæ Dartos Scroti) corpora autem Nerveo-ſpongioſa non inflaveram, & ſic Penem exſiccabam: exſiccatum Penem in lamellas dividebam, cujus lamellam hic repræſento.

2. Hæc lamella deprehenditur plane celluloſa, quamvis nulla pinguedo in pene, & hæc celluloſitas (ſi ita loqui mihi liceat) per totum corpus ſub cute reperiri poteſt: Verum ubique fere, excepto pene, cellulæ dictæ obſitæ ſunt pinguedine, unde invìſibiles occurrunt, diciturque Membrana adipoſa, aut pinguedo ſub cute ſita.

3. In publicis diſſectionibus & demonſtrationibus Profeſſores cum Malpichio quidem loquuntur de cellulis adipoſis, cellulas autem demonſtrare negligunt: ſtudioſis interim curioſis & has cellulas videre deſiderantibus, nulla dabatur eas videndi occaſio. Hac autem præparatione facta, facilis eſt earum demonſtratio. Imo ſub cute ejuſmodi cellulæ ubique demonſtrari poſſunt, modò ſarcinâ ſuâ deſtituantnr cellulæ, & flatu repleantur.

N°. LXXX. Phiala in liquore continens Polypum Naſi à Chirurgo me præſente extractum.

Not. In fundo Phialæ reperitur portio Cartilaginea, quæ ſimul cum polypo ſequebatur, illud tamen laudabile non eſt, ſatius eſt Polypum extrahere cum portione integumenti interioris.

N°.

N°. LXXX. Een vlesje met voght inſigh onthoudende, een geſwelleke, 't welk men na ſyne gelykeniſſe Polypus heet; het is in myn byzyn van een Chirurgyn uyt de neus van een menſch uytgetrocken.

Aanmerkt: Dat in de grond van 't glaasje gevonden werd een ſtukxke kraakbeen, 't welk in 't uyttrecken gevolgt is, beter was 't geweeſt, indien alleen een gedeelte van 't binnenſte bekleetzel van 't kraakbeen gevolgt was.

N°.

N°. LXXXI. Phiala liquore referta, in qua conſpiciuntur luculentiſſime Epidermis humana, ut & corpus reticulare Malpichii.

Not. Epidermis foris candidior apparet, corpus reticulare autem, interius colore dilute flavo, comparet.

N°. LXXXII. Crus dextrum cum extremo pede ejuſdem fœtus, cujus mentio facta antea: Præparatio celluloſa eadem eſt cum illa.

In dicto Theſauro, varia adhuc ſunt Loculamenta ex ligno Cedrino confecta, in quibus ſequentia reperiuntur.

IN LOCULAMENTO I. reſervatur.

N°. I. Arteria ſplenica vitulina ſicca, ceraceâ materiâ rubra repleta, cujus extremitates ſunt numeroſiſſimæ, ſummoque cum labore in præparatione conſervatæ.

N°. II. Portio Inteſtini Coli infantis ceraceâ materia rubrâ repleta.

Not. 1. Meſocolon cum ſuis arteriis repletis nitide conſervatum.

2. Quomodo arteriæ meſente-

N°. LXXXI. Een vlesje met vogt, waar in zeer klaar konnen geſien werden het Opper-velleke van een menſch, met deſſelfs Netwyſe lighaam door Malpichius eerſt ontdekt.

Aanmerkt: Dat het Opper-velleke ſigh van buyten wit opdoet, maar het Netwyſe lighaam van binnen ligt geel.

N°. LXXXII. De regter dye en 't voetje van 't ſelve kind, waar van gewag gemaakt is.
Deſe celluleuſe preparatie is deſelve met de voergaende.

In dit Cabinet werden nogh verſcheyde Ceder-houte laaden gevonden, waar in deſe navolgende zaaken te zien zyn.

DE EERSTE LAADE onthout in ſigh.

N°. I. Des Milts Slag-ader uyt een Kalf met een rood-waſſighe ſtoffe gevult en gedroogt, en zyn deſſelfs uyteynden byna ontelbaar en met groote vlyt in de toebereydinge geconſerveert.

N°. II. Een ſtuck van de Colyk-darm uyt een Kind, deſelve is met een rood-waſſighe ſtoffe opgevult.

Aanmerkt ten eerſten: Dat deſſelfs dicke Darm-ſcheyl of *Meſocolon* met deſſelfs opgevulde Slag-aderkens, behendig geconſerveert zyn.

Ten tweeden: Op wat wyſe de on-

tericæ inferiores ramos impertiant Colo intestino, hic distincte videre licet.

N°. III. Pueri magna portio Coli cum portione ilei, integro Cæco, cum annexo processu vermiformi.

Not. 1. Quo pacto sese habeant valvulæ Coli aut si mavis Cæci, in intestino inflato & exsiccato, & quomodo vasa sanguinea per dictas valvulas disseminentur, hic luculenter videri potest.

2. Usus valvularum Coli accuratius concipi potest in inflato & exsiccato, quam in recenti intestino.

3. Coli cellulæ minus considerabiles in tenera ætate, quam in adulto.

N°. IV. Coli intestini portio magna cum annexo mesocolo è puero desumpta, & ceracea materia rubra repleta, vasis sanguineis non minus infarctis.

Not. Cæci intestini extremitatem successive angustari, & tandem in processum vermiformem degenerare, distinctissime hic videre licet.

N°. V. Furca & Culter, quorum manubria sunt confecta ex osse Tibiæ humanæ, in quo nulla

onderste Scheyl-slag-aderen tacken verleenen aan de Colyk-darm, sulkx kanmen hier klaar zien.

N°. III. Een groot stuk van de Colyk-darm uyt een Jonghe, met een gedeelte van de Boghtige-darm, de geheele Blinde-darm, en desselfs Wormwyse aanhangzel.

Aanmerkt ten eersten: Hoedanig de klap-vliesen van de blinden, of so men liever wil van den Colyk-darm, gestelt zyn, als mede op wat wyse de bloetvaten door dese geseide Klapvliesen haar verspryden, sulks kanmen hier klaar zien, in dese opgeblaase en gedroogde darm.

Ten tweeden: Het gebruyk van dese Klapvliesen is veel beter te vatten uyt een opgeblase en gedroogde darm, als wel in een versse.

Ten derden: De Cellekens van de Colykdarm en syn zoo duydelyk niet in kinderen, als wel in een bedaaghde.

N°. IV. Een groot stuk van de Colykdarm met desselfs scheyl, en dat uyt een kind, het selve is met een rood-wassighe stoffe opgevult, en ook niet minder desselfs bloetvaten.

Aanmerkt: Dat de blinde darm successief vernaut en ten laatstein het Wormwyse uytsteeksel komt te veranderen, kanmen hier zeer fray zien.

N°. V. Een Mes met een Vork, welkers handvatsels gemaakt zyn uyt het scheenbeen van een mensch waar

nulla cavitas (quæ, in offibus perfecte fanis, deftinata,ut medullam reciperet) à me fuit reperta, & hoc femel tantum mihi videre contigit. Ex dicto offe tibiæ confecta quoque funt manubria cultelli & furcæ, de quibus mentionem feci in Thefauri 2. defcriptione.

Not. 1. Vagina, loco corii Pifcis Carchariæ, obducta eft corio infantis, vafculis fanguineis tanta copia ditato, ut vagina fumma rubedine fit perfufa.

2. Cum e cute dicti infantis corium ipfemet facerem, fummam cautelam debui adhibere, ut vafcula ceraceam materiam retinerent.

waar ingeen holte wierd gevonden, die men anders altoos daar in vind, wanneer het been gefont en wel geftelt is, fulkx is my maar eenmaal voorgekomen. Uyt dit felfde fcheenbeen zyn ook toebereyt de handvatfels van dat Mes en Vork, dewelke in 't tweede Cabinet gevonden worden.

Aanmerkt ten eerften, Dat in plaats van Haye vel, defe haar koker gemaakt is van leer uyt een kinds vel toebereyt, en is het felve feer rood, wegens de opgevulde bloetvatjens.

Ten tweeden: Als ik het vel van 't kind tot Leer bereyde, zoo heb ik het felve zeer omfigtigh moeten hanteren, op dat de opgevulde bloetvatjens de rood-waffighe ftoffe moghte behouden.

IN LOCULAMENTO 2. continentur.

N°. I. Infantis pars Cranii fuperior, fontanellâ illæfâ.

Not. Offa fincipitis in hoc objecto non multum à fe invicem diftant.

N°. II. Infantis fuperior Cranii pars, in qua offa fincipitis calami fcriptorii vulgaris latitudine à fe invicem dehifcunt, ficuti etiam Os frontis & occipitis à dictis offibus fincipitis: Hæc

IN DE TWEEDE LAADE werden onthouden.

N°. I. Het bovenfte van het Herffen-pannetje, wiens Fontanel vlies ongefchonden is.

Aanmerkt: In dit voorwerp, dat de Opper-hoofds beenderen niet ver van de andere ftaan.

N°. II Het bovenfte van het Herffen-panneke, in 't welke de Opper-hoofds beenderen de wyte van een fchryfpen van den anderen ftaan te gapen, 't welk hier ook plaats heeft in de twee Voorhoofds-been-

Hæc autem dehiſcentia melius apparet in Craniis exſiccatis, quam in objecto recenti; difficillime autem iſthæc diſtantia conſervari poteſt in Craniis tenellorum infantum: nam in exſiccatione vulgari illa amittitur. Hanc diſtantiam partum faciliorem reddere, non eſt dubium.

N°. III. Fœtus humani portio ſuperior Cranii, in qua oſſa dicta minus dehiſcunt.

N°. IV. ——, in qua dehiſcunt calami ſcriptorii tenuioris latitudine.

Not. In hiſce & aliis, fontanellam adhuc eſſe extenſam & planam ſine rugis, uti in vivis.

N°. V. ——, cujus oſſa arctiſſime cohærent.

Not. 1. Fontanella admodum exigua, per quam innumera vaſcula ſanguinea ſunt diſperſa.

2. Pericranium præ copia vaſorum repletorum rubicundum.

N°. VI. ——, cujus Pericranium, eandem ob cauſam rubicundum.

N°. VII. ——, in hoc objecto remanſit dura mater firmiter objecto cohærens.

Not.

beenderkens, dewelke immers alſoo ver van der Opperhoofds-beenderkens afſtaan; en deſe afſtand kanmen beter zien in de gedroogde, als wel verſſe Hooftjens van ſeer jonge kinderkens. Dat deſe afſtand voordeligh is aan de baring, daar aan is niet te twyfelen.

N°. III. Het opperſte deel van 't Herſſen-panneke van een jong geboore kindje, waar in de geſeyde beenderkens niet ver van den andere ſtaan.

N°. IV. ——, waar in deſe beenderkens van den andere ſtaan, de breete van een dunne ſchryfpen.

Aanmerkt: Dat in deſe en andere het Fontanel vliesje ſonder rimpels en uytgeſtreckt ſtaat, gelyk als in een levendig kind.

N°. V. —— waar in de geſeyde beenderen zeer digt by een ſtaan.

Aanmerkt ten eerſten: Dat in dit voorwerp het Fontanel vliesje byſonder kleen is, waar door men ſeer veel bloetvatjens ſiet paſſeeren.

Ten tweeden: Dat het pannevlies root is, wegens de opgevulde Slag-aderkens.

N°. VI. —— waar in het Panne-vlieske, om die ſelve oorſaak ſigh root komt te vertoonen.

N°. VII. —— in dit voorwerp is het harde Herſſenvlies gebleven, aan het voorwerp nogh vaſt ſittende.

Aan-

Not. Hic ſinus Falciformis, aëre repletus, diſtincte oculos incurrit, vaſculis ſanguineis ditatus.

N°. VIII. ——. Hoc objectum obducitur propria cute, cujus arteriæ ceraceâ materia ſunt repletæ, ut earum reptatus & numerus videri poſſint.

N°. IX. Infantis ſuperior portio cutis capitis.

Not. 1. Arteriæ ceraceâ materiâ rubrâ ſunt repletæ, quæ tanta copia ſunt, ut tota cutis ſit facta rubicundiſſima.

2. Cutis formam naturalem retinuit, fornicis inſtar.

N°. X. —— cutis, multa pinguedine obſita, arteriis non minus repletis.

N°. XI. Cutis capitis fornicata capillata rubicundiſſima, cujus pars anterior valde prominet.

N°. XII. Cutis capitis fornicata & piloſiſſima.

Cætera verò loculamenta humana oſſa continent albiſſima, præſertim fœtuum humanorum.

Aanmerkt: Dat de Zeyſen-wyſe groef met lugt vervult zynde, heel perfect ons hier voorkomt, met deſſelfs opgevulde bloet-vatiens.

N°. VIII. —— dit voorwerp is nogh met het natuurlyke vel bedekt, wiens Slag-aderen met een waſſighe ſtoffe opgevult zyn, op dat men de cours en 't getal der ſelve zoude konne zien.

N°. IX. Het opperſte gedeelte van 't vel van 't Hoofdje van een kleen Kindje.

Aanmerkt: ten eerſten dat de Slag-aders met een rood-waſſige Stoffe opgevult zyn, en ſijn deſe zoo veel in getal, dat 't geheele vel daar van ſeer root is geworden.

Ten tweden: Het vel heeft ſijn natuurlyke Verwulfts wyſe forme gehouden.

N°. X. —— in dit voorwerp is het vel met veel vet beſet, en zyn de Slag-aderen mede opgevult.

N°. XI. Een ſeer rood verwulftswys vel van 't hoofd van een Kind, alſints nogh met hayr beſet, en is deſſelfs voorſte gedeelte ver uytſtekende.

N°. XII. Nog een ander 't welk ook ſeer hayr-ryk is.

De reſt van de laaden zyn vervult met allerhande zeer witte beenderen, inſonderheyd van kinderen.

EXPLICATIO FIGURARUM.

TAbulæ Primæ facta est explicatio fol. 2,3 & sequentibus. Tabulæ secundæ explanatio, facta fol. 13.

TABULÆ TERTIÆ Expositio.

Fig. I. Penis cum Scroto pueri adumbratur.

A. Penis portio interna.

B. Meatus Urinarius per penis dorsum, contra naturæ leges, decurrens.

C. C. Duo corpora nervosa sive nerveo-spongiosa majora.

D. D. Musculi Penem constringentes ab origine abscissi.

E. Corpus spongiosum seu nerveo-spongiosum minus, urethram, contra naturam, parte superiore ambiens.

F. Septum Penis.

G. Arteriarum portiones per dorsum decurrentes.

H. Scrotum.

I. Penis portio extra corpus pendens.

K. Pinguedo, qua scatet por-

UYTLEGGINGE der FIGUREN,

WAar van die van de eerste Plaat te vinden is, Fol. 2. 3. en volgende; ende die van de twede Fol. 13.

Uytlegginge van de III. PLAAT.

Fig. I. Verbeeld de Roede en sakxken van een jonghxken.

A. Het inwendige deel van de Roede.

B. Het Water canaaltje lopende, onnatuerlyker wyse, langhs den rugh van de Roede.

C. C. De 2 groote sponcieuse, of Zenuaghtigh-sponcieuse lighamen.

D. D. De spieren, dewelke de roede perssen, van haar begin afgesneden.

E. Het kleene sponcieuse, of Zenuaghtigh-sponcieuse lighaam, 't welk onnatuurlyk om het boven ste van de Water-canaal loopt.

F. Het tussenscheytsel van de Roede.

G. Een gedeelte der Slagh aderen, langhs de rugh van de Roede lopende.

H. Het sakxken.

I. Het gedeelte van de Roede, 't welk buyten het lighaam afhanght.

K. Het vel, waar van het boven-

portio scroti superior.

FIG.II. Denotat Epidermem manus pueri, ita à subjecto corpore reticulari & cute separatam, ut illibata nobis occurrat, instar Chirothecæ albæ.

A. Dorsum epidermis.

B Portio exigua duplicaturæ Epidermidis in dorso hic separata.

C. C. C. C. C. Unguiculi, Epidermidi adhuc cohærentes, qui in separatione à cute quidem, non autem ab Epiderme recessêre.

FIG. III. Demonstratur fasciculus seu glomus pilorum in omenti humani Atheromate repertus.

FIG. IV. Exhibet ovum gallinaceum cortice vulgari, duro, & albo obsitum, perfecte representans intestinum cœcum cum annexo processu vermiformi.

FIG. V. Ostendit Ovum Gallinaceum parvum in ovo gallinaceo repertum.

FIG. VI. Adumbratur Ovum gallinaceum Pueri Penem, cum scroto representans, ne præputio quidem excepto.

TA-

venste van 't sackjen rykelyk voorsien is.

FIG. II. Verbeelt het Oppervelleken van de hand, van een jonghsken, sonder quetsinghe geheel en al afgescheyden van 't ondergelege netwyse lighaam, en Vel, verbeeldende een wit handschoentjen.

A. Den rugh van 't Opper-velleken.

B. Een kleen gedeelte van de verdubbelingh, 't welk hier afgescheyden is, op den rug.

C.C.C.C.C. De Nageltjens, dewelke hier, aan 't Opper-velleken nogh vast zitten; dese zyn in 't afscheyden van 't Opper-velleken alleen van 't vel, en niet van 't Opper-velleken afgeweken.

FIG. III. Vertoont ons een bundel Hayr, 't welk in een geswel (Atheroma geheten) gevonden is, en dat in 't Net van een watersughtighe Vrouw.

FIG. IV. Wyst ons aan een hoender Ey, 't welk van een ordinaire harde en witte schorsse is omvangen; 't selve verbeelt seer aardigh de blinden darm, en desselfs wormwyse aanhanghsel.

In de V. FIG. Werd afgebeelt een kleen hoender eytje, 't welk gevonden is in een groot hoender ey.

FIG. VI. Wyst ons aan een hoender Ey, verbeeldende de Roede en sackjen van een jonghen, waar aan ook selfs het voorhuytjen niet en schynt te ontbreken.

TABULÆ QUARTÆ expositio.

Fig. I. Exhibet infantis faciem, fronte ablata.

A. Arteriarum fasciculus adumbrans & tegens vulnus, à me factum in ablatione frontis, ut aversationem adimerem, suntque arteriæ, quæ per cerebrum erant dispersæ, & hic repletæ ceracea m: rub.

B. Prolabia, ab integumento seu Epithelide, privata, ut Papillæ nervosæ, Prolabia constituentes, sese erigerent & in conspectum venirent.

Fig. II. Renem humanum, facie exteriore visum, denotat.

A. Renis superficies, per quam innumera vasa sanguinea disseminantur vermiformia.

B. Arteria renalis abscissa.

C. Vena Renalis abscissa.

D. Portio pelvis ureteris extra corpus renis propullulans, per quam plurimæ arteriolæ sunt disseminatæ.

Fig. III. Exhibet Renem humanum bissectum, ut interiora pateant.

A.

Uytlegginge van de IV. PLAAT.

Fig. I. Vertoont het aangesight van een kleen kint, het voorhooft weghgenomen zynde.

A. Een hoop van Slagh-aderen, bedekkende de wonde, die ick te wege braght in 't weghnemen van 't voorhooft, om alsoo alle afkeer wegh te nemen in 't besien van dit voorwerp: Dese Slagh-aderen syn deselve, die door de Hersséne verspreyd en van my opgevult waren, met een rood-wassighe stoffe.

B. De Voor-lippen, van haar dekxsel of bekleetsel ontdaan, om alsoo de Zenu-tepeltjens, waar uyt de Voorlippen haar bestaan hebben, te kunnen zien.

Fig. II. Een mensche Nier, soo als ons die van buyten voorkomt.

A. Dessélfs Opper-vlakte, waar door ontallyke bloetvaten verspreyt zyn, in de gedaante van wormtjens.

B. De afgesnede Nier-slaghader.

C. De afgesnede Nier-ader.

D. Een gedeelte van des Niers becken, buyten de Nier uytpuylende, en van veele Slagh-aderen voorsien.

Fig. III. Een doorgesnede mensche Nier, om 't inwendige te besien.

A.

A. Indigitat arteriolarum plurimarum extrema, serpentino ductu in ductus Bellinos degenerare, & continua esse cum ~~arteriolis~~ illis.

Not. Interim, ut antea monui, talem vermiformem reptatum arteriolarum non solum in superficie renis observari, sed in interiore renis substantia numerosissime quoque reperiri, sicuti in Thes. IV. repræsentare decrevi; in hac autem figura præcipue studui continuationes arteriolarum cum ductibus Bellini exhibere; circa hasce continuationes considerandum quoque (id quod in descriptione Fol. 40. omisi) has arterias, antequam in ductus Bellinos degenerant, ceu porosas hic apparere, sicuti Tab. IV. Fig. 3. demonstratur, de his plura in Thes. IV. descriptione.

B. Exigua portio superficiei, externæ.

C. C. Papillæ renales plurimis foraminibus aut osculis pertusæ, pro urinæ transitu.

D. Ureter.

E. E. Pelvis aperta.

Fig. IV. Adumbratur tenuis nervi fibra, in innumeras fibrillas subdivisa, suntque ta-

A. Wyst ons aan, dat seer veele uyteynden van de Slagh-aderen wormswys komen te veranderen en te ontaarden in de Piscanaaltjens van d'Heer Bellinus, waar mede sy verenight zyn.

Aanmerkt ondertussen, gelyk boven aangewesen is, dat soodanig een wormwyse loop der Slag-aderen, niet alleen te vinden is in de Opper-vlakte der Nieren, maar ook selfs overvloedigh veel gevonden werden in 't binnenste der selve; en is het voornemen sulkx in 't IV. Cabinet te verbeelden, maar in dese Fig. heb ick meest voorgehad de vereniginge de slag-aderen met de Pis-canaaltjens van Bellinus te verbeelden, waar ontrent nogh te considereren staat, 't welk in de beschryvinghe hier voor Fol. 40. uytgelaten is, dat dese Slagh-aderen, eer sy komen in Pis-canaaltjens te veranderen, als poreus haar opdoen, gelyk hier Tab. IV. Fig. 3. te zien is, en nogh nader afgebeelt staat te worden in 't vierde Cabinet met nader beschryvinghe.

B. Een kleen gedeelte van de buytenste Opper-vlakte.

C. C. De Tepeltjens met veele gaatjens of mondekens voorsien, tot doorganck van 't water.

D. De Pisleyder.

E. E. Het geopende Becken.

Fig. IV. Vertoont een dun draatje van een Zenue, 't welke in ontelbare seer fyne draatjens

les subdivisiones tam tenues atque teneræ, ut telam aranearum adæquent.

verdeelt is, en syn deselve soo syn als ragh.

Fig. V. Portio Nasi, secundum longitudinem dissecta, cernitur ex infante.

Fig. V. Een gedeelte van de Neus, na de lenghte opgesneden, en dat van een kint.

A. Portio ossis Frontis.

A. Een gedeelte van 't voorhooftsbeen.

B. Crista Galli cartilaginea, ob teneram ætatem.

B. De hanekam, die, wegens de jonkte, t'eenemaal kraakbeenig is.

C. Nasi portio.

C. Een deel van de Neus.

D. D. Setæ, canalibus nasalibus, inditæ.

D. D. Borsteltjens, die gestoken syn in de Canaaltjens van de Neus.

E. Unus ex Canalibus nasalibus.

E. Een van de geseyde Neus Canaaltjens.

F. Vascula sanguinea per integumentum crassum septi Nasi distributa, suntque præsertim Arteriolæ.

F. Bloetvatjens door het dikke bekleetsel van des Neus tussenscheytsel verspreyd, en syn dese voornamelyk Slagh-aderkens.

G. Sulci obliqui.

G. Schuynsse groeven.

H. Unus ex dentibus incisoriis.

H. Een der snytanden.

I. Perichondrium, septum Nasi cartilagineum immediate cingens.

I. Het immediate bekleetsel van 't kraakbeenig tussenscheytsel van de Neus.

Fig. VI. Exhibetur papilla Renalis ramosa, ex tribus papillis composita.

Fig. VI. Vertoont een Niertepel, dewelke getakt, en uyt 3 Tepeltjens te samen is gestelt.

FINIS.

EYNDE.

FREDERICI RUYSCHII

Anatomiæ & Botanices Professoris

THESAURUS ANATOMICUS QUARTUS.

Cum Figuris æneis.

HET VIERDE ANATOMISCH CABINET

VAN

FREDERIC RUYSCH,

Professor van de Anatomie en Botan.

Met Kopere Platen.

AMSTELÆDAMI,

Apud JOANNEM WOLTERS, 1704.

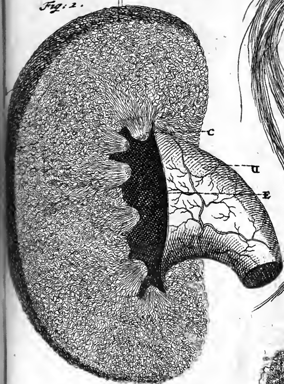

Fig: 2.

Fig: 3.

Fig. 1.

A
A
B
A
B

Fig. 2.

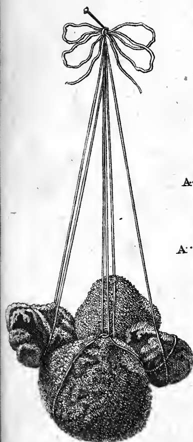
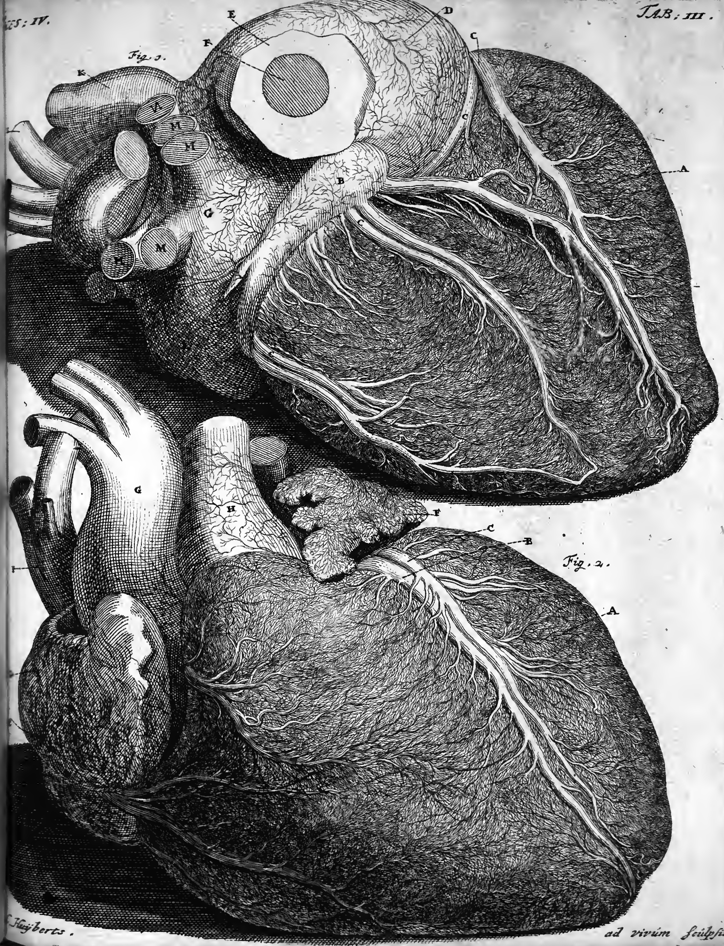

Fig. 3.

A. de Blois ad vivum fecit.

TAB: III.
Fig. 1.
Fig. 2.
A
B
C
D
E
F
G
H
K
M
ad vivum sculpsit

THESAURUS ANATOMICUS QUARTUS

Ex ligno Juglandis confectus, in quo sequentia sunt reposita.

ASSER PRIMUS & infimus.

N°. 1. PHiala in liquore continens Os squammosum infantis, in quo videre est Ossiculum orbiculare, cui undique annectitur membrana Tympani.

Not. 1. Dictam membranam esse geminam, id quod in summitate liquet, ubi portionem unius lamellæ, Vasculis sanguineis refertæ, separavi, & abstuli; altera autem lamella, quæ illibata remansit, nullis, in hoc objecto, gaudet vasculis sang:, ita ut pellucida hic nobis occurrat.

2°. Hanc Tympani membranam nusquam esse liberam ab Ossiculo orbiculari.

3°. Processum Mammilla-

 rem

Het VIERDE ANATOMISCH CABINET

Uyt Noteboome Hout toebereyd, waar in dese navolgende zaaken gevonden werden.

De eerste en onderste PLANK.

N°. 1. EEn vlesje met vogt, waar in onthouden werd het schub-wyse been van een klein Kind; aan 't zelve is het Trommel-vliesje, alzints in de ronte met het gezeyde been vereenigt.

Aanmerkt ten Eersten, Dat het geseyde vliesje dubbelt is, gelyk zulks blykt aan de bovenste kant, alwaar ik een stukje van 't eene vliesje, 't welk met bloetvatjens vervult is, afgescheyden heb, en het tweede, is ongeschonden en heel gebleven, waar door men in dit voorwerp gants geen bloetvatjens ziet loopen, weshalven het zich hier doorzigtig vertoond.

Ten tweeden, Ziet men hier het Trommel-vliesje nergens van 't alzoo genoemde rond beentje afgescheide, maar alzints daar aan vereenigt te zyn.

Ten derde, Zoo consteert het

 ook

rem in totum adhuc deficere, ea ætate, hic conſtat; ita ut dictus proceſſus vera dicenda ſit Apophyſis.

N°. II. Infantis portio faciei, cujus Prolabia, Epitheliâ ablatâ, villoſa apparent Vid. fig. à me editam in Theſauri deſcript. 3. fol. 68.

Not. 1°. Hoc objectum in liquore conſervatum eſſe, ut villoſitas dicta appareat.

2° Hanc portionem naturalem habere colorem, nulliſque rugis eſſe obſitam, ita ut vitâ non videatur privata.

N°. III. Pueri caput, in liquore conſervatum; cujus cranii pars ſuperior eſt ablata, ut omnium Nervorum tranſitus per cranii partem inferiorem videri poſſit, quem in finem cerebrum exemptum.

Not. 1°. Nervorum par primum ſ. Olfactorium maxima parte ſupra os cribroſum eſt relictum, & ſic diſtincte apparent eorum productiones, quæ

ook hier, dat het Tepel-wyze uytſteekzel, in die tyd, geheel en al nog komt te ontbreeke; zoo dat dit geſeyde uytſteekzel gehouden moet werden voor een waarachtig uytgroeyzel van 't been.

N°. II. Een gedeelte van 't Aangeſigte van een kleen Kind, wiens Voorlippen, van haar bekleetzel ontbloot zynde, ons als Fluweel voorkomen. Ziet de Figuur van de Voorlippen in myn beſchryving van 't derde Cabinet afgebeeld, Fol. 68.

Aanmerkt ten Eerſten, Dat dit voorwerp in een vogt bewaard werd, om dat men anders de Fluweelheid niet zien kan.

Ten tweede, dat dit deel des Aangeſigts een natuurlyke en levendige couleur wederom gekregen heeft, en met geen rimpels bezet is: Zoo dat het niet ſchynt van 't leven berooft te zyn.

N°. III. Het hoofd van een Kind in een liqueur geconſerveert: wiens bovenſte gedeelte van 't Bekkeneel weggenomen zynde, men aller Zenuwen doorgang zien kan, dewelke door het onderſte van de Herſenpanne ten Hoofde uytloopen, waar toe de Herſene uytgenomen is.

Aanmerkt ten Eerſten, Dat het Eerſte paar of Reukzenuwen, voor 't grootſte gedeelte op 't Seef-been is blyven leggen, en alzoo komen ons niet duyſter voor der ſelver ſcheuten of verdeelingen, zoo als die

quæ per foramina ossis cribrosi tendunt ad membranam narium, ejusque papillas.

2°. Nervos Opticos, ubi in Cranio adhuc continentur, integumento haud esse destitutos, hic videre licet.

3°. In conspectum venit Infundibulum, pone dictorum nervorum conjunctionem; nec non utraque Arteria Carotis, ceracea materia referta, & sub iis tertium par nervorum, secundum Willisii computationem, cujus opinionem sequar in recensendis nervorum paribus, cranium perforantibus.

Sub dictum tertium par, quartum occurrit Patheticum, filorum tenuium instar dependens,

Ut & quintum, nec non sextum par lateraliter situm, Septimum par, f. Auditorium, ut & sequens octavum par f. Vagum.

Cæteri nervi, propter principii medullæ oblongatæ reliquias (quæ hic in foramine maximo ossis occipitis adhærent) videri non possunt.

4°. Prolabia, ab Epithelia f. integumento decorticata; in

die door het Seef-been passerende haar komen te verspreyden, door het vlies dat de Neus van binnen is bekledende, als mede tot desselfs Zenuwagtige tepelkens.

Ten tweede, zoo blykt hier ook dat de Gesigt-Zenuwen, ook zelfs van een vliesjebekleed zyn, daar zy nog binnen in de Hersen-pan gelegen zyn.

Ten derden, Zoo ziet men hier ook den Tregter en dat even agter der geseyde Gesigt-Zenuwen haare vereeniginge, als mede beyde de Slaap-Slag-aderen met een roodwassige stoffe vervult: En ook onder de zelve het derde Paar Zenuwen na de stellinge van Willisius, wiens stellinge ik volgen zal in 't op tellen der Zenuwen, die door de Herssen panne passeeren.

Onder dit gesëyde derde Paar doet zich hier ook op, het vierde Paar Zenuwen, 't welk als fyne draaden nederwaarts af hangt.

Hier nevens ziet men ook zydelings over de andere staan het vyfde en sesde paar, als mede het sevende paar, 't welk tot het werktuyg van 't gehoor gaat, en het aghste of dwalend paar.

De resterende Zenuwen konnen hier niet gesien werden, wegens het beginsel van 't Ruggemergh, waar mede het groote gat van 't agterhoofds been hier nogh beset is.

Ten vierde, De Voor-lippen, van haar bekleetzel ontbloot zyn-de

in conſpectum venit eorum villoſitas papillaris, de qua in Theſ. III. egi.

5°. Facies rubicunda, vivæ ſpeciem referens.

N°. IV. Phiala continens portionem inteſtini Ilei, ita diſſectam, & præparatam, ut omnes quatuor tunicæ in conſpectum veniant.

Not. Tunicam Villoſam ſ. quartam ubique adhuc eſſe connexam Tunicæ Nerveæ, ita ut facies poſterior Nervea, anterior Villoſa ſit; ab his dependent Tunica Carnea, quæ fibris rotundis, & Tunica communis, quæ fibris longitudinalibus, gaudent.

Conſiderandum præterea, quam luculenter, & diſtinctè hic cerni poſſunt omnes quatuor inteſtinorum Tunicæ, quæ tali modo præparatæ, liquori innatant: imò hæc demonſtrandi methodus in publicis Theatris, olim fuit inuſitata; quam cum primò in uſum revocarem, plures vituperabant, dicentes, hoc inſolitum & abſurdum eſſe: jam

de, zoo komt ons hier in 't geſigte der zelver tepelwyſe ruygte, waar van breder is gehandelt in de beſchryving van 't derde Cabinet.

Ten vyfde, Het Aangeſight verbeeldende, wegens deſſelfs roode couleur, 't Aangeſight van een levend Kind.

N°. IV. Een vlesje in zig onthoudende een ſtukje van de bogtige-darm, 't welk zoodanig is geſneden en geprepareert, dat men alle vier de vlieſen bequaam zien kan.

Aanmerkt ten Eerſten, Dat het vierde of Fluweel-ruyge vlies, nog alzints vaſt zit aan het zenuwagtige vlies, zoo dat men het object van voren beſchouwende, het ruyge, en van agtere het Zenuwagtig vlies zien kan. Van deſe geſeyde vlieſen hangen af de twee reſterende, namentlyk het Vleſige-vlies, wiens vleſige draden na de ronte loopen, en het gemeene vlies, voorſien met draaden, die na de lengte loopen.

Verders is hier aan te merken, hoe klaar en diſtinct alle de vier vlieſen geſien konnen werden, als men de ſelve zoo toebereyt zynde, in de liqueur komt te hangen: En is deſe manier van doen op publike Schou-tooneelen voor deze gants ongebruykelyk geweeſt. Soo dat, als ik dit eerſt te berde bragt, waarender veele, die met veragtinge zeyden, zulks noyt gebruykelyk, ja onbetamelyk te zyn, maar nu

jam autem comperio vituperatores eandem incedere viam, videntes impossibile esse, ut innumeræ corporis particulæ in conspectum producantur, nisi liquori innatent.

N°. V. Piæ matris portio, quæ Cerebrum immediate investit cum processibus suis, qui serpentino reptatu sese insinuant inter circumvolutiones Cerebri.

Not. hanc portionem liquori innatare, & nisi hæc ita fiat, impossibile est tam luculenter veram constitutionem Piæ matris demonstrare: suntque Arteriæ nitide repletæ ceraceâ materiâ rubrâ.

N°. VI. Pia mater Cerebelli cum suis processibus falciformibus, qui distincte apparent, liquori quoque innatantes. Rubet hoc objectum præ copia vasorum sanguineorum repletorum.

Not. præterea supra dorsum s. faciem exteriorem fluctuare tunicam Arachnoideam, idque parte inferiore.

nu zie ik, dat die zelve Veragters van dat doen, 't zelve ook beginnen in 't werk te stellen, ziende dat het onmogelyk is, zeer veele kleene deeltjens te vertoonen, en in 't gesight te krygen, ten zy men de objecten in een vogt komt te hangen.

N°. V. Een gedeelte van 't dunne Herssen-vlies, 't welk de Herssene immediatelyk omvangt en bekleed, en dat met desselfs aanhangsels, dewelke haar Slangh-wyse krommende, haar komen te zetten tusschen de omwindinghen der Herssene.

Aanmerkt, Dat dit deel in een voght hangt, en ten zy sulx geschiet, zoo is 't onmogelyk, dat men desselfs waare gestel kan vertoonen; en zyn desselfs Slag-aderen zeer net en konstig vervult met een rood-wassighe stoffe.

N°. VI. Het dunne Herssen-vlies, 't welk het Agter-breyn immediatelyk bekleet, met desselfs half-maans-wyse afhangzels. Dese komen ons mede zeer klaar voor in een voght: Het zelve voorwerp is rood wegens de veelheyt der opgevulde Slagh-aderen.

Aanmerkt daar en boven, dat op de rugh, off buytenste oppervlakte van dit vlies, hier en daar, voornamentlyk van ondere ook nogh leyt en dryft een gedeelte van het derde Herssen-vlies (*Tunica Arachnoidea.*)

Per hanc tunicam hic nulla repunt vasa sanguinea, quamvis Pia mater illis superbiat.

Door dit derde vlies, ziet men geen Bloet-vatjens verspreyt te zyn, hoewel het dunne Herssenvlies daar van zeer rykelyk voorsien is.

N°. VII Phiala in liquore continens Lienem humanum, cujus Arteria in totum, Vena autem ex parte repleta, materia ceracea, unde variis in locis particulæ cinereæ apparent, sc: ob defectum repletionis Venæ. Membrana Lienem succingens ex parte relicta est.

N°. VII. Een vles met vogt, en daar in de Milt van een mensch, wiens Slag-ader geheel en al, en desselfs Ader ten deele vervult is met een Roodwassighe stoffe, waar door op verscheyde plaatzen dese stoffe zigh asch-verwigh vertoond, namentlyk van wegens de gebrekkelykheyd van de vervullingh des Aders, en is het vlies, dat de Milt bekleet voor een gedeelte daar nogh aan vast blyven zitten.

Not. 1°. Lienes tam hominum, quam brutorum, nullas habere glandulas, sicuti hic videre est.

Aanmerkt ten eersten, Dat zoo wel der menschen, als der dieren Milten, gants geen klieren in haar onthouden, gelyk hier te zien is.

2°. In Lienis humani constitutione, quæ in totum vasculosa, considerandum; Vasa Lienem humanum constituentia, in extremitate longe esse tenaciora, quam in brutis. Ita ut, extremitates succosæ vasorum non adeò molles, minime in aqua simplici, dissolvi possint, quemadmodum in variis brutis.

Ten tweeden, Zoo staat ons te letten, dat in 't gestel van de Milt der menschen, (het welk t'eenemaal van vaten is toebereyt) der zelver vaten uyteynden veel tayer zyn, als in de viervoetige dieren: zoo dat haare sappighe uyteynden niet zoo sagt zynde, geenzints in simpel water konnen werden gedissolveert, gelyk wel in sommighe dieren.

3°. Texturam fibrosam, quæ in Liene vitulino reperitur, neutiquam exstare in Liene humano, hic cerni potest: de præ-

Ten derden, Zoo zoekt men hier te vergeefs, dat dradigh geweef, 't welk in een Kalfs Milt te zien is, en moet men 't zelve ook oordeelen van de gepretendeerde en

prætensis cellulis Lienalibus idem judicandum. Vide ulterius de hac re Resp. Epist. IV.

en geimagineerde cellekens, die niet te vinden zyn in de Milt van een mensch. Ziet hier over na het antwoord, 't welk ik gegeven heb op de vierde voorgestelde brief.

*N°. VIII. Testiculus humanus bisectus cum annexis vasis spermaticis repletis, ut & tunica vaginali.

Not. 1°. Quam numerosæ sint Arteriolæ, per Testiculum & jam dictam Tunicam, disseminatæ, hic videre licet.

2°. Vasa spermatica per Testiculos repentia, trunculis suis per interstitia vasculorum seminalium decurrunt, sobolesque lateraliter impertiunt vasculis seminalibus, cum quibus, (ut suspicor) uniuntur, imò opinor ultimas arteriolarum extremitates degenerare, aut mutari in vascula seminalia dicta.

3°. In Testiculi medio varia oscula hiantia conspicere licet, quæ mihi sunt portæ, per quas semen, in Testiculis elaboratum, defertur ad Parastatas.

*N°. IX. Puellæ partes generationis, in liquore conservatæ.

Not. 1°. Vagina secundum longitudinem est aperta, ut interiora pateant.

2°. Spina superior demonstrat, imo replet, exitum meatus urinarii.

3°. Clitoris & Nymphæ supra dictum exitum conspiciuntur.

4°. Spina inferior intrusa est in Os uteri internum, ex cujus superficie propullulant innumeræ papillæ nervosæ, unde pars illa adeo sensilis,

5. Dictæ Papillæ non minus numerosæ per vaginæ rugas sunt disseminatæ. Parte infima Uterum ipsum, & Phialâ inversâ Vesicam conspicere licet,

6°. A latere parte inferiore occurrunt quoque Ovaria, quæ valde exilia, ut & ductus ovarii cum suis fimbriis.

N°. X. Phiala in liquore continens ovis asperam Arteriam ceraceâ materiâ repletam.

Hic considerandum quam distinctè extremitates asperæ Ar-

N°. X. De Longhe-pyp van een Schaap met een Rood-wassighe stoffe opgevult, hangende in een vles met voght, waar ontrent te considereeren staat, hoe byzonder cu-

Arteriæ, videri possint in liquore.

N°. XI. Phiala liquore referta, continens Venam Portæ, ex vitulo desumptam, quæ tam artificiose est repleta, ut ne ultimæ quidem extremitates vacuæ sint relictæ, & hic conservatæ.

Not. 1°. Quod variis locis extremitates succosæ Venæ Portæ hic sunt seperatæ variæ autem relictæ.

2°. Ramuli Venæ Portæ adeò numerosi, & in extremitate ita tenues sunt, ut nemo hoc facile crederet, cui nunquam hocce objectum videre contigit, nulli enim sunt ablati.

3°. In quantum autem differant Fig. ab Authoribus in Tabulis suis expressæ, ab hoc subjecto, unicuique videre hic licet.

N°. XII. Phiala in liquore continens Bracihum Infantis, colore vivido præditum, in cujus manu continetur Testiculus humanus dissolutus, repræsentans fasciculum filorum intricatorum.

N°. XIII. Infantis Caput in liquore conservatum, cujus pars cranii superior est ablata, Cerebrumque exemptum, relictis arteriis per Piam matrem &

curieus de uyteynden gezien konnen werden, als men't voorwerp in een vogt komt te leggen.

N°. XI. Een vles met vogt, in zigh onthoudende de Poort-ader des Levers, uyt een Kalf, zoo curieus opgevult, dat desselfs uyterste uyteynden niet ydel zyn gebleven, en hier ook nogh te zien zyn.

Aanmerkt ten eersten, Dat op zommighe plaatzen de Sappighe uyteynden van dese Poort-ader gescheyden, en op andere plaatzen gebleven zyn.

Ten tweeden, De tackjens hier van zyn zoo menigvuldigh, en zoo dun aan haare uyteynden, dat niemand zulkx zoude konnen gelooven, indien hy dit niet had gesien, aangesien geen van de zelve wegh geraakt zyn in de behandelingh.

Ten derden, Hoe veel de Figuuren, die de Autheuren in haare schriften afgebeeld hebben, verschillen van de waare geschapentheyd, sulkx kan men hier nu zien.

N°. XII. Een Armtje van een kind, levendigh van couleur, hangende in een vogt, in wiens handje gehouden werd een Testicul, zoodanig ontwonden, dat het komt te verbeelden een bundel verwart gaare.

N°. XIII. Het Hoofdje van een kleen kind, in een vles met vogt geconserveert, wiens opperste gedeelte van de Herssen-panne weggenomen is, ook is 'er de Herssene uytgenomen, maar alle de Slagade-

& Cerebrum disperfis.

Not. 1o. Facies admodum venusta & formosa, naturali colore imbuta.

2°. Arteriæ ad ultimas extremitates sunt repletæ & conservatæ; suntque tam numerosæ, ut nemo sine admiratione illas perlustrare queat.

3°. Ultimæ extremitates dictarum arteriarum, non solum capillorum instar tenues sunt; verum etiam tomenti tenuitatem obtinent, imo dubitandum non est, quin illud tomentosum, arteriis sit continuum, & cavum, quoniam eadem rubedine est perfusum, & repletum, in hoc objecto.

N°. XIV. Phiala continens hominis Intestini Ilei portionem, in qua, naturali colore perfusa, sese videndam exhibet susceptio, id est, portio Intestini, quæ in subsequentem portionem sese insinuat, unde intestinum, eo loco, plane obstructum, affectum producit, qui minus recte *Volvulus* dicitur, & non sine tatione, *Miserere mei*, audit, propterea quod homines, qui in hoc malum

aderen, dewelke door de herssene, en door het dunne herssen-vlies lopen, zyn hier in de holte des hoofds gebleven.

Aanmerkt ten eersten. Dat het Aangesichte zeer schoon, welbesneden, en levendig van couleur is.

Ten tweeden. Niemand en zal zonder verwondering konnen aanschouwen, hoe byzonder veel en fyn, de geseyde Slag-aderen, met een roodwassige stoffe tot het uyterste toe opgevult, haar in die deelen onthouden.

Ten derden, de uyterste uyteynden der geseyde Slag-aderen, zyn niet alleen zoo fyn als hayr des hoofds, maar zelfs als dons, welke donsigheyd ook sekerlyk hol en continueel is met de Slag-aderen, nadiense hier zelfs rood en opgevult is.

N°. XIV. Een vlesje met vogt, en daar in een stuk van de bogtige darm van een mensch, levendig van couleur, waar in zeer duydelyk te zien is, een inschietingh van 't gedarmte, dat is, het eene gedeelte van de darm is opgetrocken en geschoten in 't volgende gedeelte van 't gedarmte, waar door die darm t'eenemaal op die plaatse is verstopt geworden, en werd dit ongemak, t'onreght een krinkel of draying van 't Gedarmte geheeten, maar beter is de benamingh van *ontfermt u mynder*;

lum inciderunt, intolerabili quidem dolore cruciantur, & in mortis periculo verſantur, aſt verò inteſtina neutiquam contorquentur, ſed portio una inteſtini inſinuat ſeſe in alteram inteſtini portionem.

Notandum interim dictam portionem ſuſceptam, repletam eſſe vermibus circulariter poſitis.

N°. XV. Oculus Gallinæ in liquore contentus, in quo membrana nictitans cum ſuo muſculo Trochleari videri poteſt.

N°. XVI. Placentula humana, quæ, ſuo Embryone liquefacto & abolito, ita ab utero compreſſa eſt, ut nil minus quàm placentulam repræſentans, pyri formam acquiſiverit.

N°. XVII. Ren fœtus immaturi, nonnihil diſſolutus.

ASSER SECUNDUS.

N°. XVIII. GAllinæ Caput oſſeum, oſſea corona in ſummitate præditum, in cujus medio peculiaris ampla cavitas reperitur, quæ communi-

aangeſien de menſchen in deſe quale vervallende, met een onlydelyke pyne aangetaſt werden, ja in gevaar des levens geraken: eghter zoo iſſer geen exempel van, dat 't gedarmte als dan omgedraayt werd, maar wel dat het eene in 't andere komt te ſchieten.

Aanmerkt daar benevens, dat dit ingeſchote ſtuk darms vol van wormen zit, hoepels-wyſe na de rondte omgedraayt.

No. XV. Het Oogh van een Hoen, leggende in de vogt, waar in te zien zyn het oogh-blickende-vlies met deſſelfs katrol-ſpiertje.

N°. XVI. Een kleen nageboorte, 't welk een Vrouw afgegaan is, en waar in het byſter kleen en teer ſchepzelke is komen te vergaan, voor datſe de nageboorte is quyt geworden, waar op dan de Nageboorte van de Lyfmoeder zoodanigh is geperſt geworden, dat het niet minder, als een Nageboorte gelykt, maar de forme van een Peer aangenomen heeft.

N°. XVII. De Nier van een onvoldrage ſchepzelke, eenigzints ontdaan en los gemaakt.

De TWEEDE PLANK.

N°. XVIII. HEt Doodshoofdje van een Henne, op wiens bovenſte een ronde, en beenighe verheventheyd gevonden werd, kroons-wyſe, van binnen

municat cum cavitate capitis naturali.

N°. XIX. Phiala in liquore continens fœtum humanum immaturum, IV circiter mensium, decumbentem sub portione membranæ Chorii fœtus ovini, per quam innumera vasa sanguinea, repleta ceracea materia, sunt disseminata, estque sexus masculini, hujus inscriptio est:

PRIMA, QUÆ VITAM DEDIT, HORA CARPSIT.

N°. XX. Infantis Os petrosum, in quo stapes situm naturalem occupat.

Not. 1°. Hoc officulum quod stapes dicitur, membranula, seu periostio, esse obductum, per quam vascula sanguinea hic visuntur dispersa.

2°. Dictum officulum loco suo continetur peculiari ligamento, id quod hic luculenter apparet.

N°. XXI, Thymus humanus nitide in liquore conservatus, cujus bifurcationem hic videre licet.

N°. XXII. Ossis Petrosi humani Cochlea & Canales Ossei, artificiosissime præparata, & in liquore conservata.

N°.

nen hol, en met de holligheyd van 't hoofd correspondérende.

N°. XIX. Een onvoldraghe Kindje van omtrent vier maanden draghts, 't zelve is gelegen in een voght, en over het zelve is gestrekt een stuk van 't vlies Chorion van een Schaap, 't welk met ontelbaare opgevulde bloet-vaatjens voorsien is. Het zelve is van de mannelyke Sexe, en dessels Opschrift is.

'T SELVE UUR GAF, EN BENAM MY WEDER 'T LEVEN.

N°. XX. Het steen-been van een jongh Kind, waar in het stegel-reepje syn natuurlijke plaatze besit.

Aanmerkt ten eersten, Dat dit stegel-reepje met een been-vliesje omvangen is, waar door heen men ziet loopen menighte van opgevulde Slag-aderkens.

Ten tweeden. Dat dit Beentje in sijn natuurlyke plaatze gehouden werd, door een byzonder bandje, kan men hier klaarlijk zien.

N°. XXI. De Sweserik van een Mensch zeer curieus in een vogt bewaart, wiens natuurlijke splytingh in twee deelen, men hier bequaam zien kan.

N°. XXII. Het Slakke-huyske uyt 't Steen-been van een Mensch met de beenighe canalen, dewelke zeer konstigh zyn geprepareert, en in een voght geconserveert.

N.

N°. XXIII. Phiala in liquore conservans viri adulti Mammam cum Papilla.

Not. 1°. Quam exigua illa sit, ubi omnis pinguedo est adempta, hic videre est.

2°. Ductus lactiferi post pinguedinis ademptionem, ita sunt contracti, incrassati & in se convoluti, ut ipsa Papilla, Mammæ molem non raro superet, id quod hic videre licet.

Noli quoque credere Lector Benevole, Mammas vetulæ macilentæ aliter esse constitutas, nam si ductus lactiferi maximam Mammæ molem constituentes pinguedine destituantur, eodem modo in se contrahuntur, sicuti hic videmus in Mamma virili. Hi ductus lactiferi tempore graviditatis & lactationis in magnam molem sese extendunt. In Vesica urinaria hominis sani sæpissimè observamus, fibras ita contrahi, ut Vesica urinaria, post redditam urinam, nucis juglandis molem haud superet; hæc autem ab urinæ affluxu in tantam denuò sese extendit capacitatem & magnitudinem, ut urina reddita matulam fere repleat, ita ut adeò mirum non sit, ductus lactiferos ita contrahi, cum otiosi sint.

N°. XXIII. Een vlesje met voght, waar in te zien is de Borst van een bejaard Man, met desselfs Tepel.

Aanmerkt ten eersten. Hoe zeer kleen dezelve is, wanneer al het vet weg gedaan is.

Ten tweeden, de Melk-canaalen, zyn, na 't wegh doen van 't vet, zoo zeer ingetrocken, dat de Tepel, des Borsts groote dikwils komt te overtreffen, gelyk hier te zien is.

Wilt ondertusschen Waardige Lezer niet denken, dat het met de Borst van magere oude Vrouwen anders is gelegen: want het vet verteert zynde, zoo zyn de Melk-canaalen, die 't grootste gedeelte van de Borst uitmaken, ook zeer in een getrocken, gelykmen hier ziet in de Borst van een Man.

Dese Melk-canaalen, zetten haar byster uyt ten tyde van swanger gaan, en als de Vrouwen zuygende Kinderen hebben. Men observeert dikwils dat de Waterblaas van een gesont Mensch, na 't ontlasten van 't water de groote van een Ocker-noot niet komt te overtreffen (wegens het inkrimpen der fibren) en dat dese wederom door den toevloet van 't water, zigh zoodanigh komt uyt te zetten, dat by na een waterpot, 't zelve gelost zynde, kan vervullen: zoo dat het zoo wonderlyk niet is, dat de Melk-canaalen buyten de tyd van Melk-makingh, zoo zeer komen in te trecken.

N°. XXIV. Phiala in liquore continens hominis Membranam Tympani, cui cohæret & annectitur malleolus.

Not. Per dictam membranam multa corpuscula rotunda sunt disseminata, quæ Glandulas mentiuntur, & mihi nil sunt nisi vascula sanguinea obstructa, quemadmodum fieri videmus in aliis corporis partibus.

N°. XXV. Ossiculum Incus cum annexo Ossiculo quarto & rotundo; illa sunt conservata in liquore, ut distinctius appareat, dictum quartum ossiculum, peculiare esse ossiculum, inter stapedem & incudem situm, quibus ossiculis membranularum ope connectitur.

In Ossibus exsiccatis hæc & innumera alia non possunt luculenter demonstrari, & hæc est ratio, quod tanto labore & sumptu, susceperim à multis annis objecta millena in liquore conservare.

N°. XXVI. Auricula hominis adulti, in liquore reservata, vitæ speciem referens.

N°. XXVII. Phiala continens intestinula fœtus immaturi; horum vascula per intestina dispersa, variis locis sunt repleta.

N°. XXIV. Een vlesje met voght, in zigh onthoudende het Trommel-vliesje van een Mensch, waar aan het hamertje nog vast zit.

Aanmerkt: dat door dit geseyde vliesje veel ronde lighaamtjens zyn verspreyt, dewelke kleene kliertjens verbeelden te zyn, maar ik houde deselve voor verstopte bloet vaatjens, gelyk men zulks in andere deelen des lighaams ook veeltyds ziet.

N°. XXV. Het Aanbeeltje, met het aangehegte vierde en ronde beentje van 't gehoor, dese zyn in een vogt bewaart, ten eynde men bequamelijk zoude konnen zien, dat het geseide vierde beentje, een byzonder beentje is, zittende tusschen het Aanbeeltje en het Stegel-reepje, waar aan het door vliesjens is gehegt.

Dese en ontelbaare andere zaaken konnen zoo distinct niet gesien worden, in gedroogde beenderkens: en dit is de reden dat ik met zoo veel moeyte en onkosten, duysende van voorwerpen in een vogt kom te bewaren.

N°. XXVI. Het Oor van een bejaart Mensch, 't welk in een vogt bewaart zynde, nu nogh schynt te leven.

N°. XXVII. Een vlesje waar in te zien zyn het gedarmte van een onvoldrage Vrugtje, dese haare bloet-vatjens, door 't gedarmte loopende, zyn op verschey-

pleta ad ultimas usque extremitates.

N. XXVIII. Fœtus nuper nati Os squammosum, cum annexis Membrana Tympani & involucro extimo, de quo in præcedentibus Thesaur. mentionem feci.

Not. 1°. Involucrum extimum à Tympani Membrana hic esse separatum, excepto uno loco, ubi adhuc cohæret.

2°. Ab hoc involucro, ope capilli, dependet totum objectum.

N°. XXIX. Placentula superstes per aliquot tempus in utero, post Embryonis exclusionem vel liquefactionem, unde temporis successu ita est compressa & indurata, ut *molæ* speciem referat; sicuti & olim pro *mola* habita fuit, ast perperam.

N°. XXX. Fœtus recens nati Vesica urinaria, in liquore conservata, & aperta. Hujus facies interior, hic facta est exterior, ut interiora pateant: parte superiore, munita est spina, quæ indigitare videtur foramen, quod in fundo Vesicæ fœtuum, ut plurimum, si non sem-

de plaatze zoodanigh vervult, dat selfs de uyterste uyteynde niet ledig zijn gebleven.

N°. XXVIII. Het schub-wyse been van een jongh geboore Kindje, met desselfs Trommel-vliesje, en buytenste bekleetzel, waar van mentie gemaakt heb in de voorvoorgaande beschryvinge myner Cabinetten.

Aanmerkt ten eersten, Dat het geseyde buytenste bekleetsel, by na geheel van my afgescheyden is, van 't Trommel-vliesje, alleen is 't op eene plaats nog daar aan vereenight gebleven.

Ten tweeden, dat dit voorwerp, aan een hayrtje, in dit vlesje afhangt.

N°. XXIX Een nagebleve moerkoekje, 't welk eenighe tyd in de Lyf-moeder is blyven zitten, na dat het Schepzeltje gesmolten of vergaan was, waar door het moerkoekje zoo is geperst, gedrukt en verhard, dat het een alzoo genoemde Zuyger gelyk schynt te zyn, en heeft men voor dese dit ook t'onregt een Suyger geheeten.

N°. XXX. De Blaas van een jongh geboore Kindje, welke opgesnede zynde in een voght bewaard werd: dese haare inwendighe oppervlakte is hier nu omgekeert zynde, de uytwendighe geworden: zoo dat wy nu hier het inwendighe gestel bequamelyk konnen zien. Het bovenste doorntje wyst ons een gat aan, 't welk het

ſemper, reperitur, & urachi oſculum cœcum dici poſſet.

Dico foramen cœcum, quia Veſica inflata aërem non admittit ad peculiarem, ita dictam, membranam Urinariam, nunquam revera in homine demonſtratam, quantumvis in variis figuris ad nauſeam uſque expreſſam. Multoties experimentum feci in fœtu humano, nunquam autem admiſit aërem ultra digiti minimi tranſverſi altitudinem.

No. XXXI. Portio Pinnæ Balenæ, in qua Papillæ cutaneæ luculenter viſuntur.

N°. XXXII. Ovum Gallinaceum fructum Dactyli magnitudine & forma referens.

N°. XXXIII. Pueri inteſtini Jejuni portio, cujus ſuperficies interior, hic facta eſt exterior, ut Juga, Tunica Villoſa, & ita dictæ Glandulæ conſpicerentur.

Not. Hic corpora quædam ro-

het mondeke is van de Urachus, of Pisvat, 't welk in de grond van de Blaas veeler Kinderen zit, zoo langh zy in 's Moeders lighaam gehuysveſt werden.

Dit canaaltje zou men met regt mogen noemen het blinde canaaltje van de Blaas, ik zegge het blinde canaaltje, om dat deſe Waterblaas opgeblaſen zynde, de wind niet door laat tot het alzoo genaamt Water-vlies, het welke in der daad van niemand oyt is aangeweſen in 's Menſchen lighaam, hoewel men het zelve tot walgens toe in verſcheyde Figuren afgebeeld ziet. Ik heb deſe zaak menigmaal onderſogt, maar noyt in jong geboore Kinderen bevonden, dat de wind door de Blaas heen gaat tot zo een pretenſe vlieske; want de wind gingh niet verder als een pink breet hoogh.

N°. XXXI. Een ſtuk van de Vinne van een Walviſch, waar in de Vel-tepeltjes klaar te zien zyn.

N°. XXXII. Een Hoender Ey, verbeelende in groote en gedaante de vrught van een Dadel.

N°. XXXIII. Een ſtuk van een Kinds nughteren Darm, wiens buytenſte oppervlakte door omkeeringhe hier nu is geworden de binnenſte, ten eynde men in dezelve zoude mogen zien alle de latwyze verheventheden, als mede het fluweele Vlies, en de alzoo genoemde Darms-klierkens.

Aanmerkt hier eenighe ronde lig-

rotunda extra ſuperficiem propullulare, capitis aciculæ magnitudine; ſuntque ita dictæ Glandulæ inteſtinorum ſolitariæ.

lighaamtjes uyt de oppervlakte uyt te puylen, van groote, kleene ſpelde hoofdjens gelykende, en dit zyn de alzoo genoemde eenzaame Darms-kliertjens.

N°. XXXIV. Gemina Vena Umbilicalis fœtus Balænæ, quæ mihi allatus eſt ex Groenlandia Anno 1702.

Not. Dictam Venam geminam eſſe non ſolum extra abdominis cavum, id quod in corpore fœtus vitulini familiare, ſed intra cavum abdominis, antequam autem hepar appropinquaret illas una s eſſe, inveni.

N°. XXXIV. Een dubbelde Navel-ader van een jongh Walvisje, 't welk my uyt Groenland is gebraght 1702.

Aanmerkt dat deſe Navel-ader niet alleen dubbelt was buyten den buyk van 't Walvisje, 't welk in Kalveren gemeen is, maar ook was ſy dubbelt binnen in de buyk; edogh eer datſe tot in de Lever gingh, vereenigde ſy haar onderlingh.

N°. XXXV. Phiala in liquore conſervans, utrumque Renem fœtus immaturi quorum ſuperficies admodum inæqualis, unde ex multis glanduloſis corpuſculis videantur conſtituti, & hoc in omni fœtu familiare eſt.

N°. XXXV. Een vlesje met voght, waar in beyde de Nieren van een onvoldraghe Vrught bewaart werden, en is der zelver oppervlakte zeer oneffen, zoo datſe als van klene klieren te zamen geſtelt ſchynen te zyn, en zulkx is gemeen aan zoo tedere ſchepzelkens.

N°. XXXVI. Phiala, in qua reſervatur utraque Oculi Palpebra. In iis luculenter conſpicienda ſeſe exhibent, utrumque foramen Lachrymale nec non oſcula, in Palpebrarum limbis hiantia, per quæ humor promanat, de quo jam nihil dicere conſultum duxi.

Not.

N°. XXXVI. Een vlesje met beyde de Oogh-ſchellen van een kind, in dewelke men klaar zien kan beyde de Traan-ſtippen, alsmede de gapende mondekens der Canaaltjens, waar door eenighe vogt paſſeert, waar van ik tegenwoordig voorgenomen heb, niets te zeggen.

Aan-

Not. Præterea per Palpebræ ſuperficiem internam plurima Papilloſa corpuſcula propullulare, quæ non tam diſtinctè in conſpectum veniſſent, niſi vaſa ſanguinea ceracea materia fuiſſent repleta.

Dicta corpuſcula ſenſum exquiſitiſſimum ſuperficiei interiori palpebrarum exhibent.

N°. XXXVII. Tunica villoſa Inteſtini jejuni hominis, à Nervea in totum ſeparata, & liquori innatans.

Iſthæc autem hic nobis occurrit rubicunda, propter vaſorum repletionem ceraceâ materiâ rubicundâ, unde rubedinem quoque induit: In ſtatu autem naturali cinerei eſt coloris dicta tunica, niſi in corpore vivo inteſtina inflammatione infeſtentur, tunc etiam dicta tunica rubicundiſſima apparet, à nimia ſanguinis ſtagnantis copia; & ſic cogitandum quoque de noſtro objecto: repleveram enim vaſa meſaraica ad extremum uſque, ceraceâ materiâ rubrâ, unde integra inteſtina ſummâ rubedine erant perfuſa, & per conſequens Tunica villoſa.

N°. XXXVIII. Phiala in liquore conſervans Coſtam fœtus, â liquore acidiore ita mol-

Aanmerkt daarenboven, dat door de binnenſte oppervlakte zeer veel tepelagtige lighaamtjens uytkomen te puylen, dewelke ik niet zoude gezien hebbe, ten waare de Bloed-vatjens met een roodwaſſighe ſtoffe vervult waren geweeſt.

Deſe gezeyde lichaamtjens maken de binnenſte oppervlakte, der Ooghſchelle zeer gevoeligh.

N°. XXXVII. Het Ruyge off Fluweele vlies van de Nughtere darm, gantz en gaar van 't Zenuwagtighe vlies afgeſcheyden, en in een vleſſie met voght gehangen, en komt ons het zelve voor rood van couleur, wegens het opvullen der bloedvatjens met een roodwaſſighe ſtoffe; maar in een natuurlyke ſtaat is dit vlies graauw couleurigh, ten waare het gedarmte in 't leven met ontſtekinghe aangedaan wierd, als dan zoo vertoond zigh dit vlies ook zeer rood, wegens de veelheyd van 't bloed, 't geen daar dan in zyn cours verhindert werd, en zoo mede moet men de zaake conſidereeren in dit ons voorwerp: want ik had de bloetvaten van 't darm-ſcheyl tot het uyterſte toe vervult met de geſeyde ſtoffe, waar door het geſeyde gedarmte zeer rood wierd, en by gevolg ook dit geſeyde ruyge vlies.

N°. XXXVIII. Een vleſſie met vogt waar in te zien is een Ribbetje van een onvoldrage kindje, 't welk in een Zuuragtighe voght,

zoo

mollificatam, ut nodum fecerim in illa.

N°. XXXIX. Fœtus humani Auricula, in qua meatus auditorii cartilagineæ interruptiones luculenter conspiciuntur.

N°. XL. Phiala in liquore reservans Embryonem humanum, cujus Placentula prodigiosæ magnitudinis, Embryo contra tam exiguus, ut Cucurbitæ semine longe minor sit.

Not. 1°. Funiculus umbilicalis duas circiter unicas longus, circa abdomen tam crassus, ut Embryonis crassitiem fere adæquet.

2°. Manus, pedesque, instar indigestæ moleculæ, capitis aciculæ minoris magnitudinem et formam repræsentant.

3°. Caput, magnitudine cætera fere adæquat.

4°. Nemo facile dixerit, cujus ætatis Embryones sint, cum nobis traduntur, nonnulli enim magnitudine lentè, alii citius procedunt, & ex matre illud vix quis expiscari possit. Inquirendum hoc esset ex iis, quæ, distincte punctum temporis, quo conceperint, norunt

zoo zagt en buygzaam is geworden, dat ik 'er een knoop in gelegt hebbe.

N°. XXXIX. Het Oortje van een kind, waar in de verdeeltheeden van 't kraakbenigh deel des gehoor-gats, klaar aangewezen werden.

N°. XL. Een vlessie met vogt, in zigh onthoudende een zeer kleen Schepzelke van een mensch, wiens na-geboorte ongelooflyk groot is, het Schepzelke daarentegen is veel kleender dan het zaad van een Cauwoerde.

Aanmerkt ten eersten, Dat het Navel-strenghetje ontrent twee duym breed langh, en ontrent het buykje by na zoo dik is als het Schepzelke zelfs.

Ten tweeden, De Hantjens en Voetjens als rouwe en onvolmaakte klomptjens, verbeelden in groote, en forme, kleene spelde hoofdjens.

Ten derden, Het Hoofdje is byna in groote al de rest van 't Schepzeltje gelyk.

Ten vierden, Niemand isser, die met zekerheyd zeggen kan, van wat ouderdom deze zoo zeer kleene Schepzelkens zyn, als zy ons ter hand werden gesteld, aangesien zommighe zeer langhsaam, andere zeer ras in groote toenemen, en beswaarlyk is dit altoos uyt der moeders mond met zekerheyd te vernemen: zulkx most men hooren uyt de mond van zoodanighe vrouwen, dewelke distinctelyk

altoos

runt, & hoc perſcrutari honeſtas non permittit.

Inſcriptio talis eſt,
QUANTULA SUNT HOMINUM CORPUSCULA!

ASSER TERTIUS.

Nº. XLI Phiala, in quo continetur portio Venæ Pulmonalis repletæ, cujus extremitates longe plures, & aliter diſpoſitæ ſunt, quam alii in figuris ſuis demonſtrant.

Not. Quod ultimæ extremitates ſuccoſæ, ubi loci mollitiem acquirunt vaſa, hic videri poſſint.

Nº. XLII. Fœtus humanus, quatuor præter propter menſium, albiſſimus, ultra triginta annos, ni fallor, à me in liquore conſervatus, adhucdum ſitum talem ſervans, quo utplurimum in utero materno ſiti ſunt fœtus, & quamvis primâ fronte viſus, maſculini videatur ſexus, tamen ſequioris eſt, id quod in omnibus fœtibus humanis, ſexus fœmin: ea ætate, reperitur.

Hujus inſcriptio eſt:
QUA VIVAMUS, VIVERE DESINIMUS.

N.

altoos weten de punt des tyds van haar ontfangen, en zulkx al te naukeurigh te onderzoeken lyd, de eerbaarheyt niet.

Deſſelfs opſchrift is.
HOE GERING IS 'S MENSCHEN BEGIN!

DE DERDE PLANCK.

No. XLI. EEn gedeelte van des Longhs-ader opgevult, wiens fyne takkjens duyſent maal meer in getal, en ook anders geſtelt zyn, als andere die in haare figuuren affgebeelt hebben.

Aanmerkt, Dat hier de uyterſte ſappighe uyteynden (daarſe haar ſagtigheit aanemen) hier konnen gezien werden.

Nº. XLII. Een onvoldraghe kindje van ontrent vier maanden dragts, 't welk zeer wit, en van my meer als 30 Jaaren langh (na myn onthoud) in een voght bewaart is; 't zelve heeft nogh ſyne natuurlyke ſituatie off poſtuur, 't welk de Schepzelkens meeſt in s'moeders lyf hebben, en hoewel men dit in de eerſte opſlagh van 't oogh voor een knegtje zoude aanſien, zoo is 't noghtans een meyske, en heeft zulkx plaats in alle meyskens van die ouderdom:

Deſſelfs opſchrift is.
VAN DIE TYD AF DAT WY 'T LEVEN ONTFANGEN; ZOO ZETTEN WY ONS WEDER TOT HET STERVEN.

N.

No. XLIII. Fœtus humani Lingua cum faucibus.

Not. 1°. Hic luculenter conspici possunt viæ ad stomachum, ut & ad Pulmonem, & quo ritu, in cibi et potus deglutitione, Epiglottis introitum ad Pulmonem claudat; ne pulmonem intrent.

2°. Dictæ partes tam rubicundi coloris sunt, ac si jamjam è corpore vivo excisæ essent.

N°.XLIV. Cor & Pulmo fœtus humani, in liquore conservata, & naturali colore perfusa,

Not. 1o. Hic oppido quam bene lustrari possunt rami Arteriosi per Pericardium distributi, maximâ parte oriundi ab Arteria Mediastina.

2°. Quo modo dictæ Arteriolæ ulterius disseminentur per portionem Diaphragmatis, quæ hic superstes est, in hoc objecto, videri quoque potest.

N°. XLV. Phiala in liquore retinens fœtum humanum, sex circiter mensium, dextra ferens ramulum *Murucujæ* Pisonis, & in dorso gerens Placentam uterinam

N. XLIII. De Tongh van een jongh geboore kindje nogh aan het agterwerkje vastzittende.

Aanmerkt ten eersten, Datmen hier evident de wegen zien kan, waar door spys en drank na de Maagh, en de lugt in en uyt de Longh gaat, alsmede op wat wyse in 't doorswelgen van spys en drank het klapje van de strot gesloten werd, op dat het voetzel niet na de Longh zoude gaan.

Ten tweeden, Dese geseyde partyen zyn zoo rood, als off deselve eerst vers uyt het lighaam waren gesneden.

N°. XLIV. Het Herte en Longh van een jongh geboore kindje, leggende in een vogt, levendigh rood van couleur.

Aanmerkt ten eersten, Dat men hier zeer wel zien kan de Slagaderkens, die door het Herte-sakxke verspreyt zyn, dewelke meest haare oorspronk hebben van de Slag-aderen des middel-schots.

Ten tweeden, Zoo kan men hier ook zien, hoe dese slag-aderkens haar verders komen te verspreyden door een gedeelte van't middelrift, 't welk hier nogh aan vast gebleven is.

N°. XLV. Een vles met vogt, waar in bewaart werd een kindje van omtrent ses Maanden dragts, houdende in syn regter handje een takje van dat Passie-bloems gewas, 't welk de Hr. Piso beschryft met de naam van *Murucuja*, ook draagt het

rinam; Caput autem loco capitii tegitur membranâ Chorii porci, in qua nonnulla acetabula visuntur, capitis aciculæ magnitudine,

Hujus inscriptio est:
CHARONTIS UNDA SCILICET OMNIBUS, QUICUNQUE TERRÆ MUNERE VESCIMUR, ENAVIGANDA, SIVE REGES, SIVE INOPES ERIMUS COLONI.

N°. XLVI. Phiala sicca, in qua videre licet intestinula tenuia fœtus vitulini, proprio mesenterio cohærentia, & inflata; suntque vascula Arteriosa artificiose repleta ceraceâ materiâ flavâ.

N°. XLVII. Oculus humanus in liquore conservatus, hujus autem musculi separati sunt, vasaque Arteriosa repleta.

N°. XLVIII. Phiala sicca, & in ea Ovulum gallinæ, ex Ovo gallinaceo, exemptum.

N°. XLIX. Tumba parva, ex ligno iuglandis confecta, cui incumbit fœtus humanus, septem circiter mensium, abhinc annis circiter quadraginta Balsamo conditus, & lapidis instar

het op zyne schouderen het Moerkoekje.

Het hoofdje is bedekt met het vliesje Chorion van een varken, waar in eenighe holle en nappjeswyse lighaamtjens gezien konnen werden, dewelke *Acetabula* geheten werden, dezelve zyn niet grooter als spelde hoofdjens.

Desselfs opschrift is.
ALLE INWOONDERS DES AARDRYKX, HET ZY ARM, OF RYCK, KONNEN CHARONS BOOT NIET ONTGAAN.

N°. XLVI. Een droogh glas met het dunne gedarmte van een zeer kleen kalfje, 't welk aan haar eyge darm-scheyl nogh vastzittende, opgeblasen, en haar slagaderkens zeer konstigh vervult zyn met een roodwassighe stoffe.

N°. XLVII. Een mensche Oog, leggende in een vogt, wiens spiertjens geseparëert, en de Slag-aderkens opgevult zyn.

N°. XLVIII. Een droogh glaasje waar in te zien is een zeer kleen Eytje van een hoen, 't welk uyt een grooter hoender ey gehaalt is.

N°. XLIX. Een kleene Tombe van Noteboome hout, waar op gelegen is een kindje van omtrent seven Maanden dragts, van nu omtrent over de veertigh Jaaren steen hard gebalzemt, op dat het eeuwe

 langh

ſtar induratus, ut multa per ſecula conſervari poſſit.

Not. 1°. Hanc balſamandi methodum ante quadraginta annos eſſe inventam, antea enim neminem noveram qui tali methodo corpora conſervabat. Poſtea vero nobiliorem inveni methodum, qua corpora humana (ut domi non ſolum, verum etiam publice aliquoties viſui expoſui) viventis ſpeciem referunt. Hoc autem corpuſculum lapidis inſtar quidem induratum, aſt rugis in totum non eſt deſtitutum, neque viventem repræſentat fœtum.

2°. Veſte nocturna indutum hoc corpuſculum, tegitur præterea membrana Amnios fœtus vitulini, cujus Arteriæ ſunt repletæ, & hoc, loco alicujus integumenti ſericei fimbriati.

Inſcriptio talis eſt.

AB UTERO AD TUMULUM.

Huic fœtui adſtant duo ſceleta fœtuum humanorum, ſuntque gemellorum ſceleta, ſeptem circiter menſium.

Horum unum capiti corporis balſamati adſtans, ſiniſtra gerit loco ſtrophioli portionem Omenti, quaſi lachrymans oculi orbitæ admovet,

Eâ

langh konde bewaart werden.

Aanmerkt ten eerſten, Dat deſe manier van balzemen voor veertigh Jaaren uytgevonden is, want voor die tyd was my niemand bekend, die deſe methode gebruykte, edogh naderhand heb ik een veel deftiger manier en wyſe uytgevonden, waar door ik de lighaamen van de menſche ſoodanigh kom te balſemen, datſe na veele Jaaren nogh ſchynen te leven, gelyk ik ſulks niet alleen t'myne huyſe, maar zelfs ook eenige reyze publikelyk getoont heb.

Dit lighaamtje is wel ſteen hard geworden, maar 't zelve is niet t'eenemaal zonder rimpels, ook vertoont 't geen levendig Schepzelke.

Ten tweeden, Dat het met een nagt gewaadje bekleet is, en overdekt met een vliesje Amnios geheten en dat uyt een Schaapje, door het zelve loopen byſter veel roode opgevulde Slag-aderkens, en dat in plaats van eenig geborduurt zyde overſpreizeltje, deſſefs opſchrift is.

VAN 'S MOEDERS LYVE,
TEN GRAVE.

Agter dit lighaamtje ſtaan twee geraamtens van kinderen mede van ontrent ſeven Maanden dragts, zynde tweelingen.

Hier van ſtaat het eerſte aan 't hoofden-ent van 't gebalſemt kindje, dragende in deſſelfs linker hand een ſtuk van 't net, in plaats van een neusdoek, die het na de Ooghraden wendende een ſchreyend voorwerp komt te verbeelden.

Met

Ea inscriptione:
NEQUE ULLA EST, AUT MAGNO, AUT PARVO, LETHI FUGA.

Alterum autem, ad pedes situm, sinistrâ portionem intestini pueri gerit, dextrâ verò Ramum Arteriosum repletum, & artificiose è Liene exemptum,

Cum hac inscriptione:
POST FUNERA PROSUM!

Nº. L. Phiala sicca continens Plicam Polonicam veram.

Nº. LI. Phiala sicca, in qua continentur plurimi calculi in Vesica urinaria vaccæ reperti.

Notatu dignum censeo, vesicæ dictæ tunicam interiorem lapideam esse factam, cujus fig. Vid. Tab. II. Fig. I. Thes. IV.

Nº. LII. Fœtus humanus immaturus, coloris nivei, 6 circiter mensium, in liquore conservatus, dextrâ continens ramum Ciceris Rubri, brachio autem sinistro retinet portionem membranæ Amnios.

Nº. LIII. Uterus humanus, cum omnibus annexis, scilicet Ovariis, Ovi-ductibus, suisque fimbriis, &c.

Not.

Met dit opschrift.
ALLE WEGEN VAN DE DOOD TE ONTVLUGTEN, ZYN GESLOOTEN, ZOO WEL VOOR DE RYCKEN ALS ARMEN.

Het tweede geraamte, aan de voeten geplaast zynde, draagt in desselfs linker hand een stuk van 't gedarmte eenes kinds, en in zyn regter hand een Slag-ader uyt de Milt met een roodwassighe stoffe opgevult,

Met dit opschrift.
NA DE DOOD BEN IK NOCH VOORDEELICH!

Nº. L. Een drooge vles waar in een opreghte Meerevleght van een mensch bewaart werd.

Nº. LI. Een vles met zeer veel steenen, gevonden in een water-blaas van een Koe; het is aanmerkens waardigh dat het binnenste vlies van dese water-blaas steenigh was geworden, wiens figuur te sien is Tab. 11. Fig. 1. van dit IV. Cabinet.

Nº. LII. Een vles met een sneeu-wit kindje van ontrent 6 Maande dragts leggende in een voght, 't welk in zyn regter handje heeft een takje van de roode Cicers, en met desselfs linker armtje omvat het een stuk van 't vlies Amnios.

Nº. LIII. De Lyf-moeder van een vrouw, met al 't geen daar aan vast is, namentlyk de Eyerstokken, Eyerweeghen, en der zelver lof off Sazelwerkjen.

Aan-

Not. Os uteri naturaliter constitutum, in ambitu gaudet plurimis lacunis minutissimis.

No. LIV. Phiala liquore repleta, in quo serpens rarus Africanus, ore continens Embryonem humanum magnitudine digiti articulum vix attingentem,

Inscriptio est.:
AH FATA, AH ASPERA FATA!

Not. Manus & Pedes hic lustrari possun:, suntque instar corpusculorum rotundorum capitis aciculæ formâ & mag. nulli autem digiti adhuc discerni possunt. Quis igitur non admiretur Anatomicos reperiri, qui Embryones multò minores pingi curarunt in suis libris, brachiis, pedibus & digitis instructos, talique situ incurvato positos, ac si tres quatuorve menses attigissent fœtus; cum contra ea ætate semper obtineant situm longitudinalem, nullo modo incurvatum. O dementiam & audaciam! sic enim studiosi imbuuntur erroribus, imò decipiuntur.

Multoties me rogarunt homines, quare tantis sumptibus, &

Aanmerkt, Dat desselfs mond natuurlyker wyse gesteld is, en in desselfs omtreck zeer veele kleene, niet doorgaande, maar blinde kuyltjens gevonden werden.

No. LIV. Een vles met een raare Africaansche Slangh, in wiens bek onthouden werd een mensche Schepzelke, 't welk zoo kleen is, dat het naulykx de groote van een lid van een vingher halen kan.

Desselfs opschrift is.
ACH NOOTLOT, ACH DROEVIG NOOTLOT!

Aanmerkt, Dat de armtjens en beentjes haar vertoonen als kleene ronde lighaamtjens of kleene spelde-hoofdjens, maar vinghers en toonen kan men nogh niet zien. Wie moet sigh dan niet verwonderen, datter ontleeders werden gevonden, dewelke veel kleender Schepzelkens hebben doen verbeelden in haare boeken met handen en voeten, vinghers en toonen, leggende in zoodanig een postuur als offse drie à vier Maanden out waaren, daar sy in tegendeel in die tyd na de lenghte uytgestrekt zyn, en haar nogh niet krommen. O dwaasheyd en stoutheyd, waar door de Studenten qualyk onderwesen, ja bedroghen werden!

Menighmaal werd my gevraaght, waarom ik met zoo veel onkosten en moeyten zoo veel kamers met zaaken heb toegesteld, waar

& tanto labore conservem tot conclavia, Anatomicis rebus instructa, quibus semper refero, ne quis diceret figuras me publice editas male esse confectas, nam si quis de ea re dubitet, dabitur semper occasio domi meæ expiscandi, an cum natura conveniant nec ne, & si omnes ita fecissent aut ita facere coacti fuissent, non obtrusissent nobis tot figuras fictitias, aut ex aliis auctoribus desumptas.

No. LV. Caput Fœtus ovini sine ore nati, uteroque excisi.

Not. 1°. Oculi extra situm naturalem positi, caputque deforme, naso que instructum, sine ullo oris vestigio. Vid. Thes. IV. Tab. II. Fig. 4. Omnia autem membra bene erant conformata, itaque hallucinantur illi, qui dicunt fœtum non per funiculum umbilicalem nutriri, id quod luculenter apparet falsum esse An autem solummodo per Venam umbilicalem, an vero humor in Amnio contentus simuquoque alimentarius, sit nec ne, res nondum satis explorata. de, hisce plura in posterum.

N°. LVI. Fœtus recens nati

waar op ik haar tot antwoord geeve, zulkx gedaan te hebben, op dat niemand zoude denken, veel min zeggen, dat myn uytgegeve figuuren qualyk en niet na de voorwerpen zelfs zyn gemaakt, want nu ymand hier in twyfelmoedigh zynde, werd hem niet gewygert, te komen zien, off het overeenkomstig is met de zaake zelfs off niet: En indien alle Ontleeders zo gedaan hadden, off gedwongen waren geweest zoo te doen, alsdan zoude sy ons zoo veel verkeerde figuuren niet opgedrongen, nogh ook uyt andere autheuren genomen hebben.

N°. LV. Een onvoldraaghe Schaaps hoofdje zonder mont, gesneden uyt de Lyfmoeder van een Schaap.

Aanmerkt ten eersten, Dat de ooghen niet staan, op haare gewoone plaatze, en het gantsche Hoofd qualyk geformeert is, zonder het minste bewys van een mont dogh waren de pooten, en 't verdere wel gesteld: Zoo datze geabuzeert zyn, die daar sustineeren dat de vrught door de Navelstrengh niet gevoed werd, 't welk zeer klaar blykt abuys te zyn, maar of het ook maar alleen door de strengh geschiet, dan off die vogt in 't vlies Amnios beslooten, zulkx ook magtigh is te doen, dit is nogh niet al te wel bekent, hier van breeder in 't toekomende.

N°. LVI. Een zydelyk gedeelte

van

ti lateralis portio Pectoris, cujus Arteriolæ Intercostales exteriores, à me nuper detectæ, in conspectum veniunt; nec non ramuli, ex dictis Arteriolis oriundi, qui perpendiculariter, ut & oblique, per Periostium Costarum disseminantur; ramuli autem per musculos intercostales distributi, cursum fibrarum musculorum insequuntur.

van de Borst van een jong gebooren kindje, wiens uytwendighe tusschen-ribbighe Slag-aders, onlangs van my uytgevonden, gesien werden, alsmede de takkjens die daar uyt voortkomen, dewelke reght en ook schuyns nederwaarts loopen door het beene vlies van de Ribbens; maar de takjens, dewelke door de tusschen-ribbige Spieren loopen, nemen een en de selve loop met de draden der geseide Spieren.

N°. LVII. Phiala sicca, in qua Os Æthmoides integrum conservatur.

N°. LVII. Een droog vlesje, waar in 't Os Æthmoides bewaard werd.

N°. LVIII. Portio Piæ matris, cujus Arteriolæ sunt repletæ.

N°. LVIII. Een gedeelte van 't dunne Herssen-vlies, wiens Slag-aderkens vervult zyn.

Not. Nil fere difficilius, quam Piam matrem à Corticali substantia separatam, in planum extendere & sic exsiccare, quemadmodum à me hic factum esse constat.

Hier staat aan te merken dat naulyks yets moeijelyker is te doen, dan dit geseyde vliesje van de schorsighe substantie van de Herssene gescheyden zynde uyt te spreyden en zoo te drogen, gelyk men ziet hier van my gedaan te zyn.

ASSER QUARTUS.

DE VIERDE PLANK.

N°. LIX. PHiala in liquore continens Testiculum humanum dissolutum.

Luculenter hic apparet substantiam ejus nil esse, nisi vasculorum fasciculos varios, coloris cyanei.

N°. LIX. EEn vlesje met vogt, waar in te zien is, een uytgerafelde of ontdane Testicul.

Hier blykt het klaar, dat desselfs wesen niet anders is, als een bundelke van witte vaatjens.

N°. LX. Vituli parvi Hepar excarne, ut vulgo loquimur, ast perperam.

Not. 1o. Præter membranam ambientem nihil abstuli, tamen omnia vasa, Hepar constituentia, in conspectum hic veniunt, ceraceâ materiâ flavâ repleta. Vid ulterius de hac re in Thesaur. II. descriptione.

2°. Ductus membranosus repletus hic etiam sese videndum exhibet.

N°. LX. Een geexcarneert Levertje, (zoomen zulkx t'onregt noemt) van een kleen Kalfje.

Aanmerkt ten eersten, Dat ik van dit Levertje niets heb weg gedaan als alleen het vliesje, dat de Lever omvangt: noghtans zoo koomen ons alle de vaten, die de selfs-standigheyd van de Lever uitmaken, hier in 't gesighte, en zyn deselve met een Geel-wassighe stoffe opgevult. Ziet hier over na de beschryving van het tweede Cabinet.

Ten tweeden, Zoo komt ons hier ook in 't gesigte den Ductus Venosus off Aderighe Canaal, mede opgevult zynde.

N°. LXI. Phiala liquore referta, in qua continetur portio membranæ Chorii ex sue, utero gerente desumpta, quæ facie exteriore, villosa, instar Tunicæ villosæ intestinorum.

Not. Acetabula pauca per eam, dispersa, admodum esse exilia, & ne caput quidem aciculæ eas superare.

N°. LXI. Een vlesje met vogt waar in bewaard werd een stuk van 't vlies Chorion, en dat uyt een bevrugt Varken, 't zelve vliesje is aan de buytenste zyde ruygagtigh, gelyk het ruyghe off Fluweel vlies van ons gedarmte.

Hier staat te noteeren, dat derselve holle lighaamtjens off buskens (*acetabula*) weynigh door het geseyde vlies verspreyt, ook niet grooter zyn als speldehoofden.

*N°. LXII. Puellæ partes generationis, in quibus Labia, Nymphæ, Clitoris, Caput Clitoridis, Membrana Hymen, ductus Urinarius distincte videri possunt, suntque hæc omnia coloris naturalis.

N°. LXIII. Phiala, & in ea, Portio Spinæ dorsi fœtus humani, per medium, secundum longitudinem dissecta, ut interiora pateant.

Not.

N°. LXIII. Een vlessie met vogt, waar in te zien is een gedeelte van de Rugghe-graat van een jong geboore kindje, 't welk is na de lengte opgespouwen, op datmen het inwendighe gestel zien konde.

Not. 1°, Corpora Vertebrarum rubedine esse perfusa, ab alluente ceracea materia rubra, quâ Arteriæ, per Spinam disseminatæ, erant repletæ.

2°. Videri hic possunt cavitates notabiles (quas nondum ab aliis hactenus vidi demonstratas) sitæ in interstitiis corporum vertebrarum; suntque in corpore vivo, ut & recens denato, limpido & tenaciori humore repletæ, quemadmodum in cæteris juncturis.

3°. Corpora vertebrarum, præter exteriora & satis nota ligamenta, gaudent quoque ligamentis internis brevissimis sibi invicem adstantibus numerosis. Hæc autem circulariter sita, longitudine culmi crassitiem non æquant, & si cultello transversim, inter juncturas, incidantur & separentur vertebræ, dicta ligamenta (quæ mihi interna dicuntur) nobis occurrunt, instar Cepæ, transversim incisæ, & lamellatim dispositæ.

4°. In eadem phiala videre licet vertebram lumb: ejusdem fœtus humani à seta dependentem, in qua dicta ligamenta videri possunt.

N.

Aanmerkt ten eersten, Dat de lighaamen der Wervel-beenderen rood zyn geworden van de aangebragte Rood-wassighe stoffe, waar mede de Slagh-aderen van de Rugge-graat vervult wierden.

Ten tweeden, Zoo kan men hier zien considerable holligheeden (die ik van niemand tot nogh toe heb zien vertoonen nogh afbeelden) dese zitten tusschen de tusschen-scheytzelen der lighaamen van de wervelbeenderen in, en zyn ook dese in levendighe, en pas gestorvene lichamen met een lymighe en heldere vogt vervult, gelyk als in de andere junctuuren te zien is.

Ten derden, De Lighaamen der Wervel-beenderen, zyn niet alleen voorsien van de uytwendige en genoeg bekende banden, maar hebben nogh daarenboven zeer korte en inwendighe banden, dewelke onderlingh zeer digt by een staan, en zeer veele in getal zyn: Dese na de ronte lopende zyn geen Stroo-halm langh, en indien men de Wervel-beenderen in haare junctuuren over dwers doorsnyt en van malkanderen separeert, zoo is 't dat dese banden (die ik de inwendighe banden noeme) ons voorkomen, als ajuyn over dwers doorgesneden, en dat schub-wys.

Ten vierden, Kan men in dit vlessie mede zien een wervelbeen van de Lendene van 't selve kindje, aan een hayrtje hangende, waar in de geseyde banden te zien zyn.

N.

N°. LXIV. Fœtus humanus, sequioris sexus, sex circiter mensium, coloris nivei, à plurimis annis ita in liquòre conservatus, ut nil præter animam amisisse videatur. Hic suo situ, dormientis speciem præbet,

Ea inscriptione:
NEC MORS, NEC VITA RELICTÆ.

N°. LXV. Phiala in liquore continens Testiculum humanum.

Not. 1°. Tunicam albugineam seu propriam, haud esse ablatam,

2°. Arteriam spermaticam in utroque latere in duos ramos dividi, quorum unus ad Testem, alter verò ad Parastatam excurrit,

3°. Dictas Arterias, non, uti in canibus in circinnos, pampinos vitis imitantes, contorqueri.

4°. Vas Ejaculatorium colo-lore suo albicante facile discerni hic posse à vasis sanguineis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis.

5°. Tunicam vaginalem à latere hic esse apertam, ut dicta vasa conspici possint.

N°. LXVI. Phiala in liquore retinens Testiculum humanum dissolutum. N°.

N°. LXIV. Een onvoldraghe meyske van ontrent ses maanden dragts, wit van couleur, en veele Jaaren by my in een vogt zoodanigh bewaart zynde, dat het niet als de ziel schynt verlooren te hebben.

Dit heeft een postuur van een slapend kindje,

Met dit opschrift:
NOCH LEVEN NOCH DOOD ZYN HIER NA GEBLEVEN.

N°. LXV. Een vlessie met vogt, waar in bewaard werd een Testicul.

Aanmerkt ten eersten, Dat het Witte en eyge vlies hier niet is afgedaan.

Ten tweeden, Dat de Zaad-slag-ader wedertyds in twee tacken zigh komt te verdeelen, waar van de eene na de Testicul, d'andere na de bystaander gaat.

Ten derden, Dat dese Slagaders niet zoo slanghs off klauwiertjens-wyse komen te lopen, of gedraayt te werden, gelyk in de honden.

Ten vierden, Dat het uytschietend vat, door zyn witte couleur ligt te onderscheyden is van de bloetvaten, die met een Roodwassighe stoffe opgevult zyn.

Ten vyfden, Dat het Scheevlies van ter zyde opgesneden is, om de geseyde vaten te konnen zien.

N°. LXVI. Een vles met vogt, en daar in een gedissolveerde Testicul. D 3 N°.

N°. LXVII. Pueri Intestinum rectum cum podice, ita inversum, ut superficies interior, jam facta sit exterior.

In eo nobis occurrunt innumeræ, ita dictæ, Glandulæ, quæ instar fovearum hic sese videndas exhibent. In podice extremo plurimas quoque lacunulas videre licet.

N°. LXVIII. Talpæ sceleton, nitide præparatum, ceu scandens arteriam ceraceâ materiâ repletam.

N°. LXIX. Portio maxillæ humanæ, in qua videre est, quod inter processum condili-formem, & ejus locum insertionis membrana dura intercedat; forsan, ne masticando sonitum ederet junctura, id quod audi-tui nocuisset.

Not. dictum objectum in liquore dependet à seta, quæ affixa est dictæ membranæ; quæ adeò crassa, ut ferè videatur cartilaginea.

N°. LXX. Vesica vaccina inversa.

Not. 1°. Membranam interiorem valde esse incrassatam, variisque locis lapidescentem factam, imò & quasi in monticulos plurimos exaltatam, quorum plurimi

N°. LXVII. De Endeldarm van een kind met dessels fondament, 't zelve is zoodanig omgekeert, dat het binnenst hier is geworden het buytenste.

In dit object ontmoeten ons ontelbaar veel alzoo genoemde kliertjens, die haar opdoen als kleene kuyltjens, ook ziet men hier aan 't fondament, zeer veele niet doorgaande hollekens.

N°. LXVIII. Het geraamte van een Mol, 't welk zeer net en schoon voorkomt met een postuur, als wilde het op een gevulde Slag-ader opkruypen.

N°. LXIX. Een stukje van de onderste kaak van een mensch, waar in te sien is, dat tusschen het kneukel-wyse uytsteek, en de plaats daar het sigh inzet, een hard vlies tusschen beyde komt, mogelyk om geen geluyd te geven, als men in 't kauwen van de spys is, 't geen het gehoor hinderlyk zoude geweest zyn.

Aanmerkt, Dat dit voorwerp in een vogt aan een hayrtje hangt, 't welk vast gehegt is aan 't geseyde vlieske, 't welk zoo dik is, dat het byna Craak-beenigh bevonden werd te zyn.

N°. LXX. Een omgekeerde blaas van een Koe.

Aanmerkt ten eersten, Dat het binnenste vlies zeer verdikt is, en op verscheide plaatsen versteenigt, en met verheventheden bezet geworden, welke verheventheden in steen verandert zynde, metter tyd

plurimi in lapideam substantiam sunt mutati, pluresque ab origine, temporis successu, separati, in cavitatem vesicæ prociderunt, uti videre licet in Phiala supra citata, & No. LI. notata.

2°. Quamvis autem hoc objectum à me sit desumptum è corpore vaccino, dubitandum tamen non est, quin idem aliquando contingat in corpore humano, unde Lithotomi forsan aliquando fuerunt decepti, cum cathetere introducto, calculum sese sensisse autumaverunt, factaque incisione, nullum calculum invenerunt.

N°. LXXI. Gliris sceleton nitidissimum, in cujus Vesica urinaria calculum reperi.

Not. Ore detinet, & quasi devorat portionem intestini jejuni hominis, per quam innumera vasa ceracea materia rubra referta sunt disseminata, id quod feci propterea quod carnem humanam non fuerit aversatus dictus glis, cum enim ante plures annos institutiones Anatomicas haberem, separaveram pridie musculos brachii, in sequente die demonstrandos, cum autem publice exhiberem præparatos musculos,

tyd zyn afgevallen in de holte van de Blaas, gelyk dese te zien zyn in 't bovengemelde vlesje getekent No. LI.

Ten tweeden, Hoewel dit voorwerp van my is gevonden in een Koe, zoo isser eghter niet aan te twyfelen, off zulk een ongeval komt ook zomtyds den mensche over, waar door mogelyk de Steensnyders somtyts geabuseert syn geworden, wanneer zy haar conductor gebragt hebbende in de Blaas, gezegt hebben de lyders een steen in de blaas te hebben, en de snee gemaakt zynde, geen steen hebben konnen krygen.

No. LXXI. Een curieus geraamte van een Rat, in wiens Blaas ik een steentje ontdekt heb.

Aanmerkt, Dat dit object in zyn muyl een stuk van een mensche darm heeft, verbeelende het zelve op te eeten, welk stuk des darms konstig opgevult is met een roodwassige stoffe. Dit heb ik hem in de muyl gegeven, om dat dese Rat zig niet ontzien hadde mensche vleesch te eeten: Want als ik over eenighe Jaaren publyke Anatomische instructie gaf, zoo hadde ik de Spieren van de arm geprepareert, om den volgende dagh te vertoonen, en als ik het kleed van 't lighaam dede weghnemen, om de Spieren te vertoonen, zoo had deze

los, dictus Glis devoraverat non solum illos, verum etiam partem faciei.

Hoc viso, operam dare jussi capiendi furem; quod ex voto successit, & sic publice aperiebam furem, idque supra corpus, quod ita devastaverat, in cujus Vesica hunc calculum detexi, dependetque hic à capillo in phiala ipsa, sceleton continente.

N°. LXXII. Phiala in liquore retinens unum ex Acetabulis seu Placentulis vaccinis, repletum ceraceâ materiâ rubrâ ad ultimas extremitates succosas usque, ubi notandum,

1°. Nullas hisce corporibus inesse Glandulas, aut quid Glandularum simile.

2°. Totum hoc corpus constare ex meris vasis sanguifluis, quorum extremitates exeunt in formam penicillorum, qui Belgicè nominantur **Trek-penceelen** / in eo tamen ab istis penicillis differunt, quod dicti *Pincilli* constant ex innumeris pilis, hi contra ex singulari trunculo admodum ramoso.

N°. LXXIII. Fœtus hepar ex

dese Rat niet alleen dese geprepareerde Spieren verscheurt en opgegeten, maar ook zelfs een groot stuk van de wangh gebeten.

Dit ziende, gaf ik last om dese dief, was 't mogelyk, op te vangen, 't welk ons ook wel gelukte, en alzoo kreegh ik gelegentheyd om hem ook publyck te openen, en dat op het lighaam, 't welk hy zoo lelyk mishandelt hadde, en vond in desselfs Blaas een kleen steentje, het welk hier in 't zelve glas, daar zyn geraamte in bewaart werd, aan een hayrtje ophangt.

N°. LXXII. Een van de napjens off buskens, (*Acetabulum seu Placentula*) van de nageboorte van een Koe, met een Rood-wassighe stoffe vervult, en dat tot de uyterste sappighe uyteynden toe, waar omtrent te considerceren staat.

Ten eersten, Dat in dese lighaamen gants geen klieren te vinden zyn, nogh ook iets, dat na klieren gelykt.

Ten tweeden, Dat der zelve bestaan alleen is uyt loutere bloedvaten, welkers uyteynden haar by na laten aanzien, als offse trekpenceelen waren, met dat onderscheit noghtans, dat de waare trek-penceelen haar bestaan hebben uyt ontelbaare kleene hayrtjens, deze integendeel uyt een singulier en enkelt tackje, 't welk zeer rameus is, off op zy veele zeer kleene takjens van zigh geeft.

N°. LXXIII. Een vles met voght,

carne, ut vulgo loquimur, cui adſitæ ſunt duæ portiones membranæ Hepatis hominis adulti, quæ digitum annularem craſſitie adæquant. Hoc ortum duxiſſe credo a præcedente inflammatione.

Nº. LXXV. Phiala continens in liquore pueri portionem Inteſtini recti, in qua videre eſt Tunicam carneam ſe paratam eſſe à nervea.

Not. 1º. Perpaucas arterias eſſe diſtributas per carneam Tunicam, myriades autem per Nerveam; de hiſce plura antea dixi.

2º. Hic diſtincte videre licet, ita dictas glandulas inteſtinorum, nil eſſe niſi faſciculos vaſculoſos, præſertim ſi lumen candelæ pone objectum teneatur.

3º. Facie anteriore, per Nerveam Tunicam illibatam, innumeræ ita dictæ Glandulæ apparent tumefactæ, & in ſui medio ſinuoſæ.

Nº. LXXV Chamæ-pſittaci minimi ex Guinea, vulgo *Peroquet* dicti, ſceleton.

Nº. LXXVI. Portio Inteſtini

vloght, en daar in een kleen ontvleeſt Levertje, zoomen gewoon is te ſpreeken, waar nevens gelegen zyn twee ſtucken van 't vlies van de Lever van een bedaagt menſch, dewelke zoo dik zyn, als een pink: Dit vertrouw ik veroorſaakt te ſyn door een voorgaande ontſtekinge.

Nº. LXXIV. Een vleſſie waar in te zien is, een ſtuk van de Endel-darm van een Jonghelingh: hier in ziet men, dat het vleſighe vlies geſcheyden is van 't Zenuwagtighe vlies.

Aanmerkt ten eerſten, Datter zeer weinighe Slag-aderen door het vleeſighe vlies loopen, maar duyzende door het Zenuw-agtige vlies, hier van heb ik voor heen breeder geſprooken.

Ten tweeden, Zoo kan men hier bequaamelyk zien, dat de alzoo genoemde darms-kliertjens niet anders zyn als bundelkens der uyteynden van bloet-vaten, en blykt zulkx veel klaarder als het ligt van de kaars tot hulp genomen werd, en 't zelve agter het ſubject houd.

Ten derden, Zoo komt ons hier het Zenuw-agtig vlies van vooren in 't geſigt. 't welk ongeſchonde is, en vervult van alſoo genoemde kliertjes, welke bol, en in 't midden als met een kuiltje uitgeholt zyn.

Nº. LXXV. Het geraamte van een zeer kleen Papegaytje van Guinea, 't welk men Peroquitje noemt.

Nº. LXXVI. Een ſtuk van de

ſtini jejuni è corpore humano deſumpta, & liquori immerſa.

Not. 1°. Tunica Carnea dependens à Nervea ſeparata fundum phialæ tangit.

2°. Tunica Villoſa à Nervea ex parte quoque eſt ſeparata & dependens: Hoc facto jugorum (s. valvularum conniventium) veſtigia tantum relicta ſunt. Vid. ulterius de hac re reſp. meam ad Epiſt. problem: undecimam.

nughtere-darm van een menſch, 't welk in een vogt gelegt is.

Aanmerkt ten eerſten, Dat het vleeſighe vlies van 't Zenuw-agtige afgenomen, nederwaarts hangt, en aan de grond van de vles raakt.

Ten tweeden, Zoo is ook het ruyge-vlies ten deele afgeſcheyde van 't Zenuw-agtighe, en hangt alzoo ook nederwaarts: Dit aldus geſcheyde zynde, zoo zyn alleen maar de voetſtappen off bewyſen van de latwyſe verheventheden, die men Ooghluykende klap-vlieſen noemt, gebleven. Ziet hier verders op na myn antwoord op de elfde voorgeſtelde Brief.

ASSER QUINTUS.

N°. LXXVII. Phiala ſicca, continens Calculum, qui ante exſiccationem mollis erat, nec calculi duritiem obtinebat; mollis enim erat & limo-calculoſa, jam verò per exſiccationem lapideam acquiſivit duritiem.

N°. LXXVIII. Portio corticalis cerebri humani ſubſtantia, in cujus parte infima, diſtincte videre eſt, Cerebri ſubſtantiam Corticalem nil eſſe, niſi vaſorum ſanguineorum extrema.

Not. 1°. In parte ſuperiore non

DE VYFDE PLANCK.

N°. LXXVII. Een droogh glas, waar in te zien is een Steen, dewelke, uyt de blaas komende, geenzints de hardigheyd van een Steen had; maar ſagt, en ſlym-ſteenigh was, maar nu gedroogt zynde, zoo heeft deſelve een Steen-hardigheyd aangenomen.

N°. LXXVIII. Een ſtukje van de ſchorſige zelfſtandigheyd van de Herſſene van een menſch, in wiens onderſte gedeelte klaar te zien is, dat de ſchorſighe ſubſtantie niet anders is, als alleen uyteynden der bloet-vatjens.

Aanmerkt ten eerſten, Dat ſulks bo-

non tam diſtincte hoc videri poteſt, quoniam Cerebri Arteriolæ ibi non ſatis bene ſunt repletæ: Imò hactenus mihi impoſſibile fuit integram Corticalem Cerebri ſubſtantiam ita replere, ut nulla pars relinquatur intacta,

2°. In Objecti medio hic relicta quoque portio ſubs: medullaris Cerebri, quæ albicat, cum corticalis rubedine dilutiore ſit perfuſa.

N°. LXXIX. Phiala in liquore continens, pueri Inteſtinum rectum ita inverſum, ut ſuperficies interior hic nobis occurrat exterior. In eo hic cernere licet juga nonnulla, quæ in dicto inteſtino raro reperiuntur in pueris. Hæc autem non ſolum transverſim, verum etiam ſecundum inteſtini longitudinem excurrunt, id quod admodum familiare in tenuibus inteſtinis vitulorum.

Obſervari hic quoque poſſunt ita dictæ Glandulæ, ut & myriades pororum, qui Pori tam denſe ſunt ſtipati, ut ne quidem cuſpis acus inter illos inſeri poſſit.

N°. LXXX. Phiala ſicca, in qua reſervatur hernia gutturis ve-

boven aan zoo wel niet kan geſien werden, om dat daar ter plaatze de bloet-vatjens, zoo wel niet vervult zyn geworden: Ja het is my tot nogh toe onmogelyk geweeſt de geheele ſchorſighe ſubſtantie der herſſene zoo te vervullen, datter niet hier off daar eenig deel ongeraakt zoude blyven.

In 't midden van dit voorwerp is ook een gedeelte van de Merg-agtighe ſubſtantie aan blyven zitten, en is het zelve wit van couleur, de ſchorſſighe ſubſtantie in tegendeel ligt rood.

N°. LXXIX. Een omgekeerde Endel darm van een Jonghe, waar door de binnenſte oppervlakte nu is geworden de buytenſte. Hier in kan men zien, eenighe latwyſe uytſteekzels, dewelke zelden in de reghten darm gevonden werden in kinderen, en loopen deſe niet alleen over dwers, maar ook na de lengte van die darm, 't welk zeer gemeen is, in 't dunne gedarmte van kalveren.

Ook kan men hier zien, de alzoo genoemde Darms-klieren, als mede duyzende van kleene Sweet-gatjens, zoo digt by een ſtaande, dat men geen naalde tuſſchen dezelve zoude konnen ſteeken.

N°. LXXX. Een droog vleſſie, waar in te zien is een oprechte

vera, idque ex anate.

N°. LXXXI. Phiala ſicca, in qua reſervatur pueri portio Duræ matris, cujus Arteriæ ad extremitates uſque ſunt repletæ. Id autem magis liquet, ſi objectum ad candelæ aut ſolis lucem, luſtretur.

Hæc repletio adeò difficilis mihi olim fuit, ut vix invenire potuerim methodum hoc præſtandi; Extremitates enim ſunt ceu tomentoſæ, & tamen hic repletæ.

N°. LXXXII. Infantis Pes extremus, in liquore conſervatus, in quo varii tendines ſunt denudati, & primo quidem Pollicis Tenſor, qui ad tria pollicis internodia vadit, ut pollicem recte extendat.

2°. Hic quoque videre licet Tendinem Muſculi pedem abducentis, qui ſub malleoli extr. per ſinum, eum in finem exſculptum, & ligamento transverſo involutum, oblique decurrit per plantam pedis, inſeriturque in os pedis, quod pollici proſtat.

3°. Occurrunt hic quoque quatuor tendines albicantes, muſc. dig. ext. membranæ ope con-

Hernia gutturis off Strots-breuke, en dat uyt een End-vogel.

N°. LXXXI. Een droogh vleſſie, waar in bewaard werd een gedeelte van 't harde Herſſen-vlies, wiens Slag-aderen tot het uyterſte toe opgevult zyn, 't welk men beſt zien kan, als men het voorwerp tegens de kaars komt aan te zien.

Deze manier van vullen was my eertyds zoo moeyelyk, dat ik naulykx eenighe manier off wyſe heb weten uyt te vinden, waar door men zulkx moſt doen, want de uyterſte uyteynden zyn als dons en noghtans vervult.

N°. LXXXII. De Voet van een kleen kind, leggende in een vogt, veele van deſſelfs peezen zyn geſepareert, en ontbloot, en wel voor eerſt die van de ſpander off uytſteker des groote toons, dewelke tot de 3 leeden des toons loopen, om alzoo de groote toon regt uyt te ſteken, off op te halen.

Ten tweeden, Zoo ziet men hier ook de peeſe van de Afleyder des voets, dewelke onder de buytenſte Enkel door een ſleuff loopt, die tot dien eynde aldaar gevonden werd, en verders van de dwerſſe band omvangen zynde, zoo loopt ze ſchuyns onder de bal des voets, en plant hem in dat beentje van de voor-voet, 't welk aan de groote toon vaſt zit.

Ten derden, Zoo ontmoeten ons hier ook de vier witte peezen des uitſt: der toonen, t'zamen gevoegt

conjuncti, quæ membrana hic accurate in conſpectum venit cum ſuis arteriolis repletis : Hæc omnia, ne loco ſuo dimoveantur, ligamento transverſo, nec non peculiari quodemi ligamento detinentur, ſicut hic prope cutis abſciſſæ marginem videri poteſt.

voegt zynde door een vlies,'t welk hier zeer bequaam gezien kan werden, waar door ook zeer veele opgevulde Slag-aderkens paſſeeren. Op dat dit alles op zyn plaats zoude blyven, zoo werden deſe zaaken niet alleen door de dwerſſe band by een gehouden, maar ook nog door een byzondere band, gelyk zulks te zien is even voor de rand van 't afgeſnede vel.

4°. Tendo Muſculi pedem adducentis, hic etiam eſt denudatus.

Ten vierden, De pees des Spiers, die de voet aanleyd, is hier ook ontbloot.

5°. Conjunctiones tendinum Muſculorum Suralium, prope Os calcis, ſunt quoque denudatæ nec non

Ten vyfden, Kan men hier ook ſien de t'ſamenkomſte off vereeninghe der kuytſpieren, by het hielbeen, alwaar zy mede ontbloot zyn.

6°. hic luſtrari poteſt Vagina, in qua latent Tendines muſculorum, qui pedem flectunt, & extrorſum movent.

Ten zesden, Zoo kan men hier ook zien de kooker, waar in verborgen werden de peeſen der Spieren, die de voet buygen, en ook uytwaarts trecken.

N°. LXXXIII. Phiala in liquore conſervans tres muſculos Fallopianos, ex uno ſubjecto, id quod nunquam antea obſervavi : aliquando quidem unus deficit, & non admodum rarum, ſi ab utroque deſtituatur homo, tres autem ſemel tantum offendi.

N°. LXXXIII. Een vles met vogt, waar in te ſien zyn drie Fallopiaanſe Spieren, uyt een lighaam, 't welk ik voorheen nooyt geobſerveert heb, zomtyds gebeurt het wel, dat men der maar een vind, ook is 't zoo heel raar niet, datſe beyde gader ontbreken, maar drie hebb ik 'er maar eens gevonden.

N°. LXXXIV. Phiala liquore referta, in qua reſervantur Pueri Ren uterque, horum alter à ſeta dependens, Rene ſuccenturiato adhuc inſtructus eſt.

N°. LXXXIV. Een vleſſie met twee Nieren van een Jonghe, waar van d'eene van een paarde hayrtje afhangende, de by-nier nogh op ſig heeft zitten.

Not. 1. Renem succenturiatum instar cupulæ Glandis, Reni incumbere, hic palam est. Alter verò bisectus fundo accumbit phialæ, in quo videre licet papillas renales naturali colore imbutas; harum una spinula demonstratur.

N°. LXXXV. Portio Vermis lati, & articulati, liquori innatans ex homine.

N°. LXXXVI. Portio Vermis lati & articulati, ast alius speciei, ex homine tamen.

N°. LXXXVII. Phiala, liquore referta, in qua conservatur Hepar fœtus humani, substantiâ vasculosâ adeo durum, ut non admiserit vasor: dissolutionem vel excarnationem, uti vulgo loquimur; in eo observari potest, Arteriam Cysticam plurimos ramusculos largiri Hepati, qui e fundo vesicæ felleæ emergentes, olim pro radicibus Vesicæ felleæ fuerunt habitæ, per quas crediderunt fel deponi in vesiculæ fundum. Tales autem aliquoties dari radices circa collum & meatum Cysticum, satis mihi notum, ast non è vesiculæ fundo.

N.

Aanmerkt, Dat de by-nier op de Nier zit even aleens als het schaaltje op de Eykelen. De tweede Nier is doorgesneden, en legt op de grond van de vles, waar in men zien kan de Nier-tepeltjens, die haar natuurlyke couleur weder gekregen hebben; een derselve werd door een doorntje aangewesen.

N°. LXXXV. Een stuk van een Lind off breede-worm, dewelke na haare natuurlyke gestalte vol ledekens is, en dat uyt een mensch.

N°. LXXXVI. Een stuk van een Lind-off breede-worm uyt een mensch, dewelke een andere gedaante heeft, zoo dat het voor een andere soort te houden is.

N°. LXXXVII. Een Levertje van een Jongh geboore kindje, 't welk in de vogt bewaart werd, 't selve is so vast van vatige substantie, dat men het niet heeft konnen ontdoen, off excarneeren, zoo men gewoon is te zeggen. In 't zelve kan men aanmerken, dat de Slag-ader van de Gal-blaas seer veel takxkens aan de Lever mededeelt; en dese uyt de grond van de Gal-blaas komende, wierden eertyds aangesien voor worteltjens van de Gal-blaas, waar door men waande de Gal te konnen afvloejen tot in de grond van de Gal-blaas: datter egter somtyds zoodanige worteltjens in de hals en Gal-canaal zyn gevonden, is my genoegzaam kenbaar, maar niet uyt de grond herkomende.

N.

N°. LXXXVIII. Phiala in liquore continens Papillam mulieris, ex cujus superficie variæ propullulant Papillæ cutaneæ, quæ ab integumento externo papillari denudatæ, dolores excitant atroces. Vide super hac re plura in descriptione Thesauri I. ubi figuræ sunt additæ.

N°. LXXXIX. Os uteri int: mulieris in liquore conservatum, ab una parte apertum, ut conspiciendam sese daret Interior constitutio Cervicis interni uteri, quæ variis lacunis ut & sulcis prædita est.

N°. XC. Phiala continens portionem crassissimam Peritonæi hydropici, quæ stipatur hydatidibus.

N°. XCI. Placentæ uterinæ portio, cujus Arteriæ tam artificiose sunt repletæ, ut ne ultimæ quidem extremitates materiâ ceraceâ sunt destitutæ, & sic patet Placentæ constitutionem nil esse, nisi vasorum sanguineorum congeriem, per quam nullæ omnino Glandulæ sunt disseminatæ, uti voluere authores.

Decreveram in hocce Thes. IV. figuram integram placentæ uterinæ inserere, cum omnibus suis

N°. LXXXVIII. Een vles met vogt, waar in te zien is de Tepel van een vrouwe Borst, uyt wiens oppervlakte verscheyde Vel-tepeltjens uytsteken, dewelke van haar uytwendigh bekleetzel ontblood zynde swaare pynen veroorsaaken. Ziet verders hier op na de beschryving van 't I. Cabinet, alwaar ook de figuuren afgebeelt staan.

N°. LXXXIX. De inw end: mond van een Baarmoeder van een vrouw in een vogt geconserveert, en van de eene zyde geopent, ten eynde men het gestel van den inwendige hals zoude konnen zien, en is deselve met veele veuren en holletjens begaaft.

N°. XC. Een glaasje waar in te zien is een stuk van de Pens-sak van een Man, die door waterzugt is komen te sterven, 't zelve is gants en gaar vervult met waterblaaskens.

N°. XCI. Een vles met vogt, waar in bewaard werd een stuk van de nageboorte van een vrouw, dewelke met een wassighe stoffe opgevult is, en dat tot het uyterste toe, waar door het blykt, datter geen kliertjens in de moerkoek te vinden zyn, gelyk de Autheuren gemeent hebben.

Ik had voorgenomen in dit vierde Cabinet in te voegen de figuur van een geheele Moer-koek met des-

ſuis membranis, quas inter, involucrum aut membrana eſt, quæ eam inveſtit placentæ faciem, quæ utero annectitur, ſed verò ſculptor me per tres menſes detinuit; ita ut V. Theſ. inſerere mihi animus ſit.

N°. XCII. Phiala continens Stomachum humanum, cujus aliqua portio rubicundiſſima, propter arteriarum repletionem.

Not. 1o. Arteriæ in dicta portione rubicundiſſima, ita ſunt repletæ, ut Tunica villoſa ipſa ſumma rubedine ſit perfuſa. Hinc conjicere licet, Arterias in corpore vivo, latice ſuo valde irrigare dictam tunicam villoſam, quemadmodum hic factum à repletione ceraceæ materiæ.

2°. In duodeno hic multæ, ita dictæ, Glandulæ, comparent, inſtar fovearum: in alio objecto à me conſervato apparent tanquam corpuſcula retunda propullulantia ex ſuperficie interna duodeni, quæ videntur conſtitui ex multis extremitatibus vaſorum ſanguineorum: hoc locum etiam habere in cæteris inteſtinis expertus ſum, ſc: quod aliquando ita dictæ Glandulæ compareant propullulantes, aliquando fovearum inſtar excavatæ. 3°.

deſſelfs vlieſen, waar onder een vlies off bekleetſel is, 't welk die ſyde des Moerkoekx bekleet, die tegens de Lyf-moeder aanzit, maar de plaatſnyder heeft my drie maanden opgehouden, zoo dat ik gedwongen ben geworden, om dit in 't vyfde Cabinet in te voegen.

N°. XCII. Een omgekeerde Maagh van een menſch, zoo dat ons hier alleen de binnenſte oppervlakte voorkomt.

Aanmerkt ten eerſten, Dat de helft van de Maagh zeer rood is, wegens deſſelfs Slag-aderes opvulling, waar door het ruyge vlies hoogh root is geworden; Hier uyt kan men giſſen, dat de Slag-aders in een levendig menſche, met haar inhoudende vogt, dit ruyge vlies ſterk bevogtigen, gelyk hier geſien wort in de opvullinge met root waſch.

Ten tweeden, Zoo vertoonen haar hier veele, alzoo genaamde kliertjens, en dat gelyk als kleene kuyltjens: in een ander voorwerp 't welk ik beware, komen zy ons voor als ronde uytpuylende lighaamtjens, voortkomende uyt de inwendighe oppervlakte van den endeldarm, en ſchynen zy een zamenſtel van uyteynden der bloetvaten te zyn; Dat dit ook plaats heeft in de andere darmen, heb ik meermaals ondervonden: namentlyk dat deſe kliertjens ſomtyds haar vertonen uytpuylenderwyſe, en ſomtyds ook als kleene kuyltjens uytgeholt. Ten

3°. Pylori vera conſtitutio, ſeſe hic videndam quoque exhibet, quandoquidem Stomachus inverſus eſt.

N°. XCIII. Trunculus ramoſus Polypi, tuſſi ex pectore ejectus, cujus figura exſtat in reſponſione mea, in epiſtolam problem: VI. Tab. VII. Interim hic obſervandum, hocce objectum tantam habere affinitatem cum ramo aliquo Venoſo, aut arterioſo pulmonis, ut difficilis ſit diſcretio, & mirum non ſit, nonnullos authòres ejuſmodi objecta habuiſſe, deſcripſiſſe, imò delineaſſe pro vaſis ſanguineis, quæ referebant tuſſi eſſe ejecta.

N°. XCIV. Phiala in liquore conſervans Infantis Pancreas cum annexo ſplene.

Not. 1°. Pancreatis & Lienis vaſa ita eſſe repleta, & Hinc pancras adeò rubicundum factum, ut nullum ſuperſit dubium, quin non ſolum Lienis, verum etiam Pancreatis conſtitutio nil ſit, niſi vaſorum manipulus.

2°. Hic videre quoque eſt, quomodo vaſa ſanguinea Lienem & Pancreas adeant.

Ten derden, Komt ons ook hier voor de waare geſchapenheit van de poortjer, om dat de maagh omgekeert is.

N°. XCIII. Een ſtronkje met deſſelfs tackjens van een Polypus, 't welk hoeſtende uyt de Longhe-pyp gekomen is, wiens figuur te vinden is in myn antwoord op den ſesde voorgeſtelde brief. Plaat. VII.

Ondertuſſchen ſtaat hier aan te merken, dat dit voorwerp zoo groot een gelykeniſſe heeft met een tak van een ader off Slagh-ader van de Longh, dat het niet te verwonderen is, dat zommighe autheuren diergelyke zaaken gehouden, ja beſchreven, en afgebeeld hebben voor bloet-vaten, die zy voorgaven, de lyders al hoeſtende, uyt haar Longhe, uytgeworpen te hebben.

N°. XCIV. Het Maaghe-kuſſen van een kind, waar aan de Milt ook vaſt zit.

Aanmerkt ten eerſten, Dat de bloetvaten zodanig zyn opgevult, ende het Maage-kuſſen daar door zoo root is geworden, datter geen twyfel is aan te ſlaan, het Maaghekuſſen, zoo wel als de Milt, uyt loutere vaten te beſtaan.

Ten tweeden, Zoo kan men hier ook ſien, op wat wyze de bloetvaten de Milt en Maaghkuſſen aandoen.

N°. XCV. Phiala in liquore continens anteriorem Penis virilis portionem.

Not. 1° Per glandis ſuperficiem innumeræ papillæ nervoſæ diſſeminari, hic conſtat, præſertim inter Præputium & Glandem: ſuntque hæ Papillæ quæ voluptatem in coitu adferunt, dolorem autem intolerabilem ſcortatoribus, ubi ulceribus infeſtantur dictæ Papillæ: Sunt enim hæ Papillæ, quæ ſæpe in ſcortatoribus, ubi in Gonorrhæam incidunt in coitu cum ſordida meretrice, veneni naturam primo aſſumunt & corpori nervoſo communicant.

Hinc etiam ſæpiſſime ulcere infeſtantur dictæ Papillæ, quæ ulcera, belgico idiomate, vocantur *Chankers*.

Haud equidem nego, dictam malignitatem in coitu etiam per Poros poſſe intrare ex meretricis vagina, in Penem virilem, & ſic ulterius ad alias partes; aſt verò dictas Papillas ſæpiſſime affici, experientia docet.

2°. Quia hæ Papillæ in conſpectum non producuntur niſi in æſtro percitis & Pene rigido, ea de cauſa hactenus viſum fugiſſe, credibile eſt, neminem enim authorum legi, qui haſce deſcripſit, aut delineavit, ea propter modeſte delineari curabo brevi. Quid præterea circa has partes obſervaverim, poſtea manifeſtare animus eſt.

N°. XCVI. Cor humanum balſamo conditum & exſiccatum, decumbens ſuper ſericum villoſum in arcula ex ligno Indico pretioſo confecta, ſuntque vaſa ſanguinea totius Cordis ita repleta materiâ ceraceâ rubrâ, ut eorum extremitates, non ſolum capillares nobis obveniant, ſed ad tomenti tenuitatem accedentes, & tamen materia iſta rubra repletæ: & ſi quis microſcopium adhibeat cœ-

N°. XCVI. Een gebalſemt Herte van een menſche, 't welk gedrooght zynde, op Fluweel, in een kisje van Indiaans hout bewaart word, en zyn alle deſſelfs bloetvaten zoodanigh met een Root-waſſighe ſtoffe vervult, dat ons niet alleen de hayrwyſe off capillare takjens, maar ook zelfs deſe haare uyterſte uyteynden, als dons in 't geſighte komen, en eghter met deſelve roode ſtoffe opgevult: en indien iemand by helder weer, een vergroot glas komt te gebruyken, zoo zal hy deze roodwaſſige ſtoffe

cœlo ſereno, videre facile poterit materiam ceraceam ex illo tomentoſo inſtar fumi aut nubecularum diſpergi per Cordis ſubſtantiam; ſimilique modo exiſtimo ſanguinem Arterioſum, illud, quod nutritioni aptum eſt, ex arteriis per Cordis ſubſtantiam diſſeminari; ſanguis enim ineptus eſſet nutritioni, quandiu in clauſtris continetur.

Not. 1°. Utramque Auriculam, nec non utrumque Ventriculum eſſe repleta, & ſic utriusque Auriculæ conſtitutionem veram, hic videre licet, quæ non parum variat ab ea, qua per figuras olim expreſſerunt authores; per haſce auriculas vaſa ſanguinea innumera ſunt diſperſa, quemadmodum videre eſt. Tab. III. Fig. I. & II. Theſaur. IV.

2°. Trunco deſcendenti venæ cavæ exigua portio Diaphragmatis cohæret, ut videri poſſit, quam brevis ſit illa portio trunci deſcendentis venæ cavæ, inter Cor & diaphragma in homine, in vitulis & ovibus verò longior, quia in illis Cor longius diſtat à Diaphragmate, unde etiam Cor brutorum pyramidem repræſentat plane rotundam, in homine contra; facies

ſtoffe uyt deze donſigheyt als een wolkjen bemerken uytgevloeyt te zyn door de ſubſtantie van 't Herte; Op dezelve wyze vertrouw ik, dat het geene in 't Slagaderlyke bloet tot voedzel van 't Herte dient, door het Herte verſpreyd werd; want het in zyne vaten beſloten blyvende, en kan geen voetzel toebrengen aan eenighe deelen.

Aanmerkt ten eerſten, Dat beide de ooren, als mede beyde de holligheden van 't Herte vervult zyn, en alzoo kan men haarer beyder geſtalteniſſe bequaamlyk zien, dewelke niet weynigh en verſchilt van die, dewelke de autheuren met figuuren afgebeelt hebben; door deze oorkens loopen ontelbaar veel bloetvatjens, gelyk te ſien is in de. Plaat. III. Fig. I. en II. van dit IV. Cabinet.

Ten tweeden, Aan de nederdalende ſtronk van de holader zit nogh een kleen ſtukje van 't middelrift vaſt, op dat men zoude kunnen zien, hoe zeer kort de partye van de nederdalende ſtronk is, tuſſen het Herte ende het middelrift in een menſche, maar in de viervoetighe dieren als Schapen, Kalveren is deſe partye veel langer, om dat het Herte verder van 't middelrift aff-ſtaat: Hier van daankomt het ook, dat het Herte van

cies enim ejus, diaphragma respiciens, plana est, altera vero gibbosa.

Notand: interim Corda humana in cadaverum apertione nobis non semper tali facie occurrere, præsertim in cadaveribus hominum à morbo extabefactorum, in quibus Cor flaccidum, sed in corpore vigoroso, sanguine referto, semper talem observat figuram, idque ab incubatione Cordis super Diaphragma.

Dixi supra Cor talem habere figuram vel formam in corpore vigoroso, jam autem hic habemus Cor, cujus uterque Ventriculus, ut & utraque auricula ceraceâ materiâ sunt repleta, id quod in corpore vegeto à sanguine fit, ea tamen distinctione, quod in homine vivo ventriculi cordis, ut & auriculæ non simul repleantur, nam in repletione auricularum, inaniuntur ventriculi.

3°. Hoc in Corde occurrit quoque Arteria magna, ex cujus trunco ascendente, vel potius arcuata incurvatione, supra Cor emergunt tres rami, sursum spectantes, caput peten-

van de geseyde dieren sigh rond en pyramid-wys vertoont, maar in een mensche niet alzoo, want die zyde van 't Herte, dewelke op het middelrift leyd, is in een mensche plat, en de andere bultigh.

Aanmerkt ondertusschen dat ons de Herten der affgestorve menschen niet altoos zoo voorkomen, inzonderheit, als zy door ziekte uytgemergelt zyn, waar door zy slap en slenterigh zyn geworden, maar in vigoreuse lighamen, zullen zy ons altoos zoo voorkomen, 't Herte met bloet vervult zynde, en dat deze zyde plat is, komt van het leggen van 't Herte op het middelschot.

Ik heb hier vooren gezeght, dat het Herte zoo een forme heeft in een vigoreus lighaam, nu zo komt ons hier een Hert voor, wiens beyde holligheden, als mede beyde de ooren vervult zyn, 't welk in een levendigh mensche door bloet geschiet, eghter met dat onderscheyt, dat in levendighe de oorkens en holligheden nooyt te gelyk met bloet vervult worden, maar als de ooren vol loopen, zoo zyn de holligheden leedigh.

Ten derden, Zoo komen in dit Herte voor de stronk van de groote Slagh-ader, uyt wiens opgaande stronk, off liever bogtige omkromminge, boven het Herte 3 takken voortkomen, dewelke op-

tentes, imò brachiis, Collo, & faciei quoque prospicientes. Præterea hic adsunt Trunci Arteriæ & Venæ pulmonalis.

opwaarts na 't hooft loopende, ondertussen ook de armen, hals, en aangesigte van hare takken mededeelen. Ook zyn hier nogh aan 't Herte vast gebleeven de stronken van de Longhs-ader en Slaghader.

4o. Cordis cuspis in duos mucrones exit, quorum interstitium in homine obeso repletur pinguedine.

Ten vierden, Het uiterste van 't Herte verdeelt sigh hier in 2 punten, welkers tussenscheytzel gemeenlyk met vet vervult werd.

5o. Corda meo modo balsamata, per æva conservari possunt sine corruptione, idque colore vivido & odore gratissimo: ea propter in condiendis cadaveribus neque Corda, Cerebra aut intestina aufero, id quod satius est, quam viscera seorsum sepelire, uti facere assolent.

Ten vyfden, De Harten op myn manier gebalsemt zynde, konnen honderde van Jaaren bewaart werden, en dat levendig van couleur en zeer aangenaam van reuk, zonder de minste bederving; weshalven ik niet noodigh heb het Herte, Herssene, nogh ook andere ingewanden uyt de lighaamen te nemen, wanneer ik deselve kom te balsemen, en is deze methode by gevolg veel beter, als die van andere, dewelke genootzaakt zyn de ingewanden uyt te nemen, en apart te doen begraven.

Magnatibus in Anglia mos est, ut ex uxorum denatarum capillis artificiose contextis, conficiantur annuli, idque in perpetuam memoriam, potius vero Cor ita balsamatum in pyxide aurea aut argentea conservarent & sic ars mea vigeret.

De groote lieden in Engeland zyn gewoon tot een gedagtenisse van haar overleedene Vrouwen, uyt een vlok des hayrs en ringh te laten maken, welke hayren zeer konstig door een gevlogten zyn: maar veel considerabelder zoude het zyn, indiense de Harten zelfs van haar beminde aldus gebalsemt zynde, in een goude off zilvere bus bewaarde, tot een eeuwighe gedaghtenisse, waar door onze konste zoude komen te floreeren.

N°. XCVII. Penis virilis portio inflata, exſiccata & in lamellas diſſecta, ut corpora nerveo-ſpongioſa majora, ut & corpus nerveo-ſpong: minus, nec non meatus urinarius in conſpectum venirent.

N°. XCVIII. Fœtus ovini Stomachus inflatus, exſiccatus, ut quatuor partes Stomachi inter ſe valde diſcrepantes egregie videri poſſint.

Not: Quia in quatuor partes dividi poteſt Stomachus ovinus,& cibus ex prima, in ſecundam,& ſic porro propellitur:ea propter dicit Clar: Bartholinus, ut & alii, oves boveſque quatuor habere ventriculos.

In dicto Theſauro varia adhuc ſunt loculamenta, in quibus animalcula, ex India orientali allata, repoſita ſunt, de quibus jam nil dicam, quoniam mihi animus eſt, ſeparatum catalogum animalium conficere.

Præter dicta loculamenta minora, reperitur in infima hujus Theſauri parte, loculamentum maximum, in quibus repoſitæ ſunt minores arculæ, ex Ligno Indico confectæ, in quibus conſervantur varia Anatomica.

A. A. Mullei ex Corio humano confecti.

B.

N°. XCVIII. De Maagh van een kleen en onvoldrage ſchaapje; 't zelve is opgeblaſen en gedrooght, op dat men de 4 deelen des Maaghs, die van malkanderen veel verſchillen, bequaam zoude kunnen zien.

Aanmerkt, Om dat men de Maagh van een ſchaap in 4 deelen kan verdeelen, en dat de ſpys van de eerſte in het 2. en zoo verders voortgeſtooten werd, daarom zo zegt d'H. Prof: Bartholinus en andere, dat de Oſſen en Schapen 4 maghen hebben.

In dit Cabinet zyn ook veele laatjens, waar in veele Indiaanſche diertjens gevonden werden, waar van ik nu niet zeggen zal, nadien myn menigh is, een aparte catalogus te maken van alle de diertjens, die ik bezitte.

Onder alle deze Laaden iſſer nogh een zeer groote laade, waar in geplaaſt zyn, verſcheyde Anatomiſche zaken, meeſt alle in Ceder off Noteboome casjens.

A. A. Een paar Muylen uyt menſche leer toebereyt.

B.

B. Thorax ex corio humano confectus, in cujus dorso stiggmatum vestigia visuntur superstitia.

B. Een Coldertje van Mensche leer gemaakt, op wiens rughe de voet-stappen off reliquien der brand-merken staan.

Arcula 1ª. Continet varios Uteros humanos lapidis instar duros.

In 't Eerste kisje werden verscheyde Lyf-moeders gevonden van Vrouwen, dewelke steen hard gebalsemt zyn, en zyn der zelve holligheden met eenighe vaste stoffe vervult, op datze haar natuurlyke figuure zoude behouden, en dat zonder eenighe rimpels.

Not. Quod horum cavitas solida materia est repleta, ut naturalem conservaret formam, sine rugis, horum primus Litt. C. notatus, uterus est muliebris, quem descripsi in observat. meis Anatomico-Chirurgicis.Observ. LXXXV, superscriptione. *Vero similis eruptio Menstruorum per Tubam Fallopianam in Pelvim.*

De Eerste dezer is met Lett. C. getekent, en is die zelfde Lyf-moeder, die ik in myne Anatom: en Chirurgicaale observatien beschreven heb, observ. LXXXV. met dit opschrift. *Waarschynelyke uytberstingh der Maand-stonden in 't bekken door de Eyer-wegen off Trompetten.*

Not. 1°, Hunc Uterum esse mulieris menstruatæ, in cujus uteri cavitate inventus est cruor coagulatus, quô Tuba S. Oviductus unius lateris etiam erat obsessus, nec non Ovarium ipsum, in cujus superficie coagulatus sanguis satis copiose adhærebat. Cum dictus Uterus, cum annexis, ad meas pervenirent manus, operæ pretium esse duxi, illum balsamo con-

Aanmerkt ten eersten, Dat dit de Lyf-moeder is van een Vrouw, die haar veranderingh op die tyd hadde, en wierd in de Lyf-moeders holte eenig geklontert bloed gevonden, waar mede ook zelfs de eene Eyer-wegs holte vervult was, daar benevens vond men op de Eyer-stok van de zelve zyde een deel geronne bloed. Wanneer nu deze Lyf-moeder met haar aanhangzels my ter hand gesteld wierden, zoo dogt het my, dat het de moeyte waardig was,

condire & sic conservare, id quod feci.

2°. Sanguinem coagulatum in uteri cavitate, ut & in ovarii superficie conservavi, sicuti in hunc usque diem hic videre licet.

3°. Ovorum vestigia hic quoque videri possunt in Ovariis, ut & Ligamenta lata, nec non Ligamenta teretia, Os uteri internum, &c.

Secundus autem Uterus Litt. D. notatus, Uterus est muliebris, tribus Ligamentis teretibus preditus, id quod semel tantum me vidisse memini.

Huic Utero Ovaria, Oviductus cum suis fimbriis annexa sunt.

Tertium objectum Litt. E. notatum, Ovarium est muliebre, cum suo Ligamento lato, per quod innumeræ arteriæ repletæ repunt.

Arcula II. & in ea,

N°. I. Ren humanus, propter vasorum sanguineorum repletionem rubicundissimus, & bisectus, ut interiora pateant.

Not.

was, dezelve te balsemen, en zoo dan verders te bewaaren, 't geen ik ook gedaan hebbe.

Ten tweeden, Dat ik het geklonterde bloed, dat in de holte des Lyf-moeders zat, als mede het geen op de Eyer-stokken was komen te druppen, en daar eenigzints aan vast zat, 'tegelyk met de rest, zoo heb toebereyt, dat men het op deze tyd hier nog zien kan.

Ten derden, Ook kan men hier de bewysen van de Eyeren in de Eyer-stocken nog sien, als mede de breede, en ook de rond-en langhe banden, ende de inwendige mond des Lyfs-moeders &c.

Aan de tweede Lyf-moeder getekent Lett. D. werd een derde rond-en langhe band gevonden, 't welk ik niet weet meer als eens gezien te hebben.

Aan deze Lyf-moeder zyn de Eyer-stokken, Eyer-weghen, met haar zaaselinghe off loffwerk nog vast

Het derde voorwerp in dit kisje, getekent Lett. E. is de Eyerstok van de Lyf-moeder van een Vrouw, met destelfs breede band, waar door ontallyke vervulde Slag-aderen loopen.

Het tweede Kisje,

N°. I. Een Nier van een mensch dezelve is zeer rood, wegens het opvullen der Slag-aderen met een Rood-wassighe stoffe, deze is doorgesneden, op dat men het binnenste gestel zoude konne zien.

Aan-

Not. 1°. Quod dictus Ren lapidis duritiem acquisiverit post exsiccationem. Hæc autem exsiccatio tam necessaria est, post vasorum repletionem, ut nemo, nisi hoc fiat, tam clare conspiciendam præbere valeat, veram Renum constitutionem. Hunc Renem in Thesauro III. descripsi, ubi figuram ejus adjeci, fide data, me in hoc IV. Thesauro nonnulla adhuc additurum, sed promissis stare non potui præ inopia objectorum hum:

Observandum præterea, si quis hic velit vermicularem vasorum reptatum mirabilem videre, quod debeat objectum Ol: caphuræ, vel spicæ, oblinire; Ol: Caphuræ tamen præfero, idque non sine ratione; præterea eligendus est dies serenus, nec non radii solares.

N°. II. Dimidia pars Renis humani eodem modo præparata.

Arcula III. Ex ligno juglandis confecta, in qua continetur ramus Arteriæ splenicæ, ceraceâ materiâ repletus & tam artificiose expansus, & exsiccatus, ut sine ostentatione dicere ausim, me neminem adhuc offendisse, qui simile quid sese vidisse, dicere ausus fuerit;

 ex-

Aanmerkt ten eersten, Dat dese Nier steen-hard geworden is, na desselfs opdrogingh. Deze opdrogingh is zoo nootzakelyk, na het opvullen der vaten, dat niemand het waare gestel der zelve aanwysen kan, ten zy men zulkx doet. Deze Nier heb ik beschreeven in 't derde Cabinet, en heb de Fig: daar ook by gedaan, met die beloften, dat ik in dese vierde Cabinets beschryvingh, nogh yets byzonders daar by zoude doen, maar de schaarsheyd der voorwerpen, van menschen Nieren hebben myn voornemen gestremt.

Aanmerkt ondertussen, Zoo ymand in dit voorwerp die wonderlyke worms-wyse cours der bloet-vaten zien wil, dat het noodigh is, het voorwerp off met Campher off Spyk-oly eerst te bestryken; de Campher-oly aghte ik om reden, best te zyn; daarenboven moet men een heldere dagh verkiezen, ja een Sonne-schyn.

N°. II. De helft van een mensche Nier, op deselve wyze toebereyt.

Het derde Kasje is van Nooteboome hout toebereyd, waar in onthouden werd een tak van des Milts-slag-ader, met een wassige stoffe opgevult, en zoo konstig uytgespannen en gedroogt, dat ik zonder roem derff zeggen, dat my niemand heeft derven zeggen, zulkx ooyt meer gesien te hebben: want de uyterste uyteynden zyn

 zoo

extremæ enim extremitates capillorum instar tenues sunt, & tamen ceraceâ materiâ repletæ, expansæ, & exsiccatæ, ramulisque à ramo majori haud sejunctis, suntque ramuli ramulis impositi; ut autem distincte extremitates oculos incurrerent, fundus arculæ tegitur serico villoso nigro.

zoo fyn als hayr, en noghtans gevult, uytgespannen en gedroogt, hoewel die fyne tackjens aan haare stronk zyn gelaten, en boven malkanderen staân; op dat men het nu met een goede distinctie zoude konnen zien, zoo legt het op een stuk zwart fluweel.

Ultimò considerandum hunc ramum, Pedamento ex ligno juglandis nitide confecto, insidere.

Aanmerkt ten laatste, Dat dese tak op een curieus voetje staat, van noteboome hout gemaakt.

In Arcula IV. ex ligno Indico confecta, conservatur Epidermis Pollicis pedis sinistri, & digiti insequentis.

In 't vierde Kasje, uyt Indiaansch hout toebereyd, werd bewaard het opper-velleke van de groote linker, en de volgende toon.

Considerandum hæc objecta ita esse præparata & exsiccata, ut videantur digiti hominis viventis; albicat Epidermis, nullæ visuntur rugæ, & Ungues cohærent Epidermidi, tanquam in corpore vivo.

Aanmerkt hier; dat dese voorwerpen zoodanigh toebereyt en gedroogt zyn, datse geheele toonen van een levendig mensch komen te verbeelden, want sy zyn wit, men ziet 'er geen rimpels in, ook zittender de Nagels nogh aan vast, gelyk in een levendig mensche.

Arcula V. ex ligno Cedrino fabricata, continet Lienes Vitulinos aliquot, quorum 1. Litt. A. notatus excarnis, uti perperam loquimur, inflatus & ante quadraginta annos, exsiccatus, postea ablatâ membranâ ambiente, distincte lustrari possunt perforationes, quæ

Het vyfde Kasje van Ceder-hout gemaakt, onthoud in zigh eenige Kalfs Milten, waar van de eerste Lett. A. ontvleest, (zoo men gemeenelyk spreekt, hoewel oneygentlyk) opgeblasen, en opgedroogt is, nu al over de 40 Jaaren geleden, en 't vlies wegh gesneeden zynde, zoo kan men zeer distinctelyk sien alle die doorbooringen

quæ in Vena ſplenica viſuntur. Hoc tamen incaſſum, quis in Liene humano quæreret.

Not. 1°. Quam vis Vena foraminibus ſit referta, tamen expanſa & oblongo-rotunda nobis occurrit, id quod jucundum viſu. Noli tamen credere Lect. Benev. dictam venam, per totum Lienem ita eſſe conſtitutam; contrarium enim nobis olim demonſtravit Exercitatiſſimus D: Higmorus: vix enim digiti longitudinem ſic excurrit, poſtea vero, nullis ramis productis, evaneſcit, & loco ramorum Venæ Splenicæ, ſulci formantur ramoſi, (ſi ita loqui liceat) per totum Lienem vitulinum.

2°. Fibræ transverſales hic quoque occurrunt, ſitum naturalem obſervantes.

Lien ſecundus Litt. B. indigitatur, per cujus partem gibboſam, innumera vaſa lymphatica repunt inflata. Cum enim Lienem exſiccarem, flatu illum replebam, hoc facto, vaſa lymphatica eodem flatu replebantur.

Tertius & Quartus Litt. C. C. notati. Horum Arteriæ ceraceâ materiâ ſunt repletæ.

EX-

gen van de Milt-ader, egter zoude men zulkx te vergeefs zoeken in de Milt van een menſch.

Aanmerkt ten eerſten, Hoewel de ader vol van gaatjens is, egter is dezelve rond en lang gebleven, 't welk aardigh is te zien. Wilt eghter, waarde Leezer, niet gelooven, dat deſe Ader, door de gantſche Milt zig zo verſpreyt, en aldus geſtelt is, het contrarie heeft ons voor heen den welgeoefſende Hr. Higmorus al bekent gemaakt: Zy loopt nauwlykx een vinger langh alzoo doorboort, en na heen zoo verdwyntze geheelyk, geen tacken altoos van haar gevende, maar in plaats van tacken deſes Milts, zoo wordender groeven gemaakt, die haar tackwys komen te verdeelen, en dat door de geheele Milt.

Ten tweeden, Hier komen ons ook te vooren de dwerſſe draaden, en dat in haare natuurlyke plaatze.

Over de tweede Milt Lett. B. getekent, loopen ontallyke opgeblaaſen water-vaten. Want als ik de Milt met wind vervulde zoo wierden te gelyk de water-vaten vervult.

De derde en vierde Milt, zyn met de Lett. C. C. getekent, en haar Slag-aders met een Roodwaſſighe ſtoffe vervult.

 UYT-

EXPLICATIO TABULARUM.

TABULA PRIMA.

Fig. I. EXhibet Renis humani dimidiam partem, ita disséctam, ut reptatus vasorum, præsertim sanguineorum, luculentius, quam in præcedenti Thesauro Tab. IV. Fig. III. videri possit; ubi magis inhærebam, ut conjunctiones arteriolarum cum ductibus Bellini exhiberem, in hac autem figura distinctissime vasorum sanguineorum cursum vermicularem per interiorem Renis partem, exprimere volui.

A. Facies Renis exterior, per quam vasa sanguinea reptatum observant vermicularem, pro ut luculenter quoque expressi in Thesauro præcedente.

B. Facies Renis interior, ubi vasa sanguinea, non minus cursum vermicularem observant, quam in facie exteriore.

Not. 1°. Tam subtiliter ductus vasorum reptatus, in hac figura, est expressus, ut ni oculi sint muniti, vix videri possit.

2. Nulla hic foramina, de quibus in præcedenti Thesauro men-

UYTLEGGINGH VAN DE PLAATEN.

DE EERSTE PLAAT.

Fig. I. VErtoond de helft van een mensche Nier, zodanig doorgesneden, dat men de cours der vaten, en insonderheyd, die der Slag-aderen, veel klaarder zien kan als wel in de IV. Plaat, van de derde Fig. van 't III. Cabinet, waar in ik meest geset was, om de vereeninghe der Slag-aderen met de Pis-canaaltjens van de Hr. Bellinus, te vertoonen: Maar in deze figuur heb ik getragt zeer distinct die worm-wyse cours der bloet-vaten aan te wyzen, zoo als die door het binnenste wezen der Nieren loopen.

A. Het buytenste wezen des Niers, alwaar men de bloet-vaten worms-wys ziet loopen, gelyk ik zulkx ook klaar aangewesen heb in 't voorgaande Cabinet.

B. Het binnenste wesen des Niers, alwaar de bloed-vaten, al immers zoo wel die worms-wyze cours houden, als langs de buytenste oppervlakte.

Aanmerkt ten eersten, Dat dese gesëyde cours der bloet-vater, in deze figuur, zoo subtiel uytgevoert is, dat men dezelve zonder vergroot-glasen qualyk kan opvolgen.

Ten tweeden, Dat men hier geen gatjens vint, waar van in 't

III.

mentionem feci, comparent, quia in Renis exficcatione perierunt,

C. Papillæ Renales.

D. Pelvis Renis.

E. Cavitas pelvis, in quam papillæ urinam ftillando exprimunt.

FIG. II Tefticulus humanus diffolutus, qui nil nifi fafciculus vafculorum tenuiffimorum.

FIG. III. Plica Polonica vera.

FIG. IV. Caput fœtus ovini deforme, & ore deftitutum, vel fine ore formatum.

TABULA II.

Exhibet veficam urinariam bovinam ita inverfam, ut facies ejus interior, hic facta fit exterior, tuberibus referta.

FIG. I. A. A. Tubera dicta lapidefacta.

B. Tubera mollia.

FIG. II. Demonftrat IV. calculos, qui in dictæ veficæ cavitatem prociderant.

FIG. III. Calculos aliquot indigitat, qui partim digitis meis, partim fponte, ab interna tunica veficæ prociderunt.

TA-

III. Cabinet gefprooken is, om datfe in 't opdroogen dezes Niers, verdweenen zyn.

C. Niers Tepeltjens.

D. Het Becken des Niers.

E. De holte van 't Bekken, waar in deze Tepeltjens de piffe uytperffen.

De II. FIGUUR. Een Tefticul van een menfch, dewelke t'eenemaal als uytgerafelt is, zynde niet anders als een bundelke van zeer fyne vatjens.

De III. FIGUUR. Wyft ons aan een waare Meerevleght.

De IV. FIGUUR. Vertoond het Hoofd van een onvoldrage Schaapie, 't welk monftreus is, en geen mond heeft bekomen in de formatie.

DE TWEEDE PLAAT.

Vertoont ons een blaas van een Koe, alzoo omgekeert, dat ons hier de binnenfte oppervlakte te voorfchyn komt, vol van knobbels.

De I. FIGUUR. A. A. De gefeide knobbels die tot fteen geworden zyn.

B. Zaghte knobbels.

De II. FIGUUR. Wyft ons aan eenighe fteenen dewelke ten deele door myn vinghers, ten deele van felfs gefcheyden zyn van de inwendighe oppervlakte des blaafes.

DE

TABULA TERTIA. Exhibet Cor humanum ceraceâ materiâ rubrâ in totum repletum, ut verus reptatus vasorum, vera Cordis, & Auricularum figura videri possint.

DE III. PLAAT. Verbeelt het Hart van een mensch, 't welk met een Rood-wassighe stoffe geheel en al opgevult is, ten eynde men de cours der vaten, als mede de waare figuur van 't Hart, en der Ooren zoude konnen zien.

FIG. I. A. Cor facie planâ visum, qua diaphragma incumbit.

De I. FIGUUR. A. Het Hart, zoo als het zigh vertoond aan desselfs platte zyde, dewelke tegen het Middel-rift aan gelegen heeft.

B. Truncus venæ Coronariæ cum suis ramis.

B. De stronk van de Croonader met desselfs takken.

C. C. C. C. Rami Arteriæ Coronalis, cujus extremitates, ceu tomentum, subtiles, tamen ceraceâ materiâ repletæ.

C. C. C. C. De tacken des Croons-slag-ader, wiens uyterste uyteynden, zoo fyn zyn als dons, en egter met een Rood-wassighe stoffe vervult.

D. Portio Auriculæ dextræ, (tali enim situ integra auricula oculos non incurrit) per quam vascula sanguinea innumera sunt dispersa.

D. Een gedeelte van 't Regter Oor, waar door heen ontallyke Slag-aders loopen, 't geheele Oor en kan men niet sien, 't Hart aldus voorgestelt.

E. Portio diaphragmatis superstes.

E. Een stuk van 't nagebleeve Middel-rift.

F. Truncus venæ cavæ descendens, diaphragma perforans.

F. De nederdalende stronk des Hol-aders, dewelke het Middelrift komt te doorbooren.

G. Sacculus membranosus, qui Venæ Pulmonalis quasi basis est, & cum ipsa auricula sinistra, communem cavitatem constituit.

G. De vliesighe Sak, die als de grond is van 't linker Oortje, en met 't zelve een gemeene holte uytmaakt.

H. Truncus Arteriæ magnæ, ex cujus dorso tres prodeunt rami, sursum ascendentes.

H. De stronk van de groote Slag-ader, uyt wiens rugghe drie tacken voortkomen, dewelke opwaarts gaan.

Not. Interim dictos ramos nobis

Aanmerkt ondertusschen, dat deze

nobis tali modo occurrere (Corde ita pofito) ut facies plana oculos incurrat.

deze gefeyde takken ons zoo voorkomen, wegens dat men hier de platte zyde ziet, het Hart alzoo gelegt zynde.

I. I. I. Tres rami Arteriæ magnæ furfum afcendentes.

I. I. I. De drie takken van de groote Slagh-ader opwaarts loopende.

K. Truncus afcendens venæ Cavæ.

K. De opgaande ftronk van de Hol-ader.

L. Portio Auriculæ finiftræ.

L. Een gedeelte van 't linker Oor.

M. M. Rami Venæ pulmonalis.

M. M. De takken van des Longhs-ader.

N. Unus ex ramis Arteriæ pulmonalis: cæteri rami hic in confpectum haud veniunt, corde ita propofito.

N. Een van de takken van de Longhs-flag-ader, de reft ziet men hier niet, het Harte aldus geplaaft zynde.

FIG. II. A. Idem Cor humanum facie gibbofa, & fitu naturali vifum.

De II. FIGUUR. A. Het zelve menfche Hart, zoo als het ons voorkomt met zyn bultige zyde, gelyk het natuurlyker-wyfe in 't lighaam is gelegen.

B. Rami Venæ Coronariæ.

B. De takken des Croons-aders.

C. Rami Arteriæ Coronariæ.

C. De tacken van de Croon-flag-ader.

D. Auricula dextra.

D. Het regter Oor.

E. Rami venofi, prodeuntes ex Auricula dextra.

E. Aderighe takken voortkomende uyt het regter Oor.

F. Auricula finiftra.

F. Het linker Oor.

G. Truncus arteriæ magnæ.

G. De ftronk van de groote Slag-ader.

H. Truncus arteriæ pulmonalis.

H. De ftronk van de Longhs-flag-ader.

I. Truncus afcendens Venæ cavæ.

I. De opgaande ftronk van de Hol-ader.

FINIS.

EYNDE.